

ΕΠΙΒΡΑΔΥΝΕΤΑΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ασθενεί η γερμανική οικονομία

Η **μεγαλύτερη** οικονομία της Ευρώπης, η Γερμανία, τείνει να μετατραπεί σε μεγάλο ασθενή της Γηραιάς Ηπείρου. Η πτώση της καταναλωτικής τόσο των γερμανικών νοικοκυριών όσο και της κυβέρνησης και παράλληλα η απροθυμία των γερμανικών επιχειρήσεων να επενδύσουν έχουν καθυλώσει την οικονομία της σε πολύ χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. **Σελ. 12**

ΕΛΛΑΔΑ

Υποσχόμενες επενδύσεις πολυεθνικών

Pfizer, Tesla, Volkswagen, Cisco, SAP, Amazon και **eBay** είναι οι γνωστότερες από τις εταιρείες που είτε ενισχύουν είτε εγκαθιστούν για πρώτη φορά δραστηριότητές τους στην Ελλάδα. Η σχετική κινητικότητα έχει ξεκινήσει τους τελευταίους επτά μήνες και ωριμάζει τώρα, ενώ έχουν πέσει και οι πρώτες υπογραφές συμβάσεων. **Σελ. 18**

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΣΚΩΤΙΑΣ

Αλλάζει ταυτότητα η RBS

Σε **αλλαγή** επωνυμίας έπειτα από 300 και πλέον χρόνια προχωρεί η Royal Bank of Scotland. Η τράπεζα θα λειτουργεί πλέον υπό το εμπορικό σήμα της NatWest, ενώ παράλληλα θα προβεί σε περικοπές για να μειώσει το λειτουργικό της κόστος. Περικόπτε επίσης τις δραστηριότητές της στις συναλλαγές των διεθνών κεφαλαιαγορών. **Σελ. 11**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Σκληρό παζάρι για τον προϋπολογισμό ΕΕ

Μεγαλύτερα κονδύλια για το μεταναστευτικό θα ζητήσει ο Πρόεδρος Αναστασιάδης – Χωρισμένοι σε δύο στρατόπεδα

Το **πολυετές** δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027, έχει ήδη καταφέρει να προκαλέσει σκεπτικισμό αλλά και να δικάσει τα κράτη μέλη σε δύο στρατόπεδα Βορρά και Νότου. Από τη μία, είναι οι θιασώτες της δημο-

σιονομικής πειθαρχίας που θα κληθούν να δώσουν τα περισσότερα χρήματα και από την άλλη οι φίλοι της συνοχής που επιμένουν ώστε ο συνολικός προϋπολογισμός να ξεπεράσει το 1,2% του ευρω-

παϊκού ΑΕΕ. Στη μάχη αυτή μπαίνει και η Κύπρος, με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να έχει ήδη εκφράσει ανησυχίες για το γεγονός ότι η Κύπρος θα δει σημαντική μείωση στα ταμεία συνοχής της ΕΕ, καθώς

και στα κονδύλια για το άσυλο, τη μεταναστευση και την ενσωμάτωση. Κατά την τριήμερη παραμονή του στις Βρυξέλλες και μέσω των επαφών του με τους επικεφαλής των ευρωπαϊκών οργάνων,

θα διεκδικήσει σημαντικό κονδύλι για το μεταναστευτικό. Την ίδια στιγμή αναμένεται να εκφράσει τις ανησυχίες του για τις τουρκικές προκλήσεις στην κυπριακή ΑΟΖ και την Αμμόχωστο. **Σελ. 3**

Λύση ONE Μία λύση δανεισμού, για όλα!
www.hellenicbank.com/one

“ΕΧΟΥΜΕ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΠΟΥ ΣΗΜΕΡΑ ΣΠΟΥΔΑΖΟΥΝ. ΑΛΛΑ ΕΧΟΥΜΕ ΚΑΙ ΤΟ ΣΠΙΤΙ, ΠΟΥ ΑΥΡΙΟ ΘΑ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ.”

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Έξαις τις δόσεις.

Πρέπει να συναφθεί ασφάλιση της κύριας κατοικίας και ασφάλεια ζωής. Προϋπόθεση: Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας. Προϋπόθεση: Υπάρχουν κρεώσεις αν εφορήσετε νωρίτερα το δάνειό σας. Προϋπόθεση: Το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος της χρηματοδότησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακρίση του βασικού επιτοκίου.

Μεγάλα στοιχεία στην πτώση της λίρας

Ενώ οι κρατικές τράπεζες της Τουρκίας προσπαθούν να ανακόψουν τη συνεχιζόμενη διολίσθηση της τουρκικής λίρας, τουλάχιστον ένα επενδυτικό fund στοιχηματίζει πως είναι μόνον η αρχή μιας ελεύθερης πτώσης του νομίσματος της χώρας. Τις τελευταίες ημέρες στοιχημάτισε 500 εκατ. δολάρια στην πτώση της λίρας και στη συνέχεια άλλα 250 εκατ. δολάρια. Και βέβαια το στοιχημα απέδωσε κέρδη καθώς την Παρασκευή 7 Φεβρουαρίου η ισοτιμία της λίρας υποχώρησε κάτω από το ψυχολογικό όριο των 7 λιρών προς ένα δολάριο. **Σελ. 11**

Επενδύουμε στο ψηφιακό μέλλον χωρών της Ευρώπης

Άρθρο της Ursula von der Leyen

Το **όραμα** της νέας ψηφιακής στρατηγικής θα παρουσιάσει αυτή την εβδομάδα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σε άρθρο της η Πρόεδρος της Επιτροπής Ούρσουλα Φον ντερ Λάιεν τονίζει ότι στόχος είναι να βοηθήσουμε όλες τις επιχειρήσεις να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητες της τεχνητής νοημοσύνης και θα επενδύσουμε σε ένα δίκτυο τοπικών κόμβων ψηφιακής καινοτομίας και σε κέντρα αριστείας για προηγμένη έρευνα και εκπαίδευση. **Σελ. 3**

Καθυστερήσεις στις εισαγωγές από την Κίνα

Καθυστάζουν οι ειδικοί

Οι **πρώτες** μικρές «ενοχλήσεις» από τον κορωνοϊό άρχισαν να γίνονται αισθητές και σε κυπριακές επιχειρήσεις. Ωστόσο, το πρόβλημα δεν φαίνεται, στο παρόν στάδιο, να είναι μεγάλο. Πρόκειται για καθυστερήσεις στην εισαγωγή κυρίως πρώτων υλών και εξαρτημάτων. Παρόντες τις αγορές εκτιμούν ότι δεν θα επηρεαστεί η εύρυθμη λειτουργία των επιχειρήσεων. **Σελ. 8**

Αγκάθια στην αυτονομία κρατικών νοσηλευτηρίων

Εκ διαμέτρου αντίθετες είναι οι απόψεις που καταθέτουν στην «Κ» ο εκπρόσωπος Τύπου του ΟΚΥΥ και ο Πρόεδρος της ΠΑΣΥΚΙ

Η **αυτονομία** και αναβάθμιση των κρατικών νοσηλευτηρίων είναι ένα από τα μεγαλύτερα έργα που έχει αναλάβει ο δημόσιος τομέας της υγείας και από την οποία θα εξαρτηθεί η ομαλή ολοκλήρωση εφαρμογής του ΓεΣΥ. Το βάρος των αλ-

λαγών πέφτει πρωτίστως στις πλάτες του διαχειριστή των δημόσιων νοσηλευτηρίων, του ΟΚΥΥ. Εξίσου σημαντικό ρόλο αναμένεται να διαδραματίσουν και οι εργαζόμενοι στα δημόσια νοσηλευτήρια, οι οποίοι καλούνται εργασιακά να εγκα-

ταλειψούν την κρατική σκέπη και να εργασθούν σε ένα περιβάλλον ανταγωνιστικό. Εκ διαμέτρου αντίθετες είναι οι απόψεις που καταθέτουν στην «Κ» ο ΟΚΥΥ και η ΠΑΣΥΚΙ. Ο Πάμπος Χαριλάου, εκπρόσωπος τύπου του ΟΚΥΥ, υπερα-

μένεται του έργου που έχει επιτελεσθεί προκειμένου τα νοσηλευτήρια να λειτουργήσουν στο νέο περιβάλλον. Ο πρόεδρος της ΠΑΣΥΚΙ, Σωτήρης Κούμας επικρίνει τον ΟΚΥΥ ότι πάει στη 2η φάση του ΓεΣΥ χωρίς πλάνο. **Σελ. 4**

Τα εμπόδια των ελληνικών επιχειρήσεων

Ελλειψη χρηματοδότησης

Βασικότερο εμπόδιο των ελληνικών επιχειρήσεων παραμένει η δυσκολία πρόσβασης σε πηγές χρηματοδότησης. Αυτό είναι το συμπέρασμα που προκύπτει από την έρευνα που πραγματοποιεί κάθε χρόνο η Grant Thornton στο πλαίσιο των Βραβείων Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, που απονέμονται σε ειδική εκδήλωση σε συνεργασία με την Eurobank. **Σελ. 15**

Ο κορωνοϊός «προσγειώνει» αεροπορικές εταιρείες

Ισορροπία κτηνήματα δέχονται οι επιχειρήσεις παγκοσμίως λόγω του κορωνοϊού, επηρεάζοντας και την πορεία της διεθνούς οικονομίας. Σύμφωνα με την εφημερίδα Guardian, που κατέγραψε τις τελευταίες εξελίξεις σχετικά με τις επιπτώσεις του κορωνοϊού, ήδη εταιρείες, από τη βρετανική κατασκευαστική εκκοσμήτρια JCB μέχρι και τις αεροπορικές εταιρείες της Μέσης Ανατολής, αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα. **Σελ. 12**

Νέο Ταμείο Ακινήτων από Τρ. Κύπρου

Αξίας 50 εκατ. ευρώ

Η **Τράπεζα** Κύπρου δημιούργησε νέο επενδυτικό ταμείο ακινήτων και ενώ οι αρχικές σκέψεις ήταν να περιλαμβάνει 10 ακίνητα, αρκέστηκε στα επτά συνολικά αξίας 50 εκατομμυρίων ευρώ. Το προφίλ των ακινήτων αυτών, τα οποία βρίσκονται στην Κύπρο, είναι αντίστοιχο του πρώτου fund, του Cyreit, δηλαδή εμπορικά, με σταθερές μακροχρόνιες μισθώσεις. **Σελ. 8**

ΕΕ ΚΑΙ ΗΠΑ

Φρένο στις εξαγωγές από ξένες εταιρείες

ΗΠΑ και ΕΕ δημιουργούν μηχανισμούς κατά των εξαγωγών μεγάλων επιχειρήσεων από ξένες εταιρείες. Η Ουάσιγκτον έθεσε σε ισχύ αυστηρότερη νομοθεσία, στο πλαίσιο της οποίας οι αρχές θα διερευνούν με κριτήριο την εθνική ασφάλεια των ΗΠΑ κάθε επένδυση ξένης επιχείρησης σε αμερικανική. Ανάλογες αποφάσεις είχε πάρει πέρις και η ΕΕ. **Σελ. 10**

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Τα ρομπότ περπατούν πλάι στους ανθρώπους

Στο **φετινό CES** –το αυτοαποκαλούμενο «Νταβός της τεχνολογίας»– χιλιάδες ρομπότ παρουσιάστηκαν από τους κορυφαίους τίτανες της τεχνολογίας, από έξυπνες λάμπες και βραχιόλιες που λύνουν τον κύβο του Ρούμικ εντός δευτερολέπτων, μέχρι αυτόματες χειρουργικές συσκευές που λειτουργούν με ασύλληπτη ακρίβεια. Ένα συμπέρασμα είναι πλέον σίγουρο: τα σύγχρονα ρομπότ φεύγουν από τα εργαστήρια και τα εργαστήρια, περπατούν πλέον πλάι στους ανθρώπους, κατοικούν στα σπίτια τους και εκτοξεύονται στους αιθέρες. Οι μηχανές είναι πλέον εδώ. **Σελ. 23**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Ένα σύγχρονο μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης

Η **σύνδεση** της παγκόσμιας οικονομικής ανάπτυξης με την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των πολιτών αποτελεί κεντρικό ζήτημα συζητήσεων, αλλά και αιτία έντονων αντιπαράθεσεων στα εσωτερικά των χωρών. Σε αυτή την προσπάθεια η επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο αποτελεί κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας. Αποτελεί εξάλλου κοινό τόπο ότι η επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο επιταχύνει την οικονομική ανάπτυξη, ενώ η κάθε προσπάθεια δημιουργίας συνθηκών ανισότητας προκαλεί μια ατελή συσσώρευση του ανθρώπινου κεφαλαίου και επιβραδύνει στην οικονομική ανάπτυξη. Προκειμένου να συνδεθεί η οικονομική ανάπτυξη με την κοινωνική ευημερία και τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των πολιτών, η συζήτηση περιστρέφεται γύρω από τον όρο «κοινωνική κινητικότητα». Η κοινωνική κινητικότη-

τα ορίζεται ως η αλλαγή στη θέση ενός ατόμου σε μια κοινωνία, όπου μέλη της κατηγοριοποιούνται με βάση τον πλούτο, το εισόδημα, τη φυλή, την εκπαίδευση, το φύλο, το επάγγελμα και άλλα. Οι κυβερνήσεις και όσοι έχουν την ευθύνη χάραξης πολιτικής έχουν πλέον στη διάθεσή τους ένα δείκτη που αποτελεί πολύτιμο εργαλείο για τη στοχοθέτηση και την επιμέτρηση της απόδοσης ενός κυβερνητικού προγράμματος ή μιας επιμέρους πολιτικής. Οι χώρες που καταφέρνουν να παρουσιάζουν βελτιωμένο αυτόν τον δείκτη φροντίζουν να έχουν στη διάθεση των πολιτών ποιοτικότερες υπηρεσίες εκπαίδευσης και υγείας, αυξημένες προοπτικές και βελτιωμένες συνθήκες εργασίας, πλαίσιο κοινωνικής προστασίας και ελεύθερη πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες. Δεν είναι τυχαίο που οι πλέον προη-

γόμενες ευρωπαϊκές οικονομίες, ξεκίνησαν βελτιώνοντας τα συστήματα υγείας και παιδείας τους και εν συνεχεία στράφηκαν προς την εργασία εφαρμόζοντας πολιτικές για μείωση των ωρών εργασίας και εισάγοντας νέες μορφές εργασίας, όπως είναι το ευέλικτο ωράριο. Στη χώρα μας, η μεγάλη μεταρρύθμιση για την υγεία είναι γεγονός μέσα από το ΓεΣΥ. Απομένει μόνο να τεθεί σε πλήρη

εφαρμογή και να παρουσιάσει σημάδια μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας. Η εκπαίδευση από την άλλη, δεν φαίνεται να βρίσκεται σε κάποια μεταρρυθμιστική διαδικασία, πέρα από κάποιες επιμέρους συζητήσεις που γίνονται για τη διόρθωση καθημερινών προβλημάτων που έχουν να κάνουν με την ομαλή λειτουργία των εκπαιδευτικών μονάδων. Στα θέματα που αφορούν στη βελτίωση των συνθηκών αλλά και των ευκαιριών στην εργασία όπως και τη συνταξιοδότηση, παραμένουμε δογματικά προσκολλημένοι στο παρελθόν. Χαρακτηριστική είναι η πολύ πρόσφατη προσπάθεια σε σχέση με τα ταμεία παροχής συνταξιοδοτικών ωφελημάτων. Στο μέτωπο της τεχνολογίας δεν έχουμε κάτι για το οποίο μπορούμε να περηφανευόμαστε, αφού δεν έχουμε καταφέρει να την ενσωματώσουμε στην καθημερινότητά μας. Η προσπάθεια βρίσκεται προς το παρόν σε νηπιακό

στάδιο και ευχή όλων μας θα πρέπει να είναι να επιτύχουν οι προσπάθειες που αναλαμβάνονται. Τέτοιες προσπάθειες γίνονται από την κεντρική κυβέρνηση, τη γενική κυβέρνηση και τον ιδιωτικό τομέα. Η αύξηση του δείκτη κοινωνικής κινητικότητας στη χώρα μας θα σημαίνει ότι η θετική πορεία της οικονομίας θα αποτυπώνεται στο επίπεδο ζωής των πολιτών ενώ την ίδια στιγμή, η ορθή συσσώρευση του ανθρώπινου κεφαλαίου στην οικονομία, θα επιτρέψει την αύξηση του οικονομικού αποτελέσματος και άρα θα έχουμε μεγαλύτερη ανάπτυξη. Γίνεται, λοιπόν, αντιληπτό ότι η επένδυση στην υγεία, την εκπαίδευση, την εργασία, τη συνταξιοδότηση, τις νέες τεχνολογίες και την κοινωνική προστασία αποτελεί από μόνο του ένα σύγχρονο μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης που είναι και μακροχρόνια βιώσιμο.

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Το πολύγωνο που θα γράψει ιστορία

Δεν είμαστε οι μόνοι με προβλήματα βλέπετε. Κάπου εκεί στη γωνία της Amsterdam Avenue και 69th Street στο Upper West Side του Μανχάταν ανεγείρεται ένας πύργος 52 ορόφων και 112 διαμερισμάτων ο οποίος βρίσκεται στο τελικό στάδιο αποπεράτωσης.

Πριν τρία χρόνια λοιπόν άρχισε μια δικαστική μάχη από μια ομάδα ακτιβιστών – κατά κύριο λόγο κατοίκων της περιοχής και εκλεγμένων αξιωματούχων – οι οποίοι ισχυρίζονται πως ο developer παραβίασε στρεβλώνοντας τους πολεοδομικούς κανονισμούς και παράνομα απέκτησε άδεια οικοδομής για ανέγερση του συγκεκριμένου κτηρίου ύψους 200 μέτρων. Την παραμονή της μέρας των ερωτευμένων, ένας δικαστής του ανώτατου δικαστηρίου έβγαλε απόφαση με βάση την οποία έκρινε πως όντως υπήρξε παρανομία και ότι πρώτον, η πολεοδομική αρχή θα πρέπει να ανακαλέσει την άδεια και δεύτερον, ο επιχειρηματίας ανάπτυξης θα πρέπει να καταβάλει τέτοιο αριθμό ορόφων ώστε το κτήριο να είναι εντός των πολεοδομικών χαρακτηριστικών της περιοχής. Παρόλο που δεν ξεκαθαρίζεται στην απόφαση ο αριθμός των ορόφων που θα πρέπει να καταδαριστούν, οι πρώτες αναλύσεις κάνουν λόγο για καμιά 20άρη.

Αυτή η απόφαση φαίνεται να ανοίγει τους ασκούς του Αιόλου επειδή αλλάζει ολόκληρο τον πολεοδομικό χάρτη της Νέας Υόρκης, καταργεί πρακτικές που ακολουθούνταν για δεκαετίες και θέτει σε άμεσο κίνδυνο εκατοντάδες αναπτύξεις που ανεγέρθηκαν κάτω από παρόμοιες συνθήκες. Φυσικά ο developer δώλωσε πως θα εφεσβάλει την απόφαση και στο μεταξύ συνεχίζει κανονικά τα κατασκευαστικά έργα δηλώνοντας μέσω των δικηγόρων του πως δεν είναι εύκολη υπόθεση η ακύρωση της – κατ' ισχυρισμό του – νόμιμης άδειας ενώ δημιουργούνται και τεράστια άλλα θέματα οικονομικής και νομικής φύσης, αφού όλα τήλυν 14 μονάδων διαμερισμάτων είναι ήδη πουλημένα, ενώ αρκετά από τα πουλημένα βρίσκονται και στους υπό καταδάριση ορόφους. Τα δύο διώροφα ρετιρέ διαφιμίζονται προς €40 εκ. δολάρια έκαστον. Επιπλέον έθεσε και το θέμα πως τυχόν καταδάριση μπορεί να εμπεικλείει κινδύνους για τους περιοίκους οι οποίοι μπορεί να χρειαστεί να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους. Χωρίς να εισέρχεται στην πολυπλοκότητα της υπόθεσης, η βασική διαφορά μεταξύ των μερών φαίνεται να έγκειται στον τρόπο ερμηνείας της μεταφοράς ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων από μια ιδιοκτησία σε άλλη. Με απλά λόγια το τι συμβαίνει για δεκαετίες στη Νέα Υόρκη λόγω της ελλείψης προσφοράς μεγάλων τεμαχίων γης, είναι να αποσιτάται από τον developer ένας αριθμός μικρών τεμαχίων γης που γειτνιάζουν με το κυρίως του τεμάχιο και ακολουθώντας να μεταφέρει τον συντελεστή δόμησης των

τεμαχίων αυτών στο κυρίως τεμάχιο για να αυξάνει τον συνολικό συντελεστή δόμησης και τον αριθμό ορόφων πέρα από αυτά που καθορίζουν οι πολεοδομικές ζώνες. Τα μικρότερα τεμάχια μπορεί να είναι και απλές λωρίδες γης που από μόνες τους είναι άχρηστες, που σε συνδυασμό όμως με μεγαλύτερο τεμάχιο να του προσδίδουν μεγαλύτερα αναπτυξιακά δικαιώματα. Κατά την αίτηση άδειας οικοδομής, όλες οι ιδιοκτησίες ενοποιούνται έτσι ώστε να υπάρχει ένα οικόπεδο με την προτεινόμενη ανάπτυξη. Στην περίπτωση αυτή, ο developer αγόρασε μερίδια σε γειτνιάζουσες ιδιοκτησίες που είχαν ανεξάντλητα δικαιώματα ανάπτυξης και δημιούργησε ένα «παραξορτικό» πολύγωνο οικόπεδο με 39 πλευρές που έμοιαζε με φίδι μέσα στις γειτονιές! Ο ισχυρισμός των εναγόντων ήταν ότι οι κανονισμοί επιτρέπουν μόνο αγορά δικαιωμάτων σε ολόκληρα μερίδια γης και όχι σε μέρος αυτών και πως το οικόπεδο έπρεπε να έχει κανονικό σχήμα, ανάλογο του κτηρίου. Ως αποτέλεσμα της στρέβλωσης των κανονισμών αδειοδοτήθηκε ένα κτήριο πολύ μεγαλύτερο και πολύ ψηλότερο από όσο θα αδειοδοτείτο αν τηρούνταν οι κανονισμοί και αυτό είναι εναντίον του καλώς νοούμενου συμφέροντος της περιοχής και των περιοίκων.

Η συνέχεια θα είναι ενδιαφέρουσα καθώς αν η έρεση των εναγόμενων χαθεί, τότε θα πρέπει να γίνει καταδάριση, ενώ το ύψος των αποζημιώσεων προς τους αγοραστές θα είναι τεράστιο. Ενδεχομένως να υπάρξει και χρεωκοπία του επιχειρηματία ανάπτυξης, οπότε θα φανεί και τι ασφαλιστικές δικλίδες υπάρχουν για εξασφάλιση των αγοραστών. Θα είναι επίσης ενδιαφέρον ποια θα είναι η επιπτώση στις πολεοδομικές αρχές που χορήγησαν τέτοια άδεια. Απ' εκεί και πέρα θα δούμε που θα οδηγήσει η εν λόγω απόφαση σε ό,τι αφορά άλλες αναπτύξεις οι οποίες έγιναν τα τελευταία 40-50 χρόνια κάτω από το ίδιο καθεστώς αδειοδότησης. Από την άλλη, αν η έρεση κερδηθεί θα δούμε τι επιπτώσεις ενδεχομένως να έχουν οι ενάγοντες αν αντιδράσει η εταιρεία ανάπτυξης ή αν απλά θα λειτουργήσει το ρητό «...any publicity is good publicity...» για την πώληση των εναπομεινάντων μονάδων.

Ευτυχώς εμείς δεν έχουμε τέτοια συστήματα και διαδικασίες. Έχουμε πολεοδομικό σχέδιο και κανονισμούς για το θεαθναίο, βγάζουμε πολεοδομικές άδειες και άδειες οικοδομής επίσης για το θεαθναίο, χωρίς να πολυμετρά το πώς επιπρεζονται οι περιοίκοι και στην τελική ο καθένας κτίζει ό,τι θέλει χωρίς να φοβάται αν θα του το καταδαριστούν αφού και να βγει καμιά απόφαση εναντίον του, κάπου θα σκαλώσει το πράγμα μέχρι να ξεχαστεί....

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, είναι MRICS CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Τα στημένα, η καταγίδα που ζυγώνει και οι μεγάλες προσδοκίες

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Άντε με το καλό και στις δικές σου μεγάλες προσδοκίες, Αβέρωφ μου!

Στις αρχές Οκτωβρίου 2018 το Weather boy Αβέρωφ αναφώνησε ως άλλος μάντις Κάλχας «βλέπω το εθνικό τσουνάμι να έρχεται και δεν μπορώ ούτε να σωπώσω, ούτε να μείνω με σταυρωμένα τα χέρια» και έγινε... viral. Βεβαίως αναφερόταν στην πολιτική κατάσταση και στις εξελίξεις στο Κυπριακό. Πέρασαν οι εβδομάδες, οι μήνες και τα χρόνια και φθάσαμε να συζητάμε άλλα. Χθες, αναφερόμενος στο καυτό θέμα της κυπριακής επικαιρότητας, τα στημένα παιχνίδια που μας εκθέτουν διεθνώς, ο υπουργός Δικαιοσύνης Γιώργος Σαββίδης επέμεινε στο ίδιο... χαμηλό βαρομετρικό. «Είμαστε στο μέσο μίας μεγάλης καταγίδας, άρα σίγουρα δεν μιλάμε για κεραυνό εν αιθρία», δήλωσε.

Και ενώ ο Αβέρωφ πέρασε ένα προεδρικό διήμερο εθνικής ανάτασης και εξορκισμού του... τσουνάμι, ανταλλάσσοντας ιδέες, φιλική και φιλοφρονήσεις με τον Πρωθυπουργό στο Μαξίμου και τον ΥΠΕΣ Δένδια, ο Γιώργος Σαββίδης φαίνεται να βιώνει μία από τις πολύ δύσκολες στιγμές του στο υπ. Δικαιοσύνης. Εκτός από την εγκληματικότητα που έκανε θεαματικό comeback, τα στημένα μαζεύονται σαν μολυβένια σύννεφα. Τα πρόσφατα δημοσιεύματα στην ισπανική εφημερίδα «El Confidencial» για συγκεκριμένους στημένους αγώνες της περιόδου 2017-18 επιβεβαιώνουν πως ο σάβλος του Αυγείου μόλις τώρα έχει ανοίξει και η μπόχα μόλις τώρα απελευθερώνεται. Το δημοσίευμα συνδέει την μικρή αλλά με τεράστιο εκτόπισμα Κύπρο, με διεθνές κύκλωμα στημένων αγώνων. Αναφέρει μάλιστα ότι οι χειραγωγημένοι αγώνες στην Κύπρο αποτελούν την κύρια εστία διαφθοράς στο ευρωπαϊκό ποδόσφαιρο!

- Μα τότε δύναμη πια η μικρή, μοιρασμένη Κύπρος; Ασφαρώς ο υπουργός, μετρημένος ως είναι, χωρίς πομπώδεις δηλώσεις και συνεντεύξεις, έστειλε το δημοσίευμα στην Αστυνομία και αντιμετώπισε την μπόχα κλείνοντας τη μύτη με τα δύο δάκτυλα. Στην Αστυνομία παραπέμει και όλους όσοι έχουν πληροφορίες για στημένα με την προτροπή να έχουν... διευθύνσεις και ονόματα. Αν φυσικά θέλουν να καταστεί δυνατό να διερευνηθούν. Τίποτα διαφορετικό, τίποτα συγκλονιστικό απ' όσα προηγήθηκαν. Η Αστυνομία χειρίστηκε και όλες τις προηγούμενες υποθέσεις, στην Αστυνομία κατέληξαν όλες καταγγελλίες έγιναν από το εξωτερικό και το εξωτερικό όλη η Ηρακλής που οραματίζεται ο Αναστασιάδης ακόμα δεν βρέθηκε.

Εμένα με άφησαν άφωνο οι λεπτομέρειες

που έρχονται στη δημοσιότητα για την ταχύτητα με την οποία εξετάζονται οι καταγγελλίες. Ο ίδιος ο εκπρόσωπος τύπου της Αστυνομίας δήλωσε πως οι ισπανικές αρχές ενημέρωσαν την κυπριακή Αστυνομία για τις υποθέσεις από τον Μάρτιο του 2019. Η Αστυνομία σε συνεννόηση με τη Νομική Υπηρεσία κάλεσε τους Ισπανούς ανακρίτες στην Κύπρο, οι οποίοι έφθασαν με μόνο τέσσερις μήνες καθυστέρηση στη Λευκωσία, τον Νοέμβριο του 2019. Η Αστυνομία μελέτησε τα στοιχεία, τα ξαναμελέτησε, τα ξαναμελέτησε για άλλες τρεις, δέκα φορές και σε σύντομο χρονικό διάστημα, δύο-τρεις μήνες μετά, δηλαδή τον Ιανουάριο του 2020 σχηματίστηκε ο φάκελος και παραδόθηκε στη Νομική Υπηρεσία για οδηγίες. Ε, τι φήμη για τον τρόπο που καλά ο χρόνος στη Νομική Υπηρεσία τιν ξέρετε. Παίζεται αν θα προλάβει ο Κώστας Κληρίδης να δει τον φάκελο. Ο νέος Γενικός Ει-

σαγγελέας θα είναι... νέος και η καταγίδα μάλλον θα μετατραπεί σε τσουνάμι. Ίσως μόνο έτσι θα μπορέσουν να αδειάσουν οι στάβλοι του Αυγείου και να παρασυρθεί η κοπριά;

- Βρέξε Θεέ μου, βρέξε...

Εκτός κι αν όντως κάποιος δεν θέλουν με τίποτα να ανοίξουν οι πόρτες του στάβλου παρά την... αδημονία τους. Οπότε και ο θόρυβος θα κοπάσει και η καταγίδα θα παρέλθει και όλα τα καιρικά φαινόμενα θα ξεχαστούν και θα έρθει καλοκαιρία. Μέχρι το επόμενο διεθνές δημοσίευμα ή το επόμενο ξέσπασμα μιας τοπικής ομάδας.

Ανανευμένος γύρισε από το μακρινό, κουραστικό ταξίδι στην Αυστραλία ο Δημήτρης Συλλούρης. Όπως είπε επιστρέφοντας στη Λευκωσία (δεν ξέρω πόσο θα μας μείνει αυτή τη φορά) οι επαφές που είχε ως επι-

κεφαλής της πολυ-πολυμελούς αντιπροσωπείας της Βουλής ξεπέρασαν τις προσδοκίες του. Όταν τον άκουσα θυμήθηκα το αγαπημένο βιβλίο του Ντίκενς «Μεγάλες Προσδοκίες». Αυτό που αναφέρεται στην πορεία του φτωχού, ορφανού Πιπ, ο οποίος ζει μια δυστυχισμένη ζωή στο μίζερο χωριουδάκι του και βλέπει ξαφνικά την τύχη να του χαμογελά. Και όλα αλλάζουν... Τι θα ήταν η ζωή χωρίς προσδοκίες; Να είναι καλά ο άνθρωπος που μας επισκέπτεται και που και που γεμάτος αισιοδοξία και φέρνει χαμόγελο και ελπίδα στον μίζερο τόπο του.

Χαλάι και οι 150.000 ευρώ και η χαμένη συνεδρία της Ολομέλειας!

ΚΟΝΙΖ: Ποιος υψηλό ιστάμενος στην ΕΔΕΚ έχει διαχωρίσει τη θέση του για την διαγραφή Παπαδόκη αλλά εσωκομματικά και σε κλειστό δωμάτιο;

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

Σειρά Διαλέξεων του Ομίλου Λογοτεχνίας και Κριτικής «Τάσεις και αναζητήσεις στην ποίηση της Γενιάς της εισβολής»

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Ομίλου Λογοτεχνίας και Κριτικής διοργανώνει σειρά διαλέξεων για το 2020 με ομιλητές πανεπιστημιακούς, μελετητές και λογοτέχνες με διαφορετικές προσεγγίσεις κάθε φορά στο γενικό θέμα «Τάσεις και αναζητήσεις στην ποίηση της Γενιάς της Εισβολής». Συνολικά έχουν προγραμματιστεί έντεκα διαλέξεις και θα αρχίσουν την Τετάρτη 26 Φεβρουαρίου και θα ολοκληρωθούν στις 18 Νοεμβρίου 2020. Κάθε διάλεξη θα έχει διάρκεια 45 λεπτά και μετά τις εισηγήσεις θα ακολουθεί συζήτηση με το κοινό, διάρκειας 15 λεπτών.

Σκοπός των διαλέξεων αυτών είναι η προώθηση της φιλολογικής έρευνας, της κριτικής και του επιστημονικού διαλόγου γύρω από την ποίηση της Γενιάς της Εισβολής, δηλαδή της ποιητικής παραγωγής μετά το 1974. Οι διαλέξεις θα αφορούν τη θεματική, την ιδεολογία, τον διάλογο λογοτεχνίας και ιστορίας, την πολιτική διάσταση της ποίησης, τον διακειμενικό διάλογο με την ευρύτερη νεοελληνική ποίηση ή και την παγκόσμια, την κριτική πρόκληση της ποίησης της Γενιάς του 1974 κ.λπ. Οι διαλέξεις απευθύνονται φυσικά στο ευρύτερο κοινό, καθώς και στους λογοτέχνες και μελετητές, αλλά και στους φιλόλογους Μέσους Εκπαιδευσης

και τους εκπαιδευτικούς Δημοτικών Εκπαιδευσης. Θα δοθούν πιστοποιητικά παρακολούθησης σε όσους και όσες παρακολούθησαν τουλάχιστον οκτώ από τις έντεκα διαλέξεις της σειράς.

Το πρόγραμμα των διαλέξεων

Οι πρώτες δύο διαλέξεις θα πραγματοποιηθούν στο Αμφιθέατρο ΒΗΤΑ του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου στη Λευκωσία (Διογένηος 6, Έγκωμη). Ο χώρος πραγματοποιήσεων των υπόλοιπων διαλέξεων θα ανακοινωθεί σύντομα. Το πρόγραμμα των διαλέξεων έχει διαμορφωθεί ως εξής:

1. Τετάρτη, 26 Φεβρουαρίου 2020

Ομιλητής: Λεωνίδας Γαλάζης, ποιητής, δρ Νεοελληνικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου, Επιθεωρητής Φιλολογικών Μαθημάτων, ΥΠΠΑΝ. Θέμα: Εισαγωγή στην ποίηση της Γενιάς της Εισβολής: Τάσεις, αναζητήσεις, φιλολογικά ζητούμενα.

2. Δευτέρα, 16 Μαρτίου 2020

Ομιλητής: Δημήτρης Κοσμοπούλου, ποιητής – δοκιμογράφος, διευθυντής του περιοδικού Νέα Ευθύνη. Θέμα: Η Κύπρος και η Εισβολή στην Ελληνική Ποίηση, από τον Σαφέρι μέχρι τις μέρες μας. Μια ιχνολογία.

Σκοπός των διαλέξεων αυτών είναι η προώθηση της φιλολογικής έρευνας, της κριτικής και του επιστημονικού διαλόγου γύρω από την ποίηση της Γενιάς της Εισβολής.

3. Παρασκευή, 27 Μαρτίου 2020

Ομιλητής: Λεωνίδας Γαλάζης. Θέμα: «Μύθος και Ιστορία στην ποίηση της Γενιάς της Εισβολής».

4. Πέμπτη, 30 Απριλίου 2020

Ομιλήτρια: Βασιλική Σελιώτη, δρ Παιδαγωγικής Σχολής του Α.Π.Θ., φιλόλογος, Β.Δ. Θέμα: «Τόποι του τραυματικού '74 στην ποίηση της Γενιάς του».

5. Τετάρτη, 27 Μαΐου 2020

Ομιλητής: Χρυσός Μαυρής, ποιητής – κριτικός λογοτεχνίας. Θέμα: «Η απήκλιση της ποίησης του Δώρου Λοΐζου στην ποίηση της Γενιάς της εισβολής» - Οι ποιητές επίγονοι του Δώρου Λοΐζου».

6. Τετάρτη, 24 Ιουνίου 2020

Ομιλητής: Παναγιώτης Νικολαΐδης, φιλόλογος, κριτικός, ποιητής. Θέμα: «Ο ενωτικός, απελευθερωτικός αγώνας του 55-59 στην ποιητική Γενιά της Εισβολής».

7. Τετάρτη, 16 Σεπτεμβρίου 2020

Ομιλήτρια: Έλενα Ματσάγκου, δρ Νεοελληνικής Φιλολογίας. Θέμα: «Η γυναικεία εκφορά / το ήπλυ ρήμα της Εισβολής».

8. Παρασκευή, 25 Σεπτεμβρίου 2020

Ομιλητής: Στέφανος Κωνσταντινίδης, πανεπιστημιακός, ποιητής, συγγραφέας. Θέμα: «Αρτέμις Αντωνίου, ο ποιητής, ο καλλιτέχνης».

9. Τετάρτη, 14 Οκτωβρίου 2020

Ομιλήτρια: Νένα Φιλούση, συγγραφέας. Θέμα: «Κολοσσιστάτο-Ιεροδιακόνου: Η μνήμη και η ξενιτιά στην ποιητική του τραύματος».

10. Παρασκευή, 30 Οκτωβρίου 2020

Ομιλητής: Αλέξης Ζήρας, κριτικός, γραμματολόγος. Θέμα: «Η κυπριακή Γενιά της Εισβολής και το ηθικό αίτημα της ποίησης. Η συμβολή του Δώρου Λοΐζου».

11. Τετάρτη, 18 Νοεμβρίου 2020

Ομιλήτρια: Λουίζα Χριστοδουλίδου, αναπληρώτρια καθηγήτρια Νεοελληνικής Λογοτεχνίας – Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Κύπρου, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Θέμα: «Τα φύλλα σαν λόγους μνήμης»: Σημαιοδοτικές της μνήμης στην ποίηση της Μόνας Σαββίδου – Θεοδουλόου».

Δηλώσεις συμμετοχής στη Σειρά Διαλέξεων υποβάλλονται μόνο ηλεκτρονικά, μέσω του ακόλουθου ειδικού συνδέσμου που δημιουργήθηκε στον ιστότοπο του Ο.Λ.Κ.: <https://wp.me/paULRN-mB>. Περισσότερες πληροφορίες: olk@olk.com.cy, www.olk.com.cy

Οι διαλέξεις θα πραγματοποιούνται με ταξί των ωρών 7:30 μ.μ. – 9:00 μ.μ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Υπεύθυνος Υλικό: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολογία: ΠΑΝΤΕΑΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΑΛΗΣ • Διευθύντρια συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΛΑΟΥΤΗΣ - ΝΑΤΣΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Κονδύλι για το μεταναστευτικό διεκδικεί ο Πρόεδρος

Στις Βρυξέλλες για το νέο επταετή προϋπολογισμό της Ε.Ε. ο Νίκος Αναστασιάδης, συζητώντας παράλληλα τις τουρκικές προκλήσεις

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Για τις Βρυξέλλες, με στόχο να διεκδικήσει ένα σημαντικό κονδύλι για τη μεταναστευτική πολιτική της Κυπριακής Δημοκρατίας και να ενημερώσει για τις τουρκικές προκλήσεις, ταξιδεύει σήμερα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Ο Πρόεδρος θα συμμετάσχει στις εργασίες της Έκτακτης Συνόδου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που θα πραγματοποιηθεί την Πέμπτη και Παρασκευή και αφορά το πολυσυζητημένο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027, για το οποίο υπάρχουν ήδη σοβαρές αντιδράσεις μεταξύ των κρατών μελών. Κατά την παραμονή του, θα έχει τις πρώτες του συναντήσεις με

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα εκφράσει τις ανησυχίες του για το γεγονός ότι βάσει προσχεδίου του προϋπολογισμού υπάρχει σημαντική μείωση στα ταμεία συνοχής της ΕΕ, καθώς και στα κονδύλια για το άσυλο, τη μετανάστευση και την ενσωμάτωση.

τους Προέδρους των ευρωπαϊκών θεσμών και εκεί αναμένεται να τους ενημερώσει τόσο για τις τουρκικές προκλήσεις στην κυπριακή ΑΟΖ, όσο και για τις τουρκικές ενέργειες στην περικλειστή πόλη της Αμμοχώστου και να εκφράσει τις ανησυχίες του για τις προεκτάσεις που τείνει να λάβει το μεταναστευτικό στην Κύπρο.

Οι επαφές και η μάχη

Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Σαρλ Μισέλ πραγματοποιεί τις τελευταίες μέρες συναντήσεις με τους αρχηγούς των 27 κρατών μελών ούτως ώστε να συζητήσει μαζί τους το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2017. Πλαίσιο, που σύμφωνα με ξένα δημοσιεύματα, έχει ήδη διχάσει τα κράτη μέλη εξαιτίας των διαφορετικών προτεραιοτήτων τους αλλά και λόγω της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου. Καθόλου τυχαία ότι βάσει

Ο Νίκος Αναστασιάδης θα ενημερώσει τους επικεφαλής των ευρωπαϊκών οργάνων για τις τουρκικές προκλήσεις στην κυπριακή ΑΟΖ και στην Αμμοχώστη, ζητώντας λήψη μέτρων.

ξένων δημοσιευμάτων, αλλά και ρεπορτάζ της «Καθημερινής» Ελλάδος, αναμένεται μάχη μεταξύ Βορρά και Νότου για τον νέο επταετή προϋπολογισμό. Σύμφωνα με το δημοσίευμα τα δύο βασικά στρατόπεδα είναι οι «φειδωλοί τέσσερις» (Σουηδία, Δανία, Αυστρία, Ολλανδία), που καλούνται να δώσουν και τα περισσότερα χρήματα, απέναντι στους 15 «Φίλους της Συνοχής» όπου συμπεριλαμβάνεται και η Ελλάδα οι οποίοι επιμένουν ο συνολικός

προϋπολογισμός να ξεπεράσει το 1,2% του ευρωπαϊκού ΑΕΕ. Στην εν λόγω ομάδα, επικεφαλής έστω και άτυπα φέρεται να είναι ο Πορτογάλος πρωθυπουργός Αντόνιο Κόστα. Το Βερολίνο φέρεται να ανήκει στο στρατόπεδο των «φειδωλών» με σχετικές διαφοροποιήσεις. Όμως αντιδράσεις για τον εν λόγω προϋπολογισμό φέρεται να έχει και η Κύπρος. Το μεσημέρι της Τετάρτης ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα έχει γεύμα εργασίας με τον Πρόεδρο

του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Σαρλ Μισέλ. Θα είναι η πρώτη συνάντηση των δύο μετά και την ανάληψη των καθηκόντων του τελευταίου, ενώ το απόγευμα θα έχει συνάντηση με τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Νταβίντ Σασόλι.

Μεταναστευτικές ροές

Όπως αναφέρουν κυβερνητικές πηγές, ο Πρόεδρος θα εκφράσει την ανάγκη να δοθεί ένα σημαντικό κονδύλι από την

Ε.Ε στην ανάγκη αντιμετώπισης του μεταναστευτικού προβλήματος. Καθόλου τυχαία και οι δηλώσεις του στο Bloomberg ότι η Κύπρος έχει κάποιες ενστάσεις για τον επόμενο προϋπολογισμό της ΕΕ. «Η Κύπρος», όπως σημείωσε, «θα δει σημαντική μείωση στα ταμεία συνοχής της ΕΕ, καθώς και στα κονδύλια για το άσυλο, τη μετανάστευση και την ενσωμάτωση». «Ελπίζουμε ότι θα υπάρξουν κάποιες διορθώσεις», σημείωσε μιλώντας για το προσχέδιο. Ήδη η κυβέρνηση έχει εκφράσει μέσω του υπουργού Εσωτερικών έντονες ανησυχίες για τις μεταναστευτικές ροές. Τέτοιες που καταδεικνύεται πως μπαίνει ψηλά στην ατζέντα της κυβέρνησης Αναστασιάδη. Ήδη η συνέντευξη του υπουργού Εσωτερικών Νίκου Νουρή στην «Καθημερινή» την περασμένη Κυριακή, προκάλεσε σωρεία αντιδράσεων για το εν λόγω ζήτημα. Όπως είχε αναφέρει υπάρχει ο κίνδυνος αδυναμίας ανταπόκρισης του κυπριακού κράτους εξαιτίας της ανυπαρξίας υποδομών «να φιλοξενήσουμε τους τεράστιους αριθμούς που έχουμε». Έθεσε μάλιστα την ανάγκη ελέγχου των ροών, σημειώνοντας πως βάσει μελέτης, η συντριπτική πλειοψηφία, σε ποσοστό 70% των μεταναστευτικών ροών, διέρχεται της διαχωριστικής γραμμής. «Είναι μετανάστες, στην πλειοψηφία τους μέχρι σήμερα, Σύριοι οι οποίοι προωθούνται από την Τουρκία, και δεν έχω κανένα απολύτως πρόβλημα να πω, πως είναι ξεκάθαρη η πρόθεση, η Τουρκία ηθελημένα προωθεί μέσω της διαχωριστικής γραμμής μετανάστες στην Κύπρο», ανέφερε χαρακτηριστικά ο κ. Νουρής. Αυτά τα θέματα αναμένεται να εγείρει στο τραπέζι κατά την παρουσία του ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Την Πέμπτη, αναμένεται να συναντήσει την Πρόεδρο της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν. Υπευθυμίζεται πια ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είχε εκφράσει την πρόθεσή της να προτείνει ένα νέο σύμφωνο για το άσυλο και τη μετανάστευση σημειώνοντας πως η Ιταλία, η Ισπανία και η Ελλάδα είναι γεωγραφικά εκτεθειμένες. Σε αυτό το κάρδο της επανεξέτασης της κατανομής των υποχρεώσεων και συνεπώς του κονδυλίου θα διαμοιραστεί για το μεταναστευτικό, μερίδιο επιδιώκει και η Κύπρος.

Οι προκλήσεις της Τουρκίας

Κατά τις επαφές του στις Βρυξέλλες, ο Πρόεδρος θα εγείρει αλλά και θα ενημερώσει για τις τουρκικές προκλήσεις στην κυπριακή ΑΟΖ, αλλά και για τις τουρκικές ενέργειες στην περικλειστή πόλη της Αμμοχώστου. Δεν πέρασε απαρατήρητη η συνέντευξή του στο Bloomberg, όπου δηκτικά σημείωσε ότι η διεθνής κοινότητα δεν ενήργησε για να αντιμετωπίσει τις τουρκικές κινήσεις στη Συρία, τη Λιβύη, το Ιράκ και την κυπριακή ΑΟΖ ή το σχέδιό της να ανοίξει την περικλειστή πόλη της Αμμοχώστου. Όπως είπε, «δεν υπάρχει αποφασιστικότητα από τις χώρες για να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα και αυτό δημιουργεί τον κίνδυνο σύγκρουσης». Εξήρε βεβαίως τον ρόλο της Γαλλίας στην περιοχή σημειώνοντας πως «η ισχυρή γαλλική παρουσία φέρνει ελπίδα ότι η ΕΕ θα αναλάβει πιο ενεργό ρόλο στα θέματα της ανατολικής Μεσογείου». Ήδη ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει αποστείλει επιστολή στον γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών και στα όργανα της Ε.Ε. ενημερώνοντας για τις τουρκικές προκλήσεις στην ΑΟΖ και στην περικλειστή πόλη της Αμμοχώστου υπογραμμίζοντας ότι παραβιάζονται τα ψηφίσματα 550 και 789. Ο ίδιος στις επιστολές του έχει εκφράσει την ετοιμότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας για διαπραγματεύσεις και υπογραμμίζει πως η Τουρκία δυναμιτίζει την όλη προσπάθεια του γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών με τις ενέργειές της. Επιστολές αναμένεται να στείλει προς αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων, όπως στα κράτη μέλη της Ε.Ε. και στα μέλη μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας.

ΑΡΘΡΟ / Της URSULA VON DER LEYEN

Η «τεχνολογική κυριαρχία» που πρέπει να διαθέτει η Ευρώπη

Πάντοτε είχα πίστη στην τεχνολογία. Η πίστη μου στην τεχνολογία ως δύναμη που μπορεί να έχει θετικά αποτελέσματα προέρχεται από την εμπειρία μου ως φοιτήτριας της Ιατρικής. Έχω μάθει και έχω δει από πρώτο χέρι ότι η τεχνολογία έχει τη δυνατότητα να αλλάζει τη μοίρα των ανθρώπων, να σώζει ζωές και να καθιστά κοινοτοπία αυτό που κάποτε θεωρείτο θαύμα.

Θεωρούμε πλέον δεδομένο ότι μπορούμε να πάρουμε ένα αντιβιοτικό όταν έχουμε κάποια λοίμωξη ή να κάνουμε μια ακτινογραφία ή μαγνητική τομογραφία όταν τραυματιζόμαστε ή αρρωσταίνουμε. Όλα αυτά είναι θαύματα που έχουν αλλάξει την πορεία της ανθρωπότητας προς το καλύτερο.

Χάρη στην τεχνολογία, αυτά τα θαύματα γίνονται ολοένα και πιο συναρπαστικά και πιο συνηθισμένα. Συμβάλλουν στην καλύτερη διάγνωση του καρκίνου, στην υποστήριξη χειρουργικών επεμβάσεων υψηλής ακρίβειας ή στην εξατομικευση της θεραπείας σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε ασθενούς.

Όλα αυτά συμβαίνουν εδώ και τώρα στην Ευρώπη. Θέλω, όμως, αυτό να είναι μόνο η αρχή. Και θέλω να γίνει ο κανόνας για ολόκληρη την κοινωνία μας: από τη γεωργία μέχρι τα χρηματοοικονομικά, από τον πολιτισμό μέχρι τις κατασκευές, από τη μάχη κατά τις κλιματικές αλλαγές μέχρι την καταπολέμηση της τρομοκρατίας.

Αυτό είναι το όραμα της νέας ψηφιακής στρατηγικής, την οποία θα παρουσιάσει αυτή την εβδομάδα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Πιστεύουμε ότι ο ψηφιακός μετασχηματισμός μπορεί να ενισχύσει τις οικονομίες μας και να μας βοηθήσει να βρούμε ευρωπαϊκές λύσεις απέναντι σε παγκόσμιες προκλήσεις. Πιστεύουμε ότι οι πολίτες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν καλύτερες αποφάσεις, βασιζόμενοι σε γνώσεις που αντλούν από τα δεδομένα μη προσωπικού χαρακτήρα. Θέλουμε αυτά τα δεδομένα να είναι διαθέσιμα σε όλους τους φορείς, δημόσιους και ιδιωτικούς, μεγάλους ή μικρούς, στις νεοφυείς και στις μεγάλες επιχειρήσεις. Τούτο θα βοηθήσει την κοινωνία μας συνολικά, ώστε να αξιοποιήσει στο έπακρο την καινοτομία και τον ανταγωνισμό, και θα διασφαλίσει ότι όλοι θα επωφελοποιηθούν από το ψηφιακό μέρισμα. Αυτή η ψηφιακή Ευρώπη θα πρέπει να αντανακλά τα καλύτερα στοιχεία μιας Ευρώπης ανοικτής, δίκαιης, πολύμορφης, δημοκρατικής που εκτέμνει αυτοπεποίθηση.

Το εύρος της στρατηγικής μας αντικατοπτρίζει το μέγεθος και τη φύση της επικείμενης μετάβασης. Καλύπτει τα πάντα, από την κυβερνοασφάλεια μέχρι την υποδομή ζωτικής σημασίας, από την ψηφιακή εκπαίδευση μέχρι τις δεξιότητες, τη δημοκρατία και τα μέσα ενημέρωσης και ανταποκρίνεται πλήρως στους φιλόδοξους στόχους της Ευρωπαϊκής Πρόσκλησης Συμφωνίας, για παράδειγμα προωθώντας την κλιματική ουδετερότητα των κέντρων δεδομένων έως το 2030. Όπως, όμως, θα καταδείξουμε αυτή την εβδομάδα, ο ψηφιακός μετασχηματισμός δεν μπορεί να αφεθεί στην τύχη. Πρέπει να διασφαλίσουμε ότι τα δικαιώματά μας, η ιδιωτικότητα μας και η προστασία τους έχουν την ίδια αντιμετώπιση στον ψηφιακό όπως και στον φυσικό κόσμο: ότι όλοι μας μπορούμε να έχουμε τον έλεγχο της ζωής μας και του πώς γίνεται η διαχείριση των προσωπικών μας δεδομένων - ότι μπορούμε να εμπιστευόμαστε στην τεχνολογία οτιδήποτε λέμε και πράττουμε - ότι η νέα τεχνολογία δεν συνεπάγεται νέες αξίες.

Η ψηφιακή μετάβαση της Ευρώπης δεν αφορά τα κέρδη των λίγων, αλλά τις γνώσεις και τις ευκαιρίες των πολλών. Για τον σκοπό αυτό, ίσως απαιτηθεί νομοθετική ρύθμιση όπου κριθεί απαραίτητο.

Κατανοώ απόλυτα ότι η τεχνολογία - και κυρίως αυτοί που την ελέγχουν - δεν έχει ακόμη κερδίσει την εμπιστοσύνη πολλών ανθρώπων. Βλέπω πώς μπορεί να υπονομεύεται αυτή η εμπιστοσύνη όταν οι μεγάλες ψηφιακές πλατφόρμες χρησιμοποιούν τα δεδομένα των δικών τους πελατών με ανάρμοστο τρόπο ή όταν η παραπληροφόρηση αντικαθιστά την υπεύθυνη δημοσιογραφία και το «δόλωμα για κλικ» έχει μεγαλύτερη σημασία από την αλήθεια.

Επομένως, κατανοώ και σέβομαι τη δυσπιστία, την αμφιβολία και την απαισιοδοξία ορισμένων ανθρώπων απέναντι στην τεχνολογία. Αυτός ακριβώς είναι ο λόγος που πιστεύω ότι χρειαζόμαστε μια ψηφιακή μετάβαση, η οποία θα είναι ήδη

Θέλουμε οι Κύπριοι νεοφυείς επιχειρηματίες να απολαμβάνουν τις ίδιες δυνατότητες με τους ομολόγους τους στη Silicon Valley, ώστε να επεκταθούν, να αναπτυχθούν και να προσελκύσουν επενδύσεις.

από τον σχεδιασμό και από τη φύση της ευρωπαϊκή. Μία μετάβαση που θα επαναφέρει την εμπιστοσύνη εκεί όπου έχει χαθεί και θα την ενισχύσει εκεί όπου υπάρχει ακόμα. Ως μέρος αυτής της προσπάθειας, οι μεγάλοι παίκτες της ψηφιακής αγοράς πρέπει να αναλάβουν τις ευθύνες τους, μεταξύ άλλων επιτρέποντας στους Ευρωπαίους να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα που συλλέγονται. Η ψηφιακή μετάβαση της Ευρώπης δεν αφορά και τις ευκαιρίες των πολλών. Για τον σκοπό αυτό, ίσως απαιτηθεί νομοθετική ρύθμιση όπου κριθεί απαραίτητο.

Σημειώτεον ότι η ψηφιακή μετάβαση της Ευρώπης πρέπει να προστατεύει και να ενδυναμώνει τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και την κοινωνία στο σύνολό της. Πρέπει να αποδώσει αποτελέσματα για τους ανθρώπους, ώστε να αισθάνονται ότι η τεχνολογία ωφελεί τη ζωή τους. Για να συμβεί αυτό, η Ευρώπη πρέπει να διαθέτει τις δικές της ψηφιακές ικανότητες,

σε τομείς όπως η βιβλιοθηκονομική, η τεχνολογία 5G, η κυβερνοασφάλεια ή η τεχνική νομοσύνη. Αυτές είναι ορισμένες από τις τεχνολογίες που έχουμε προσδιορίσει ως τομείς στρατηγικών επενδύσεων, για τους οποίους η χρηματοδότηση της ΕΕ μπορεί να προσελκύσει εθνικά και ιδιωτικά κεφάλαια.

Η πλήρης αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας και των δεδομένων είναι εξίσου σημαντική για τις μεγάλες βιομηχανίες, όσο και για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Αν και οι σπουδαιότερες ιδέες προέρχονται συχνά από τις πιο μικρές νεοφυείς επιχειρήσεις, οι μικρές ευρωπαϊκές εταιρείες συχνά αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην προσπάθειά τους να αναπτυχθούν στον ψηφιακό κόσμο. Θέλουμε οι Κύπριοι νεοφυείς επιχειρηματίες να απολαμβάνουν τις ίδιες δυνατότητες με τους ομολόγους τους στη Silicon Valley, ώστε να επεκταθούν, να αναπτυχθούν και να προσελκύσουν επενδύσεις.

Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να υ-

περβούμε τον κατακερματισμό στην ενιαία αγορά μας, ο οποίος συχνά είναι μεγαλύτερος στον ψηφιακό κόσμο από ό,τι αλλού. Πρέπει να ενώσουμε άμεσα τις δυνάμεις μας, όχι μέσω της ομογενοποίησής μας, αλλά αξιοποιώντας το μέγεθός μας καθώς και την πολυμορφία μας, που συνιστούν βασικούς παράγοντες επιτυχίας για την καινοτομία.

Θα πρέπει επίσης να διατεθούν πόροι ανάλογοι με τη φιλοδοξία μας. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο στη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου αυτή την εβδομάδα θα ασκήσω πίεση για έναν εκσυγχρονισμένο και ευέλικτο προϋπολογισμό της ΕΕ, που να επενδύει στο μέλλον μας και στην έρευνα, τη διάδοση της καινοτομίας και τις δεξιότητες, ώστε η φιλοδοξία μας να γίνει πράξη.

Αυτό είναι αναγκαίο προκειμένου η Ευρώπη να ηγηθεί σε τομείς με τη μεγαλύτερη δυναμική, όπως τα δεδομένα και η τεχνική νομοσύνη. Αυτή την εβδομάδα θα παρουσιάσουμε τα σχέδια μας για αμφότερους τους τομείς παράλληλα με την ευρύτερη ψηφιακή στρατηγική μας.

Όσον αφορά τα δεδομένα, αφετηρία θα συνιστά πάντοτε η προστασία των προσώπων. Η Ευρώπη διαθέτει ήδη το ισχυρότερο ρυθμιστικό πλαίσιο στον κόσμο και τώρα πρόκειται να προσφέρουμε στους Ευρωπαίους τα απαραίτητα εργαλεία, ώστε να έχουν ακόμη μεγαλύτερο έλεγχο των δεδομένων τους.

Υπάρχει, όμως, και ένα άλλο είδος δεδομένων. Πρόκειται για ένα ανεκμετάλλευτο χρυσωρυχείο για την οικονομία του μέλλοντος που αξιοποιεί πλήρως τα δεδομένα. Αναφέρω στα ανωνυμοποιημένα δεδομένα κινητικότητας ή στα μετεωρολογικά δεδομένα που συλλέγονται από τα αεροσκάφη, στις δορυφορικές εικόνες, αλλά και στα βιομηχανικά και εμπορικά δεδομένα σχετικά με οτιδήποτε, από τις επιδόσεις των κινητήρων μέχρι την κατανάλωση ενέργειας.

Αυτά τα είδη δεδομένων μη προσωπικού χαρακτήρα μπορούν να στηρίξουν την ανάπτυξη νέων, αποδοτικότερων και περισσότερο βιώσιμων προϊόντων και υπηρεσιών. Μάλιστα, μπορούν να αναπαράχθουν χωρίς κανένα ουσιαστικό κόστος. Σήμερα, ωστόσο, το 85% των πληροφοριών που παράγουμε μένει ανεκμετάλλευτο. Αυτό πρέπει να αλλάξει.

Θα εκπονήσουμε ένα νομοθετικό πλαίσιο και πρότυπα λειτουργίας για τους ευρωπαϊκούς χώρους δεδομένων. Αυτοί οι χώροι θα επιτρέψουν στις επιχειρήσεις, τις κυβερνήσεις και τους ερευνητές να

αποθηκεύουν τα δεδομένα τους και να έχουν πρόσβαση σε αξιόπιστα δεδομένα από άλλους χρήστες. Όλα αυτά θα γίνουνται υπό ασφαλείς συνθήκες που δημιουργούν μεγαλύτερη αξία για όλους και διασφαλίζουν δίκαιη απόδοση για όλους.

Αυτές οι δεξαμενές δεδομένων θα στηρίζουν με τη σειρά τους την προσπάθειά μας για την προώθηση της αριστείας και της εμπιστοσύνης στην τεχνική νομοσύνη στην Ευρώπη. Η τεχνική νομοσύνη ήδη βοηθά τις μικρές επιχειρήσεις να μειώσουν το ενεργειακό κόστος τους, καθιστά τις μεταφορές πιο οικολογικές και αυτοματοποιημένες και οδηγεί σε πιο ακριβείς ιατρικές διαγνώσεις. Για να βοηθήσουμε όλες τις επιχειρήσεις, μεγάλες και μικρές, να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητες της τεχνικής νομοσύνης, θα επενδύσουμε σε ένα δίκτυο τοπικών κόμβων ψηφιακής καινοτομίας και σε κέντρα αριστείας για προηγμένη έρευνα και εκπαίδευση.

Ταυτόχρονα, θα αναλάβουμε δράση για να διασφαλίσουμε ότι η τεχνική νομοσύνη είναι δίκαιη και συμμορφώνεται με τα υψηλά πρότυπα που έχει θεσπίσει η Ευρώπη σε όλους τους τομείς. Η δεσμευσή μας ως προς την ασφάλεια, την ιδιωτική ζωή, την ίση μεταχείριση στον χώρο εργασίας πρέπει να τηρηθεί ανεξέλεγκτα σε έναν κόσμο όπου οι αλγόριθμοι επηρεάζουν τις αποφάσεις. Θα επικεντρώσουμε τη δράση μας σε εφαρμογές υψηλού κινδύνου, οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν τη σωματική ή ψυχική υγεία ή που επηρεάζουν σημαντικές αποφάσεις όσον αφορά την απασχόληση ή την επιβολή του νόμου.

Ο στόχος δεν είναι να εισαγάγουμε περισσότερες ρυθμίσεις, αλλά πρακτικές διασφαλίσεις, λογοδοσία και τη δυνατότητα ανθρώπινες παρέμβασες σε περίπτωση κινδύνου ή διαφορών. Διαμορφώσαμε με επιτυχία άλλους κλάδους της οικονομίας, όπως την αυτοκινητοβιομηχανία και τη τρόφιμα, και θα εφαρμόσουμε τώρα την ίδια λογική και τα ίδια πρότυπα στη νέα οικονομία η οποία αξιοποιεί πλήρως τα δεδομένα.

Θα ήθελα να συνοψίσω όλα τα παραπάνω με τον όρο «τεχνολογική κυριαρχία». Ο όρος αυτός περιγράφει την ικανότητα που πρέπει να διαθέτει η Ευρώπη, για να κάνει τις δικές της επιλογές, σύμφωνα με τις δικές της αξίες και σεβόμενος τους δικούς της κανόνες. Μόνο έτσι θα μπορούσαμε όλοι να έχουμε πίστη στην τεχνολογία.

Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Μετ' εμποδίων η αυτονόμηση των κρατικών νοσηλευτηρίων

Στοιχείο για ΟΚΥπΥ ο χρόνος προσαρμογής - Αγκάθι η ένταση με γιατρούς της ΠΑΣΥΚΙ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Ενώπιον της σοβαρότερης πρόκλησης από εφαρμογής της πρώτης φάσης του ΓεΣΥ βρίσκεται ο τομέας της δημόσιας υγείας. Η αυτονόμηση και αναβάθμιση των κρατικών νοσηλευτηρίων είναι ένα από τα μεγαλύτερα έργα που έχει αναλάβει ο δημόσιος τομέας της υγείας στην ιστορία της Κυπριακής Δημοκρατίας και από την οποία εν πολλοίς θα εξαρτηθεί η ομαλή ολοκλήρωση εφαρμογής του ΓεΣΥ. Οι αλλαγές που θα συντελεστούν το επόμενο διάστημα επηρεάζουν και θα επηρεαστούν τον τρόπο με τον οποίο τα νοσηλευτήρια λειτουργούν μέχρι σήμερα. Το βάρος των αλλαγών πέφτει πρωτίστως στις πλάτες του διαχειριστή των δημόσιων νοσηλευτηρίων, του ΟΚΥπΥ. Εξίσου σημαντικό ρόλο αναμένεται να διαδραματίσουν και οι εργαζόμενοι στα δημόσια νοσηλευτήρια, οι οποίοι καλούνται εργασιακά να εγκαταλείψουν την κρατική σκέπη και να εργασθούν σε ένα περιβάλλον ανταγωνιστικό. Από αρχές της εβδομάδας ο ΟΚΥπΥ

έχει ξεκινήσει τις διαδικασίες εκείνες οι οποίες θα προετοιμάσουν τα δημόσια νοσοκομεία για την β' φάση του ΓεΣΥ. Μια διαδικασία που φέρνει στην επιφάνεια έντονες διαφωνίες κυρίως από την πλευρά των ιατρών και με ανοιχτά ζητήματα, όπως η παροχή κινήτρων αλλά και ζητήματα τα οποία αναμένεται να επηρεάσουν

Εκ διαμέτρου αντίθετες είναι οι απόψεις που καταθέτουν ο ΟΚΥπΥ και η ΠΑΣΥΚΙ για το ζητούμενο ολοκλήρωσης εφαρμογής του ΓεΣΥ που είναι η 2η φάση.

το εργασιακό τους πλαίσιο. Στην «Κ» καταθέτουν τις απόψεις τους δύο πρόσωπα τα οποία βρίσκονται κοντά στις διαδικασίες αλλαγών. Ο Πάμπος Χαριλάου, εκπρόσωπος τύπου του ΟΚΥπΥ, και ο πρόεδρος των κυβερνητικών ιατρών (ΠΑΣΥΚΙ) Σωτήρης Κούμας. Ο διαχειριστής των δημόσιων νοσοκομείων υπεραμύνεται του έργου που έχει επιτελεσθεί προκειμένου τα νοσηλευτήρια να λειτουργήσουν στο

Από τα όσα καταθέτουν στην «Κ» οι Πάμπος Χαριλάου, εκπρόσωπος τύπου του ΟΚΥπΥ, και Σωτήρης Κούμας, πρόεδρος της ΠΑΣΥΚΙ, φαίνεται ξεκάθαρα το χάσμα απόψεων που υπάρχει ανάμεσα σε δύο πλευρές που έχουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην πορεία προς αυτονόμηση των δημόσιων νοσηλευτηρίων.

νέο περιβάλλον. Την ίδια ώρα οι κυβερνητικοί γιατροί επικρίνουν έντονα τον ΟΚΥπΥ ότι πάει στη 2η φάση του ΓεΣΥ χωρίς πλάνο. Μάλιστα ο πρόεδρος της ΠΑΣΥΚΙ υποστηρίζει πως ο ΟΚΥπΥ αγνοεί

τι σημαίνει δημόσια υγεία και πώς λειτουργεί ως και τα δημόσια νοσοκομεία είναι επιχειρήσεις. Το πνεύμα αισιοδοξία του ΟΚΥπΥ δεν το συμμερίζεται η ΠΑΣΥΚΙ, η οποία εκφράζει σοβαρές επιφυλάξεις

για εφαρμογή της ενδονοσοκομειακής περιθαλψης με τα σημερινά δεδομένα. Την ίδια ώρα με νόημα στέλνει το μήνυμα πως ΓεΣΥ χωρίς τα δημόσια νοσηλευτήρια δεν μπορεί να υπάρξει.

ΠΑΜΠΟΣ ΧΑΡΙΛΑΟΥ (εκπρόσωπος τύπου ΟΚΥπΥ)

Μας λείπει η αλλαγή κουλτούρας και νοοτροπίας

-Έχετε μπει στα βαθιά με την αυτονόμηση των δημόσιων νοσοκομείων;

-Εκείνο που προσπαθούμε αυτή τη στιγμή είναι να καταστήσουμε τα δημόσια νοσηλευτήρια ανταγωνιστικά, έναντι του ιδιωτικού τομέα. Να υπενθυμίσω πως τα δημόσια νοσηλευτήρια έχουν προσφέρει υπηρεσίες από την πρώτη ημέρα λειτουργίας τους και μάλιστα σε δύσκολες εποχές. Επιπρόσθετα όλα τα δύσκολα περιστατικά, στο τέλος της ημέρας καταλήγουν στα δημόσια νοσηλευτήρια. Έχουμε καλές υποδομές, σύγχρονο ιατρικό εξοπλισμό, εξαιρετο προσωπικό και διαθέτουμε ένα δίκτυο επαγγελματιών υγείας, όπου μπορούμε να υποστηρίξουμε τις οποιοσδήποτε ιατρικές υπηρεσίες. Θεωρούμε ότι δεν υστερούμε έναντι του ιδιωτικού τομέα. Απεναντίας, έχουμε αρκετά πλεονεκτήματα όπως υπηρεσίες που δεν προσφέρονται στον ιδιωτικό τομέα, όπως οι κλειστές Μονάδες Εντατικής Θεραπείας, οι Μονάδες Εντατικής Νοσηλείας νεογνών, μεταμοσχεύσεις, η θαλασσοαμία. Εκείνο το οποίο μας λείπει και προσπαθούμε να το βελτιώσουμε είναι η αλλαγή κουλτούρας και νοοτροπίας από όλους μας, ούτως ώστε να καταστήσουμε το περιβάλλον φιλικό για τον χρήστη υπηρεσιών υγείας.

-Οι υποδομές υπάρχουν, για να πετύχετε την αυτονόμηση τι πρέπει να αλλάξετε;

-Η αυτονόμηση είναι μια ευρεία έννοια και ήδη έχει ξεκινήσει. Από την 1η Ιανουαρίου 2020, ο ΟΚΥπΥ έχει αποκτήσει την οικονομική του αυτονομία, πολύ σημαντικό βήμα, διαθέτει το δικό του προϋπολογισμό και διαχειρίζεται τους πόρους που διαθέτει. Όσον αφορά την διοικητική αυτονομία έχουν γίνει αρκετές προσλήψεις, έχει στελεχωθεί ως ένα βαθμό και συνεχίζει να στελεχώνεται. Έχουν μπει διευθυντικές ομάδες στα διάφορα νοσηλευτήρια, έχουν στηθεί οικονομικά τμήματα που δεν υπήρχαν προηγουμένως, για να κοστολογούν και να αναπτύξουν οικονομική πολιτική, πράγμα πολύ σημαντικό για την οικονομική βιωσιμότητα των νοσηλευτηρίων. Ωστόσο, είναι πολλά τα βήματα που πρέπει να γίνουν. Ο ΟΚΥπΥ έχει καταρτίσει ένα σχέδιο δράσης για τους επόμενους έξι μήνες για να διορθώσει όλα εκείνα τα κενά που υπάρχουν. Μέλημά μας είναι η σωστή εξυπηρέτηση του ασθενή. Γι' αυτό και με τη βοήθεια του Παγκύπριου Συνδέσμου Ασθενών, θα κάναμε μαζί τα βήματα που ακολουθεί ο ασθενής στα νοσηλευτήρια. Να εντοπίσουμε τις οποιοσδήποτε δυσκολίες αντιμετωπίζει, και αν αυτές είναι οι διαδικασίες να τις απλοποιήσουμε, αν είναι η γραφειοκρατία να τη μειώσουμε, ούτως ώστε ο ασθενής να μην ταλαιπωρείται. Επιπρόσθετα έχουμε εκπονήσει ένα σχέδιο αναβάθμισης των χώρων υποδοχής των εξωτερικών ιατρικών, σε όλα τα δημόσια νοσηλευτήρια.

-Πιο πρόσθετο η διαδικασία αυτονόμησης εστιάζει στο διοικητικό κομμάτι;

-Οι ιατρικές υπηρεσίες είναι ένα πολύ σημαντικό στοιχείο. Μέλημά μας είναι η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας, όπως πραγματικά την δικαιούται στο τέλος της ημέρας. Όλα αυτά θα κριθούν με δείκτες απόδοσης και επιδόσεων και επιπρόσθετα θα κριθούν από τους δείκτες υγείας που δημοσιεύονται κάθε χρόνο.

-Πότε θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η αυτονόμηση;

-Σας παραπέμπω στις δηλώσεις του προέδρου του ΟΚΥπΥ, που είπε πως το μεγα-

Έχουμε καλές υποδομές, σύγχρονο ιατρικό εξοπλισμό, εξαιρετο προσωπικό και διαθέτουμε ένα δίκτυο επαγγελματιών υγείας, δηλώνει ο εκπρόσωπος τύπου του ΟΚΥπΥ.

“

Έχουν μπει διευθυντικές ομάδες στα διάφορα νοσηλευτήρια, έχουν στηθεί οικονομικά τμήματα που δεν υπήρχαν προηγουμένως, για να κοστολογούν και να αναπτύξουν οικονομική πολιτική, πράγμα πολύ σημαντικό για την οικονομική βιωσιμότητα των νοσηλευτηρίων.

λύτερο κομμάτι θα έχει ολοκληρωθεί εντός του 2020, αλλά θα είναι μια συνεχής προσπάθεια η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, γιατί όταν λέμε αυτονόμηση, κατά κύριο λόγο, αυτό εννοούμε. Αυτό που έχει σημασία είναι το τι εισπράττει, στο τέλος της ημέρας, ο ασθενής.

-Ποια είναι τα τρία βασικά θέματα της αυτονόμησης, τα οποία θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί μέχρι τον Ιούλιο προκειμένου να δουλέψει, στα δημόσια νοσηλευτήρια, η β' φάση του ΓεΣΥ;

-Το πρώτο είναι η εξυπηρέτηση των ασθενών, το δεύτερο η αναβάθμιση των χώρων υποδοχής και εξωτερικών ιατρικών καθώς και εσωτερικών νοσηλείας, και το τρίτο η σωστή στελέχωση σε ανθρώπινο δυναμικό και η σωστή αξιοποίηση των πόρων των δημόσιων νοσηλευτηρίων.

-Το κλίμα έντασης με μερίδα εργαζομένων βοηθά στο έργο αυτονόμησης;

-Η κριτική απ' όπου και αν προέρχεται είτε από τους εργαζόμενους, ιατρούς, νοσηλευτές, είτε από τους ίδιους τους ασθενείς είναι ευπρόσδεκτη. Γιατί ξέρουμε ότι η κριτική αυτή είναι καλοπροαίρετη, ξέρουμε ότι όλα αναδεικνύονται και είναι στη σωστή βάση, να τα τρέξουμε για να υλοποιηθούν για να έχουμε το σωστό αποτέλεσμα.

-Ο χρόνος μετρά αντίστροφα, ποιο είναι το έργο που επιτελείται την παρούσα περίοδο για την αυτονόμηση;

-Αυτή τη στιγμή τα δημόσια νοσηλευτήρια βρίσκονται σε λειτουργία και δέχονται κόσμο. Μάλιστα είναι υπερπλήρη. Άρα έχουμε την καθημερινή λειτουργία των νοσοκομείων και ταυτόχρονα προβαίνουμε σε όλες εκείνες τις απαραίτητες ενέργειες, ούτως ώστε να είμαστε έτοιμοι για την β' φάση. Πρέπει να καταλήξουμε σύντομα, και να διασφαλίσουμε ότι θα υπάρχει ισότιμη μεταχείριση μεταξύ των παρόχων υγείας. **-Ο ανταγωνισμός με τον ιδιωτικό τομέα σε περιβάλλον ΓεΣΥ σας ανησυχεί;**

-Από την πρώτη μέρα εφαρμογής του ΓεΣΥ, ο τρόπος λειτουργίας των δημόσιων νοσηλευτηρίων έχει αλλάξει. Πριν υπήρχε ένας κρατικός προϋπολογισμός και κανένας δεν ανησυχούσε για τη βιωσιμότητά τους. Στο νέο περιβάλλον όλοι αντιλαμβάνομαστε την κρισιμότητα της κατάστασης. Πρέπει να δουλέψουμε προς αυτή την κατεύθυνση για να μπορούμε να δημόσια νοσηλευτήρια να μειώσουν το κόστος τους, να έχουν τα έσοδα που πρέπει, ώστε πριν το πέρας της μεταβατικής περιόδου, των πέντε ετών, να έχουν ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΟΥΜΑΣ (πρόεδρος ΠΑΣΥΚΙ)

Χωρίς δημόσια νοσοκομεία δεν υπάρχει ΓεΣΥ

-Πώς αντιμετωπίζουν και αντιλαμβάνονται οι κυβερνητικοί γιατροί την διαδικασία, από πλευράς ΟΚΥπΥ, για αυτονόμηση των δημοσίων νοσηλευτηρίων;

-Να μου επιστρέψετε να αμφιβάλλω κατά πόσο μπορεί να χαρακτηριστεί η διαδικασία, ως αντίστροφη μέτρηση για την αυτονόμηση. Να υπενθυμίσω πως ο ΟΚΥπΥ, υφίσταται ως νομικό πρόσωπο εδώ και τρία χρόνια. Ασκούν διοίκηση στα νοσηλευτήρια πέραν του ενός έτους, στα πλαίσια της αυτονόμησης, όπως περιγράφει ο νόμος. Αυτά που βιώνουμε, ως αποτέλεσμα αυτής της περιόδου αυτονόμησης, δεν είναι αυτά που θεωρητικά ανέμενε ο οποιοσδήποτε ασχολήθηκε με τα της αυτονόμησης. Τα νοσοκομεία δεν έχουν εκσυγχρονιστεί ώστε να μπορούμε να μιλούμε με άνεση ότι η αυτονόμηση εφαρμόστηκε.

-Εσείς ως ΠΑΣΥΚΙ πως αντιλαμβάνετε την αυτονόμηση;

-Πρέπει να είμαστε ειλικρινείς τι εννοούμε με την αυτονόμηση, ποιος είναι ο στόχος. Είναι ο εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση των νοσηλευτηρίων για να στηρίξουν το ΓεΣΥ ή είναι κάτι άλλο; Αυτό προς το παρόν δεν μπορούμε να το απαντήσουμε. Τα γεγονότα μιλούν για διαφορετικά πράγματα. Ο ΟΚΥπΥ, έστω και για τον τελευταίο χρόνο, έχει κατορθώσει δυο φορές να κάνει παραδοχή ότι τα ΤΑΕΠ εργαζόταν με προσωπικό ασφαλείας. Κάποιο, αυτό της Λεμεσού, συνεχίζει να εργάζεται με προσωπικό ασφαλείας. Το απεργιακό πλάνο που έχει κλείσει η Πνευμονολογική κλινική του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού με άμεσες επιπτώσεις. Την ίδια στιγμή έχει κληθεί η Παθολογική κλινική του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού να αναλάβει το ρόλο του πυροσβέστη με ό,τι προκύπτει για ασθενείς και γιατρούς.

-Κατ' εσάς τι πρέπει να περιλαμβάνει η αυτονόμηση;

-Το είχαμε θέσει προ πολλού όταν ακόμα γινόταν συζήτηση. Να μας παρουσιάσουν επιτέλους αυτό το περιβάλλον τεχνικό μοντέλο της αυτονόμησης, που θα συμπεριλάβει την αναδιοργάνωση, τον εκσυγχρονισμό. Κινούμαστε χωρίς οδικό χάρτη. Ακόμα και να το προσεγγίσουμε ως καθαρά μια επιχείρηση, δηλαδή με μια καθαρά οικονομική προσέγγιση, ποια επιχείρηση μπαίνει στον επιχειρησιακό χώρο και δεν έχει το περιβάλλον επιχειρησιακό πλάνο; Ζητήσαμε ούτως ή άλλως από τον εργοδότη μας, τον ΟΚΥπΥ, να έλθει να συζητήσουμε τις δομές για τους γιατρούς, πού και πόσους γιατρούς πρέπει να έχουμε στη βάση διεθνών πρακτικών. Ακόμα θα το συζητήσουμε. Ακούμε πολλά και διάφορα και δεν τα ακούμε μόνο εμείς ως ΠΑΣΥΚΙ. Κάποια ζητήματα ούτε καν έχουν καταγραφεί. Δηλαδή μετά από 13 μήνες διοίκηση, πέραν των 2 ετών διοικητικού συμβουλίου, ξαφνικά τώρα θυμήθηκαν; Μπορεί να ακούγεται θετικά, τώρα θυμήθηκαν να πάνε να δουν τους εργαζόμενους; Μιλούν για διάλογο. Για ποιον διάλογο μιλούμε; Διάλογο που έχει καθυστερή-

Ο πρόεδρος της ΠΑΣΥΚΙ υποστηρίζει πως ο ΟΚΥπΥ αγνοεί τι σημαίνει δημόσια υγεία και πώς λειτουργεί ως και τα δημόσια νοσοκομεία είναι επιχειρήσεις.

“

Μετά λύπης μου, ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα του ΟΚΥπΥ είναι πως δεν αντιλαμβάνεται τι σημαίνει δημόσια υγεία. Προσεγγίζουν τα δημόσια νοσηλευτήρια καθαρά ως επιχειρήσεις. Δεν είμαστε επιχειρήσεις, ο ασθενής δεν είναι πελάτης.

σει, μιλώ για τους γιατρούς. Όταν απροφασίζου, αποφασίζουν από μόνοι τους και έρχονται φιλικά να τα εφαρμόσουν.

-Με αυτά που μου περιγράφετε μπορεί η αυτονόμηση να εφαρμοστεί;

-Αμφιβάλλω. Σε τρεις μήνες αρχίζει η 2η φάση. Ε, δε γνωρίζουμε, ως γιατροί, ακριβώς τι σημαίνει η αυτονόμηση. Πώς μας έχουν προετοιμάσει. Να πούμε για τα ΤΑΕΠ, να πούμε για το ενδονοσοκομειακό, να πούμε για τα εργασιότατα; Πρέπει να αντιληφθούν τι σημαίνει ρόλος και χαρακτηρισμός δημοσίου νοσηλευτηρίου. Μετά λύπης μου, ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα του ΟΚΥπΥ είναι πως δεν αντιλαμβάνεται τι σημαίνει δημόσια υγεία. Προσεγγίζουν τα δημόσια νοσηλευτήρια καθαρά ως επιχειρήσεις.

Δεν είμαστε επιχειρήσεις, ο ασθενής δεν είναι πελάτης.

-Σας κατηγορούν ότι είστε αρνητικοί επειδή υπάρχουν ανοιχτά εργασιακά και μισθολογικά ζητήματα. Ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα;

-Βεβαίως όχι. Νομίζω ξεχνά ο ΟΚΥπΥ ποιοι έχουν βάλει πλάτες για να είναι εν ζωή τα δημόσια νοσηλευτήρια. Τους προκαλώ, αφού γνωρίζουν τα της αυτονόμησης, τι σημαίνει αυτονόμηση. Στο επιχειρησιακό μας πλάνο θέσει έχει και το εργασιακό. Δεν είμαστε εμείς υπεύθυνοι γιατί απουσιάζει ο συντονισμός με άλλους φορείς που θα εφαρμόζαν το ΓεΣΥ. Όταν είμαστε τους προετοιμάσαμε, πολύ-πολύ έγκαιρα, ότι θα έκαναν γιατρούς αυτοί ούτε καν μας άκουσαν. Παραδέχονται ότι έχουν χάσει πέραν των 100 γιατρών. Τι σημαίνει εμπειρογνομosύνη το αντιλαμβάνονται τι είναι; Ως ειδήμονες της δημόσιας υγείας δεν μπορούσαν να τα προβλέψουν;

-Με τα σημερινά δεδομένα υπάρχει κίνδυνος για το ΓεΣΥ;

-ΓεΣΥ χωρίς δημόσιο τομέα δεν μπορεί να εφαρμοσθεί. Απλή απάντηση. Η ΠΑΣΥΚΙ δεν ήταν, δεν είναι και ούτε θα είναι εναντίον της εφαρμογής του ΓεΣΥ. Το αποδεικνύουν οι πράξεις μας. Πρέπει να σκεφτούν και τους γιατρούς του δημοσίου. Δεν μπορούμε να θεωρούμε πως όλα είναι μέλι γάλα. Κάποια στιγμή θα σπάσει. Τα δημόσια νοσηλευτήρια τα θεωρούμε ραχοκοκαλιά. Ας το αποδείξουν στην πράξη. Είμαστε για την 1η φάση απροετοίμαστοι. Χάσαμε υποδομές, χάσαμε εργασίες, χάνουμε κλινικές. Μπαινουμε σε τρεις μήνες στη 2η φάση και δεν μας έχουν οργανώσει καθόλου. Ας απαντήσουν κάποια στιγμή.

Γαλλικό άρωμα στη φαρέτρα της Λευκωσίας

Την πλήρη αλληλεγγύη της χώρας της απέναντι στην τουρκική επιθετικότητα μετέφερε η Γαλλίδα ΥΠΑΜ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Μήνυμα στήριξης και αλληλεγγύης προς την Κυπριακή Δημοκρατία μετέφερε στις αποσκευές της, η Γαλλίδα υπουργός Άμυνας Φλοράνς Παρλί, η οποία πραγματοποίησε μονοήμερη επίσκεψη στη Λευκωσία. Πέρα από τα πολιτικά μηνύματα, η επίσκεψη της Γαλλίδας Υπουργού Άμυνας και στο αεροπλανοφόρο «Σαρλ Ντε Γκολ», που βρίσκεται τον τελευταίο μήνα, περίπου, ανοικτά της Κύπρου αποτελεί περλιτράνη απόδειξη του έντονου ενδιαφέροντος της Γαλλίας να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στην Ανατολική Μεσόγειο. Η κ. Παρλί, που συναντήθηκε διαδοχικά με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Νίκο Αναστασιάδη και τον ομόλογο της Σάββα Αγγελίδη, διαβεβαίωσε ότι η Γαλλία είναι φίλη της Κύπρου και εξέφρασε την αλληλεγγύη της χώρας της προς την Κύπρο, η οποία βρίσκεται, όπως είπε, «κάτω από ισχυρή πίεση από διεθνή άποψη». Η κ. Παρλί, εξερχόμενη της συνάντησης με τον Νίκο Αναστασιάδη, είπε ότι επανέλαβε στον Πρόεδρο την αλληλεγγύη της Γαλλίας προς την Κύπρο «και αυτό ήταν το κύριο μήνυμά» που μετέφερε. Σημείωσε ότι αυτή

στην ισχυρή διμερή συνεργασία Κύπρου - Γαλλίας καθώς και στη φιλοξενία πολεμικών πλοίων της χώρας της σε κυπριακά λιμάνια εξίστασε η Φλοράνς Παρλί, εκφράζοντας τη στήριξη της χώρας της για τα όσα λαμβάνουν χώρα στην ΑΟΖ.

η αλληλεγγύη εκφράζεται με διάφορους τρόπους και αναφέρθηκε στην ισχυρή διμερή συνεργασία μεταξύ των δύο χωρών. «Έχουμε μια ισχυρή διμερή συνεργασία με την Κύπρο», είπε, προσθέτοντας ότι η Κύπρος φιλοξενεί συχνά στα λιμάνια της το γαλλικό ναυτικό, «και είμαστε πολύ ευγνώμονες για αυτό», ενώ συμμετέχει και στην αποτελεσματικότητα των επιχειρήσεων των αεροπλανοφόρων της Γαλλίας. Δήλωσε, επίσης, ότι «εκφράζουμε την αλληλεγγύη μας (προς την Κύπρο) και για το τι συμβαίνει στην ΑΟΖ» της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Στο «Σαρλ Ντε Γκολ»

Η Φλοράνς Παρλί, πριν την αναχώρησή της από τη Λευκωσία, επισκέφθηκε το γαλλικό αεροπλανοφόρο που βρίσκεται στην περιοχή και συμμετέχει, όπως είπε, στη συμμαχία κατά του Ισλαμικού κράτους. Επισκέψη που πραγματοποιήθηκε την επομένη των κοινών δραστηριοτήτων γαλλικών πτητικών μέσων με την Εθνική Φρουρά.

Πριν τη μετάβαση στο «Σαρλ Ντε Γκολ» κατά τη συνάντησή τους ο Υπουργός Άμυνας Σάββας Αγγελίδης ενημέρωσε τη Γαλλίδα ομόλογο του για τις συνεχείς παράνομες προκλήσεις της Τουρκίας εντός της ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας, τη συμπεριφορά της στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, τις συνέπειες αυτής της συμπεριφοράς σε σχέση με τις μεταναστευτικές ροές και γενικότερα την ασφάλεια στην Ανατολική Μεσόγειο. Από την πλευρά της η κ. Παρλί διαβεβαίωσε τον κ. Αγγελίδη ότι η χώρα της θα συμβάλει αποφασιστικά στην τήρηση του Διεθνούς Δικαίου της Θάλασσας στην Ανατολική Μεσόγειο. Οι δυο Υ-

πουργοί Άμυνας αποφάσισαν τη συνέχιση της παρουσίας του γαλλικού ναυτικού στην περιοχή, και ενεργοποίηση μηχανισμών για συμμετοχή και άλλων χωρών σε κοινές ασκήσεις, γεγονός που στέλνει τα σωστά μηνύματα σε όποιον δημιουργεί συνθήκες αστάθειας στην περιοχή και παραβιάζει τους κανόνες του Διεθνούς Δικαίου της Θάλασσας.

Επίσης οι δυο Υπουργοί πραγματοποίησαν ανασκόπηση της συνεργασίας των δύο χωρών και συμφωνήθηκαν τρόποι για περαιτέρω ενίσχυσής της, τόσο σε διμερές όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Συζητήθηκαν, επίσης, θέματα στρατιωτικής συνεργασίας, η οποία βρίσκεται σε πολύ υψηλό επίπεδο, και εκφράστηκε η κοινή βούληση για ε-

Η Υπουργός Άμυνας της Γαλλίας, μετά τις συναντήσεις με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον Υπουργό Άμυνας, επισκέφθηκε το αεροπλανοφόρο «Σαρλ Ντε Γκολ» που βρίσκεται ανοικτά της Κύπρου.

φεύρεση υρεσιτεχνία πινότηση

Αν το μόνο που λείπει από την ιδέα σου είναι το €

Έλα στην Τράπεζα Κύπρου.

ΔΑΝΕΙΑ InnovFin

Δάνεια InnovFin SME Guarantee Facility για νεοφυείς (startup) και καινοτόμες επιχειρήσεις, με την εγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων.

- Από €25.000 μέχρι και €500.000
- Μειωμένες ή καθόλου απαιτήσεις για παροχή εξασφαλίσεων
- Διάρκεια 12-120 μήνες

www.bankofcyprus.com.cy | 800 00 800

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε μας στα Καταστήματά μας ή στα Κέντρα Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων

Τράπεζα Κύπρου

Η χρηματοδότηση υποστηρίζεται από το InnovFin SME Guarantee Facility, τον μηχανισμό εγγύησης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων με την οικονομική στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό τα χρηματοδοτικά μέσα που προβλέπονται στο 'Ορίζοντας 2020' και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ), που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του Επενδυτικού Σχεδίου για την Ευρώπη. Ο σκοπός του ΕΤΣΕ είναι να συμβάλει στη χρηματοδότηση και την υλοποίηση παραγωγικών επενδύσεων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να διασφαλίσει τη δυνατότητα αυξημένης πρόσβασης στη χρηματοδότηση.

InnovFin SME Guarantee

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

νίσχυση αυτής της συνεργασίας. Σε στρατιωτικό επίπεδο, το γαλλικό ενδιαφέρον για επέκταση της συνεργασίας των δυο χωρών σε επίπεδο διευκολύνσεων στην περιοχή, εκτιμάται πως δίνει μια άλλη διάσταση στις σχέσεις Κύπρου - Γαλλίας. Συνεργασία η οποία αυξάνει το επίπεδο εκπαιδευσης της Εθνικής Φρουράς η οποία αποκτά πρόσβαση σε επιχειρησιακές δραστηριότητες

Την ερχόμενη Παρασκευή 21 Φεβρουαρίου στη Λεμεσό θα δέσει για μια ανάπαυλα πέντε ημερών το γαλλικό αεροπλανοφόρο το οποίο θα επισκεφθούν ο Πρόεδρος Αναστασιάδης και άλλοι αξιωματούχοι.

που εκ των πραγμάτων αδυνατούσε. Η προχθεσινή ενεργοποίηση της αεράμυνας αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα, κάτι που τονίστηκε και από τον Υπουργό Άμυνας Σάββα Αγγελίδη.

Στη Λεμεσό

Σε στρατιωτικό επίπεδο οι κοινές δραστηριότητες με τις γαλλικές δυνάμεις που βρίσκονται ανοικτά της Κύπρου θα συνεχισθούν. Εκτός από την άσκηση ενεργοποίησης της κυπριακής αεράμυνας, στην οποία συμμετείχαν μαχητικά αεροσκάφη «Ραφάλ», τις επόμενες μέρες θα πραγματοποιηθεί άσκηση και επί της θαλάσσης με τη συμμετοχή ειδικών δυνάμεων.

Την ερχόμενη Παρασκευή 21 Φεβρουαρίου στη Λεμεσό θα δέσει για μια ανάπαυλα πέντε ημερών το γαλλικό αεροπλανοφόρο το οποίο θα επισκεφθούν ο Πρόεδρος Αναστασιάδης, άλλοι κυβερνητικοί και στρατιωτικοί αξιωματούχοι και μέλη του διπλωματικού σώματος προκειμένου να παρευρεθούν σε επίσημη δεξίωση που θα δοθεί το Σάββατο 22 Φεβρουαρίου το μεσημέρι στο αεροπλανοφόρο. Το «Σαρλ Ντε Γκολ» θα αποπλεύσει από τη Λεμεσό στις 26 Φεβρουαρίου χωρίς να έχουν γίνει γνωστές οι επόμενες δραστηριότητές του, στην περιοχή η κάπου αλλού. Το γαλλικό αεροπλανοφόρο είναι η δεύτερη φορά που επισκέπτεται κυπριακό λιμάνι τα τελευταία τέσσερα χρόνια. Στη Λεμεσό για ολιγοήμερη παραμονή και ανάπαυλα του προσωπικού του, είχε πάσει το «Σαρλ Ντε Γκολ» το 2016. Συγκεκριμένα στις 16 Οκτωβρίου της χρονιάς εκείνης, το αεροπλανοφόρο που συμμετέχει στις επιχειρήσεις κατά των τζιχαντιστών είχε επισκεφθεί την Κύπρο.

ΑΡΘΡΟ / Του PETER VAN DER BORGH*

Η τεχνολογία εξελίσσει τη μεταλλευτική βιομηχανία

Τα τελευταία 25 χρόνια η μεταλλευτική βιομηχανία έχει εξελιχθεί ραγδαία σε παγκόσμιο επίπεδο, κυρίως λόγω της τεχνολογικής προόδου καθώς και των κανονισμών που έχουν θεσπιστεί από διεθνείς φορείς και διέπουν τον κλάδο. Ταυτόχρονα, νέες προκλήσεις όπως η κλιματική αλλαγή και η ανάγκη για μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα έχουν οδηγήσει σε αυξανόμενη ζήτηση για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και κατ' επέκταση για συγκεντρωμένα μέταλλα. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στην περίπτωση του χαλκού, ο οποίος αποτελεί βασικό στοιχείο για την κατασκευή ανεμογεννητριών, ηλεκτρικών καλωδίων και πολλών άλλων υλικών που σχετίζονται με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ηλεκτροδότηση.

Νέα εποχή

Οι εξελίξεις σε επίπεδο τεχνολογικής καινοτομίας έχουν αλλάξει δραματικά τον τρόπο λειτουργίας της μεταλλευτικής βιομηχανίας. Από την εξερεύνηση έως την εξόρυξη και την εξαγωγή μεταλλευμάτων στο εξωτερικό, η τεχνολογία έχει πλέον εισέλθει σε κάθε στάδιο της διαδικασίας. Για παράδειγμα, νέα εργαλεία και εξειδικευμένα λογισμικά χρησιμοποιούνται για τη χαρτογράφηση της επιφάνειας των εδαφών και του υπεδάφους, βοηθώντας τις εταιρείες να αξιολογήσουν εάν ένα απόθεμα πληροί τις προδιαγραφές ώστε να προχωρήσει η διαδικασία εξόρυξης, αποφεύγοντας τη

Η αυξανόμενη ζήτηση χαλκού σήμερα διανοίγει σημαντικές προοπτικές για την Κύπρο, η οποία μπορεί να επωφεληθεί σημαντικά από την ανάπτυξη του τομέα.

δενέργεια μη αναγκαίων γεωτρήσεων. Επιπλέον, η χρήση εξειδικευμένου εξοπλισμού επιτρέπει στις εταιρείες να λαμβάνουν άμεσα αποτελέσματα όσον αφορά το είδος των μετάλλων που περιέχει ένα απόθεμα, με αποτέλεσμα την υλοποίηση μιας πιο στοχευμένης και αποδοτικής διαδικασίας εξερεύνησης και εξόρυξης.

Σημαντικές τεχνολογικές αναβαθμίσεις σημειώθηκαν και ως προς τη βελτίωση της απόδοσης μετάλλων από μεταλλοφόρα πετρώματα καθώς και από παλαιά ορυχεία και χώρους εναπόθεσης τελμάτων κατεργασίας. Ειδικότερα, για χώρες όπως η Κύπρος, αυτού του είδους εξελίξεις μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων που είχαν προκληθεί από την εξόρυξη μετάλλων στο παρελθόν.

Εκτός από την έμφαση που δίνεται στην ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στο πε-

ριβάλλον, η σύγχρονη μεταλλευτική βιομηχανία επικεντρώνεται, επίσης, στην κοινωνική ευμερσία καθώς και την εξασφάλιση της ευμερσίας των εργαζομένων. Οι εργασιακές συνθήκες στον κλάδο έχουν βελτιωθεί καθώς οι εξελίξεις στη ρομποτική τεχνολογία και στα συστήματα ελέγχου και επιτήρησης έχουν οδηγήσει σε ασφαλέστερους τρόπους εξόρυξης μετάλλων, καταναλώνοντας παράλληλα λιγότερη ενέργεια.

Προοπτικές για την Κύπρο

Η Κύπρος συνδέεται διαχρονικά με τη μεταλλευτική βιομηχανία καθώς διαθέτει πλούσια ιστορία στην εξόρυξη χαλκού, η οποία χρονολογείται περίπου 4.000 χρόνια πριν. Η αυξανόμενη ζήτηση χαλκού σήμερα διανοίγει σημαντικές προοπτικές για την Κύπρο, η οποία μπορεί να επωφεληθεί σημαντικά από την ανάπτυξη του τομέα, δεδομένης και της σημαντικής ποσότητας αποθεμάτων χαλκού που υπάρχουν στο νησί. Ωστόσο, μετά τα γεγονότα του 1974 μεγάλα μεταλλεία εγκαταλείφθηκαν. Έκτοτε, υπήρξε περιορισμένη εξόρυξη χαλκού στην Κύπρο, αφήνοντας κατ' επέκταση αναξιοποίητους πόρους. Σήμερα, η Venus Minerals φέρνει νέες τεχνολογικές καινοτομίες στην Κύπρο, οι οποίες έχουν αναπτύχθει με την πάροδο του χρόνου και μπορούν να συμβάλουν στην εκμετάλλευση των αποθεμάτων παλαιών ορυχείων και

στην ανακάλυψη νέων με ελάχιστες επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Αυστηρό ρυθμιστικό πλαίσιο

Αξίζει να σημειωθεί ότι όταν μια εταιρεία υποβάλει αίτηση για άδεια εξόρυξης, η διεξαγωγή μελέτης εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση ενώ, παράλληλα, πρέπει να περιλαμβάνει σχέδιο αποκατάστασης της περιοχής. Επιπρόσθετα, διάφορες κυβερνητικές υπηρεσίες παρακολουθούν συνεχώς τις πρακτικές εξόρυξης, τα επίπεδα εκπομπών καθώς και την ποιότητα του νερού και του αέρα. Δεδομένου ότι η Κύπρος είναι κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι εταιρείες μεταλλευτικής έρευνας και εξόρυξης είναι, επίσης, υποχρεωμένες να ακολουθούν όλους τους σχετικούς κανονισμούς της ΕΕ, οι οποίοι συγκαταλέγονται μεταξύ των πιο αυστηρών παγκοσμίως.

Η Venus Minerals χρησιμοποιεί υπερσύγχρονες μεθόδους έρευνας, εξόρυξης και επεξεργασίας, ειδικά σχεδιασμένες ώστε να ελαχιστοποιούν τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και να μεγιστοποιούν την απόδοση. Πρόσφατα, η εταιρεία ολοκλήρωσε την χαρτογράφηση της επιφάνειας και την ανάλυση εδαφών στα περισσότερα από τα έργα της, ανοίγοντας τον δρόμο για την έναρξη δοκιμαστικών γεωτρήσεων σε επίμεγνες περιοχές το 2020.

*Διευθυντής Σύμβουλος της Venus Minerals Ltd

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ

Εμπιστοσύνη και προκλήσεις

Στη σκιά της διαφανήσας πρόθεσης της Αγκυρας να αγνοήσει την ύπαρξη νησιών, συμπεριλαμβανομένων και της Κρήτης, και να προχωρήσει σε έρευνες σε θαλάσσιες περιοχές που ανήκουν στην Ελλάδα, ξανάρχισε ο διάλογος Ελλάδας - Τουρκίας, από κοινές επιτροπές στρατιωτικών και διπλωματών, για μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης.

Μετά τους δύο γύρους συνομιλιών που διεξήχθησαν πριν από οκτώ μήνες στην Αθήνα και στην Αγκυρα και την πρώτη συνάντηση Μπριστόκ - Ερντογάν που ακολούθησε, τον Σεπτέμβριο στον ΟΗΕ, δημιουργήθηκαν κάποιες προσδοκίες ότι μπορεί να εισερχόμαστε σε περίοδο «ήρεμων νερών». Ωστόσο, ο Ταγίπ Ερντογάν επέλεξε να προχωρήσει στην υπογραφή του μνημονίου κατανόησης με την κυβέρνηση της Τρίπολης για την οριοθέτηση θαλασσίων ζωνών στη Μεσόγειο, εξέλιξη που επιβάρυνε δραματικά το κλίμα.

Ο νέος γύρος που άρχισε χθες στην Αθήνα πραγματοποιείται ενώ στη Διεύθυνση Ωκεάνιων Υποθέσεων και Δικαίου της Θάλασσας του ΟΗΕ αναρτώνται οι συστατικές θαλάσσιες δικαιοδοσίες που προκύπτουν από το τουρκολιβυκό μνημόνιο, εξέλιξη που, παρά τον τυπικό χαρακτήρα της, εκ των πραγμάτων εκπέμπει μια αίσθηση αναβάθμισης της συγκεκριμένης συμφωνίας.

Με ανοικτό το συριακό μέτωπο, που τον αναγκάζει ακόμη και να μεταφέρει δυνάμεις και στρατιωτικό υλικό από τον Εβρο προς το νοτιοανατολικό τμήμα της χώρας του, ο Ταγίπ Ερντογάν επιμένει να ενεργεί με τρόπο που δεν επιτρέπει ακόμη και σε όσους Έλληνες πολιτικούς και διαμορφωτές κοινής γνώμης επιθυμούν την ελληνοτουρκική προσέγγιση να αναδείξουν τα θετικά της και να προβούν σε τολμηρά βήματα κατανόησης. Υπό αυτό το πρίσμα, η διαχείριση της δύσκολης σχέσης με την Τουρκία δεν μπορεί παρά να οικοδομείται στον συνδυασμό δύο παράλληλων δράσεων. Η πρώτη αφορά την ενίσχυση των Ενόπλων Δυνάμεων και τη μεγιστοποίηση της αποτρεπτικής ισχύος της Ελλάδας, η οποία, παρεμπιπτόντως, δεν είναι καθόλου αμελητέα.

Η δεύτερη έχει να κάνει με την πρόωπη δράσεων στο πλαίσιο της Ε.Ε. και συνεργασιών με χώρες (ΗΠΑ, Γαλλία, Ισραήλ, Αίγυπτος, Σ. Αραβία, ΗΑΕ) που μπορεί να μην διασφαλίζουν την εμπλοκή των τελευταίων σε μια απευκταία σύρραξη στο πλευρό της Ελλάδας, αλλά καταλήγουν σε κινήσεις ή και μέτρα που προκαλούν σημαντικό οικονομικό κόστος στην Τουρκία.

Το βέβαιο είναι πως η εμπιστοσύνη δεν οικοδομείται πάνω σε σχέδια για έρευνες στα ανοικτά της Κρήτης.

Η οικονομία κρίνει την πολιτική κληρονομιά του Ταγγίπ Ερντογάν

Εντονες ανησυχίες και αντιπαράθεσεις για ενδεχόμενη νέα κατρακύλα της τουρκικής λίρας – Τα λάθη και ο αυταρχισμός

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Στην τουρκική πρωτεύουσα, στο πεδίο της εσωτερικής πολιτικής, δύο εξελίξεις απασχολούν τους πολιτικούς και δημοσιογραφικούς κύκλους το τελευταίο διάστημα. Η νέα αντιπαράθεση της συνταγματικής, εθνικιστικής κυβερνητικής συμμαχίας με την αντιπολίτευση προσλαμβάνει καθημερινά νέες διαστάσεις. Οι φήμες για επικείμενο στρατιωτικό πραξικόπημα έρχονται να μεγεθύνουν το κλίμα ανησυχίας και προβληματισμού που επικρατεί στην Άγκυρα.

Την ίδια στιγμή, υπάρχουν ενδείξεις και πληροφορίες που δείχνουν ότι ο Πρόεδρος της Τουρκίας, Ρετζέπ Ταγγίπ Ερντογάν ανοίγει με προσεκτικά βήματα τον δρόμο για την αλλαγή σκυτάλης στην ηγεσία του κυβερνώντος Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ). Στο επίκεντρο των τελευταίων πληροφοριών που αφορούν αυτήν την εξέλιξη βρίσκεται ο γαμπρός και υπουργός Οικονομικών της Τουρκίας, Μπεράτ Άλμπαϊρακ. Ο νεαρός φιλόδοξος πολιτικός τις τελευταίες εβδομάδες επισκέπτεται διάφορες επαρχίες και εκπέμπει το προφίλ ενός δυναμικού πολιτικού που είναι έτοιμος να αναλάβει την τύχη της χώρας στα χέρια του.

Μπορεί το πολιτικό αστέρι του κ. Άλμπαϊρακ να λάμψει στο εσωτερικό του ΑΚΡ, ωστόσο το ίδιο δεν ισχύει για την σφαίρα της οικονομίας. Σε αυτό το πεδίο, στο οποίο έχει επικεντρωμένη την προσοχή του κ. Άλμπαϊρακ την τελευταία πενταετία, οι τελευταίες εξελίξεις κάθε άλλο παρά ενθαρρυντικές θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν. Πολλοί οικονομολόγοι εξακολουθούν να κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για την τουρκική οικονομία και να προειδοποιούν για νέα κατρακύλα της τουρκικής λίρας, το αργότερο μέχρι τα τέλη αυτού του έτους.

Η ανάδυσση του Άλμπαϊρακ

Στο εσωτερικό του ΑΚΡ, το τελευταίο διάστημα το όνομα του Μπεράτ Άλμπαϊρακ έχει έρθει στο προσκήνιο με την αοιχία αντιπαράθεσης του ίδιου με κορυφαία στελέχη της κυβέρνησης Ερντογάν. Οι πολιτικοί συντάκτες στην Άγκυρα καταγράφουν την αναμέτρηση και τους διαπληκτισμούς του κ. Άλμπαϊρακ με τους υπουργούς Εσωτερικών και Δικαι-

σούνης. Επίσης, κυκλοφορεί η πληροφορία ότι ο κ. Άλμπαϊρακ αντιμετωπίζει προβλήματα και στις σχέσεις με τους κουνιάδους του, δηλαδή τους υιούς του Προέδρου Ερντογάν.

Από την σκοπιά των Τούρκων αναλυτών, όλες οι εξελίξεις και πληροφορίες δείχνουν ότι στο εσωτερικό του ΑΚΡ έχει πλέον ξεκινήσει πολιτικός ανταγωνισμός με απώτερο στόχο τον έλεγχο της ηγεσίας του μεγαλύτερου κόμματος της Τουρκίας, μετά την αποχώρηση του κ. Ερντογάν από το προσκήνιο, ενδεχομένως κάποια στιγμή εντός της δεκαετίας. Ο κ. Ερντογάν ήδη διανύει την έκτη δεκαετία της ζωής του και σύμφωνα με το τουρκικό σύνταγμα μπορεί

Μαύρα σύννεφα στον οικονομικό ορίζοντα της Τουρκίας, την στιγμή που ο Πρόεδρος της χώρας ετοιμάζεται να επιλέξει τον διάδοχό του.

να εκλεγεί στο αξίωμα του προέδρου της δημοκρατίας μόνο για δυο θητείες. Έτσι, σε περίπτωση που καταγράψει νέα νίκη στις προεδρικές του 2023, στα μέσα αυτής της δεκαετίας θα κληθεί να επιλέξει τον διάδοχο του. Ακόμη, σε περίπτωση που γίνουν πραγματικότητα οι τελευταίες φήμες και πληροφορίες που κυκλοφορούν στην Άγκυρα και θέλουν την τουρκική κυβέρνηση να μελετά νέα σχέδια για συνταγματική αναθεώρηση που θα απαγορεύουν στον πρόεδρο της δημοκρατίας να ελέγχει την ηγεσία ενός πολιτικού φορέα, η δύσκολη επιλογή-απόφαση του κ. Ερντογάν θα μπορούσε να έρθει νωρίτερα.

Ο κ. Άλμπαϊρακ, λοιπόν, υπό την σκιά όλων των προαναφερμένων εξελίξεων, τις τελευταίες εβδομάδες, επισκέπτεται την μια τουρκική επαρχία μετά την άλλη, και έρχεται σε επαφή με την κομματική βάση. Σε αυτές τις συναντήσεις ο κ. Άλμπαϊρακ επικριρεί να εκπέμπει το προφίλ ενός νεαρού, φιλόδοξου πολιτικού, ο οποίος σε μια πολύ δύσκολη συγκυρία έχει καταφέρει να κρατήσει σε σωστή πορεία την τουρκική οικονομία.

Μπορεί το επικοινωνιακό επιτεύγμα του κ. Άλμπαϊρακ να επιχειρεί να προβάλει το προφίλ του ικανού πολιτικού και οικονομολόγου, ο οποίος σε σύντομο χρονικό διάστημα θα είναι σε θέση να αναλάβει στα χέρια του την τύχη της χώρας του, ωστόσο οι έμπειροι οικονομολόγοι και οι τελευταίες, ανεξάρτητες αναλύσεις και εκτιμήσεις για την μελλοντική πορεία της τουρκικής οικονομίας σχηματίζουν μια άκρως διαφορετική εικόνα για το έργο του κ. Άλμπαϊρακ. Νέες αναλύσεις προειδοποιούν ότι τα λάθη του κ. Άλμπαϊρακ και ο αυταρχισμός του πεθερού του, του Προέδρου Ερντογάν, οδηγούν την τουρκική λίρα προς μια νέα, μεγάλη κατρακύλα.

«Η κυβέρνηση δεν εφαρμόζει διαρθρωτικές αλλαγές για τον εκ νέου προσανατολισμό της τουρκικής οικονομίας από την κατανάλωση προς την παραγωγικότητα. Η κυβέρνηση Ερντογάν καλείται να αποκαταστήσει τη δημοσιονομική και νομισματική σύνθεση, να αντιμετωπίσει την προεξόχηση του ξένου κρέους στον ιδιωτικό τομέα και να εστιάσει στην παραγωγικότητα, βελτιώνοντας τις οικονομικές και θεσμικές μεταρρυθμίσεις για να κερδίσει την εμπιστοσύνη των παγκόσμιων χρηματοπιστωτικών αγορών και των Τούρκων πολιτών». Η συγκεκριμένη προειδοποίηση-συμπέρασμα έρχεται από ένα κορυφαίο κέντρον μελετών της Μεγάλης Βρετανίας, το «Chatam House».

Στην νέα βρετανική έκθεση ξεχωρίζει η εξής ανάλυση: «Μετά την κρίση του 2018, η οικονομία της Τουρκίας έχει επιτύχει ανάκαμψη που βασίζεται σε τεράστιες ποσότητες φθηνών πιστώσεων που χρησιμοποιούνται για την τόνωση της κατανάλωσης και του κατασκευαστικού τομέα. Αυτή η εξέλιξη έχει καταστήσει το νόμισμα ευάλωτο. Η λίρα έχει σταθερά υποτιμηθεί κατά 11% έναντι του δολαρίου ΗΠΑ από την αρχή του 2019 και ξεπέρασε το όριο των 6 λιρών έναντι του δολαρίου ΗΠΑ στις 7 Φεβρουαρίου».

Η έκθεση συνοψίζει τις ανησυχτικές εξελίξεις της τελευταίας περιόδου στην τουρκική οικονομία ως εξής: «Η τρελή κούρσα του δανεισμού είναι ακόμα σε εξέλιξη. Οι στεγαστικές πωλήσεις με υποτιμημένη υποθήκων εκτοξεύθηκαν σε επίπεδα-ρεκόρ και το έλλειμμα του προ-

Ο Μπεράτ Άλμπαϊρακ προβάλλει το προφίλ του ικανού πολιτικού και οικονομολόγου, ο οποίος σε σύντομο χρονικό διάστημα θα είναι σε θέση να αναλάβει την τύχη της χώρας.

υπολογισμού 2019 άγγιξε το 70% λόγω των υψηλότερων κυβερνητικών δαπανών. Η Κεντρική Τράπεζα της Τουρκίας τροφοδότησε αυτή την πιστωτική επέκταση μειώνοντας τα επιτόκια επιθετικά κάτω από τον πληθωρισμό και, από την αρχή του τρέχοντος έτους, αγοράζοντας ομόλογα που εκκράζονται σε λίρες ισοδύναμα με περίπου το ένα τρίτο των συνολικών εξαγορών κατά το προηγούμενο έτος. Οι δε εμπορικές τράπεζες έχουν επίσης μειώσει τη ποσοστά κατάθεσης σε λίρες σε χαμηλότερο επίπεδο από τον πληθωρισμό για να ενθαρρύνουν την κατανάλωση. Μαζί με τα χαμηλά επιτόκια δανεισμού, η νέα κινητικότητα στην τουρκική οικονομία έρχεται μέσω υποθηκών, πιστωτικών καρτών, δανείων, συναλλαγών μισθώσεων οχημάτων και γενικών επιχειρηματικών δανείων».

Το «Chatam House» χαρακτηρίζει τις προαναφερμένες εξελίξεις μεγάλη λάθη του κ. Άλμπαϊρακ και του επιτελείου της

τουρκικής κυβέρνησης που θέτουν σε κίνδυνο το μέλλον της τουρκικής οικονομίας: «Σε περίπτωση που τα περιορισμένα ξένα αποθεματικά της Τουρκίας δεν καταφέρουν το επόμενο διάστημα να ικανοποιήσουν την εγκύρια ζήτηση σε δολάρια, η κυβέρνηση ενδέχεται να επιβάλει ολοκληρωμένους ελέγχους κεφαλαίου και να επηρεάσει την απόλυτη αξία της λίρας». Αναμφισβήτητα μια τέτοιου είδους εξέλιξη θα επιφυλάσσει αντίκτυπο για την πολιτική σταθερότητα και το οικονομικό κλίμα της Τουρκίας και φυσικά την κούρσα διαδοχής στην ηγεσία του κυβερνώντος τουρκικού κόμματος. Για αυτόν άλλωστε τον λόγο, οι έμπειροι Τούρκοι και ξένοι αναλυτές καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι το μέλλον της τουρκικής οικονομίας είναι ένας από τους βασικούς παράγοντες που θα κρίνει την πολιτική κληρονομία του κ. Ερντογάν και το αποτέλεσμα των εσωτερικών διεργασιών του μεγαλύτερου τουρκικού κόμματος.

ΑΡΘΡΟ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ

Τι κάνουμε με τον πρόεδρο της Τουρκίας

Ο Ερντογάν δείχνει να τα έχει χαμένα! Δεν του βγαίνει ο σχεδιασμός με αποτέλεσμα όλοι να έχουν πρόβλημα μαζί του. Έχει ανοίξει πόλεμο στη Συρία με Σύριους και Κούρδους, στέλνει στρατιώτες στην Λιβύη, κάνει υπερπτήσεις σε ελληνικά νησιά καθημερινά απειλώντας την Ελλάδα, έχει βγάλει γεωτρόπια στη Μεσόγειο και συγκεκριμένα στην κυπριακή ΑΟΖ και επιτίθεται σχεδόν καθημερινά στο Ισραήλ για διάφορους λόγους μα πιο πολύ για το Παλαιστινιακό πρόβλημα. Με τους Αμερικανούς είναι σε διαρκή κόντρα και ο μόνος που έχει επαφή μαζί του είναι ο Πρόεδρος Τραμπ. Με τον Πούτιν έχει σοβαρά προβλήματα στη Συρία και τη Λιβύη και με τον Μακρόν ίσα που λένε μια καλημέρα όταν βρίσκονται σε διεθνείς συναντήσεις. Το ΝΑΤΟ, το γράφει στα παλιά του τα παπούτσια και αγοράζει εξοπλισμό από τη Ρωσία όπως έκανε με τους \$400 και οι Τουρκοκύπριοι έχουν καταλάβει ότι αν προσαρτηθούν τα κατεχόμενα στην Τουρκία, οι ίδιοι θα γίνουν υπαρκτές ενός ιδιόρρυθμου καθεστώτος. Ο Αραβικός κόσμος σύσσωμος δεν θέλει τον Ερντογάν που ο ίδιος πιστεύει ότι είναι ο μεγάλος ηγέτης του Αραβικού κόσμου και τελικά οι μόνιμοι που φαίνεται να τον καταλαβαίνουν είναι οι Γερμανοί, οι Καταρινοί και η μουσουλμανική αδελφότητα. Πρέπει λοιπόν να διορθωθεί ένα παγκόσμιο φόρουμ που το κεντρικό θέμα συζήτησης θα είναι η Τουρκία του Ερντογάν. Εκεί να γίνει μια ανάλυση της συμπεριφοράς και αντιμετώπισης της συγκεκριμένης χώρας. Πρέπει να κάνουμε ό, τι περνάει από το χέρι μας ώστε να απομνησθεί από την παγκόσμια κοινότητα. Σ' αυτό το φόρουμ θα πρέπει να καταστεί σαφές από όλους ότι ο πολιτισμένος κόσμος δεν ανέχεται τραμπουκισμούς από διεφθαρμένα κράτη που μόνο σκοπό έχουν την επικράτησή τους μέσω επιβολής πολεμικής ισχύος. Στην τελική, ούτε αυτή την ισχύ έχουν αν σκεφτεί κανείς πως σχεδόν όλος ο κόσμος βλέπει τον Ερντογάν με καχυποψία. Είναι καιρός λοιπόν να Ευρωπαϊκά Ένωση να διοργανώνει πάρτι γενεθλίων στον ΥΠΕΣ της Τουρκίας, να διοργανώσει ένα τέτοιο φόρουμ ώστε να ανακτήσει την αξιοπιστία της πρωτίστως στο εσωτερικό της. Το πρωταρχικό μέλημα της Ε.Ε πρέπει να είναι η συνέχεια της ειρήνης που έφερε η υπογραφή της συνθήκης της Ρώμης και η διαφύλαξη των συμφερόντων των μελών της. Φτάνει λοιπόν η ατέρμονη αγάπη χωρίς ανταπόκριση. Ώρα για

Ο Γιάννης Γεωργούλας είναι Σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

ΑΡΘΡΟ / Του ΣΑΜΥ ΡΕΒΕΛΑ

Η αμερικανική πρωτοβουλία ανοίγει νέους ορίζοντες

Μου προκάλεσε μεγάλη δυσανεξία η αγάνωση αρνητικών αντιδράσεων, μεταξύ άλλων και από συγκεκριμένους πολιτικούς κύκλους στην Κύπρο, για το Επικρατικό Σχέδιο για τη Μέση Ανατολή που παρουσίασε ο πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ. Φαίνεται δυστυχώς ότι ορισμένες από αυτές τις απορριπτικές αντιδράσεις γίνονται σχεδόν αυτόματα, χωρίς να εξετάζονται οι σημερινές πραγματικότητες στην ευρύτερη περιοχή και χωρίς να δίνεται μια ευκαιρία για αλλαγές.

Η προθυμία να επωφεληθούμε από νέες ευκαιρίες, χωρίς να αγνοούμε τις σοβαρές απειλές που υπάρχουν, είναι η βάση για τη δημιουργία ενός νέου οράματος. Το Ισραήλ και η Κύπρος είναι δύο δημοκρατικές χώρες που αντιμετωπίζουν μεγάλες προκλήσεις. Είναι προς το κοινό συμφέρον μας να καταβάλουμε κάθε προσπάθεια για να προσφέρουμε στους λαούς μας ένα καλύτερο μέλλον. Γι' αυτό το σκοπό, οι δύο χώρες δουλεύουν μαζί τα τελευταία χρόνια για την οικοδόμηση διμερών σχέσεων, τριμερών με την Ελλάδα, καθώς και για να αναπτύξουν νέες ιδέες για συνεργασία με τις Ηνωμένες Πολιτείες, με ομορφότερες ευρωπαϊκές και γειτονικές αραβικές χώρες. Η συνεργασία μεταξύ των χωρών μας επιδιώκει να αποτελέσει έναν πύλο σταθερότητας, ασφάλειας και ευμάρειας.

Από αυτή την άποψη, η αμερικανική πρόταση παρέχει μια καίρια ευκαιρία. Ανοίγει το δρόμο σε ένα ουσιαστικό ισραηλινο-παλαιστινιακό πολιτικό διάλογο, που θα ωφελήσει όλους μας. Μεταφέρει το μήνυμα ότι πρέπει να δοκιμάσουμε μια νέα προσέγγιση.

Ελπίζουμε πραγματικά ότι η αλλαγή νοοτροπίας θα θέσει τέρμα στη συνεχή ιστορική άρνηση των Παλαιστινίων να διαπραγματευτούν και να αναγνωρίσουν το Ισραήλ ως την εθνική οδία του εβραϊκού λαού. Καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορίας του, από την ανεξαρτησία του το 1948, το Ισραήλ έπρεπε να προστα-

Η προθυμία να επωφεληθούμε από νέες ευκαιρίες, χωρίς να αγνοούμε τις σοβαρές απειλές που υπάρχουν, είναι η βάση για τη δημιουργία ενός νέου οράματος.

τευθεί από επιθετικές ενέργειες. Η άρνηση ξεκάθαρης αναγνώρισης του δικαιώματος του Ισραήλ να υπάρχει μέσα σε συνθήκες ειρήνης και ασφάλειας, είναι η αιτία αυτής της επιθετικότητας. Είναι καιρός οι παλαιστίνιοι ηγέτες, και ιδίως ο Πρόεδρος της Παλαιστινιακής Αρχής Μαχμούντ Αμπάς, να σταματήσουν τις προσπάθειες υπονόμευσης του Κράτους του Ισραήλ, και μάλιστα εις βάρος των πραγματικών συμφερόντων και της ευμαρίας του δικού τους λαού.

Ένα βασικό κοινό συμφέρον είναι η διασφάλιση της ασφάλειας. Ως εκ τούτου, το σχέδιο που παρουσιάστηκε στο Λευκό Οίκο στην Ουάσινγκτον, στα τέλη Ιανουαρίου 2020, έχει ιδιαίτερη βαρύτητα όσον αφορά στη μελλοντική ασφάλεια. Σχετίζεται με βασικά μείζονα ζητήματα, πρώτα απ' όλα με τον καθορισμό συνόρων, που θα εγγυώνται το δικαίωμα του Ισραήλ να αμυνθεί. Αυτό είναι ιδιαίτερα αναγκαίο στην κοιλάδα του Ιορδάνη, μια περιοχή ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της ασφάλειας του Ισραήλ.

Ένα άλλο θεμελιώδες σημείο είναι η ανάγκη αφοπλισμού της ακραίας οργάνωσης Χαμάς και άλλων τρομοκρατικών ομάδων, οι οποίες χρησιμοποιούν τη Λωρίδα της Γάζας ως πεδίο εκτόξευσης πυραύλων και ρουκετών κατά ισραηλινών αμάχων, χρησιμοποιώντας μάλιστα Παλαιστινίους κατοίκους της Γάζας ως ανθρώπινες ασπίδες.

Είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι τα

μεγάλα πολιτικά κόμματα του Ισραήλ υποστηρίζουν αυτό το σχέδιο. Εάν οι Παλαιστίνιοι ηγέτες αλλάξουν στάση, το προτεινόμενο σχέδιο μπορεί να ανοίξει νέους ορίζοντες και για εκείνους τους Παλαιστίνιους που επιθυμούν να οικοδομήσουν το μέλλον τους.

Πολλές χώρες - συμπεριλαμβανομένων μεγάλων αραβικών κρατών στην περιοχή - βλέπουν θετικά τις προοπτικές που βρίσκονται στο κατάφωλι μας. Αυτό καταδεικνύει η παρουσία πολλών πρεσβευτών από χώρες του Αραβικού Κόλπου, κατά την παρουσίαση της πρωτοβουλίας των Ηνωμένων Πολιτειών. Η δημιουργία συνεργιών για την ανάπτυξη κοινών ευκαιριών έχει σημαντικό αξία, στην εκπλήρωση των προσδοκιών των ανθρώπων στην Μέση Ανατολή και πέρα από αυτήν. Το Ισραήλ και η Κύπρος μπορούν να συμβάλουν από κοινού στην πραγματοποίηση αυτού του ονείρου.

Το Ισραήλ ανέκαθεν αναζητούσε την ειρήνη και ήταν πρόθυμο να υποστεί οδυνηρές θυσίες για να την πετύχει. Αυτό αποδείχθηκε και στις Συνθήκες Ειρήνης που υπογράφηκαν με την Αίγυπτο και την Ιορδανία, και που συνεπιάγονταν μεγάλους συμβιβασμούς.

Οι δαλώσεις της διεθνούς κοινότητας και των ευρωπαϊκών ηγετών θα πρέπει να στείλουν ένα σαφές μήνυμα ότι οι Παλαιστίνιοι δεν πρέπει να χάσουν άλλη ευκαιρία. Έρθε η ώρα να πούμε στους παλαιστινίους ηγέτες να προχωρήσουν μπροστά. Να σταματήσουν την αντι-ισραηλινή υποκίνηση, την βία και την τρομοκρατία. Να θέσουν τέρμα στην ιστορική άρνησή τους να αναγνωρίσουν το δικαίωμα του Ισραήλ να υπάρχει στην ασφάλεια. Να υποστηρίξουν την αμερικανική πρωτοβουλία και να εμπλακούν σε μια ειλικρινή διαδικασία που θα οδηγήσει στην ειρήνη, προς όφελος των Ισραηλινών και των Παλαιστινίων, αλλά και ολόκληρης της περιοχής μας.

Πρέσβης του Ισραήλ στην Κύπρο

ΑΡΘΡΟ / Του ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ ΧΑΣΑΠΗ

Νεοφυής επιχειρηματικότητα και προϋποθέσεις επιτυχίας

Πριν λίγες μέρες η Βουλή ψήφισε νόμο για την δημιουργία υφυπουργείου Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής. Με αυτή την ενέργεια υπογραμμίζεται η ανάγκη περαιτέρω στρίψης της νεανικής, κυρίως, επιχειρηματικότητας, αφού ένας από τους στόχους που έχουν τεθεί είναι η προώθηση της νεοφυούς και ψηφιακής επιχειρηματικότητας και καινοτομίας.

Πρόκειται για ένα χώρο στον οποίο πολλά μπορούν να γίνουν, σε μια χώρα η οποία έχει ξεχειλίσει από υπερ-πτυχιούχους. Νέα, δηλαδή, άτομα με ένα, δύο ή και τρία μερικές φορές πανεπιστημιακά πτυχία, που την ίδια στιγμή αγωνίζονται και αγωνιστούν, όχι για την οποιαδήποτε είσοδο τους στην αγορά εργασίας σε οποιαδήποτε θέση, με τις οποιοσδήποτε ισοπεδωμένες απολαβές, αλλά για μια απασχόληση η οποία να ταίριαζε στις σπουδές τους, να αξιοποιεί τα προσόντα τους και να υποσχετεί προοπτικές ανέλιξης. Μπορεί κανείς να ισχυρισθεί ότι ένας τέτοιος νέος ζητά πολλά;

Και όμως, η σημερινή κυπριακή οικονομία κάθε άλλο παρά προσανατολισμένη είναι να ικανοποιήσει τις ευγενείς φιλοδοξίες των νέων. Έχουμε μια οικονομία γεμάτη στρεβλώσεις, επιμένουμε να στοχεύουμε σε ανάπτυξη εξαρτημένη από το κτίσιμο πύργων (στην άμμο), και έχουμε εγκαταλείψει το εμπόριο λιανικής, ένα χώρο παραδοσιακά και κατ' εξοχήν άνηστος της μικρής, ατομικής και οικογενειακής επιχειρηματικότητας, στα σαγόνια των malls.

Ταυτόχρονα παρατηρούμε τους ικανότερους αποφοίτους να επιλέγουν να βρουν απασχόληση στο εξωτερικό, ενώ άλλοι συμβιβάζονται με μερική ή εποχική εργασία, αποξενωμένοι από προοπτική καριέρας. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, πολλοί νέοι υποκρέωνται εκ των πραγμάτων να εγκαταλείψουν και το όραμα της ανεξαρτητοποιήσις,

Η πρόκληση για το υφυπουργείο Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής είναι να εξασφαλίσει ότι κάθε απόπειρα είναι πρώτα επιχειρηματική και ύστερα ψηφιακή.

Μένοντας έγκλειστοι στην οικογενειακή στέγη, και συνάμα διστακτικοί να συνάψουν γάμο. Αυτές είναι μερικές από τις προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει το νέο υφυπουργείο. Με ποies πρωτοβουλίες θα συγκρατήσει η χώρα τους φυγόκεντρους νέους, με ποια κίνητρα θα ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να επενδύσουν ουσιαστικά στις ψηφιακές τεχνολογίες και με ποια προγράμματα θα καθοδηγήσει τη νεανική επιχειρηματικότητα για να μην αποτύχει.

Αξίζουν πολλών επαίνων οι νέοι απόφοιτοι που αποτολμούν την δημιουργία νεοφυών επιχειρήσεων, σε μια διαδικασία που οποσδήποτε περικλείει περισσότερα ρίσκα, σε σύγκριση με συννομήλους τους που επέλεγον υπαλληλική απασχόληση. Παράλληλα αξίζουν και συστηματικές, πρακτικές υποστήριξης επί το έργον, επειδή οι κακοτοπιές είναι αρκετές. Συνεπαρμένοι συχνά από ιστορίες επιτυχίας που κυκλοφορούν στο διαδίκτυο, οι νεοφυείς νέοι εμπνέονται τη δική τους ιδέα κατάκτησης του κόσμου, η οποία μπορεί να περιστρέφεται γύρω από την κατασκευή ενός app, και αφήνονται να τους ξεφύγουν οι σταθεροί άξονες καταξίωσης μιας επιχείρησης. Άες και η έλευση των ψηφιακών τεχνολογιών έχει ακυρώσει τους θεμελιώδεις κανόνες της αγοράς.

Νοείται επιχείρηση, αν παραμένει επιχείρηση του ενός; Έτσι, μια από τις

μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η start-up είναι ο εντοπισμός συμμέτοχων και η διατύπωση πλαισίου συνεργασίας, με κατανομή ρόλων με συγκεκριμένο περιεχόμενο καθηκόντων. Είναι δυσνόητο η σύναψη συμφωνιών με στρατηγικούς συνεργάτες να ολοκληρωθεί χωρίς την πρόσωπο με πρόσωπο συνάντηση για αντίκρουση αντιρρολήσεων και διαπραγμάτευση των όρων; Κι όμως, συχνά πέφτουμε στην παγίδα να τα εναποθέτουμε όλα στην ηλεκτρονική επικοινωνία. Όσο για την κατάκτηση πελάτη, μπορεί το facebook και τα likes να κάνουν το θαύμα και να μην χρειαστεί ένα marketing activities plan με δημιουργικές ιδέες αγκαλιάσματα του κοινού με ελκυστικά και πιστευτά μηνύματα;

Μια ακόμη κρίσιμη παράμετρος είναι η μεθοδολογία αντιμετώπισης των δυσκολιών που αναπόφευκτα θα προκύπτουν κάθε εβδομάδα. Για τον σκοπό αυτό απαιτείται η μη βεβιασμένη ανάλυση, η διατύπωση δυο ή τριών εναλλακτικών λύσεων και η αξιολόγηση των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων της κάθε δυναμικής επιλογής, με την βοήθεια ειδικών.

Η πρωταρχική πρόκληση που αντιμετωπίζει ένας ειδικός που στρνεί τις νεοφυείς πρωτοβουλίες είναι ο αγώνας να μείνουν οι νέοι προσγειωμένοι, πεπεισμένοι ότι οι απλοί κανόνες της επιχείρησης αφορούν και τους ίδιους, όσο καινοτόμοι και ψηφιακά εξελιγμένοι κι αν αισθάνονται. Αντίστοιχη είναι και η πρόκληση για το νέο υφυπουργείο, να εξασφαλίσει ότι κάθε απόπειρα είναι πρώτα επιχειρηματική και ύστερα ψηφιακή. Η επιτυχία, εν τέλει, είναι συνάρτηση σκληρής δουλειάς, κοινής λογικής, αλλά και τύχης...

Σύμβουλος και Εκπαιδευτής Στελεχών Επιχειρήσεων και Νέων. Xenophon.hasapis@gmail.com

Ποιο είναι το κορυφαίο ελαιόλαδο της Κύπρου για το 2019;

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

ΒΡΑΒΕΙΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

γαστρονόμος

ΚΥΠΡΟΣ 2019

ΠΕΡΗΦΑΝΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

Τράπεζα Κύπρου

26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

ΚΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ, ΕΘΚ

gastronomos.com.cy

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

γαστρονόμος

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ

Μακροχρόνια οικονομική στρατηγική αλλά και βραχυπρόθεσμοι κίνδυνοι

Η PWC άρχισε την ετοιμασία της, την ώρα που ο κορωνοϊός άρχισε να ενοχλεί και την κυπριακή πραγματικότητα

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Την έναρξη εκπόνησης μελέτης για τη μακροχρόνια οικονομική στρατηγική που θα πρέπει να χαράξει η Κύπρος για τα επόμενα 10 – 15 χρόνια ανακοίνωσε την Τρίτη σε συνέντευξη Τύπου ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας, κ. Τάκης Κληρίδης, την ίδια ώρα που η χώρα έχει να αντιμετωπίσει μεσοπρόθεσμους και βραχυπρόθεσμους κινδύνους, όπως για παρά-

Η Κύπρος εισάγει ετησίως από την Κίνα προϊόντα αξίας 400 εκατ. ευρώ.

δειγμα καθυστερήσεις παντός τύπου που έχει προκαλέσει ο κορωνοϊός. Η ολοκληρωμένη μελέτη, η οποία θα εκπονηθεί με τις «ευλογίες» και τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναμένεται να κυκλοφορήσει σε 22 περίπου μήνες, με ανάδοχο του έργου την PWC. Σύμφωνα με τα όσα ο κ. Τ. Κληρίδης, βασική επιδίωξη είναι η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής και ενός νέου, σύγχρονου μοντέλου ανάπτυξης της χώρας, που θα οδηγήσουν στην επίτευξη βιώσιμης μακροπρόθεσμης ανάπτυξης. «Απώτερος στόχος, η διασφάλιση της ευημερίας των πολιτών», πρόσθεσε.

Σημαντική επιδίωξη, θα είναι η αναγνώριση και αντιμετώπιση των στρεβλώσεων που εντοπίζονται στην κυπριακή οικονομία και η διαμόρφωση προτάσεων για παροχή των απαραίτητων κινήτρων αλλά και ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος

προς τον ιδιωτικό τομέα, για την προαγωγή των κατάλληλων παραγωγικών επενδύσεων. Σύμφωνα με τον Πρόεδρο οδδρου του Συμβουλίου, ο νέος σχεδιασμός θα στοχεύει στην ενισχυμένη διεθνή ανταγωνιστικότητα, ανθεκτικότητα και προσαρμοστικότητα της οικονομίας, την εξωστρέφεια, την καινοτομία και τη διασφάλιση της περιβαλλοντικής και κοινωνικής βιωσιμότητας. Στο πλαίσιο του νέου μοντέλου ανάπτυξης θα καθοριστούν στρατηγικοί στόχοι και δράσεις, περιλαμβανομένων θεσμικών, διοικητικών και άλλων μεταρρυθμίσεων καθώς και πολιτικών για τη γενική ενίσχυση της δυναμικότητας της οικονομίας για ανάπτυξη. Θα παρέχονται οι απαιτούμενες στρατηγικές κατευθύνσεις αλλά και οι προϋποθέσεις για στοχευμένη και αποτελεσματική εφαρμογή των μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών πολιτικών της χώρας για τα επόμενα 10-15 χρόνια. Σε αυτό αναμένεται να συμβάλει η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, των αδυναμιών αλλά και των προοπτικών της κυπριακής οικονομίας, καθώς και των παγκόσμιων οικονομικών τάσεων αλλά και καλών πρακτικών άλλων χωρών, στον βαθμό που αυτές μπορούν να εφαρμοστούν στην κυπριακή οικονομία.

Στα πλαίσια του έργου θα επιδιωχθεί η αναγνώριση των κύριων τόσο υφιστάμενων όσο και νέων τομέων που μπορούν να αποτελέσουν τους βασικούς μοχλούς για επίτευξη μακροπρόθεσμης βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, στη βάση των συγκριτικών και ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων τα οποία έχει ή μπορεί να αναπτύξει η Κύπρος. «Απώτερος στόχος του έργου αυτού είναι να καταστεί πυξίδα για την διαμόρφωση της οικονομικής

πολιτικής της χώρας μας, τόσο από την παρούσα όσο και από τις επόμενες κυβερνήσεις, στις οποίες θα δοθούν μέσα από το έργο τόσο οι στρατηγικές κατευθύνσεις όσο και οι μηχανισμοί υλοποίησης αλλά και αναθεώρησής της, δεδομένης της μακροχρόνιας διάρκειάς της. Συνεπώς και η ανάγκη πολιτικής δέσμευσης δεν αφορά αποκλειστικά την παρούσα πολιτική ηγεσία αλλά και κάθε επόμενη που θα κληθεί να στηρίξει και να συμβάλει ενεργά στην υλοποίηση του σημαντικού αυτού εγχειρήματος», αναφέρθηκε κατά την συνέντευξη τύπου.

«Επιχειρηματικές ενοχλήσεις» από τον κορωνοϊό

Ενώ η Κίνα είναι ομολογούμενος αρκετά μακριά από την Κύπρο - η οποία απέχει 13 ώρες πτήσης και δεν υπάρχει ακόμα επιβεβαιωμένο κρούσμα - η περασμένη εβδομάδα άρχισαν οι πρώτες «επιχειρηματικές ενοχλήσεις». Αν και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης άρχισαν τις ερωτήσεις από την αρχή εμφάνισής του ιού αναφορικά με επιπτώσεις – προβλήματα στην Κύπρο, οι παράγοντες της αγοράς δεν είχαν σαφείς απαντήσεις και ενδείξεις για οτιδήποτε. Όπως πληροφορήθηκε όμως η εφημερίδα, οι πρώτες «ενοχλήσεις» κατέφθασαν και στην Κύπρο. Ο λόγος για καθυστερήσεις σε φορτία, μεταφορές και εξαρτήματα τα οποία έρχονται από Κίνα, εισαγωγών που βάσει των δεδομένων του 2019, φτάνουν τα 400 εκατ. ευρώ ετησίως. Η Κύπρος εισάγει κυρίως πρώτες ύλες, εξαρτήματα, αναλώσιμα, προϊόντα τεχνολογίας και προϊόντα σχετικά με τον νοσοκομειακό τομέα.

Ενώ η Κίνα είναι ομολογούμενος αρκετά μακριά από την Κύπρο - η οποία απέχει 13 ώρες πτήσης και δεν υπάρχει ακόμα επιβεβαιωμένο κρούσμα - η περασμένη εβδομάδα άρχισαν οι πρώτες «επιχειρηματικές ενοχλήσεις».

Σε δηλώσεις του στην «Κ» ο Γενικός Διευθυντής της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηκάνων Κύπρου (ΟΕΒ), Μιχάλης Αντωνίου, ανέφερε πως, όπως αποτυπώνεται η κατάσταση μέχρι και την προηγούμενη εβδομάδα, και δεδομένης της κατάστασης που μεταβάλλεται συνεχώς με τον ιό, δεν υπάρχει μεγάλη ανησυχία. Για την τρέχουσα εβδομάδα, όμως, ανέφερε πως δικως να θέλει να προτρέξει, «άρχισαν να μεταφέρονται και προφορικά και από συναντήσεις, κάποιες πληροφορίες από μέλη του Συνδέσμου για καθυστερήσεις προϊόντων που δεν ανέμεναν την προηγούμενη εβδομάδα». Όπως είπε, «η κατάσταση μεταβάλλεται συνεχώς, εάν σταματήσει η εξάπλωση του ιού τότε δεν θα υπάρξει κάτι περαιτέρω για την οικονομία και τις επιχειρήσεις. Αν επεκταθεί το πρόβλημα, τότε θα πρέπει να ζυγίσουμε ξανά τα δεδομένα».

Στην ίδια γραμμή κινήθηκε και ο γενικός διευθυντής του ΚΕΒΕ, Μάριος Τσιακκός. Ο κ. Τσιακκός είπε στην «Κ» πως «αρχίζουν να παρουσιάζονται οι πρώτες ενοχλήσεις από τον κορωνοϊό, αφού συγκεκριμένα αποθέματα προϊόντων μειώνονται στην Κύπρο». Εξήγησε δε, ότι είναι αποτέλεσμα δύο γεγονότων, του κλεισίματος εργοστασίων στην Κίνα, αλλά και από το κλείσιμο που είχαν λόγω του νέου κινεζικού έτους. Ταυτόχρονα, ο κ. Τσιακκός είπε πως επηρεάστηκαν και κάποια εργοστάσια που παράγουν προϊόντα στην Ελλάδα και που χρησιμοποιούν πρώτες ύλες από την Κίνα. Έτσι, δημιουργείται ένα αλυσιδωτό πρόβλημα, ανέφερε τονίζοντας πως προς το παρόν «δεν είμαστε σε δύσκολη κατάσταση, αλλά αν συνεχιστεί για αρκετό χρόνο ακόμα, τότε θα αρχίσει να δημιουργείται πρόβλημα».

Εναλλακτικές λύσεις

Όσον αφορά στη δυνατότητα εναλλακτικών πηγών προμήθειας, ο κ. Αντωνίου τόνισε πως οι κυπριακές επιχειρήσεις έχουν αποδείξει πως είναι ευέλικτες και αν και με καθυστέρηση, θα μπορέσουν να εξασφαλίσουν άλλες πηγές για να μην υπάρξουν προβλήματα. «Δεν εκτιμώ πως θα υπάρξουν προβλήματα που θα μειώσουν την εύρυθμη λειτουργία της οικονομικής ή κοινωνικής πραγματικότητας. Ζημιές στις επιχειρήσεις μπορεί και να υπάρξουν με τις καθυστερήσεις, τίποτα όμως σε μεγάλο βαθμό», κατέληξε ο κ. Αντωνίου. Ο κ. Τσιακκός, από πλευράς του, σημείωσε ότι «αν και είμαστε μικρή οικονομία, υπάρχει πιθανότητα να μην λάβουμε προτεραιότητα στην εξυπηρέτηση από τις εναλλακτικές χώρες – οδούς για προϊόντα και ύλες, λόγω του ότι οι μεγάλες χώρες θα προτιμηθούν».

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΝΔΡΕΑ ΜΟΥΣΚΑΛΛΗ*

Λάρνακα: Ιστορικός Σταθμός η συμφωνία για ενιαία ανάπτυξη λιμανιού και μαρίνας

Η επίσκεψη του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων με τους συνεργάτες του στο Δημαρχείο Λάρνακας στις 13 Φεβρουαρίου, ήταν ιστορική και καθοριστική για την μετέπειτα πορεία και ανάπτυξη της πόλης. Ο υπουργός αποκάλυψε ότι οι διαπραγματεύσεις ανάμεσα στο Υπουργείο και την κοινοπραξία ισραηλινών συμφερόντων που έχει υποβάλει την σχετική πρόταση για το λιμάνι – μαρίνα Λάρνακας, έληξαν θετικά και ότι στις επόμενες δέκα ημέρες θα ετοιμαστούν τα συμβόλαια για την συμφωνία παραχώρησης.

Είναι μια μεγάλη και ξεχωριστή μέρα για την Λάρνακα, τους πολίτες της και την Κύπρο γενικότερα. Ένα έργο το οποίο η πόλη ανέμενε για πολλά χρόνια, επιτέλους βρίσκεται την λύση του και δρομολογείται στο πολύ άμεσο μέλλον, δηλαδή εντός του 2020. Η απόφαση για την υλοποίηση του μεγάλου αυτού έργου, αυτής της μεγάλης επένδυσης του ενός δισεκατομμυρίου ευρώ σε συνδυασμό με την μετακίνηση των πετρελαιοειδών και των εγκαταστάσεων υγραιορίου, αποτελούν για Λάρνακα ένα ιστορικό σταθμό. Η πόλη ασφικτιούσε πραγματικά από την διαχρονική παρουσία των εγκαταστάσεων πετρελαίου και υγραιορίου στην παραθαλάσσια περιοχή της, όπως και από την ύπαρξη των φτωχών λιμενικών εγκαταστάσεων και της υποβαθμισμένης μαρίνας της.

Με την υλοποίηση του τερματίου αυτού έργου της ενιαίας ανάπτυξης του λιμανιού και της μαρίνας, καθώς και της απομάκρυνσης των εγκαταστάσεων πετρελαιοειδών και υγραιορίου, η πόλη θα επεκταθεί

Το όραμα του Δημάρχου και του Δημοτικού Συμβουλίου για μια πόλη που οι κάτοικοι της να νοιώθουν υπερηφάνεια, ικανοποίηση και χαρά άρχισε πλέον να υλοποιείται.

παραλιακά, αναπτυξιακά, οικολογικά, οικονομικά. Θα δημιουργηθεί μια καινούργια, σύγχρονη περιοχή στην πόλη πολλών δυνατοτήτων και τεράστιων προοπτικών για την οικονομία και κοινωνία γενικότερα. Ήδη η Λάρνακα ευρίσκεται στο δρόμο μιας μεγάλης αναπτυξιακής βίωσης με έργα και υποδομές, οι οποίες μαρτυρούν την νέα εποχή για την πόλη και τους πολίτες της. Μαζί με τα νέα έργα τα οποία υλοποιήθηκαν και άλλα που προγραμματίζονται από το Δήμο της Λάρνακας και την υλοποίηση των έργων της ενιαίας ανάπτυξης του λιμανιού και της μαρίνας της πόλης και την απομάκρυνση των πετρελαιοειδών εγκαταστάσεων, η Λάρνακα θα μετατραπεί σε μια πόλη ελκυστική, όμορφη, ζεστή και σύγχρονη. Το όραμα του Δημάρχου και του Δημοτικού Συμβουλίου για μια πόλη που οι κάτοικοι της να νοιώθουν υπερηφάνεια, ικανοποίηση και χαρά άρχισε πλέον να υλοποιείται.

Η Λάρνακα πλέον δεν θα είναι η υποβαθμισμένη και αδικημένη πόλη της Κύπρου, αλλά θα αποτελεί μια πόλη σύγχρονη,

προοδευτική, απαιτητική, αποφασιστική, μια πόλη που θα δημιουργεί ευκαιρίες για επενδύσεις και ανάπτυξη, μια πόλη που οι κάτοικοι της θα ευημερούν και θα νοιώθουν ευτυχιμένοι. Η ανακοίνωση για την θετική κατάληξη στις συζητήσεις για την ενιαία ανάπτυξη του λιμανιού και της μαρίνας της Λάρνακας, σκόρπισε χαρά και ικανοποίηση στους Λαρνακείς. Το έργο αποτελούσε όνειρο και πόθο των κατοίκων και πρώτιστη προτεραιότητα του Δημάρχου και του Δημοτικού Συμβουλίου. Είναι γεγονός ότι υπάρχει ένας κρυφός φόβος στους Λαρνακείς, για την έκβαση των συζητήσεων για το έργο αυτό. Οι εμπειρίες της πόλης διαχρονικά για έργα ανάπτυξης στο παρελθόν, δεν άφηναν και μεγάλη αισιοδοξία και για το έργο αυτό. Πέρασε το έργο από πολλές φάσεις και ενστάσεις. Πολλές συζητήσεις και καθυστερήσεις. Τέλος καλό όλα καλά. Οι συζητήσεις τέλειωσαν, οι αποφάσεις πάρθηκαν και το έργο είναι έτοιμο να υλοποιηθεί. Μεγάλη προσπάθεια κατεβλήθη από το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, τους λειτουργούς του και τους αξιωματούχους και από την Κυβέρνηση η οποία αποφασιστικά μπήκε στην συζήτηση με τους επενδυτές για το μεγάλο αυτό έργο. Αξίζουν συγχαρητήρια σ' όλους τους κυβερνητικούς αξιωματούχους οι οποίοι συνέβαλαν στην αίσια κατάληξη των διαπραγματεύσεων.

Σημαντικό και καθοριστικό όμως ρόλο στην εξέλιξη της συζήτησης για το έργο, είχε ο Δήμαρχος Λάρνακας Ανδρέας Βύρας και το Δημοτικό Συμβούλιο. Μέσα από τις συχνές παρεμβάσεις τους, διευκόλυναν

τις συζητήσεις και ξεπεράστηκαν εμπόδια, τα οποία καθιστούσαν την έγκριση της συμφωνίας αβέβαιη.

Η επιμονή, υπομονή, αποφασιστικότητα, το πάθος και οι συνεχείς ενέργειες του Δημάρχου Ανδρέα Βύρα και του Δημοτικού Συμβουλίου προς υποβοήθηση των διαπραγματεύσεων ήταν καταλυτικές στην εξέλιξη και θετική κατάληξη της συμφωνίας. Ο Δήμαρχος Ανδρέας Βύρας και το Δημοτικό Συμβούλιο αντιλαμβάνονται την μεγάλη αξία και σημασία του έργου, ενημέρωναν συνεχώς τους πολίτες της Λάρνακας, δημιουργώντας ένα επιπλέον ανάχωμα στις οποιεσδήποτε αρνητικές προδιαθέσεις για το έργο. Οι πολίτες αντιλαμβάνονται και αυτοί την δυναμική του έργου για την ανάπτυξη της πόλης τους, στάθηκαν δίπλα στον Δήμαρχο και το Δημοτικό συμβούλιο, ενωμένοι, αποφασιστικοί, δραστήριοι και υποψιασμένοι. Πρέπει να νοιώθουν ικανοποίηση και δικαίωση για τις προσπάθειες, και τις ενέργειες τους, όλοι οι φορείς της πόλης, οι Βουλευτές, η Επιτροπή Ανάπτυξης Λάρνακας, το ΕΒΕ Λάρνακας και όλοι οι οργανωμένοι φορείς της πόλης. Η συμβολή καθ' όλη την διάρκεια της συζήτησης της Κυβέρνησης, με τους επενδυτές ήταν βοηθητική και δυναμική. Το αναπτυξιακό αυτό έργο για την Λάρνακα δεν είναι έργο πνοής. Είναι έργο ζωής, το οποίο θα καθορίσει καταλυτικά και αποφασιστικά τη πορεία της πόλης και των κατοίκων της.

* Ο Ανδρέας Μουσκάλλης είναι προπονητής ποδοσφαίρου.

Ταμείο ακινήτων 50 εκατ. από την Τράπεζα Κύπρου

Η επιτυχής προσπάθεια της πρώτης ομαδοποίησης 21 εμπορικών ακινήτων της Τράπεζας Κύπρου, με την ονομασία Cyreit Variable Capital, την έκανε να δημιουργήσει και δεύτερο fund ακινήτων. Η Τράπεζα δημιούργησε νέο επενδυτικό ταμείο ακινήτων και ενώ οι αρχικές σκέψεις ήταν να περιλαμβάνει 10 ακίνητα, η Τράπεζα αρκέστηκε στα επτά (7) και συνολικής αξίας 50 εκατομμυρίων ευρώ. Το portfolio των ακινήτων αυτών είναι αντίστοιχο του πρώτου fund, του Cyreit, δηλαδή εμπορικά, με σταθερές μακροχρόνιες μισθώσεις τα οποία βρίσκονται στην Κύπρο. Υπενθυμίζεται πως το πρώτο fund που κατέληξε στην Prodea, δηλαδή την πρώην Παναγία, περιελάμβανε και δύο ακίνητα στην Αθήνα μεταξύ των 21 συνολικά ακινήτων. Οι συνολικές εισπράξεις από την πώληση του Cyreit στην Prodea είχαν ανέλθει σε 160 εκατ. ευρώ. Στόχος της Τράπεζας Κύπρου, μετά την «ομαδοποίηση» των 7 ακινήτων σε ένα fund, να διατεθούν σε ένα αγοραστή. Οι μέχρι τώρα πληροφορίες θέλουν πάντως να μνημύνη είναι η Prodea ως ενδιαφερόμενος αγοραστής. Πρόσθετα, αυτή η κίνηση αναμένεται να μειώσει ολίγον τι το απόθεμα της REMU από ακίνητα, άρα και την έκθεση της Τράπεζας σε ακίνητη περιουσία. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Ακινήτων (REMU) βάσει των τελευταίων της αποτελεσμάτων, ανέλαβε ακίνητα ύψους 159 εκατ. το εννιάμηνο 2019 (μείωση κατά 49% σε ετήσια βάση), μέσω συμφωνιών

Στα πρότυπα του Cyreit, το πιστωτικό ίδρυμα ομαδοποίησε 7 ακίνητα που βρίσκονται στην Κύπρο.

ανταλλαγής χρέους με ακίνητα και ανακτηθέντων ακινήτων. Η Τράπεζα ολοκλήρωσε την οργανική πώληση ακινήτων ύψους 159 εκατ. το εννιάμηνο 2019 (σε σύγκριση με 154 εκατ. το εννιάμηνο 2018) με αποτέλεσμα κέρδη από την πώληση ακινήτων ύψους 26 εκατ. για το εννιάμηνο 2019. Κατά τους εννιά μήνες που έληξαν στις 30 Σεπτεμβρίου 2019, η Τράπεζα προχώρησε σε εκτέλεση αγοραπωλητήριων συμφωνιών με συνολική τιμή συμβολαίου ύψους 195 εκατ. (433 ακίνητα), εξαιρουμένων της πώλησης του Cyreit. Τέλος, σημειώνεται πως η Τρ. Κύπρου υπέγραψε αγοραπωλητήριες συμφωνίες για πωλήσεις ακινήτων με τιμή συμβολαίου ύψους 65 εκατ. ευρώ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Λάρνακα →

Αθήνα • Θεσσαλονίκη

Βουκουρέστι

LIGHT

CLASSIC

PREMIUM

www.flyblueair.com

Orthodoxou Aviation

+357 22 755 300

Ταξιδέψτε περισσότερο, απολαύστε περισσότερο

Η ΝΕΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ

Ελευθέριος Βενιζέλος

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ, Ο ΗΓΕΤΗΣ

Ένα βιβλίο του **Νικολάου Εμμ. Παπαδάκη (Παπαδή)**,
Γενικού Διευθυντή του Ιδρύματος «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος»

ΜΙΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΣΑΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Η Καθημερινή, σε συνεργασία με το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», σας προσφέρει την πρώτη ολοκληρωμένη βιογραφία του μεγάλου Έλληνα ηγέτη. Ένα εξαιρετικό έργο που ακολουθεί τη ζωή του από τη γέννησή του στην Κρήτη (1864) έως και τον θάνατό του στο Παρίσι (1936), με έναν τρόπο γραφής μυθιστορηματικό, ευανάγνωστο και με πλούσια εικονογράφηση.

**Ο ΤΡΙΤΟΣ ΤΟΜΟΣ: «ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΟΙ ΘΡΙΑΜΒΟΙ –
ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΗΤΤΑ ΚΑΙ ΕΞΟΡΙΑ (1917-1928)»**

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 23 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μπρινό Λε Μερ

Ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών, Μπρινό Λε Μερ, ήταν ο μόνος Ευρωπαίος πολιτικός που έπευσε να χαρακτηρίσει «οικονομικό και πολιτικό λάθος» την απόφαση της Κομισιόν να εμποδίσει τη συγχώνευση Siemens και Alstom και να απορρίψει το επικείμενο σχέδιο που θα δημιουργούσαν έναν πρωταθλητή ικανό να ανταγωνιστεί διεθνώς τους κινεζικούς κολοσσούς.

Στίβεν Μνούτσιν

Αναφερόμενος στους νέους, αυστηρότερους κανόνες βάσει των οποίων θα ελέγχονται στις ΗΠΑ οι εξαγωγές αμερικανικών επιχειρήσεων από ξένες, ο Αμερικανός υπουργός Οικονομικών, Στίβεν Μνούτσιν, τόνισε πως οι ρυθμιστικές αρχές εκσυγχρόνισαν τη διαδικασία, ώστε να ασκούν επαρκή έλεγχο αλλά και να ενθαρρύνουν τις ξένες επενδύσεις «στις αμερικανικές επιχειρήσεις και στους Αμερικανούς εργαζομένους».

Πίτερ Αλτμάριερ

Σκιαγραφώντας τους στρατηγικούς σημασιώτες της γερμανικής οικονομίας που δικαιολογούν παρέμβαση του Βερολίνου, ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών, Πίτερ Αλτμάριερ, ανέφερε τις βιομηχανίες κάλυβα και αλουμινίου, τις χημικές βιομηχανίες και τις βιομηχανίες μηχανολογικού εξοπλισμού, τις αυτοκινητοβιομηχανίες, τον ιατρικό εξοπλισμό, τις πράσινες τεχνολογίες, την άμυνα και την αεροδιαστημική, αλλά και τις τριδιάστατες εκτυπώσεις.

ΤΙ ΑΓΟΡΑΣΑΝ ΟΙ ΚΙΝΕΖΟΙ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ
Geely	Daimler (μερίδιο)
Midea	Kuka
HNA Group	Deutsche Bank (μερίδιο)
Beijing Enterprises	EEW Energy from Waste
ChemChina	KraussMaffei Group
Great Group	Biotest
China Three Gorges	Υπεράκτιο αιολικό πάρκο της Meerwind (ανήκει στην Blackstone)
Sany Heavy Industry	Putzmeister
Zhengzhou Coal Mining Machinery	Μονάδα κατασκευής μιζών και γεννητριών της Bosch
Weichai Power	Κίον group (μερίδιο)

Ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που εξαγοράστηκαν από αμερικανικούς τεχνολογικούς κολοσσούς μέσα στην τελευταία διετία

ΕΞΑΓΟΡΑ ▶ της βρετανικής **Shazam** από την **Apple**

της βρετανικής **Bloomsbury** από τη **Facebook**

της δανικής **Spektral** από την **Apple**

της βρετανικής **GraphicsFuzz** από την **Google**

της βρετανικής **Platoon** από την **Apple**

της γερμανικής **Dialog Semiconductor** από την **Apple**

της βρετανικής **Ninja Theory** από τη **Microsoft**

Γαλλία, Γερμανία και Ιταλία έχουν πιέσει για θέσπιση ευρωπαϊκού μηχανισμού ελέγχου εξαγωγών και επενδύσεων από ξένες επιχειρήσεις

ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΕΞΑΓΟΡΕΣ της γαλλικής εταιρείας φυσικού αερίου **Engie** από την κινεζική **China Investment Corp**

της γερμανικής εταιρείας ρομποτικής **Kuka** από την κινεζική **Midea**

της ιταλικής βιομηχανίας ελαστικών **Pirelli** από τη **National Chemical Corp**

H ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Κλείνουν τα... σύνορα στους ξένους αγοραστής

ΗΠΑ και E.E. δημιουργούν μηχανισμούς κατά των εξαγωγών μεγάλων επιχειρήσεων από ξένες εταιρείες

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Τέτοιες μέρες, πριν από ακριβώς 14 χρόνια, στα μέσα Φεβρουαρίου του 2006, ανέβαινε έντονα το θερμόμετρο στο αμερικανικό Κογκρέσο εξαιτίας μιας πρότασης εξαγοράς επιχείρησης που είχε πάρει ήδη την έγκριση του Λευκού Οίκου. Αμερικανικοί βουλευτές ζήτησαν επίμονα επανεξέταση της υπόθεσης, επικαλούμενοι κινδύνους για την εθνική ασφάλεια των ΗΠΑ. Η υπόθεση έλαβε τότε απροσδόκτα μεγάλες διαστάσεις και κατέληξε σε ακύρωση της εξαγοράς. Στόχος της επίμαχης εξαγοράς ήταν μια εταιρεία διαχείρισης λιμένων με έδρα στη Βρετανία, που, όμως, διαχειριζόταν έξι λιμάνια στην ανατολική ακτή των ΗΠΑ. Και ο επιδοχος αγοραστής ήταν μια εταιρεία του Ντουμπάι, μια α-

ραβική εταιρεία εν ολίγοις, που αν υλοποιείτο η εξαγορά θα αποκτούσε πρόσβαση σε στρατηγικές σημασιώτες περιουσιακά στοιχεία της υπερδύναμης. Πολλοί θεώρησαν τότε υπερβολικές τις αντιδράσεις μεριδίας του πολιτικού κόσμου των ΗΠΑ όπως, βέβαια, και την ίδια την ακύρωση της εξαγοράς. Κάποιοι το απέδωσαν στη νωπή ακόμη ανάμνηση των τρομοκρατικών επιθέσεων στους Δίδυμους Πύργους, που ευθυνόταν για την υπερβολική καχυποψία προς τον αραβικό κόσμο. Εκτοτε, όμως, έχουν μεσολαβήσει κοσμογονικές αλλαγές και τα τελευταία χρόνια έχει εκδηλωθεί στις δύο πλευρές του Ατλαντικού ένα κύμα ανησυχίας για τις εξαγορές από ξένες επιχειρήσεις, που καταλήγει να ανατρέπει παγιωμένες πολιτικές ετών. Την περασμένη Πέμπτη, 13

Φεβρουαρίου, η Ουάσινγκτον έθεσε επίσημα σε ισχύ τη νέα και αυστηρότερη νομοθεσία, που συντάζει η κυβέρνηση Τραμπ, για τον έλεγχο των εξαγωγών αμερικανικών επιχειρήσεων από ξένες εταιρείες. Η πιο ουσιαστική αλλαγή που φέρνει η καινούργια νομοθεσία είναι πως οι αμερικανικές αρχές θα διερευνούν πλέον με κριτήριο την εθνική ασφάλεια των ΗΠΑ κάθε επένδυση ξένων επιχειρήσεων σε αμερικανική ακόμη κι όταν δεν πρόκειται για εξαγορά σημαντικού μεριδίου. Μόλοντι οι Αμερικανοί αξιωματούχοι αρνούνται επίμονα πως η καινούργια νομοθεσία στοχεύει σε κάποια συγκεκριμένη χώρα, είναι κοινό μυστικό ότι προορίζεται για να ανακόψει την επέλαση της Κίνας στις αμερικανικές επιχειρήσεις αλλά και σε όποιο περιουσιακό στοιχείο των ΗΠΑ

μπορεί να θεωρηθεί στρατηγικής σημασίας. Ενάμιση μήνα νωρίτερα, στις 31 Δεκεμβρίου του περασμένου έτους, δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Γαλλίας διάταγμα που επιβάλλει αυστηρότερους ελέγχους στις ξένες επενδύσεις στη Γαλλία. Το διάταγμα προβλέπει ένα οπλοστάσιο από μέτρα που προστατεύουν από ξένα συμφέροντα τα στρατηγικής σημασίας περιουσιακά στοιχεία της Γαλλίας, όπως η βιοτεχνολογία, η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, η υψηλή τεχνολογία, αλλά και τα ΜΜΕ. Είναι, ωστόσο, σαφές ότι η δεύτερη οικονομία της Ευρωζώνης δεν αντιδρά μόνο στην επέλαση της Κίνας, αλλά και στην εξέλιξη διαπιστωμένη βουλμία των αμερικανικών επιχειρήσεων, και ιδιαίτερος των τεχνολογικών κολοσσών, για εξαγορές στην Ευρώπη.

Εχει προηγηθεί στα τέλη του 2018 ομαδική πρωτοβουλία χωρών-μελών της E.E., που ουσιαστικά ζήτησαν επανεξέταση της αντιμονοπωλιακής πολιτικής της E.E. ώστε να συνεκτιμάται και ο διεθνής ανταγωνισμός. Και αν οι κινήσεις της Ουάσινγκτον μπορούν να ενταχθούν στον ανταγωνισμό δύο μονομάχων, η αντίστοιχη κινητικότητα στην E.E. προδίδει ότι κάτι αλλάζει, ενδεχομένως και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η επέλαση της Κίνας αναγκάζει όλες τις μεγάλες οικονομίες να επανεξετάσουν την οικονομική φιλοσοφία με την οποία κινήθηκαν επί δεκαετίες. Και αν η Κίνα είναι η μόνη μέριμνα για την Ουάσινγκτον, στην Ευρώπη η ανησυχία αφορά παράλληλα και τη γιγάντωση των αμερικανικών τεχνολογικών κολοσσών.

Πανευρωπαϊκούς πρωταθλητές θέλει και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η **επιθυμία** των ευρωπαϊκών χωρών να διατηρήσουν υπό τον έλεγχό τους τις στρατηγικές σημασιώτες βιομηχανίες και περιουσιακά τους στοιχεία φαίνεται να έχει επιπράσει τη στάση της Κομισιόν, που είναι εξορισμού θεματοφύλακας του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά. Πρόσφατες πρωτοβουλίες της δείχνουν πως αναθεωρεί την προσέγγισή της, μολοντι έλαβε προ διετίας ίσως την πλέον αμφιλεγόμενη απόφαση στην ιστορία της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού: επικαλέστηκε την ανάγκη να διασφαλισθεί ο ανταγωνισμός στην εσωτερική αγορά και εμπόδισε δύο ευρωπαϊκές εταιρείες, τις Siemens και Alstom, να συγχωνευθούν. Απέρριψε μάλιστα το επικείμενό τους

ότι με τη συγχώνευσή τους επρόκειτο να δημιουργήσουν έναν ευρωπαϊκό πρωταθλητή, ικανό να ανταγωνιστεί παγκοσμίως τους κινεζικούς κολοσσούς. Δεν μπορεί κανείς παρά να παρατηρήσει ένα παράδοξο που χαρακτήρισε την πολιτική της Κομισιόν: το γεγονός ότι εμπόδιζε τη δημιουργία ευρωπαϊκών πρωταθλητών όταν οι κινεζικοί κολοσσοί με τις γενναίες επιδοτήσεις του Πεκίνου κυριολεκτικά καταβρόχχιζαν ευρωπαϊκές επιχειρήσεις στρατηγικής σημασίας. Για πρώτη φορά, όμως, η Κομισιόν φαίνεται να κινείται στην αντίθετη κατεύθυνση και να προσανατολίζεται στη δημιουργία πανευρωπαϊκών πρωταθλητών, μιας έννοιας που οι υπέρμαχοι της ελεύθερης αγοράς και

του ανταγωνισμού θεωρούν για το πυρ το εξώτερον. Στα τέλη Σεπτεμβρίου, παρουσίασε σχέδιο για τη θέσπιση νέου ταμείου με αρχικά κεφάλαια ύψους 100 δις. ευρώ, με στόχο την ανάπτυξη ευρωπαϊκών τεχνολογικών κολοσσών. Στο σχετικό έγγραφο της εποσημείων, πάντως, την απουσία ευρωπαϊκών επιχειρήσεων διεπληρώματα αναλόγου όχι μόνον των κινεζικών κολοσσών που προβληματίζουν την Ουάσινγκτον, όπως οι Alibaba, Tencent, Huawei κ.λπ. αλλά και των αμερικανικών κολοσσών, όπως οι Google, Facebook και Microsoft, που έχουν εύκολα καταπεί ευρωπαϊκές επιχειρήσεις. Σε ό,τι αφορά τα ανακλαστικά της Γαλλίας, φαίνεται

πως αφυπνίστηκαν πολύ προσφάτως, καθώς τους τελευταίους μήνες του περασμένου έτους βρέθηκαν στόχος εξαγοράς μιας αμερικανικής επιχείρησης η γαλλική εταιρεία υψηλής τεχνολογίας Photonis και στόχος ενός αμερικανικού επενδυτικού ταμείου η επίσης γαλλική υψηλής τεχνολογίας αμυντική βιομηχανία Latécoere. Ο προβληματισμός είχε, βέβαια, αρχίσει πολύ νωρίτερα και ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών, Μπρινό Λε Μερ, ήταν αυτός που χαρακτήρισε «οικονομικό και πολιτικό λάθος» την απόφαση της Κομισιόν να απαγορεύσει τη συγχώνευση Siemens - Alstom. Η Γερμανία έχει, βέβαια, κινηθεί πολύ νωρίτερα, αν και όχι εγκαίρως λαμβανό-

μένου υπόψη ότι πολλές γερμανικές επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας και υψηλής τεχνολογίας έχουν περιέλθει προ πολλού σε κινεζικά χέρια. Τα ανακλαστικά του Βερολίνου ενυποχρίσθησαν σε εξαγορά μιας πραγματικά στρατηγικής σημασίας γερμανικής εταιρείας ρομποτικής, της Kuka, που το 2016 περιήλθε στον έλεγχο της κινεζικής Midea. Η υπόθεση είχε προκαλέσει άνευ προηγουμένου αναστάτωση στον πολιτικό κόσμο της Γερμανίας και ορισμένοι πολιτικοί έφτασαν στο σημείο να απευθύνουν έκκληση στους βιομηκάνους της χώρας ώστε να υποβάλουν ανταγωνιστική προσφορά και να παραμείνει η Kuka σε γερμανικά χέρια. Τότε δεν μπόρεσαν να αποτρέψουν το μοίραιο.

Κρατικό ταμείο για την «προστασία» γερμανικών βιομηχανιών δημιουργεί το Βερολίνο

Από τη στιγμή που ο πολιτικός κόσμος της Γερμανίας δεν κατόρθωσε να κρατήσει την εταιρεία ρομποτικής Kuka σε γερμανικά χέρια, υπήρξε έντονος προβληματισμός για τη θέσπιση ενός μηχανισμού που θα αποτρέψει άλλες αντίστοιχες απώλειες στο μέλλον. Τα αντανακλαστικά του Βερολίνου δεν ήταν βέβαια γρήγορα, καθώς χρειάστηκε να παρέλθει μια τριετία για να παρουσιάσει την πρώτη ουσιαστική πρωτοβουλία του προς την κατεύθυνση που το ενδιέφερε. Και βέβαια η πρωτοβουλία του σηματοδοτεί μια καιρής σημασίας

μεταστροφή στην πολιτική της Γερμανίας και στροφή 180 μοιρών από την παραδοσιακή προσήλωσή της στις δυνάμεις της ελεύθερης αγοράς και στην «ορθοδοξία» του φιλελευθερισμού. **Κινεζικές εταιρείες** Εδώ και σχεδόν ένα χρόνο, από τα τέλη Μαρτίου του περασμένου έτους, έχει δρομολογήσει τη θέσπιση κρατικού επενδυτικού ταμείου που θα αποτρέψει τις εξαγορές στρατηγικής σημασίας γερμανικών βιομηχανιών από ξένες και κατά κύριο

λόγο από κινεζικές εταιρείες. Το ταμείο εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο βιομηχανικής πολιτικής που έχει προωθήσει ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών, Πίτερ Αλτμάριερ. Στόχος αυτού του κρατικού επενδυτικού ταμείου θα είναι να εξαγοράσει πλειοψηφικά μερίδια εταιρειών που κινούνται στρατηγικής σημασίας για τη μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία προκειμένου να αποτρέπεται η εξαγορά τους από ανεπιθύμητους επιδοχούς αγοραστής. Το ταμείο θα ανήκει μεν στο γερμανικό δημόσιο, αλλά θα συνεργάζεται με τον ιδιωτικό

τομέα. Την αφύπνιση της Γερμανίας προκάλεσαν, βέβαια, όχι μόνον η εξαγορά μιας εταιρείας ρομποτικής, αλλά γενικότερα η εξέλιξη της Κίνας από πέλαιτ της Γερμανίας σε ανταγωνιστή της. Συνηγόρησαν, άλλωστε, και οι απειλές του Ντόναλντ Τραμπ για δασμούς στα γερμανικά αυτοκίνητα και γενικότερα για περιορισμούς στο εμπόριο ικανούς να πλήξουν καιρία τη μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία. Τα αντανακλαστικά του Βερολίνου είχαν, πάντως, ενεργοποιηθεί μετά την εξαγορά της Kuka και δύο χρόνια αργότερα, προτού προχω-

ρήσει διπλάδι στο επενδυτικό ταμείο, κατόρθωσε να αποτρέψει μια ακόμη διείσδυση της Κίνας στις βιομηχανίες του. Το 2018 η κινεζική εταιρεία ηλεκτρικής ενέργειας State Grid επεχείρησε να εξαγοράσει μερίδιο στη γερμανική εταιρεία ενέργειας 50Hertz. Τότε το Βερολίνο επιστράτευσε την κρατική τράπεζα KfW και κατόρθωσε να απομακρύνει τον επίδοχο αγοραστή. Η εν λόγω τράπεζα είναι, άλλωστε, υποψήφια για να αναλάβει τη διαχείριση του επενδυτικού ταμείου που θα επιστρατευθεί για να θωρακίσει τις γερμανικές επιχειρήσεις.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις Είναι, ωστόσο, σαφές ότι η Γερμανία, όπως και οι χώρες του ευρωπαϊκού Νότου, δεν θέλει να αποξενώσει το κινεζικό κεφάλαιο και προσπαθεί να κρατήσει χαμηλούς τόνους. Όταν ανακινώθηκε η θέσπιση του επενδυτικού ταμείου, το γερμανικό υπουργείο Οικονομικών διευκρίνισε πως θα παρεμβαίνει μόνο σε «απολύτως εξαιρετικές περιπτώσεις» και θα διατηρεί για περιορισμένο χρονικό διάστημα στην κατοχή του τα μερίδια που θα εξαγοράζει.

pwc Expertise Solutions Value
www.pwc.com.cy

Ξένα funds ποντάρουν επιθετικά στην πτώση της τουρκικής λίρας

Επενδυτικό κεφάλαιο στοιχημάτισε 750 εκατ. δολάρια στη διολίσθησή της

Ενώ οι κρατικές τράπεζες της Τουρκίας προσπαθούν να ανακόψουν τη συνεχιζόμενη διολίσθηση της τουρκικής λίρας, τουλάχιστον ένα επενδυτικό fund στοιχηματίζει πως είναι μόνον η αρχή μιας ελεύθερης πτώσης της τουρκικής λίρας. Τις τελευταίες ημέρες στοιχημάτισε 500 εκατ. δολάρια στην πτώση του τουρκικού νομίσματος και στη συνέχεια άλλα 250 εκατ. δολάρια.

Και βέβαια το στοιχίμα απέδωσε κέρδη καθώς την Παρασκευή 7 Φεβρουαρίου η ισοτιμία της λίρας υποχώρησε κάτω από το ψυχολογικό όριο των 7 ληρών προς ένα δολάριο. Ακολούθησε το δευ-

Διατυπώνεται η εκτίμηση ότι εντός του 2019 η λίρα είναι πιθανό να υποχωρήσει 20% σε σχέση με το δολάριο.

τερο στοιχίμα ύψους 250 εκατ. δολαρίων με ακριβώς τα ίδια χαρακτηριστικά και το ίδιο περιεχόμενο.

Όπως επισημάνει σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg, τα στοιχίματα στην πτώση της τουρκικής λίρας δεν είναι παρά μία από τις εκδηλώσεις μιας εντεινόμενης ανησυχίας των επενδυτών γύρω από τη συντονισμένη προσπάθεια των κρατικών τραπεζών να αποτρέψουν την αποδυνάμωση του τουρκικού νομίσματος. Την ημέρα που κατεγράψαν τα στοιχίματα με αυτά τα ιλιγγιώδη ποσά, οι κρατικές τράπεζες προσπάθησαν μάταια να στηρίξουν το νόμισμα, προκαλώντας κυριολεκτικά πλημμύρα από δολάρια στην αγορά συναλλάγματος.

Με τη στήριξη της Τράπεζας της Τουρκίας αγόρασαν τουρκικές λίρες πουλώντας τουλάχιστον 4 δισ. δολάρια, αλλά η προσπάθεια απέδειχθη ατελέσφορη καθώς η τουρκική λίρα σημείωσε εκείνη την ημέρα τη μεγαλύτερη ημερήσια πτώση των τελευταίων πέντε μη-

Οι κρατικές τράπεζες, με τη στήριξη της Τράπεζας της Τουρκίας, προσπαθούν να στηρίξουν τη λίρα, προκαλώντας κυριολεκτικά πλημμύρα από δολάρια στην αγορά συναλλάγματος.

νών. Στη συνέχεια, κατά τη διάρκεια αυτής της εβδομάδας οι τράπεζες προχώρησαν σε νέες αγορές τουρκικών ληρών πουλώντας άλλα 500 εκατ. δολάρια.

Επενδυτές που μίλησαν στο Bloomberg τονίζουν πως οι πωλήσεις δολαρίων ανέκοψαν μερικώς την πτώση της λίρας που ήδη έχει επηρεάσει και τα νομίσματα των υπόλοιπων αναδυόμενων αγορών. Από τις 7 Φεβρουαρίου η τουρκική λίρα έχει υποχωρήσει συ-

νολικά κατά λιγότερο από 1%. Οι επενδυτές εκτιμούν, ωστόσο, ότι το αποτέλεσμα δεν θα διαρκέσει πολύ και θα αρχίσει νέα διολίσθηση του τουρκικού νομίσματος.

Τονίζουν, άλλωστε, πως οι παρεμβάσεις εγκυμονούν κινδύνους στρέβλωσης στην αγορά, ενώ ενδέχεται να διευρύνουν τα ελλείμματα αν οδηγήσουν σε περαιτέρω καλάρωση της νομισματικής πολιτικής. Όπως τονίζει ο Τζέισον Τιούβει,

οικονομολόγος της Capital Economics στο Λονδίνο, «όσο περισσότερο παρεμβαίνουν οι τουρκικές αρχές για να στηρίξουν τη λίρα, τόσο μεγαλύτερος είναι ο κίνδυνος μιας ασύντακτης προσαρμογής» του νομισματικού αλλά και της οικονομίας. Ο ίδιος εκτιμά πως φέτος η τουρκική λίρα θα διολισθίσει κατά περίπου 20%, ενώ τονίζει πως «υπάρχουν ήδη ενδείξεις ότι η στιβαρή ανάκαμψη που σημείωσε πέρυσι η τουρκική οικονομία τροφοδοτεί νέα διεύρυνση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών της χώρας».

Από τον Ιούλιο έως σήμερα η Τράπεζα της Τουρκίας έχει μειώσει συνολικά κατά 1.250 μονάδες βάσης τα επιτόκια της λίρας που βρίσκονται σε επίπεδα κάτω από τον πληθωρισμό. Το αποτέλεσμα είναι ότι νοικοκυριά και επιχειρήσεις της Τουρκίας μετατρέπουν και πάλι τις αποταμιεύσεις τους σε δολάρια, ενώ οι ξένοι επενδυτές εγκαταλείπουν μαζικά τους τουρκικούς τίτλους.

Η σταθερότητα που επεδείκνυε μέχρι προσφάτως το νόμισμα της χώρας και η παράλληλη υποχώρηση του πληθωρισμού ενθάρρυναν την Τράπεζα της Τουρκίας. Δείχνει, έτσι, αποφασισμένη να προχωρήσει σε περαιτέρω καλάρωση της νομισματικής πολιτικής και να προωθήσει τα αναπτυξιακά μέτρα που ζητεί ο Τούρκος πρόεδρος για να τυνώσει την τουρκική οικονομία και κατ' επέκταση τη δημοτικότητα του.

Η τουρκική λίρα εξακολούθησε να υποχωρεί και την Παρασκευή το απόγευμα έχανε το 0,3% της αξίας της έναντι του δολαρίου ανερχόμενη στις 6,0583 τουρκικές λίρες προς ένα δολάριο. Όπως τονίζει χαρακτηριστικά ο Πιοτρ Μάτις, αναλυτής της Rabobank στο Λονδίνο, προς το παρόν το νόμισμα «φαίνεται να συγκρατείται από κάποιο σκονί που το κρατάει κοντά στο επίπεδο των 6 ληρών προς ένα δολάριο».

Ο ίδιος προβλέπει, πάντως, πως σύντομα η λίρα θα διολισθίσει στο επίπεδο των 6,25 ληρών προς το δολάριο.

Αλλαγή επωνυμίας για Royal Bank of Scotland

Ακόμα και μία τράπεζα, η οποία πορεύεται ίδια και απaráλλαχτα επί 300 χρόνια, όπως η Royal Bank of Scotland, μπορεί να αποφασίσει να αλλάξει ταυτότητα και επωνυμία το 2020. Η τράπεζα, η οποία διασώθηκε από το βρετανικό δημόσιο και επιβίωσε όταν ξέσπασε η διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση, αφήνει πίσω της το όνομα και το λογότυπο της RBS. Περικόπτει επίσης τις δραστηριότητες της στις συναλλαγές των διεθνών κεφαλαιαγορών. Το νέο της όνομα θα είναι αυτό της NatWest, όπερ σημαίνει πως θα υιοθετήσει την επωνυμία που είχε το δικτυο των υποκαταστημάτων της στην Αγγλία, αφότου συγχωνεύθηκε με τη National Westminster Bank πριν από 20 χρόνια.

Η RBS, πέρα από την αλλαγή επωνυμίας, περικόπτει επίσης τις δραστηριότητές της στις συναλλαγές των διεθνών κεφαλαιαγορών.

Οι στόχοι

Αλλαγές θα κάνει η νέα διευθύνουσα σύμβουλος Αλισον Ρόουζ και όσον αφορά τους στόχους κερδοφορίας, αλλά και τις περαιτέρω περικοπές δαπανών, τις οποίες θα υλοποιήσει. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της, η επικεφαλής της Royal Bank of Scotland επισήμανε ότι «η επίδοσή μας δεν έχει κατορθώσει ακόμα να συμβαδίσει με τη δυναμική της ίδιας της τράπεζας και θέλουμε να τη βελτιώσουμε». Υπό την καθοδήγηση του προκατόχου της Ρος Μακκίουαν, η τράπεζα εφάρμοσε ένα μεγάλο πρόγραμμα αναδιοργάνωσης και εξορθολογισμού κόστους πολλών διοικητικών στελεχών. Τελικός κατόρθωσε να επανέλθει στην οδό της κερδοφορίας, αφότου επί δέκα συναπτά έτη παρουσίαζε ζημιές. Ωστόσο, ακόμα και τώρα αγωνίζεται να αναπτυχθεί, ενώ οι υπηρεσίες στεγαστικής πίστης και παροχής δανείων σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις μεσοόσης της μεταβατικής περιόδου του Brexit δεν αποφέρουν ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει σε σχετικό του δημοσίευμα το ειδησιογραφικό πρακτορείο Bloomberg, η Royal Bank of Scotland εξακολουθεί να ανακάμπει μετά μία από τις ακριβότερες διαδικασίες διάσωσης πιστωτικού ιδρύματος στο μέσον της χρηματοπιστωτικής κρίσης – εθνικοποιήθηκε το 2008. Επιπλέον, η τράπεζα θα επωμιστεί δαπάνες, οι οποίες θα ανέρχονται έως και 1 δισ. στερλίνες/1,3 δισ. δολάρια ως απόκοτο των δραστηρίων περικοπών κόστους, οι οποίες κρίνονται αναγκαίες εξαιτίας των απαιτητικών συνθηκών στη διεθνή αγορά. Αξίζει να σημειωθεί ότι η τιμή της μετοχής της Royal

Bank of Scotland στις προηγουμένως συναλλαγές στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου υποχώρησε έως και 4,3%. Κατά τους αναλυτές διεθνών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, Τζόζεφ Ντίκερσον και Ακίλ Ταγιέμι, «οι επενδυτές θα απογοητευθούν με τις αποδόσεις κεφαλαίου της τράπεζας κατά το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους, ενώ το 2019 ήταν μία χρονιά που δόθηκε ειδικό μέρισμα και έγιναν συζητήσεις για την επαναγορά μετοχών».

Ειδικότερα, η Royal Bank of Scotland αναθεώρησε επί τα χείρω τις προβλέψεις της για τις αποδόσεις κεφαλαίου μεταξύ 9% και 11% σε μεσομακροπρόθεσμο ορίζοντα. Προηγουμένως είχε θέσει το 12% ως στόχο για το τρέχον έτος, αλλά εκ των υστέρων υποχωρήθηκε να τον αλλάξει, αποδίδοντας την αναδίπλωση αυτή στην περιορισμένη ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της υπό συνθήκες αβεβαιότητας λόγω της αποχώρησης της Βρετανίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πάντως, όσον αφορά την επίδοση της Royal Bank of Scotland το τέταρτο τρίμηνο του 2019, αυτή ξεπέρασε τα προσδοκώμενα και εμφάνισε προ φόρων λειτουργικά κέρδη της τάξεως του 1,55 δισεκατομμυρίου στερλινών, όπως αναφέρει το Bloomberg. Κατά τη διάρκεια του 2019, τέλος η τιμή της μετοχής της RBS είχε απώλεια 22% της αξίας της, αφότου κατ' επανάληψη είχε προειδοποιήσει επενδυτές και αγοράς ότι η παρατεταμένη διαδικασία του Brexit υποχρεώνει τις επιχειρήσεις να αναβάλουν τη λήψη αποφάσεων σχετικών με τη διεθνοποίησή τους.

The 2020 Hubert Curien Memorial Lecture

Artificial intelligence: Success, Limits, Myths and Threats

Prof Marc Mézard

Director of the École Normale Supérieure, Paris

Friday, 21 February 2020 | 18:30

The Cyprus Institute

Novel Technologies Laboratory, Athalassa Campus

Info: tel. 22208752 · email: office.events@cyi.ac.cy · www.cyi.ac.cy

CYPRUS RESEARCH AND EDUCATIONAL FOUNDATION

Media Sponsor KATHIMERINI

4th Lecture of Academic Excellence

Paul Nurse FRS, Nobel Laureate

Control of the Cell Cycle

Thursday 27 February 2020, 7pm

Cyprus Theatre Organisation, Nicosia

RSVP by Friday 21 February 2020

Tel: 99 122 472

THE CYPRUS INSTITUTE OF NEUROLOGY & GENETICS

EVENT SPONSOR

MEDIA SPONSOR

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, η American Airlines και η Delta διέκοψαν τις πτήσεις προς την Κίνα μέχρι το τέλος Απριλίου.

Ο κορωνοϊός «προσγειώνει» τις αεροπορικές εταιρείες

Ισχυρά χτυπήματα συνεχίζουν να δέχονται οι επιχειρήσεις παγκοσμίως λόγω της επιδημίας του κορωνοϊού, επηρεάζοντας και την πορεία της διεθνούς οικονομίας. Σύμφωνα με την εφημερίδα Guardian, που κατέγραψε τις τελευταίες εξελίξεις σχετικά με τις επιπτώσεις του κορωνοϊού, ήδη εταιρείες, από τη βρετανική κατασκευαστική εκσκαφών JCB μέχρι και τις αεροπορικές

39 ώρες την εβδομάδα, ενώ τις ώρες που δεν θα δουλέψουν θα τις αναπληρώσουν αργότερα μέσα στη φετινή χρονιά. Εξηγώντας τους λόγους που έλαβε η εταιρεία αυτή την απόφαση, ο πρόεδρος της Μαρκ Τούρνερ ανέφερε ότι περισσότεροι από 25% των προμηθευτών της εταιρείας στην Κίνα έχουν διακόψει τις εργασίες τους, ενώ όσοι τις έχουν επανεκκινήσει δυσκολεύονται να κάνουν αποστολές.

Ο διευθύνων σύμβουλος της Alibaba, ανταγωνίστριας της Amazon, Ντάνιελ Ζανγκ, επισήμανε ότι σύντομα η επιδημία του κορωνοϊού θα αποτελέσει πρόκληση για την εταιρεία, καθώς αρκετοί από τους πωλητές της που χρησιμοποιούν την πλατφόρμα αδυνατούν να επιστρέψουν στη δουλειά τους. Επιπλέον, 24 αεροπορικές εταιρείες έχουν ακυρώσει δρομολόγια από και προς την Κίνα. Ανάμεσα σε αυτές είναι η British Airways, η Air France και η KLM, η οποία θα αναστείλει ορισμένες πτήσεις κυρίως κατά τη διάρκεια του Μαρτίου. Στις ΗΠΑ, η American Airlines και η Delta διέκοψαν τις πτήσεις μέχρι το τέλος Απριλίου, όπως έκανε και η ισπανική Iberia. Εξάλλου, οι αεροπορικές εταιρείες της Μέσης Ανατολής έχουν επίσης υποστεί σοβαρό πλήγμα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η αναθώρηση προς τα κάτω των προβλέψεων –κυρίως για την πορεία της κινεζικής οικονομίας– έχει οδηγήσει σε μείωση των τιμών πετρελαίου. Στο μεταξύ, η Διεθνής Υπηρεσία Ενέργειας προβλέπει πως η ζήτηση για πετρέλαιο θα μειωθεί τους πρώτους τρεις μήνες του έτους σε σχέση με περίπου έως και 435.000 βαρέλια την ημέρα.

Καθλωμένη και υπό πίεση παραμένει η γερμανική οικονομία

Σε στασιμότητα περιήλθε το τελευταίο τρίμηνο του περασμένου έτους

Η μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης, η Γερμανία, αποτέλεσε επί πολλές δεκαετίες την ατμομηχανή της ευρωπαϊκής οικονομίας, αλλά μια σειρά από ετερόκλητους παράγοντες τείνουν να τη μετατρέψουν σε μεγάλο ασθενή της Γηραιάς Ηπείρου.

Η πτώση της κατανάλωσης τόσο των γερμανικών νοικοκυριών όσο και της κυβέρνησης και παράλληλα η απροθυμία των γερμανικών επιχειρήσεων να επενδύσουν έχουν καθλώσει την οικονομία της σε πολύ χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης.

Το αποτέλεσμα είναι η στασιμότητα στην οποία περιήλθε το τελευταίο τρίμηνο του περασμένου έτους, έχοντας φλερτάρει πρώτα επί μήνες με την ύφεση, την οποία μετά βίας φαίνεται να αποφεύγει. Η εικόνα προκύπτει από τα στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα η Eurostat.

Στους πλέον επιβαρυντικούς παράγοντες συγκαταλέγονται και οι δυσχέρειες

Καταγράφεται πτώση της κατανάλωσης, αλλά και απροθυμία των γερμανικών επιχειρήσεων να επενδύσουν.

που αντιμετωπίζουν οι γερμανικές τράπεζες υπό την πίεση των αρνητικών επιπτώσεων και των αυξημένων απαιτήσεων κεφαλαιακής επάρκειας που τους έχουν επιβληθεί μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση. Και οι προστάθειες των δύο μεγαλύτερων τραπεζών, της Deutsche Bank και της Commerzbank, να συγχωνευθούν έχουν αποβεί άκαρπες.

Υπό πίεση βρίσκεται, άλλωστε, το βαρύ πυροβολικό της γερμανικής οικονομίας, η αυτοκινητοβιομηχανία της, που εξωθείται σε εκτεταμένες δαπάνες με σκοπό τη στροφή της στην ηλεκτροκίνηση και τη γενικότερη προσαρμογή της στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Στον πεστικό αυτό συνδυασμό προστέθηκαν τις τελευταίες ημέρες ανατροπές στο πολιτικό σκηνικό, που προοιωνίζονται επιδείνωση του κλίματος.

Η Γερμανία μίμξε, έτσι, στο 2020 με μια οικονομία σε στασιμότητα και τον μεταποιητικό τομέα της υπό πίεση, με αποτέλεσμα να μην είναι θωρακισμένη απέναντι στους κινδύνους που εγκυμονούν η αβεβαιότητα για το διεθνές εμπόριο και η επιδημία του κορωνοϊού.

Τα τελευταία στοιχεία που έδωσε χθες στη δημοσιότητα η Eurostat φέρουν τη

Η Γερμανία μίμξε στο 2020 με μια οικονομία σε στασιμότητα και τον μεταποιητικό τομέα της υπό πίεση, με αποτέλεσμα να μην είναι θωρακισμένη απέναντι στους κινδύνους που εγκυμονούν η αβεβαιότητα για το διεθνές εμπόριο και η επιδημία του κορωνοϊού.

Πλήγμα στις εξαγωγές

Εν μέσω γενικότερα αρνητικής συγκυρίας, η γερμανική οικονομία δέχεται τελευταία κάρια πλήγματα από την επιδημία του κορωνοϊού στην Κίνα. Η εξάπλωση της έχει εξωθήσει τις θυγατρικές γερμανικών αυτοκινητοβιομηχανιών σε αναστολή των δραστηριοτήτων τους στην Κίνα. Η εμβληματική Volkswagen, για παράδειγμα, ήταν ανάμεσα στις πρώτες βιομηχανίες που αναγκάστηκαν να κλείσουν τις μονάδες παραγωγής τους στην Κίνα. Σε ό,τι αφορά έναν άλλο γερμανικό κολοσσό, την Daimler, προεξοφλεί μείωση των πωλήσεων στη μονάδα της Mercedes Benz. Στη σχετική έκθεση που έδωσε στη δημοσιότητα μέσα στην εβδομάδα η Κομισιόν, αναφέρεται στην επιδημία του κορωνοϊού ως «καθοριστικό κίνδυνο» που μπορεί να οδηγήσει την οικονομία σε υ-

ποχώρηση. Κι αυτό γιατί η τεράστια αγορά της Κίνας είναι ίσως η σημαντικότερη για τις γερμανικές βιομηχανίες. Εξαιρουμένων των αγορών της Ε.Ε., η κινεζική αγορά είναι η δεύτερη σημαντικότερη μετά την αμερικανική με πωλήσεις γερμανικών προϊόντων αξίας περίπου 100 δις. ευρώ ετησίως. Οι εξαγωγές γερμανικών προϊόντων στην Κίνα αντιπροσωπεύουν περίπου το 7% του συνόλου των εξαγωγών της Γερμανίας. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΔΝΤ, το 2018 οι εξαγωγές στην Κίνα αντιπροσώπευαν το 2,8% του γερμανικού ΑΕΠ. Εξάλλου, η βιομηχανία Osram Licht αντλεί περίπου το 20% των εσόδων της στην Κίνα και προεξοφλεί σημαντική πτώση τους, καθώς έχει αναγκαστεί να αναστείλει προσωρινά πολλές μονάδες της εξαιτίας της επιδημίας.

Θετικά στοιχεία που αμβλύνουν την αρνητική εικόνα είναι η ανάπτυξη που σημείωσε ο κατασκευαστικός κλάδος και οι κεφαλαιουχικές επενδύσεις.

Ενθαρρυντικό στοιχείο είναι κυρίως η καλή εικόνα στην αγορά εργασίας τόσο της Γερμανίας όσο και της ευρύτερης Ευρώζωνης. Τα στοιχεία που έδωσε η Eurostat φέρουν την αύξηση της απασχόλησης στην Ευρώζωνη να επιταχύνεται κατά 0,3% στα τέλη του περασμένου έτους. Πολλοί οικονομικοί αναλυτές σπεύδουν, πάντως, να υπογραμμίσουν την παρήγορη διαπίστωση πως τόσο η Γερμανία όσο και η ευρύτερη Ευρώζωνη έχουν έως τώρα αποφύγει τη συρρίκνωση.

Κι αυτό γιατί είχε προ πολλού φανεί πως η γερμανική οικονομία φλέτταρε με την ύφεση, ενώ και η εικόνα της Ευρώζωνης τους τελευταίους μήνες ενέπνευσε ανησυχία. Τα στοιχεία του Δεκεμβρίου κατέδειξαν τη μεγαλύτερη μηνιαία πτώση που έχει σημειώσει η βιομηχανική παραγωγή της Ευρώζωνης τα τελευταία σχεδόν τέσσερα χρόνια. Τον ίδιο μήνα, άλλωστε, οι λιανικές πωλήσεις στην Ευρώζωνη μειώθηκαν ξαφνικά κατά 1,6%, καταγράφοντας τη μεγαλύτερη πτώση της τελευταίας δεκαετίας.

μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώζωνης να έχει σημειώσει μηδενική ανάπτυξη το τελευταίο τρίμηνο του περασμένου έτους, διαψεύδοντας τις προβλέψεις για έστω και οριακή ανάπτυξη. Στο σύνολο

του 2019, άλλωστε, το γερμανικό ΑΕΠ δεν αυξήθηκε παρά μόνον 0,6% και το 2020 αναμένεται να είναι μόλις οριακά καλύτερο. Οι εξαγωγές της χώρας έχουν μειωθεί, ενώ αυξήθηκαν οι εισαγωγές.

Ευάλωτες οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης λόγω επιβράδυνσης της Ευρωζώνης

Οι αναμεικτοί ρυθμοί ανάπτυξης οικονομικά ευρύτερων δυτικών ευρωπαϊκών χωρών έχουν συμπαράσει και τις ανατολικές ευρωπαϊκές χώρες, οι οποίες φαίνεται να επηρεάζονται από την επιβράδυνση της ανάπτυξης που σημειώνει η Ευρωζώνη στο σύνολό της. Έτσι, στοιχεία τα οποία δημοσιεύθηκαν καταδεικνύουν ότι ο ρυθμός ανάπτυξης σε χώρες όπως η Πολωνία, η Τσεχία, η Ουγγαρία και η Βουλγαρία επιβραδύνθηκε κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2019, ωστόσο άλλες όπως η Ρουμανία αλλά και η Σλοβακία αναπτύχθηκαν ταχύτερα σε σχέση με το τρίτο τρίμηνο. Όπως αναφέρει το Bloomberg, τρεις δεκαετίες μετά και την πτώση του κομμουνισμού, οι χώρες αυτές που μπήκαν στην Ε.Ε. μπορούν να υπερηφανευτούν για την άνοδο της εγκώριας ζήτησης, η οποία προήλθε από την αύξηση των κρατικών δαπανών αλλά και από το ικανό εργατικό δυναμικό. Ωστόσο οι ισχυροί ρυθμοί ανάπτυξης καθιστούν και τις επιχειρήσεις στις χώρες αυτές αρκετά ευάλωτες αλλά και επι-

Σε Πολωνία, Τσεχία, Ουγγαρία και Βουλγαρία ο ρυθμός ανάπτυξης περιορίστηκε το δ' τρίμηνο του 2019.

φυλακτικές όσον αφορά τα επενδυτικά τους σχέδια.

Ενδεικτικά, η τσεχική βιομηχανική εταιρεία Trinecke Zelezarny, μιλώντας στο Bloomberg, δίνει μία πρώτη γεύση για την κατάσταση που επικρατεί στην αγορά. Ενώ η παραγωγή αναμένεται να αυξηθεί τη φετινή χρονιά, η εταιρεία μειώνει τις επενδύσεις της έως και περίπου 40%, στα 60 εκατ. δολ. «Είναι σημαντικά μικρότερος ο αριθμός των επενδύσεων σε σχέση με αυτόν που εμείς συνήθως περιλαμβάνουμε στο business plan μας», επισήμανε ο πρόεδρος Ιαν Τζούντεκ. «Η όλη κατάσταση δεν μας επιτρέπει να επενδύσουμε υψηλότερα ποσά». Όπως αναφέρει το

Bloomberg, η οικονομία της Τσεχίας «έτρεξε» κατά το τέταρτο τρίμηνο της προηγούμενης χρονιάς με ρυθμό ανάπτυξης 1,7% έναντι 2,5% το τρίμηνο που προηγήθηκε. Εντούτοις, όπως σχολιάζει και το Bloomberg, οι ανατολικές ευρωπαϊκές οικονομίες θα συνεχίσουν να αναπτύσσονται με ταχύτερους ρυθμούς σε σχέση με τις δυτικές. Αυτό προκύπτει επειδή η άνοδος των μισθών έχει οδηγήσει και σε αύξηση της εγκώριας κατανάλωσης. Περιμένουμε ότι η κατανάλωση θα συνεχίσει να αυξάνεται, εάν και σε πιο ήπιο ρυθμό», επισήμανε στο Bloomberg ο Φρανσουά Μπλοκ, διευθύνων σύμβουλος της BRD-Groupe Societe Generale, της τρίτης μεγαλύτερης τράπεζας της Ρουμανίας.

«Η πτώση που σημειώνει η Γερμανία έπληξε περισσότερο την οικονομία της Ευρωζώνης», αναφέρει το Capital Economics.

Ωστόσο προσθέτει ότι τα σταθερά σπάρδια ανάπτυξης που δείχνουν χώρες όπως η Ουγγαρία και η Ρουμανία υποδηλώνουν ότι υπάρχει ισχυρή εγκώρια

ζήτηση, γεγονός που έρχεται να αντισταθμίσει την αδυναμία που παρουσιάζει ο κλάδος της βιομηχανίας. Η επιδημία του κορωνοϊού επιδρά ήδη αρνητικά σε ορισμένες χώρες, ενώ εντείνει τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Γερμανία στον βιομηχανικό κλάδο. «Έχουν αρχίσει να εξανεμίζονται οι ελπίδες για ανάκαμψη της Ευρωζώνης», τόνισε η Ελίσα Ζελίνκοβα, αναλύτρια στη Raiffeisenbank στην Πράγα, η οποία επέμεινε πως «η αβεβαιότητα παραμένει».

Οι αναμεικτοί ρυθμοί ανάπτυξης μπορεί να δημιουργήσουν δυσκολίες στους πολιτικούς, οι οποίοι αυξάνουν τις κρατικές δαπάνες για την πληρωμή των συντάξεων, για οικογενειακές παροχές αλλά και για τους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το τέταρτο τρίμηνο, το ΑΕΠ της Ρουμανίας αυξήθηκε κατά 4,3% έναντι 3% το τρίτο τρίμηνο, ενώ η Σλοβακία αναπτύχθηκε κατά 2,1% έναντι 1,3% το προηγούμενο τρίμηνο της ίδιας χρονιάς.

Η τσεχική εταιρεία Trinecke Zelezarny αναμένεται να μειώσει φέτος τις επενδύσεις της έως και 40%, στα 60 εκατ. δολάρια.

“BDO. What matters to you, matters to us”

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

Η κίνηση της Alstom που αλλάζει τη διεθνή αγορά σιδηροδρόμων

Η γαλλική βιομηχανία επιχειρεί να εξαγοράσει την καναδική Bombardier

Σε μια νέα προσπάθεια να ενισχυθεί για να ανταγωνιστεί τον κινεζικό κολοσσό CRRC Corp. στην παγκόσμια αγορά σιδηροδρόμων, η γαλλική βιομηχανία Alstom επιχειρεί να εξαγοράσει τη μονάδα σιδηροδρόμων της κειμαζόμενης εταιρείας Bombardier του Καναδά. Οι συνομιλίες βρίσκονται σε εξέλιξη ανάμεσα στις δύο βιομηχανίες, αλλά σύμφωνα με αποκλειστικό ρεπορτάζ της αμερικανικής εφημερίδας Wall Street Journal έχουν ήδη πλησιάσει πολύ σε συμφωνία. Όπως τονίζει η αμερικανική εφημερίδα, η συγχώνευση, αν υλοποιηθεί, θα δημιουργήσει μια νέα μεικτή εταιρεία αξίας 7 δισ. δολαρίων. Η είδηση οδήγησε τις μετοχές της Alstom σε άνοδο 2,1% ενώ έχει προηγηθεί η εκτίναξη της κατά 32% στη διάρκεια του περασμένου έτους.

Το σχετικό ρεπορτάζ της WSJ ανα-

Ο νέος όμιλος, με αξία 7 δισ. δολ., θα είναι δεύτερος στην παγκόσμια αγορά σιδηροδρόμων.

φέρει πως το συνταξιοδοτικό ταμείο του Ταμειευτηρίου στο Κεμπέκ, που ελέγχει το 32,5% της μονάδας σιδηροδρόμων της Bombardier, έχει ήδη συναινέσει να εκποιήσει το μερίδιό του στην Alstom και να αγοράσει μειοψηφικό πακέτο στη νέα μεικτή εταιρεία. Σύμφωνα, άλλωστε, με το Bloomberg, οι δύο εταιρείες έχουν ήδη εξετάσει ορισμένα αντιταθμιστικά μέτρα για να ανταποκριθούν σε τυχόν αντιρρήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως προς τον αντίκτυπο της συγχώνευσης στον ανταγωνισμό.

Αν ευδοκμήσουν τα σχέδια των δύο εταιρειών, η συγχώνευση θα μετατρέψει την Alstom στη δεύτερη στον κόσμο βιομηχανία σιδηροδρόμων ικανή να ανταγωνιστεί την CRRC. Από σχετικά ανάλυση της γερμανικής συμβουλευτικής εταιρείας SCI Verkehr προκύπτει πως μετά τη συγχώνευση με τη μονάδα σιδηροδρόμων της Bombardier, που σημειωτέον έχει έδρα στο Βερολίνο, η Alstom θα είναι είναι ηγετική δύναμη στην ευρωπαϊκή αγορά αστικών συγκοινωνιών.

Ως εκ τούτου, αναμένεται να βρεθεί στο στόχαστρο της Κομισιόν και να αντιμετωπίσει οχολαστικούς ελέγχους. Έχει προηγηθεί η προηγούμενη προ-

Το συνταξιοδοτικό ταμείο του Ταμειευτηρίου στο Κεμπέκ, που ελέγχει το 32,5% της μονάδας σιδηροδρόμων της Bombardier, έχει ήδη συναινέσει να εκποιήσει το μερίδιό του στην Alstom.

σπάθεια της γαλλικής βιομηχανίας σιδηροδρόμων να συγχωνευθεί με τον γερμανικό κολοσσό Siemens προκειμένου να φτιάξουν από κοινού έναν πρωταθλητή της E.E., που θα μπορεί να ανταγωνιστεί στην παγκόσμια αγορά. Προσέκρουσε, όμως, στις αντιρρήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που την απαγόρευσε πριν από ένα χρόνο, τον Φεβρουάριο του 2019. Σύμφωνα, πάντως, με τους Αϊτόρ Ορτίζ και Μουσταφά Οκούρ, αναλυτές βιομηχανίας της BI, «η συμφωνία Alstom - Bombardier ενδέχεται να έχει πολύ πιο εύκολη πορεία

από εκείνη των Alstom - Siemens και η τύχη της ίσως κριθεί από τον όγκο των αποπενοδύσεων που θα αποφασίσουν οι δύο εταιρείες».

Η Κομισιόν είχε κωφεύσει στις προειδοποιήσεις επιχειρηματιών και πολιτικών τόσο της Γαλλίας όσο και της Γερμανίας γύρω από την ανάγκη να δημιουργηθεί ένας πανευρωπαϊκός πρωταθλητής στον κλάδο των σιδηροδρόμων για να αντιμετωπίσει τον επιθετικό ανταγωνισμό της Κίνας. Σημειωτέον ότι το 2017 η Bombardier είχε προσεγγίσει τη Siemens με στόχο τη συγχώνευσή

της μέχρι τη στιγμή που η εμβληματική βιομηχανία της Γερμανίας επέλεξε να επιδιώξει συγχώνευση με την Alstom. Η καναδική βιομηχανία, που πέραν των σιδηροδρόμων παράγει και αεροσκάφη, έχει αντιμετωπίσει δυσκολίες στην προσπάθειά της να περιορίσει το αυξημένο κόστος της παραγωγής σιδηροδρόμων. Προσπαθεί παράλληλα να περιορίσει το μακροπρόθεσμο χρέος της, ύψους 9,3 δισ. δολαρίων, και τον περασμένο μήνα ανακοίνωσε ότι, μεταξύ άλλων, εξετάζει την προοπτική να εκποιήσει ορισμένα περιουσιακά στοιχεία της.

Αλλαγές στα εργασιακά της Σίλικον Βάλει

Η θεσμοθέτηση του κατώτατου μισθού και η άδεια μετ' αποδοχών περιλαμβάνονται στα εργασιακά δικαιώματα που προστατεύουν τους εργαζομένους και θα έπρεπε να τους ικανοποιούν. Ωστόσο, πολλοί από όσους απασχολούνται στη λεγόμενη «gig economy» έχουν επιλέξει να εργάζονται με ευέλικτα ωράρια και χωρίς σύμβαση αορίστου χρόνου, διότι εργάζονται παράλληλα αλλού. Συνεπώς, ο νέος νόμος της Καλιφόρνιας, που εξασφαλίζει ταυτόχρονα εργασιακά δικαιώματα στους εργαζομένους της «gig economy», απειλεί όχι μόνον τις εταιρείες, οι οποίες μισθώνουν εξωτερικούς υπαλλήλους χωρίς μόνιμη σύμβαση, αλλά και τους ίδιους τους υπαλλήλους, καθώς έχουν επιλέξει να απασχολούνται περιστασιακά.

Το μοντέλο των ευέλικτων μορφών απασχόλησης έχει αξιοποιηθεί σε τεράστιο βαθμό στη Σίλικον Βάλει, ιδίως από τις μεγάλες εταιρείες τεχνολογίας. Ενδεικτικά, η Google απασχολεί περισσότερους από 120.000 περιστασιακά εργαζομένους, τους οποίους εντοπίζει μέσω εταιρειών στελέχωσης. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Deloitte, ο αριθμός των περιστασιακά εργαζομένων στις ΗΠΑ θα ανέλθει στα 42 εκατομμύρια το 2020, ενώ το 2017 έφτανε τα 14 εκατομμύρια, με τη συντριπτική πλειονότητα αυτών να είναι νέοι μεταξύ 20 και 40 ετών.

Περισσότερο από το 60% όσων απασχολούνται περιστασιακά στην «gig economy» έχει ήδη δουλειά πλήρους απασχόλησης. Σύμφωνα με σχετική έρευνα της Deloitte, στρέφονται στις συγκεκριμένες εταιρείες μεταξύ άλλων για να κερδίσουν περισσότερα χρήματα και για να μπορούν να έχουν μεγαλύτερη ευελιξία. Προτιμούν να έχουν ευέλικτα ωράρια και να αποκτήσουν εμπειρία, ενώ δεν ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για την εργασιακή ανέλιξη τους και για τα επιδόματα, όπως έχει σχολιάσει στους Financial Times ο Αντριου Σβέντελ της εταιρείας συμβούλων Bain & Company. «Δεν θέλουν ψεύτικα παρόνυμα – θέλουν να αποκτήσουν κάποια εμπειρία και να το βάλουν στον λογαριασμό τους στο LinkedIn», όπως επισημάνει στους Financial Times ο Πατ Βάντορς, επικεφαλής της ομάδας αναζήτησης ταλέντων στην εταιρεία λογισμικού ServiceNow.

Τεράστια είναι η πρόκληση που έχουν να αντιμετωπίσουν οι ίδιες οι εταιρείες από τον καινούργιο νόμο της Καλιφόρνιας, καθώς εδώ και χρόνια χρησιμοποιούν περιστασιακά εργαζομένους. Ο αριθμός των μόνιμων υπαλλήλων των εταιρειών μικρός και αυξάνεται με την προσθήκη περιστασιακά εργαζομένων μόνον όταν υπάρχει συγκεκριμένη α-

Η ύψωση του νόμου για τα εργασιακά, αν και προστατεύει βασικά δικαιώματα, δίκαιε τους εργαζομένους της «gig economy».

Η νέα εργασιακή νομοθεσία που ψηφίστηκε στην Καλιφόρνια προβλέπει κατώτατο μισθό και βάζει εμπόδια στην ευέλικτη απασχόληση.

νάγκη στην εταιρεία. «Εκείνη μια φρέσκα ματιά στο ζήτημα», είχε εξηγήσει στους Financial Times ο Κρεγκ Μπράντφορντ, παραγωγός στην ομάδα διαφημίσεων της Microsoft. Ο ίδιος είχε προσθέσει ότι συχνά προσλαμβάνει επαγγελματίες για μια συγκεκριμένη περίοδο, τους οποίους όμως χρειάζεται μόνον για ένα εξειδικευμένο έργο και όχι συνεχώς. «Μπορώ να τους φέρω μόνο για μια εβδομάδα ή έρχονται για τρία χρόνια. Εκεί προχρηματίζω την ευελιξία», είχε πει ο Μπράντφορντ στους Financial Times.

Για την Ernst & Young η επιλογή των περιστασιακά εργαζομένων είναι απαραίτητο στοιχείο της στρατηγικής της. Βρίσκοντας ταλέντα σε ολόκληρο τον κόσμο και απασχολώντας τους με ευέλικτα ωράρια, έχει καταφέρει να ξεκινήσει καινούργια προγράμματα σε 35 χώρες. Αξίζει να σημειωθεί ότι απασχολεί 35.000 περιστασιακά εργαζομένους. «Υπάρχουν όλα αυτά τα προγράμματα παγκοσμίως, τα οποία δεν θα μπορούσαμε να αναλάβουμε παλαιότερα, αλλά μπορούμε τώρα, διότι έχουμε μια ευρεία βάση για ταλέντα», δήλωσε στους Financial Times ο Τζεφ Γουόνγκ, υψηλόβαθμο στέλεχος στην Ernst & Young.

Η γαλλική BlaBlaCar φέρνει στο προσκήνιο το «οτοστόπ»

Η εταιρεία δημιούργησε μια εφαρμογή που φέρνει σε επαφή ιδιοκτήτες αυτοκινήτων και επιβάτες που πηγαίνουν στην ίδια κατεύθυνση

Στις δεκαετίες του 1960 και του 1970 το οτοστόπ ταίριαζε πολύ με τη φιλοσοφία των παιδιών των λουλουδιών και της ελεύθερης εξερεύνησης του κόσμου, των ταξιδιών δρόμου και των ταξιδιάρικων βιβλίων στυλ Κέρουακ. Σήμερα, σε μια πιο πεζή εποχή, το οτοστόπ μετασχηματίζεται σε επιχειρηματική δραστηριότητα, αν και το να μοιράζεσαι μια μακρινή διαδρομή με έναν ξένο δεν παύει να είναι παράξενο και να μην ταίριαζε σε όλους. Η γαλλική BlaBlaCar αποδεικνύει ότι τίποτε δεν είναι ακατόρθωτο, όμως, μιας και η ομώνυμη εφαρμογή φέρνει σε επικοινωνία ιδιοκτήτες αυτοκινήτων και επιβάτες που πηγαίνουν στην ίδια κατεύθυνση. Αυτού του είδους η συνοδήγηση, λοιπόν, έχει σχεδόν 89 εκατομμύρια συνοδηγούς σε 22 χώρες, ενώ ο συνιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος της Νικόλα Μπρισόν σχεδιάζει να την εισαγάγει στο χρηματιστήριο και να αναζητήσει επενδυτές.

Σε συνέντευξη που έδωσε ο Μπρισόν στο Bloomberg από τα κεντρικά γραφεία της εταιρείας του στο Παρίσι, τόνισε ότι κάποια στιγμή στο μέλλον στόχος του είναι το χρηματιστήριο. «Αυτή τη

στιγμή είμαστε ικανοποιημένοι που παραμένουμε μια μη εισηγμένη εταιρεία και θα έχουμε αυτό το καθεστώς για ένα-δύο χρόνια. Φτιάχνουμε μια εταιρεία που θέλουμε να έχει δυνατοότητες ανάπτυξης και βιωσιμότητας». Εκείνο που βοηθά πολύ την εμφάνιση και την άνοδο τέτοιων εταιρειών είναι η μεταμόρφωση του τοπίου των μεταφορών στις μεγαλουπόλεις. Οι άνθρωποι ανη-

Αυτού του είδους η συνοδήγηση έχει σχεδόν 89 εκατομμύρια συνοδηγούς σε 22 χώρες.

σχοούν για τις εκπομπές ρύπων των αυτοκινήτων τους και το πόσο αυτές συμβάλλουν στην όξυνση του φαινομένου του θερμοκηπίου και της κλιματικής αλλαγής, αλλά και την αύξηση του κόστους μεταφοράς. Συν τοις άλλοις, σε διάφορες χώρες οι αντίστοιχες κυβερνήσεις δίνουν κίνητρα για τη συνοδήγηση, η οποία έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των ρύ-

Ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας, Νικόλα Μπρισόν, σχεδιάζει να την εισαγάγει στο χρηματιστήριο και να αναζητήσει επενδυτές.

πων, εφόσον ένα αμάξι το χρησιμοποιούν αρκετοί άνθρωποι αντί να οδηγεί ο καθένας το δικό του. Το 2019, όπως ανακοίνωσε στις αρχές Φεβρουαρίου η BlaBlaCar, είχε έσοδα που παρουσίασαν εντυπωσιακή αύξηση κατά 71%, χάρη στο ότι προστέθηκαν 17 εκατομμύρια άτομα στη συνδρομητική βάση της, όπως αναφέρει το Bloomberg. Το δε τέταρτο τρίμηνο του 2019 έκαναν χρήση των υπηρεσιών της περί τα 21 εκατομμύρια επιβάτες σε όλον τον κόσμο, γεγονός που μεταφράζεται σε αύξηση της τάξεως του 38% από το ίδιο διάστημα το 2018.

Είναι πολύ χαρακτηριστική η παρομοίωση που κάνει για την BlaBlaCar ο αναλυτής Γκινιόμ Κρινέλ της Deloitte: «Η συνοδήγηση είναι σαν την εφαρμογή αναζήτησης ερωτικού συντρόφου Tinder, αλλά για τον κλάδο των μεταφορών. Η νοοτροπία αλλάζει γρήγορα εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής και δραστηριότητες όπως η συνοδήγηση θα κερδίσουν». Βέβαια, μετά την εμπειρία της Uber, που με την εισαγωγή στο χρηματιστήριο η μετοχή της κατρακύλησε, ενδεχομένως το ντεμπούτο της

BlaBlaCar να απέχει ένα-δύο χρόνια. Και αυτό γιατί τέτοιες εταιρείες δεν θέλουν από τα πρώτα στάδια της ανάπτυξης τους να υπόκεινται στις βραχυπρόθεσμες βλέψεις επενδυτών που είναι ουσιαστικά περαστικοί.

Η εταιρεία ιδρύθηκε το 2006, θεωρείται ιστορία επιτυχίας για τα δεδομένα της Γαλλίας και η ίδια ανακοίνωσε πως τα έσοδα του 2018, τα οποία δεν δημοσιοποιήθηκαν, έδειξαν ότι μπορεί να βγάλει κέρδη. Πάντως, πέρσι είχε ζημίες, έχοντας κάνει επενδύσεις σε Τουρκία, Ρωσία, Ινδία και Βραζιλία. Γέραν τούτου, στη Γαλλία η νέα νομοθεσία μέσω της τοπικής αυτοδιοίκησης δίνει κίνητρα στη συνοδήγηση για μετακινήσεις μεταξύ κατοίκων και εργαζομένων, όπως αναφέρει το Bloomberg. Τέλος, η BlaBlaCar είναι μια από τις παρεχόμενες υπηρεσίες της εταιρείας για μεγάλες αποστάσεις με I.X., ενώ υπάρχει και η BlaBlaBus, που προσφέρει υπηρεσίες μεταφορών με πούλιαν μεταξύ ευρωπαϊκών πόλεων σε συνδυασμό με την εκεί συνοδήγηση, καθώς και η BlaBlaLines, που αφορά τα δρομολόγια από το σπίτι στη δουλειά και αντίστροφα.

Μαζί στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας

- Επιχειρηματικά Δάνεια
- Χρηματοδότηση Εργων
- Χρηματοδότηση Εμπορίου
- Ψηφιακή Τραπεζική
- Υπηρεσίες Αποδοχής Καρτών
- Καταθέσεις

800 00 722 | www.rcbcy.com

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα: Αμαθούνας 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Ταχύτερα οι πληρωμές των οφειλών του Δημοσίου

Συμφηφισμοί σε όλο το Δημόσιο,
εξόφληση προμηθευτών εντός 3μήνου

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ταχύτερες πληρωμές από το ελληνικό Δημόσιο στους προμηθευτές, διευρύνση των συμφηφισμών σε όλους τους φορείς της γενικής κυβέρνησης και φρόνο στα νέα ληξιπρόθεσμα χρέη από και προς το Δημόσιο επιχειρεί να βάλει το υπουργείο Οικονομικών, ενεργοποιώντας ηλεκτρονικές πλατφόρμες για τον σκοπό αυτό.

Στόχος όπως προαναφέρθηκε είναι η επίτευξη των διαδικασιών πληρωμών αλλά και η απλοποίηση και διασφάλιση της εγκυρότητας της διαδικασίας. Ταυτόχρονα, για τους υπαλλήλους των υπηρεσιών του υπουργείου Οικονομικών (Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και εφορίες)

Οι ληξιπρόθεσμες οφειλές κάτω των 1.500 ευρώ θα αποπληρώνονται αμέσως.

θα μηδενιστούν τα λάθη, καθώς καταργείται η σημερινή χειρόγραφη διαδικασία.

Ηδη τέθηκε σε εφαρμογή η διασύνδεση του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος δημοσιονομικής πολιτικής με το Taxis, με το οποίο οι αρμόδιες αρχές θα λαμβάνουν άμεσα τα χρηματικά εντάλματα για έλεγχο και συμφηφισμό στην περίπτωση που υπάρχουν χρέη. Με τον τρόπο αυτό αντικαθίσταται η υφιστάμενη διαδικασία αποστολής με φαξ των διενεργούμενων από τις εφορίες συμφηφισμών και πλέον όλα θα γίνονται ηλεκτρονικά.

Για τις περιπτώσεις όπου υπάρχει ένδειξη ότι απαιτείται έλεγχος, οι υπηρεσίες της ΑΑΔΕ θα ελέγχουν τη συνδρομή των προϋποθέσεων συμφηφισμού των απαιτήσεων κατά του Δημοσίου με οφειλές

των δικαιούχων ή και τις προϋποθέσεις χορήγησης ενημερότητας. Αυτό σημαίνει ότι οι υποχρεώσεις που είναι αρμόδιες για τις πληρωμές δεν θα ελέγχουν τις προϋποθέσεις χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας των δικαιούχων.

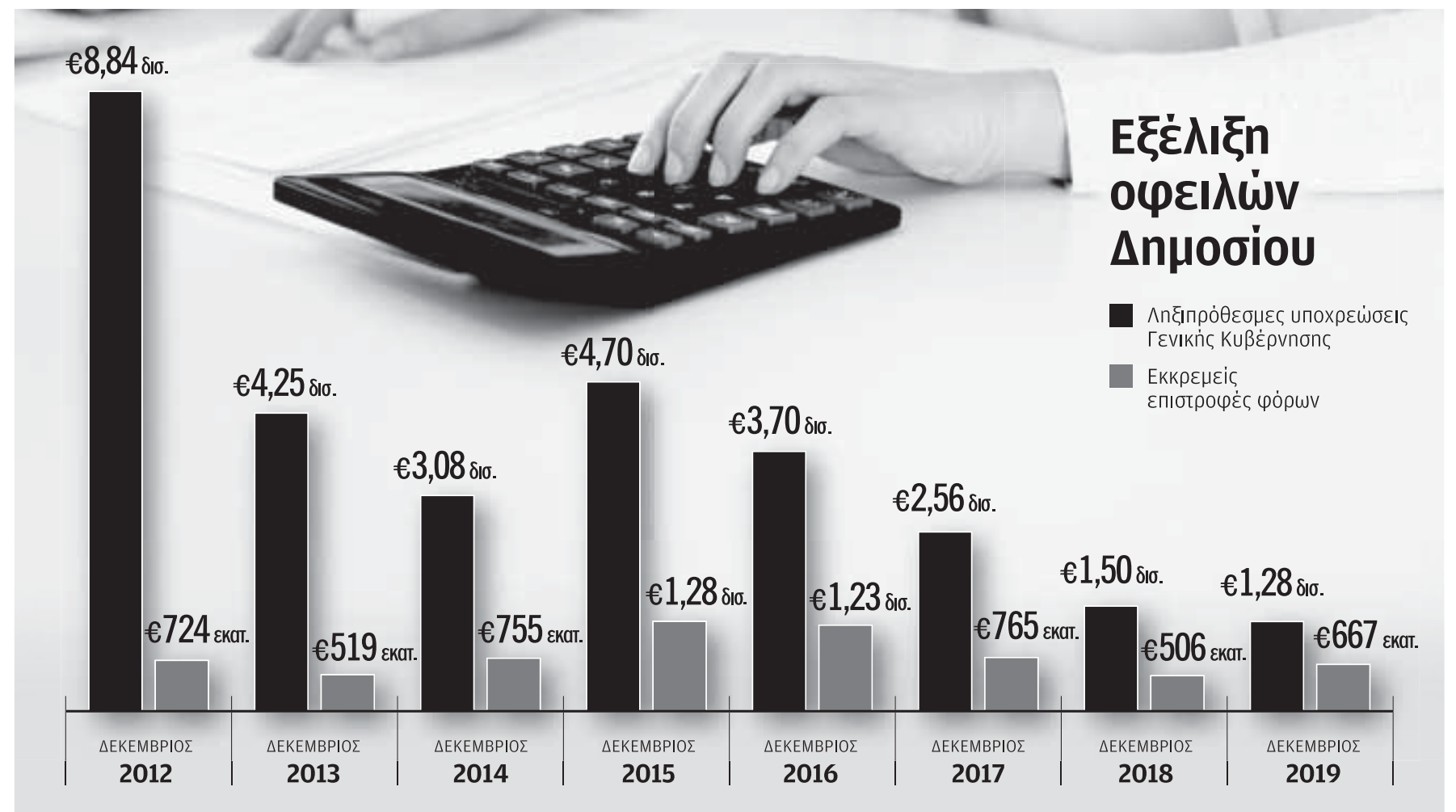
Επίσης επισπεύδονται οι πληρωμές μικρών ποσών. Συγκεκριμένα, οφειλές κάτω των 1.500 ευρώ θα διεκπεραιώνονται αμέσως, ενώ θα υπάρχουν συγκεκριμένοι δείκτες ελέγχου για μεγαλύτερα ποσά.

Σημειώνεται ότι σήμερα ο συμφηφισμός δεν διενεργείται για όλες τις περιπτώσεις οφειλών στην εφορία και καθόλου με τα ασφαλιστικά ταμεία. Στις προθέσεις του οικονομικού επιτελείου είναι να διενεργούνται και συμφηφισμοί διευρυμένοι, οι οποίοι θα αφορούν συμφηφισμούς για χρέη σε ασφαλιστικά ταμεία, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ενδεχομένως και άλλους φορείς του Δημοσίου.

«Φρένο» σε νέα χρέη

Παράγοντας του υπουργείου Οικονομικών αναφέρει ότι με τη νέα διαδικασία θα σταματήσει η δημιουργία νέων ληξιπρόθεσμων οφειλών από το Δημόσιο, ενώ θα μειωθεί το τρέστοκο στοκο οφειλών των φορολογουμένων (άνω των 135 δισ. ευρώ) σε εφορία και Ταμεία. Δηλαδή αυτό που επιθυμεί η κυβέρνηση είναι μετά τον μηδενισμό των ληξιπρόθεσμων οφειλών του Δημοσίου στο τέλος του έτους, που ανέρχονται σε 2 δισ. ευρώ περίπου, να μη δημιουργηθούν νέα. Αυτό σημαίνει ότι το Δημόσιο θα εξοφλεί τους προμηθευτές του σε διάστημα το αργότερο τριών μηνών και αφού προηγουμένως έχουν ελεγχθεί πιθανές οφειλές των προμηθευτών του Δημοσίου προς εφορία, Ταμεία κ.λπ.

Σύμφωνα με πληροφορίες, η σχετική διάταξη που θα προβλέπει τη διευρύνση των συμφηφισμών θα κατατεθεί, εκτός απρόοπτου, στο σχέδιο νόμου που θα

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

κατατεθεί τον Μάρτιο στη Βουλή για τον περιορισμό του λαθρεμπορίου. Όπως αναφέρει ο ίδιος παράγοντας, το σχέδιο των συμφηφισμών σε όλους τους φορείς της γενικής κυβέρνησης θα βρίσκεται στη πλήρη ανάπτυξη στο τέλος του 2022. Το μέτρο θα εποπτεύεται από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, η οποία παρακολουθεί ήδη την αυτοματοποιημένη διαδικασία των συμφηφισμών των επιστροφών φόρου με οφειλές από ΕΝΦΙΑ ή ΦΠΑ που δεν έχει εξοφληθεί ή μη ρυθμισμένα ληξιπρόθεσμα χρέη.

Σήμερα οι συμφηφισμοί μπορούν να γίνουν είτε με αίτηση του ενδιαφερόμενου είτε αυτεπαγγέλτως από τον εφορο. Οι επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες που έχουν λαμβάνειν από διάφορα υπουργεία, ενώ την ίδια στιγμή δεν μπορούν να είναι συντεταγμένοι με την εφορία, μπορούν να προχωρήσουν σε συμφηφισμό απαιτήσεων κατά του Δημοσίου με βεβαιωμένα χρέη που υπάρχουν σε ΔΟΥ ή τελωνεία, ληξιπρόθεσμα ή μη, ανεξαρτήτως εάν έχουν υπαχθεί σε νομοθετική ρύθμιση ή σε διευκόλυνση τμηματικής καταβολής.

Σημειώνεται ότι συμφηφισμοί διενεργούνται και αυτεπαγγέλτως από τον εφορο σε περίπτωση που υφίστανται βεβαιωμένα χρέη στο Δημόσιο, ληξιπρόθεσμα ή μη,

ανεξαρτήτως εάν έχουν υπαχθεί σε νομοθετική ρύθμιση ή σε διευκόλυνση τμηματικής καταβολής ή τελών σε αναστολή και από τα στοιχεία που υπάρχουν αποδεικνύεται η απαίτηση του οφειλέτη κατά του Δημοσίου (π.χ. αν υφίσταται τίτλος επιστροφής, αν ο οφειλέτης αιτείται χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας από το Δημόσιο ή γνωστοποιεί την απαίτησή του κατά του Δημοσίου ο ίδιος ή η εκκαθαρίζουσα αρχή).

Πλάνο αποπληρωμής

Σε ό,τι αφορά τα παλαιά χρέη του Δημοσίου, αυτά που διενεργήθηκαν μέχρι το τέλος του 2019, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους ολοκληρώνει το πλάνο αποπληρωμής των ληξιπρόθεσμων οφειλών του Δημοσίου, σε συνεργασία με τις οικονομικές υπηρεσίες των συναρμόδιων υπουργείων. Το μεγαλύτερο μέρος αυτών αφορούν κυρίως σε εκκρεμείς συντάξεις συνταξιοδοτητών και οφειλές των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, του ΕΟΠΣΥ, των νοσοκομείων και των ΟΤΑ, που έχουν είτε νομικά είτε διοικητικά καλύμματα στην εισπραξη τους από τους φορείς υποδοχής. Στόχος της κυβέρνησης είναι μέχρι το τέλος του έτους να έχουν μηδενισθεί εκτός από ορισμένες συντάξεις που θα παραμείνουν σε εκκρεμότητα.

Πρώτα σε καθυστερήσεις παραμένουν τα νοσοκομεία

Από τα 9,5 δισ. ευρώ που ανέρχονταν στα τέλη Δεκεμβρίου του 2012, τα χρέη του Δημοσίου έχουν πλέον περιορισθεί στα 2 δισ. ευρώ. Αν και με τα χρήματα που δόθηκαν μέσω των μνημονίων θα έπρεπε να έχουν αποπληρωθεί στο σύνολό τους, ωστόσο, προβλήματα που αφορούν σε σημαντικό βαθμό τη διαδικασία και τη γραφειοκρατία έχουν ως αποτέλεσμα τη διατήρησή τους ακόμα και σήμερα. Πάντως, το 2019 η πρώτη ουσιαστική μείωση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του Δημοσίου σε ιδιότητες σημειώθηκε τον Δεκέμβριο. Τα στοιχεία δείχνουν μείωση της τάξεως των 300 εκατ. ευρώ από τον Νοέμβριο του 2019 στον Δεκέμβριο, με τις εκκρεμείς επιστροφές φόρων να περιορίζονται από τα 780 εκατ. ευρώ στα 667 εκατ. ευρώ και τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δημοσίου στο ίδιο διάστημα να συρρικνώνονται από τα 1,480 δισ. ευρώ σε 1,278 δισ. ευρώ. Σε όλους τους ρυθμίσιμους φορείς καταγράφεται μείωση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων με τους Οργανισμούς Κοινωνικής

Ασφάλισης (ΟΚΑ) να βρίσκονται στην πρώτη θέση των «κακοπληρωτών».

Τα ληξιπρόθεσμα χρέη των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης μειώθηκαν από τα 199 εκατ. ευρώ στα 179 εκατ. ευρώ, των νοσοκομείων από τα 354 εκατ. ευρώ στα 293 εκατ. ευρώ και των λοιπών νομικών προσώπων από τα 293 στα 244 εκατ. ευρώ. Οι ΟΚΑ εμφανίζουν μείωση των ληξιπρόθεσμων οφειλών από τα 560 στα 506 εκατ. ευρώ. Τα χρέη προς την εφορία στο διάστημα Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2019 ανήλθαν σε 6,953 δισ. ευρώ, έναντι 6,21 δισ. ευρώ που ήταν τον Οκτώβριο. Μαζί με τα παλαιά χρέη, ύψους 99,8 δισ. ευρώ, τα οποία δημιουργήθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2019, το σύνολο παλαιών και νέων ληξιπρόθεσμων χρεών προς το Δημόσιο τον Νοέμβριο σε 105,4 δισ. ευρώ, έναντι 104,8 δισ. ευρώ τον Οκτώβριο.

Αξίζει να σημειωθεί πως, συνολικά, με ρυθμίσιμους φορείς κατασχέσεις, η ΑΑΔΕ κατάφερε να βάλει στα ταμεία του κράτους 2,118 δισ. ευρώ

Από πού προσδοκά έσοδα 1 δισ. ευρώ το ΥΠΟΙΚ

Του ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Πρόσθετα έσοδα ύψους ενός δισ. ευρώ από τον περιορισμό της φοροδιαφυγής και τη «διεύρυνση της φορολογικής βάσης» έχει προϋπολογίσει το υπουργείο Οικονομικών (ΥΠΟΙΚ).

Τα χρήματα αυτά θα πρέπει να προέλθουν από τέσσερις διαφορετικές πηγές:

1. Την επέκταση των ηλεκτρονικών συναλλαγών.
2. Τη διευρύνση της φορολογικής βάσης των ακινήτων.
3. Τον εντοπισμό αδίστακτων εισοδημάτων από τις βραχυχρόνιες μισθώσεις.
4. Την αντιμετώπιση του λαθρεμπορίου σε καύσιμα, καπνικά προϊόντα και ποτά.

Η επίτευξη του στόχου προϋποθέτει επιδόσεις... ρεκόρ σε διάφορα επίπεδα: Οι συναλλαγές με «πλαστικό χρήμα» θα

Επέκταση ηλεκτρονικών συναλλαγών, διευρύνση φορολογικής βάσης ακινήτων, ενώ στο στόχαστρο μπαίνουν Airbnb και λαθρεμπόριο καυσίμων και τσιγάρων.

πρέπει να αυξηθούν κατά τουλάχιστον 7 δισ. ευρώ μέσα στο 2020 –εντός των ημερών θα γίνουν γνωστές οι... επιδόσεις κατά τον πρώτο μήνα της χρονιάς–, η φορολογητέα αξία των ακινήτων θα πρέπει να αυξηθεί κατά... 100 δισ. ευρώ, ενώ θα πρέπει να εντοπιστούν αδίστακτοι εισοδήματα από πλατφόρμες Airbnb ύψους τουλάχιστον 400 εκατ. ευρώ.

Η επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων που συνδέονται με την πάταξη της φοροδιαφυγής και την «αποκάλυψη» πρόσθετων φορολογητέας ύλης αποτελεί έναν από τους πιο φιλόδοξους στόχους του φετινού προϋπολογισμού. Μόνο από την αύξηση των ηλεκτρονικών πληρωμών, έχουν προϋπολογιστεί περίπου 550 εκατ. ευρώ πρόσθετα φορολογικά έσοδα. Επίσης, η επικαιροποίηση των αντικειμενικών αξιών των ακινήτων πρέπει να αποδώσει περί τα 400 εκατ. ευρώ. Από αυτά, τα 140 εκατ. ευρώ έχουν προϋπολογιστεί ως πρόσθετα έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού, ενώ τα υπόλοιπα

Όσον αφορά το νομοσχέδιο που προωθεί το υπουργείο Οικονομικών για τον περιορισμό του λαθρεμπορίου σε καύσιμα, ποτά και τσιγάρα, δεν έχει προϋπολογιστεί ότι θα αποδώσει κάποιο έσοδο μέσα στο τρέχον έτος.

260 εκατ. ευρώ προορίζονται για να χρηματοδοτηθεί η πρόσθετη μείωση των συντελεστών υπολογισμού του ΕΝΦΙΑ μεσοσταθμικά κατά 8%, έτσι ώστε να υλοποιηθεί και η κυβερνητική εξαγγελία για συνολική μείωση των συντελεστών υπολογισμού του ΕΝΦΙΑ κατά 30%. Επίσης, περίπου 60 εκατ. ευρώ έχουν εγγραφεί στον κρατικό προϋπολογισμό ως πρόσθετη εισπραξη από τον περιορισμό της φοροδιαφυγής στις βραχυχρόνιες μισθώσεις τύπου Airbnb. Όσον αφορά το νομοσχέδιο που προωθεί το υπουργείο Οικονομικών για τον περιορισμό του λαθρεμπορίου σε καύσιμα, ποτά και τσιγάρα, δεν έχει προϋπολογιστεί ότι θα αποδώσει κάποιο έσοδο μέσα στο τρέχον έτος, οπότε η οποία εισπρακτική επιτυχία θα συμβάλει είτε στην εντός στόχων εκτέλεση του προϋπολογισμού είτε ακόμη και στην παραγωγή υπερπλεονάσματος.

Για να υλοποιηθούν οι φιλόδοξοι εισπρακτικοί στόχοι θα πρέπει:

- Οι ηλεκτρονικές πληρωμές να αυξηθούν κατά περίπου 6-7 δισ. ευρώ σε σχέση με πέρυσι και μάλιστα η αύξηση να προέλθει και από συναλλαγές με επαγγελματίες που δεν εκδίδουν ούτως ή άλλως τις αποδείξεις (σ.σ όπως είναι για παράδειγμα τα supermarket, τα πολυκαταστήματα κ.λπ.). Τα πρόσθετα έσοδα των 550 εκατ. ευρώ που έχουν προϋπολογιστεί πρέπει να προέλθουν εξ ολοκλήρου από τον ΦΠΑ, καθώς η οποία περίπτωση στον φόρο εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων από την αποκάλυψη «μαύρων» συναλλαγών, θα φανεί στον προϋπολογισμό του 2021 όταν θα εκκαθαριστούν τα εισοδήματα του 2020. Για να επιτευχθεί ο εισπρακτικός στόχος, θα πρέπει κατ' αρχάς να σταθεροποιηθούν οι ηλεκτρονικές συναλλαγές σε επίπεδα άνω των 3 δισ. ευρώ σε μηνιαία βάση, ενώ η χρονιά θα πρέπει να κλείσει με τουλάχιστον 40 δισ. ευρώ (σ.σ. από περίπου 33 δισ. ευρώ που ήταν η περυσινή αξία). Προς το πα-

ρόν, η αύξηση μπορεί να προέλθει μόνο από την πίεση που αισθάνονται οι καταναλωτές για να επιτύχουν τον στόχο του 30% (σ.σ. είναι το νέο όριο επί του εισοδήματος) αλλά και το γεγονός ότι φέτος έχει αυξηθεί κατά τουλάχιστον δύο εκατομμύρια πολίτες ο αριθμός των υπόχρεων σε διενέργεια ηλεκτρονικών πληρωμών κυρίως με την προσθήκη των αυτοαπασχολούμενων αλλά και των εισοδηματιών. Από τις περιοδικές δηλώσεις ΦΠΑ που θα υποβληθούν από το τέλος αυτού του μήνα και μετά, θα φανεί αν η αύξηση θα έχει και ουσιαστικό αντίκτυπο στα έσοδα, καθώς θα πρέπει να εντοπιστούν και συναλλαγές οι οποίες μέχρι τώρα γίνονταν με «μαύρα». Η καθυστέρηση που έχει παρατηρηθεί στην ενεργοποίηση του μέτρου της έκπτωσης φόρου για την επισκευή ακινήτων (μέσα από την ηλεκτρονική πληρωμή των συναλλαγών για τη σχετική παροχή υπηρεσιών) δεν έχει βοηθήσει ακόμη στο να τονωθούν τα έσοδα.

Με την Airbnb και τις αντίστοιχες πλατφόρμες βραχυχρόνιας μίσθωσης, οι διαβουλεύσεις στο υπουργείο Οικονομικών αφορούν το κατά πόσον θα σταθεί εφικτό οι φορολογικές αρχές να αποκτήσουν πρόσβαση στα στοιχεία που συλλέγουν οι πλατφόρμες κατά την εννοικίαση των ακινήτων. Είτε με την αυτόματη συμπλήρωση των φορολογικών δηλώσεων είτε και την παροχή στην ΑΑΔΕ της δυνατότητας να κάνει διασταυρώσεις, το ζητούμενο είναι να αυξηθούν τα δηλωθέντα εισοδήματα από ενοίκια προκειμένου να συγκεντρωθεί και το απαιτούμενο ποσό των 60 εκατ. ευρώ. Για να συγκεντρωθεί αυτό το νόημα (και με δεδομένο ότι οι περισσότεροι ιδιοκτήτες στην Ελλάδα φορολογούνται με συντελεστή 15%), θα πρέπει να αποκαλυφθεί πρόσθετη ύλη ύψους τουλάχιστον 400 εκατ. ευρώ.

Η διευρύνση της φορολογικής βάσης στα ακίνητα είναι το μεγάλο «στοίχημα» της κυβέρνησης. Για να συγκεντρωθούν πρόσθετα φορολογικά έσοδα 400 εκατ. ευρώ (και με αυτά να χρηματοδοτηθεί και η πρόσθετη μείωση των συντελεστών του ΕΝΦΙΑ) θα πρέπει να αποκαλυφθούν περιουσίες 100 δισ. ευρώ (σ.σ. καθώς ο μέσος συντελεστής απόδοσης του ΕΝΦΙΑ είναι 0,4%). Για να συμβεί αυτό, θα πρέπει να αυξηθούν μεσοσταθμικά οι αντικειμενικές αξίες των ακινήτων κατά τουλάχιστον 20-25%.

Καθοδικά οι τιμές LNG λόγω του κορωνοϊού

Τη συγκυρία της κατακόρυφης πτώσης των τιμών υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) που προκάλεσε αφενός ο ήπιος χειμώνας σε Ευρώπη, Ασία και ΗΠΑ και αφετέρου ο κορωνοϊός, αξιοποιούν οι ελληνικές εταιρείες, βελτιώνοντας σημαντικά το χαρτοφυλάκιο τους. Στον θερματικό σταθμό της Ρεβυθούσας τα φορτία LNG έχουν διπλασιασθεί τον Φεβρουάριο σε σχέση με τον Ιανουάριο, με τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη χονδρική αγορά να διαγωνίζονται για τα μερίδια, καθώς η τιμή στη spot αγορά υποχώρησε από 21,635 ευρώ η μεγαβατόρα (μεσοσταθμικά) πέρυσι στα 8,9 ευρώ η μεγαβατόρα (13 Φεβρουαρίου).

Συνολικά τον Φεβρουάριο στη Ρεβυθούσα καταφάνουν 12 φορτία LNG. Από αυτά τα τέσσερα, συνολικής ποσότητας 306.884 κ.μ., είναι της Mytilineos, τέσσερα φορτία 199.409 κ.μ. της Elpedison, τρία φορτία 156.271 κ.μ. της ΔΕΠΑ και ένα φορτίο 42.870 κ.μ. της Ηρων Ενεργειακής.

Η μείωση των τιμών φυσικού αερίου αποτυπώνεται και στην αγορά ηλεκτρικού αερίου, αφού η οριακή τιμή του συστήματος καθορίζεται από τις μονάδες φυσικού αερίου που δουλεύουν με χαμηλό λειτουργικό κόστος. Η μεσοσταθμική τιμή του Φεβρουαρίου (μέχρι και 13) υποχώρησε στα 51,8 ευρώ η μεγαβατόρα από 58,38 ευρώ η μεγαβατόρα τον Ιανουάριο και σχεδόν 60 ευρώ η μεγαβατόρα τον Δεκέμβριο του 2019. Μείωση των τιμών ηλεκτρικού ρεύματος θα πρέπει να αναμένεται οι καταναλωτές που το τιμολόγιό τους είναι συνδεδεμένο με ρήτρα οριακής τιμής συστήματος. Για τους υπόλοιπους καταναλωτές, οι μειώσεις θα φανούν μόνο στην περίπτωση που οι προμηθευτές αποφασίσουν να τα μετακυλίσουν, κάτι που θα εξαρτηθεί από το εάν θα ακολουθήσουν μια επιθετική πολιτική αύξησης των μεριδίων ή πολιτική βελτίωσης των περιθωρίων κέρδους.

Σε κάθε περίπτωση, οι νέες χαμηλές τιμές δημιουργούν έδαφος για ένταση του ανταγωνισμού και βελτίωση των ισορροπιών των προμηθευτών φυσικού αερίου και ηλεκτρισμού, αλλά και για καλύτερες τιμές για τα νοικοκυριά και τις εταιρείες, καθώς διεθνώς αναλυτές προβλέπουν ότι οι τιμές του LNG είναι

πολύ πιθανόν να μειωθούν ακόμη περισσότερο.

Οι χρηματιστηριακές τιμές (hab) στην Ευρώπη υποχώρησαν κατά 27% φέτος, στα χαμηλότερα επίπεδα εδώ και περισσότερο από μία δεκαετία. Αυτό, σύμφωνα με το Bloomberg, επειδή το ασιατικό LNG δεν ήταν ποτέ φθηνότερο και τα μελλοντικά συμβόλαια των ΗΠΑ βρισκόταν κοντά στα επίπεδα που παρατηρήθηκαν για τελευταία φορά το 1998. Το θέμα της υπερπροσφοράς και των χαμηλών τιμών φυσικού αερίου απασχόλησε συνάντηση χρηματιστών και αναλυτών στο βιομηχανικό Εσεν, έδρα

Οι ελληνικές εταιρείες σπεύδουν να εκμεταλλευ- θούν την ευκαιρία, φέρνοντας νέα φορτία LNG στη Ρεβυθούσα.

της RWE, που είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός ενέργειας της Γερμανίας, στην οποία κυριάρχησαν οι εκτιμήσεις για πιθανή περαιτέρω μείωση των τιμών.

Καταλυτική στη χαμηλή πτήση των τιμών φυσικού αερίου είναι η επίδραση του κορωνοϊού, καθώς η διακοπή της παραγωγικής διαδικασίας σε αρκετά εργοστάσια στην Κίνα, προκειμένου να περιοριστούν τα κρούσματα, έχει ως αποτέλεσμα να μειωθούν οι κινεζικές αγορές LNG. Ο οίκος αξιολογήσεων Fitch σε νέα έκθεσή του ενστερνίζεται την άποψη πως ήδη ο νέος κορωνοϊός έχει προσβάλει τις αγορές υγροποιημένου φυσικού αερίου. Οι εισαγωγές LNG στην Κίνα, ανακοίνωσε, θα μπορούσαν να μειωθούν τις εισαγωγές ακόμη και κατά 70% τον Φεβρουάριο. Αν συνδυάσουμε αυτά την εκτίμηση με το γεγονός ότι οι κινεζικές εισαγωγές LNG αντιπροσώπευαν το 17% των παγκοσμίως αγορών το 2018 και το 50% της αύξησης της ζήτησης για την περίοδο 2016-2018, κατανοούμε ότι τα δεξαμενόπλοια LNG για τη δρομολόγηση από Ευρώπη προς Ασία, Ειρηνικό και Μέση Ανατολή θα περάσουν δύσκολες ημέρες, αναφέρει ο οίκος Fitch.

ΧΡΥΣΙΑ ΛΙΑΓΓΟΥ

Η έλλειψη χρηματοδότησης φρενάρει επενδύσεις

Ευρήματα έρευνας της Grant Thornton για τα προβλήματα των επιχειρήσεων

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΟΡΤΖΗ

Η δυσκολία πρόσβασης σε πηγές χρηματοδότησης αναδεικνύεται στο βασικότερο πρόβλημα των ελληνικών επιχειρήσεων στην περίοδο μετά την κρίση, το οποίο αναστέλλει την επενδυτική δυναμική που έχει ανάγκη η χώρα για να ενισχύσει τους ρυθμούς ανάπτυξης. Αυτό είναι το συμπέρασμα που προκύπτει από την έρευνα που πραγματοποιεί κάθε χρόνο η Grant Thornton στο πλαίσιο των Βραβείων Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, που απονέμονται σε ειδική εκδήλωση σε συνεργασία με τη Eurobank.

2 στις 10 επιχειρήσεις δυσκολεύονται να εξυπηρετήσουν δανειακές υποχρεώσεις ύψους 29 δισ. ευρώ.

Την έναρξη της εκδήλωσης για την απονομή των Growth Awards 2020 κήρυξε, παρουσία του υπουργού Ανάπτυξης Αδ. Γεωργιάδη, ο διευθύνων σύμβουλος της Eurobank, Φωκίων Καραβίας, ο οποίος στην ομιλία του αναφέρθηκε στη στρατηγική επιλογή της Eurobank να αναδειχθεί σε «Τράπεζα της Ανάπτυξης» και να καταστεί ταυτόσημη με την έννοια της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα, εστιάζοντας στην πράσινη ανάπτυξη, που αποτελεί κεντρικό στόχο για την Ε.Ε. και τη χώρα. Ειδικότερα, υπογράμμισε τον σημαντικό ρόλο της ανακάλυψης και της διαχείρισης των απορριμμάτων στο νέο πρότυπο ανάπτυξης και προανήγγειλε ότι «το τμήμα οικονομικών μελετών της τράπεζας θα

παρουσιάσει το αμέσως επόμενο διάστημα μια αναλυτική μελέτη για τη διαχείριση αποβλήτων στην Ελλάδα, τις προκλήσεις, τις προοπτικές και το οικονομικό και αναπτυξιακό δυναμικό του τομέα». Η Eurobank, όπως επισήμανε ο κ. Καραβίας, «δυσμενείται να χρηματοδοτήσει πλήρως την υλοποίηση έργων στο πλαίσιο της πράσινης ανάπτυξης και της κυκλικής οικονομίας» και είναι χαρακτηριστικό ότι η τράπεζα την τελευταία τριετία αύξησε κατά 170% τις δανειοδοτήσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στόχος είναι να τις διπλασιάσει έως το 2023.

Με βάση τα στοιχεία της έρευνας της Grant Thornton για το ελληνικό επιχειρείν, 6 στις 10 επιχειρήσεις θα μπορούσαν να «εξεκλειδώσουν» πρόσθετα κεφάλαια 44 δισ. ευρώ για επενδύσεις, αλλά η περιορισμένη πρόσβαση σε πηγές χρηματοδότησης αποτελεί τον βασικό ανασταλτικό παράγοντα. Βαριδί για 2 στις 10 επιχειρήσεις, που αναστέλλει, σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας, την επενδυτική ικανότητα, αποτελεί επίσης η δυσκολία εξυπηρέτησης υφιστάμενων δανειακών υποχρεώσεων ύψους 29 δισ. ευρώ, ενώ άλλοι ανασταλτικοί παράγοντες είναι η υψηλή φορολογία, η αβεβαιότητα του οικονομικού κλίματος, οι νομικές διαδικασίες και η γραφειοκρατία, η ταχύτητα των τεχνολογικών εξελίξεων και η κλιματική αλλαγή.

Οπως επισήμαναν οι αναλυτές της Grant Thornton, παρά τη σημαντική βελτίωση του οικονομικού κλίματος, που είναι στα υψηλότερα επίπεδα της 10ετίας, η επενδυτική διάθεση παραμένει επιφυλακτική, στοιχείο που αποτυπώνεται και στις εκτιμήσεις για την απασχόληση, με 6 στους 10 να αναμένουν αύξηση και 5

Προκλήσεις για το ελληνικό επιχειρείν

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

2 στις 10 εταιρείες έχουν δυσκολία εξυπηρέτησης δανείων (29 δισ. ευρώ)

6 στις 10 έχουν δυνατότητα άντλησης κεφαλαίων (44 δισ. ευρώ)

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

4 στις 10 εταιρείες αναμένουν αύξηση επενδύσεων σε γη/κτίρια

6 στις 10 αναμένουν αύξηση επενδύσεων σε μηχανήματα/εξοπλισμό

3 στις 10 αναμένουν αύξηση επενδύσεων σε έρευνα και ανάπτυξη

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

6 στους 10 αναμένουν αύξηση στην απασχόληση

5 στους 10 αναμένουν αύξηση στους μισθούς

	SMEs	SMEs	Μεγάλες
VS			
Μεγάλων	Πωλήσεις 2013-18	33%	2%
	EBITDA 2013-18	49%	31%
	Καθαρός δανεισμός 2013-18	-1%	-22%

ΠΗΓΗ: Grant Thornton

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

στους 10 να αναμένουν αύξηση στους μισθούς.

Όπως προκύπτει από την έρευνα, που βασίζεται σε στοιχεία 8.000 επιχειρήσεων από 92 κλάδους της οικονομίας, το 2018 υπήρξε η χρονιά με την καλύτερη απόδοση της τελευταίας 5ετίας, καταγράφοντας 5% αύξηση πωλήσεων, 3% αύξηση των κερδών προ φόρων, ενώ αισιόδοχοι είναι 8 στους 10 επιχειρηματίες όσον αφορά τις προοπτικές για πωλήσεις και κερδοφορία.

Οι έξι επιχειρήσεις και οι κατηγορίες στις οποίες διακρίθηκαν φέτος στο πλαίσιο των Growth Awards 2020, συνδυάζονται

ισχυρές οικονομικές επιδόσεις και βέλτιστες πρακτικές σε τομείς κλειδιά σημασίας για τη σύγχρονη επιχειρηματικότητα, είναι:

- SANI / IKOS Group στην Επιχειρηματική Αριστεία.
- Isomat στην Έρευνα και Καινοτομία.
- Ομίλος Σαράντη στην Εξωστρέφεια.
- Κρι Κρι Βιομηχανία Γάλακτος σε Ανθρώπινο Δυναμικό και Εταιρική Κουλτούρα.
- AB Βασιλόπουλος στην Εταιρική Υπευθυνότητα και Βιώσιμη Ανάπτυξη
- Coffee Island στην Ψηφιακή Εξέλιξη.

Ουραγός η Ελλάδα στην Ε.Ε. σε νέες επιχειρήσεις

Το χαμηλότερο, μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ποσοστό νεοσύστατων επιχειρήσεων επί του συνόλου των επιχειρήσεων εντός της επικράτειας της είχε το 2017 η Ελλάδα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat. Μάλιστα, το ποσοστό αυτό ήταν χαμηλότερο σε σύγκριση με τα έτη 2015 και 2016 για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία. Η συσώρευση των προβλημάτων που δημιούργησε την κρίση, η έλλειψη πρόσβασης σε χρηματοδότηση και το γεγονός ότι χιλιάδες επιχειρήσεις που άνοιξαν μέσα στην κρίση έκλεισαν πολύ γρήγορα, βρίσκονται πίσω από αυτή την επιχειρηματική «κόπωση» του 2017.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τα στοιχεία της Eurostat, το ποσοστό των νέων επιχειρήσεων στην Ελλάδα το 2017 επί του συνόλου ήταν 4,48%, το χαμηλότερο μεταξύ των «28». Το 2016 το αντίστοιχο ποσοστό στην Ελλάδα ήταν 4,51%, ενώ το 2015 ήταν 5,13%, χρονιές πάντως κατά τις οποίες η χώρα μας βρισκόταν επίσης στην τελευταία θέση.

Συνολικά στην Ευρωπαϊκή Ένωση το

Το ποσοστό των νέων επιχειρήσεων στην Ελλάδα το 2017 επί του συνόλου ήταν 4,48%, το χαμηλότερο μεταξύ των «28».

ποσοστό των νέων επιχειρήσεων επί του συνολικού αριθμού αυτών διαμορφώθηκε σε 9,3% (μη συμπεριλαμβανομένου του Ηνωμένου Βασιλείου) ή σε 9,66% (εάν συ-

μπεριληφθεί η χώρα που αποχώρησε πρόσφατα από την Ε.Ε.). Η απασχόληση που δημιουργήσαν αυτές οι νέες επιχειρήσεις υπολογίζεται σε 2,4% της συνολικής α-

πασχόλησης στην Ε.Ε. το 2017. Σε κάποιες χώρες, πάντως, τα ποσοστά ήταν πολύ υψηλότερα, όπως για παράδειγμα στην Πορτογαλία, όπου το 5,2% της συνολικής απασχόλησης προέρχεται από νεοσύστατες επιχειρήσεις.

Στον αντίποδα βρίσκονται η Ολλανδία και η Γερμανία, όπου το αντίστοιχο ποσοστό διαμορφώθηκε σε 1,2%.

As σημειωθεί ότι η μεν Πορτογαλία (15,8%) είναι η χώρα με το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό νέων επιχειρήσεων, ενώ από την άλλη, η Γερμανία (6,8%) είναι η χώρα με το τέταρτο χαμηλότερο ποσοστό, όπως άλλωστε και η Αυστρία. Στην κορυφή βρίσκεται η Λιθουανία, όπου το 2017 το 19,7% των επιχειρήσεων ήταν καινούργιες, στην τρίτη θέση βρίσκεται η Σλοβακία (13,7%), ακολουθεί η Ουγγαρία (12,9%) και η Λετονία (12,4). Πρόκειται για χώρες που είτε βγήκαν από κρίση, όπως η Πορτογαλία, ή συγκαταλέγονται στις αναδυόμενες οικονομίες, κάτι που σημαίνει γόνιμο έδαφος για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας.

Δ. Μ.

1,3 δισ. ευρώ ετησίως κοστίζει το παρεμπόριο στην ελληνική οικονομία

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Ακόμη και συμπληρώματα διατροφής, αγνώστου ταυτότητας, προελεύσεως και το κυριότερο αμφιβόλου ποιότητας και ασφαλείας, εντόπισαν οι έλεγχοι που πραγματοποιήσαν την Κυριακή οι αρμόδιες υπηρεσίες της αντιστοιχείας αγοράς του Βοτανικού, στη μεγαλύτερη επιχείρηση πάταξης του παρεμπορίου που έχει γίνει έως τώρα.

Οι 54 τόνοι διαφόρων ειδών που εντοπίστηκαν και κατασχέθηκαν εκεί είναι βεβαίως ένα πολύ μικρό μέρος του προβλήματος, καθώς σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, το συνολικό ετήσιο κόστος στην ελληνική οικονομία από τη δράση των κυκλωμάτων του παρεμπορίου υπολογίζεται σε 1,3 δισ. ευρώ, χωρίς σε αυτό το ποσό να συμπεριλαμβάνεται το κόστος από τη διακίνηση και εμπορία παράνομων καυσίμων, ποτών και προϊόντων καπνού, ενώ εκτιμάται ότι προκαλεί απώλεια περίπου 25.000 θέσεων εργασίας.

Στο πλαίσιο των προπαθειών για την καταπολέμηση του παρεμπορίου ανακοινώθηκαν χθες από την πολιτική ηγεσία του υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων τόσο ο απολογισμός των τελευταίων μηνών, όσο και οι επόμενες δράσεις. Μέχρι το τέλος Μαρτίου αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί η κατάρτιση του νομοσχεδίου, βασικοί στόχοι του οποίου θα είναι η αύξηση των επιχειρησιακών δυνατοτήτων των συναρμόδιων υπηρεσιών και η θέσπιση αυστηρότερων ποινών για τους παραβάτες.

Σημεία ελέγχου

Πολύ πιο άμεση είναι η εγκατάσταση επιπλέον σημείων ελέγχου κυρίως σε οδικούς άξονες στη Βόρεια Ελλάδα, όπως για παράδειγμα στις κάλπες οδούς της Εγνατίας, καθώς αρκετά προϊόντα-μαϊμού που προορίζονται για το παρεμπόριο εισέρχονται στην Ελλάδα από τη Βουλγαρία.

Σύμφωνα με όσα ανακοίνωσε ο γενικός γραμματέας Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή Πάνος Σταμπούλιδης, μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου θα τοποθετηθεί μόνιμο σημείο ελέγχου στον κάθετο δρόμο από Κομοτηνή προς Νυμφαία, κοντά στον συνοριακό σταθμό, ενώ το ίδιο

προγραμματίζεται για την πύλη της Εξοχής στον νομό Δράμας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσίασαν ο κ. Σταμπούλιδης και ο αρμόδιος υφυπουργός Ανάπτυξης Νίκος Παπαθανάσης, από τον Αύγουστο του 2019 έως και τον Φεβρουάριο του 2020 σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο την προηγούμενη χρονιά, οι έλεγχοι αυξήθηκαν κατά 197% (από 3.052 σε 9.053), οι παραβάσεις κατά 147% (από 542 σε 1.338), το ύψος των προστίμων κατά 116% (από 390.584 ευρώ σε 842.700 ευρώ) και ο αριθμός των κατασχθέντων τεμαχίων κατά 653% (από 17.912 σε 134.782).

Νομοσχέδιο με αυστηρότερες ποινές φέρνει το υπουργείο Ανάπτυξης στο τέλος Μαρτίου.

Ερωτηθείς δε σχετικά, ο υπουργός Ανάπτυξης Αδωνης Γεωργιάδης ανέφερε ότι έχουν γίνει έλεγχοι και σε 23 ηλεκτρονικά καταστήματα.

Τι κατασχέσαν

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχουν τα αντικείμενα που κατασχέθηκαν στο πλαίσιο της «εφόδου» των ελεγκτών του Συντονιστικού Κέντρου Αντιμετώπισης Παρεμπορίου (ΣΥΚΕΑ-ΑΠ), η οποία έγινε την Κυριακή με τη συνδρομή της Ελληνικής Αστυνομίας και του Δήμου Αθηναίων. Συγκεκριμένα, κατασχέθηκαν 6.279 τεμάχια συσκευασίες τροφίμων, 2.752 τεμάχια απομηκρυντικών ειδών ένδυσης και υπόδησης, 1.350 τεμάχια παραφαρμακευτικών προϊόντων (βιταμίνες, πρωτεΐνες, συμπληρώματα διατροφής), 26.770 τεμάχια διαφόρων βιομηχανικών ειδών και 60 τεμάχια συσκευασίας καπνού.

Επιβλήθηκαν πρόστιμα συνολικού ύψους 11.200 ευρώ για έλλειψη σχετικής άδειας εμπορίας, συνελήφθησαν 15 άτομα για πώληση βιομηχανικών ειδών χωρίς την απαιτούμενη άδεια και βεβαιώθηκαν από την Τροχιαία και τη Δημοτική Αστυνομία του Δήμου Αθηναίων 234 κλήσεις για παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και κατάληψη οδοστρώματος.

Το παρεμπόριο εκτιμάται ότι προκαλεί απώλεια 25.000 θέσεων εργασίας.

Κάθε χρόνο πραγματοποιούνται επενδύσεις 1 δισ. στον ξενοδοχειακό κλάδο

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Τα ελληνικά ξενοδοχεία δαπάνησαν μόνο για ανακαινίσεις το ποσό των 2,9 δισ. ευρώ την περίοδο 2017-2019, ενώ συστηματικά στον κλάδο πραγματοποιούνται κάθε χρόνο επενδύσεις ύψους 1 δισ. ευρώ. Παράλληλα, από το 2000 καταγράφεται σταθερή ανάπτυξη του ξενοδοχειακού δυναμικού. Το 2000 τα ξενοδοχεία 5 αστέρων αποτελούσαν μόλις το 6% του συνολικού ξενοδοχειακού δυναμικού. Το 2019 το ποσοστό των πεντάστερων ξενοδοχείων έχει ανέλθει περίπου στο 21% του συνολικού ξενοδοχειακού δυναμικού. Ταυτόχρονα μειώνεται και το ποσοστό των ξενοδοχείων που ανήκουν στις 2 χαμηλότερες κατηγορίες, από 44,6% το 2000 σε 28,3% το 2019.

Αισιόδοξια

Οι εκτιμήσεις των ξενοδόχων για τα βασικά τους μεγέθη το 2020 είναι ότι θα παραμείνουν στα ίδια επίπεδα, με ποσοστά από 50% έως 65%. Περίπου το 25% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι για το 2020 περιμένει αύξηση στην τιμή, στην πληρότητα

«Αγκάθι» παραμένει η υψηλή εποχικότητα του ελληνικού τουρισμού.

και στον τζίρο. Ομως, σύμφωνα με το Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων (ΙΤΕΠ), η εποχικότητα του ελληνικού τουρισμού όχι μόνο δεν μειώθηκε το 2019, αλλά εξακολουθεί και παραμένει υψηλή, όπως αποτυπώνεται στις διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα. Μάλιστα, το τετράμηνο Ιουνίου - Σεπτεμβρίου 2019 έφτασε να αντιστοιχεί στο 71% του ετήσιου συνόλου των διανυκτερεύσεων, από 68% που ήταν την ίδια περίοδο του 2018.

Τα παραπάνω μεγέθη προκύπτουν από την ετήσια έρευνα για την ξενοδοχειακή αγορά, με τίτλο: «Εξελίξεις στα βασικά μεγέθη της ελληνικής ξενοδοξίας 2019», που διενήργησε το ΙΤΕΠ για λογαριασμό του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου της Ελλάδας, από όπου και συνάγεται πως ο ξενοδοχεια-

Βασικά μεγέθη ελληνικής ξενοδοξίας

	2018	2019	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
Τζίρος (€)	8.104.048.777	8.699.410.421	7,3%	
Μέσο έσοδο ανά δωμάτιο (€)	18.390,50	18.996,00	3,3%	
Συνολική απασχόληση	Μάιος	157.339	163.992	4,2%
	Αύγουστος	184.139	186.575	1,3%
Απασχόληση ανά δωμάτιο	Μάιος	0,36	0,37	
	Αύγουστος	0,42	0,42	

ΠΗΓΗ: ΙΤΕΠ, ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ ΣΤΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2019

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ακός κλάδος λειτουργεί σταθερά ως βραχυπρόθεσμα επενδυτικός ανάπτυξης και κύριος εργοδότης για την ελληνική οικονομία. Να σημειωθεί πως, σύμφωνα με την έρευνα, για κάθε 2,5 νέα δωμάτια δημιουργείται 1 θέση εργασίας. Το 2019 από τα ξενοδοχεία αναζητήθηκαν συνολικά 21.821 νέες θέσεις εργασίας, εκ των οποίων δεν καλύφθηκαν περίπου οι 7.000, σημειώνει το ΙΤΕΠ. Η απασχόληση στα ελληνικά ξενοδοχεία αυξήθηκε κατά 4,2% τον Μάιο και κατά 1,3% τον Αύγουστο του 2019 σε σχέση με τους αντίστοιχους μήνες του 2018.

Ομως, δομικά προβλήματα του ελληνικού τουρισμού, όπως, μεταξύ άλλων, η υψηλή εποχικότητα του καθώς και η υπερσυγκέντρωσή του σε 5 περιφέρειες, παραμένουν: το 2019, οι νησιωτικές περιφέρειες της χώρας (εκτός από το Βόρειο Αιγαίο), μαζί με την Αττική και την Κεντρική Μακεδονία, συγκέντρωσαν το 77% των επισκέψεων, το 84% των διανυκτερεύσεων και το 88% των τουριστικών εισπράξεων.

Όσον αφορά την εποχικότητα, αξίζει να σημειωθεί πως η μέση πληρότητα των ξενοδοχείων τον Μάιο σε επίπεδο χώρας

φαινόταν ότι την τελευταία διετία διαμορφώνεται στο 57%-58% και τον Αύγουστο 86%-87%, γεγονός που καταδεικνύει ξεκάθαρα ένα από τα βασικά προβλήματα του ελληνικού τουρισμού. Έτσι το 50% των ξενοδοχείων τον Μάιο διαθέτει τα δωμάτιά του κάτω από 60 ευρώ, ενώ τον Αύγουστο κάτω από 100 ευρώ.

Οι βραχυχρόνιες μισθώσεις

Λίαν ενδιαφέροντα όμως είναι και τα στοιχεία της έρευνας του ΙΤΕΠ για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις και το μερίδιό τους στη συνολική ελληνική αγορά φιλοξενίας και τουρισμού. Η κατανομή των διανυκτερεύσεων και των εισπράξεων ανά τύπο καταλύματος κατά το 2018 δείχνει πως το 65,7% των εισπράξεων γίνεται σε ξενοδοχεία και το 14,9% σε ενοικιαζόμενα δωμάτια, διαμερίσματα ή σπιτι. Οι δε διανυκτερεύσεις γίνονται σε ποσοστό 55,4% σε ξενοδοχεία, 17,8% σε ενοικιαζόμενα δωμάτια, διαμερίσματα ή σπιτι, 8,3% σε ιδιόκτητα σπιτικά, 11,9% φιλοξενούμενοι και το 5,8% σε άλλους τύπους (κάμπινγκ, κρουαζιέρα κ.λπ.).

Η αμερικανική τράπεζα εκτιμά ότι η απόδοση των ελληνικών τίτλων θα κινηθεί σταθερά χαμηλότερα από αυτήν των Ιταλικών, από το γ' τρίμηνο φέτος.

Διπλή αναβάθμιση από τη Fitch τον Ιούλιο «βλέπει» η Citigroup

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Η «επενδυτική βαθμίδα» στην Ελλάδα αναμένεται να δοθεί πρώτα από τον οικο αξιολόγησης Fitch μέσω μιας διπλής αναβάθμισης στις 24 Ιουλίου, καθώς τότε είναι προγραμματισμένη η δεύτερη ετυμολογία του για τη χώρα μας, εκτιμά η Citigroup, εξηγώντας έτσι την εκτίμηση που έδωσε την περασμένη εβδομάδα ότι τα ελληνικά ομόλογα θα εταχθούν στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας έως τα τέλη του 2020.

Η αμερικανική τράπεζα, η οποία διατηρεί την αγορά ελληνικών ομολόγων έναντι των γερμανικών στα κορυφαία της «στοιχάματα» για το 2020, προχωρεί έτσι στη βελτίωση των εκτιμήσεων της για την πορεία τους εντός του έτους, και πλέον «βλέπει» ότι το spread έναντι των γερμανικών ομολόγων θα διαμορφωθεί στις 90 μονάδες βάσης στο τέλος του 2020, από 100 μονάδες βάσης που προβλέπε πριν.

Ελληνικά ομόλογα αξίας τουλάχιστον 11,4 δισ. ευρώ θα μπορέσει να αγοράσει η ΕΚΤ στο QE.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι η απόδοση του ελληνικού 10ετούς διαμορφώθηκε χθες στο 0,91% και το spread έναντι των γερμανικών στις 134 μ.β., ενώ στο 0,898% διαμορφώθηκε η απόδοση του αντίστοιχου Ιταλικού.

Η ακόμη πιο θετική άποψη της Citi για την πορεία των ελληνικών ομολόγων φέτος βασίζεται, όπως επισμαίνει, στην αυξημένη πιθανότητα για πολλές αναβαθμίσεις της αξιολόγησης της Ελλάδας από τους οίκους, κάρη σε τρεις σημαντικούς παράγοντες: 1) στις εκτιμήσεις για ενίσχυση της ανάπτυξης στο 2,5% το 2020-2021, λόγω της δημοσιονομικής ώθησης από την πιθανή μείωση του στόχου για το πρωτογενές πλεόνασμα στο 2,25% του ΑΕΠ από 3,5%, 2) στο χαμηλότερο κόστος δανεισμού του ελληνικού Δημοσίου λόγω της μείωσης των αποδόσεων των ομολόγων και της αποπληρωμής των ακριβών δανείων του ΔΝΤ και 3) στις μεταρρυθμίσεις στις οποίες προχωρεί η νέα κυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένου και του σχεδίου «Ηρακλής» για τη μείωση των NPLs των ελληνικών τραπεζών. «Η επενδυτική βαθμίδα είναι πιθανότερο να έλθει από τη Fitch μέσω διπλής αναβάθμισης στις 24 Ιουλίου φέτος, ενώ οι Moody's και S&P αναμένεται να ακολουθήσουν τα επόμενα χρόνια, ανοίγοντας έτσι την πόρτα της Ελλάδας για ένταξη στους διεθνείς δείκτες ομολόγων. Υπενθυμίζεται ότι η Fitch βαθμολογεί σήμερα την Ελλάδα με BB και θετικές προοπτικές (που είναι και η υψηλότερη από όλους του οίκους), δύο σκαλοπάτια κάτω από την επενδυτική βαθμίδα. Η ένταξη στο QE απαιτεί επενδυτική βαθμίδα από τουλάχιστον έναν οίκο.

Η ΕΚΤ

Η Citigroup προχωρεί σε εκτιμήσεις για το πόσα ελληνικά ομόλογα θα μπορέσει να αγοράσει η ΕΚΤ όταν η Ελλάδα περάσει φέτος το «κατώφλι» του QE. Με βάση τις σημερινές θέσεις της κεντρικής τράπεζας στα ομόλογα υπό το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης, η ΕΚΤ χρειάζεται να αγοράσει ελληνικά ομόλογα ύψους 50 δισ. ευρώ για να είναι σύμφωνη με την «κεφαλαιακή κλειδα». Ωστόσο, αναμένεται να τηθεί πλάφον 33% για κάθε έκδοση και έτσι η ΕΚΤ θα μπορέσει να αγοράσει ελληνικά ομόλογα αξίας 11,4 δισ. ευρώ (για να μην ξεπεράσει το όριο του 33%).

Πάντως, όπως επισμαίνει η Citi, το περιθώριο αγορών της ΕΚΤ ενδέχεται να αυξηθεί καθώς θα δημιουργηθεί χώρος τόσο από τους χαμηλότερους στόχους των πλεονασμάτων που θα οδηγήσουν σε περισσότερες εκδόσεις ομολόγων, όσο και από το γεγονός ότι όλο και περισσότερες θέσεις της ΕΚΤ σε ελληνικά ομόλογα που αγοράστηκαν υπό το πρόγραμμα SMPs θα ληξουν σε λιγότερο από 12 μήνες.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΜΗΧΑΝΟΔΗΓΟΣ (ΓΕΡΑΝΟΦΟΡΟΣ)

Η Εταιρεία G & D ΝΕΟΡΦΥΤΟΥ CONSTRUCTIONS LIMITED με Αρ. Μητρώου εργοδότη (ΑΜΕ) 1214427/1/4312 ζητά να προσλάβει μηχανοδηγό (γερανοφόρο) με αρκετά καλούς όρους εργασίας, όχι χαμηλότερους από την σχετική συλλογική σύμβαση.

Οι ενδιαφερόμενοι να αποστέινονται στο επαρχιακό γραφείο εργασίας Λευκωσίας, Τηλ.(22403000).

Θεαματική αλλά εύθραυστη η μείωση του κόστους δανεισμού

Εύσημα και προειδοποιήσεις στην έκθεση της Ε.Ε. για την ελληνική οικονομία

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΛΙΟΛΟΓΟΥ

Την αβεληπρία της ευρωπαϊκής ηγεσίας απέναντι σε μια αυξανόμενη αρέβη διεθνή οικονομική εικόνα αποτυπώνει η συνεδρίαση του Eurogroup. Σε σειρά κρίσιμων ζητημάτων, από την αναμόρφωση της οικονομικής εποπτείας στην Ευρωζώνη ως την ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης, οι συζητήσεις έμειναν σε ένα γενικόλογό επίπεδο – ενδεικτικό της απροθυμίας των κρατών-μελών να λάβουν τα αναγκαία μέτρα θωράκισης του κοινού νομίσματος απέναντι σε μια κρίση, που μπορεί να είναι πιο κοντά από ό,τι δείχνουν οι οικονομικές προγνώσεις. Η Ελλάδα δεν βρέθηκε στην ατζέντα της χθεσινής συνεδρίασης. Την επόμενη εβδομάδα πρόκειται να κλείσει η πέμπτη μετα-προγραμματική αξιολόγηση, ενώ τις επόμενες εβδομάδες αναμένονται οι αναλύσεις βιωσιμότητας του χρέους – η ελληνική και αυτή του ESM. Τον Ιούνιο, με την ολοκλήρωση της έκτης αξιολόγησης, όπως ανέφερε κυβερνητική πηγή, θα ληφθεί η α-

Ο όγκος των κόκκινων δανείων, παρότι έχει μειωθεί, παραμένει «πολύ μεγάλος».

πόφαση για τη δυνατότητα χρήσης των εσόδων από τα ομόλογα ANFA/SMP για επενδύσεις. Σχετικά με τους στόχους για το πρωτογενές πλεόνασμα, σύμφωνα με την ίδια πηγή, η τελική προθεσμία είναι ο Οκτώβριος, όταν θα πρέπει να καταρτιστεί ο προϋπολογισμός.

Παράλληλα, διέρρηξε (real.gr) το έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με το οποίο λαμβάνεται η απόφαση για την παράταση της ενισχυμένης εποπτείας της ελληνικής οικονομίας. Όπως αναφέρεται στο έγγραφο: «Η περιόδος της ενισχυμένης εποπτείας της Ελλάδας υπό το άρθρο 2(1) του κανονισμού (Ε.Ε.) 472/2013, που ενεργοποιήθηκε με την εκτελεστική απόφαση της Κομισιόν (Ε.Ε.) 2018/1192, θα επεκταθεί για πρόσθετη περίοδο έξι μηνών, ξεκινώντας από την 21η Φεβρουαρίου 2020».

Την επόμενη εβδομάδα πρόκειται να κλείσει η πέμπτη μετα-προγραμματική αξιολόγηση, ενώ τις επόμενες εβδομάδες αναμένονται οι αναλύσεις βιωσιμότητας του χρέους – η ελληνική και αυτή του ESM.

Η απόφαση είναι τυπικού χαρακτήρα, αλλά παρουσιάζει ενδιαφέρον γιατί δίνει το στίγμα της κατάστασης της ελληνικής οικονομίας και των προκλήσεων που εξακολουθεί να αντιμετωπίζει. Όπως αναφέρεται στην έκθεση που τη συνοδεύει, «δόθηκε στην Ελλάδα η ευκαιρία να εκφράσει τις απόψεις της σε σχέση με την αξιολόγηση της Επιτροπής μέσω επιστολής που εστάλη στις 22 Ιανουαρίου 2020. Στην απάντησή της στις 27 Ιανουαρίου 2020, η Ελλάδα συμφωνεί ευρέως με την αξιολόγηση της Επιτροπής σε σχέση με τις οικονομικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει, κάτι που αποτελεί και τη βάση για την παράταση της ενισχυμένης εποπτείας».

Οι συντάκτες της έκθεσης σημειώνουν ότι «η Ελλάδα θα συνεχίσει να επωφελείται από την τεχνική υποστήριξη υπό το Πρόγραμμα

Υποστήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (όπως περιγράφεται στον κανονισμό Ε.Ε. 2017/825) για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων». Σχετικά με τον τραπεζικό τομέα, αναφέρεται ότι οι Αρχές κάνουν πρόοδο στις μεταρρυθμίσεις, αλλά «τα σχέδια πρέπει να συγκεκριμωποιηθούν».

Η ρευστότητα των τραπεζών έχει βελτιωθεί, όπως και η πρόσβαση τους στις αγορές, ωστόσο οι κίνδυνοι και οι προκλήσεις του παρελθόντος (legacy) «παραμένουν σε υψηλά επίπεδα». Ειδικότερα, η κεφαλαιακή τους βάση «είναι επαρκής, αλλά μπορεί να υποστεί βραχυπρόθεσμες πιέσεις», ενώ ο όγκος των μη εξυπηρετούμενων δανείων, παρότι έχει μειωθεί, παραμένει «πολύ μεγάλος» (στοιχεία του περασμένου Σεπτεμβρίου).

Στο έγγραφο αναφέρεται επίσης ότι, «παρά

την πρόοδο των περασμένων ετών, η Ελλάδα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει μείζονες προκλήσεις σχετικά με το επιχειρηματικό περιβάλλον και το δικαστικό σύστημα». Ειδικότερα, σημειώνεται ότι η χώρα μας εξακολουθεί να υπολείπεται σημαντικά σε δείκτες όπως ο χρόνος που απαιτείται για την έκδοση δικαστικών αποφάσεων, οι διαδικασίες εγγραφής ιδιοκτησίας, η επιβολή συμβάσεων κ.ά. Τέλος, ενώ αναγνωρίζεται η θεαματική βελτίωση στους όρους δανεισμού της Ελλάδας, η βελτίωση αυτή χαρακτηρίζεται «εύθραυστη» και σημειώνεται ο κίνδυνος μετάδοσης μιας τυχόν επιδείνωσης τους σε άλλες χώρες της Ευρωζώνης. Στο Eurogroup αποφασίστηκε επισήμως και ο διορισμός του Φινλανδού Τούομιας Σααρανκίεμο ως νέου προέδρου του Euroworking Group.

Εξώδικα για τις καθυστερήσεις έκδοσης «χρυσής βίζας»

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

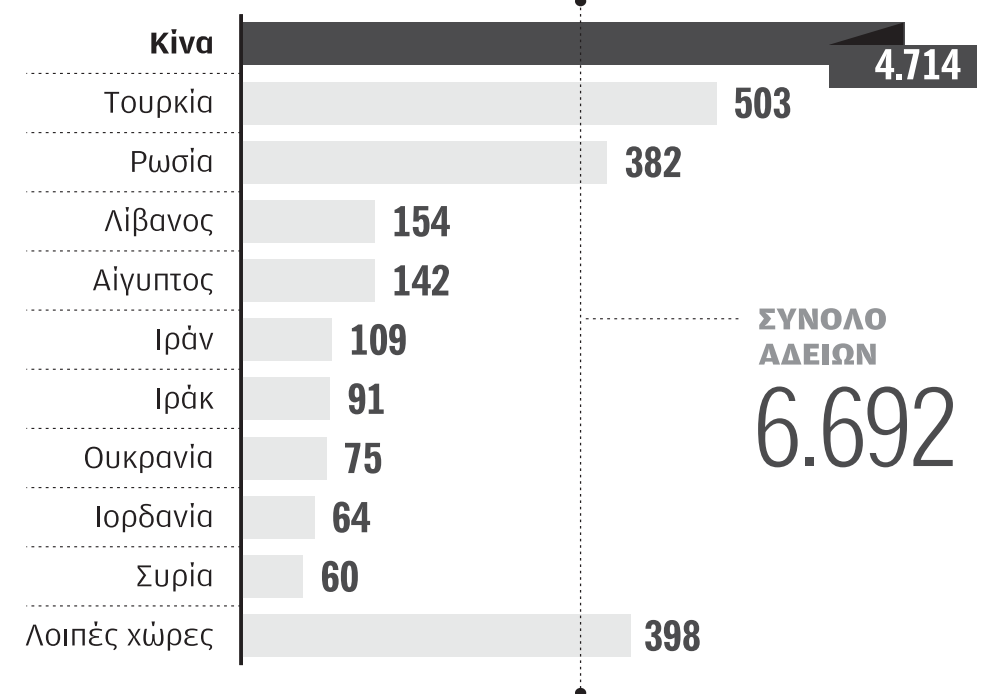
Οι ανσυχίες όσον προειδοποιούσαν πως η εγκώρια γραφειοκρατία δεν θα μπορέσει να σκώσει την εξυπηρέτηση των δικαιούχων του προγράμματος χορήγησης αδειών παραμονής Golden Visa (χρυσή βίζα) αποδεικνύονται βάσιμες, καθώς ξένοι επενδυτές που αγόρασαν ακίνητα αξίας άνω των 250.000 ευρώ άρχισαν εξώδικες διαμαρτυρίες κατά των υπηρεσιών του Δημοσίου, προμηθώντας κλιμάκωση των νομίμων διεκδικησών τους.

Τριάντα πέντε Κινέζοι πολίτες με αιτήσεις χορήγησης visa που σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν γίνει εδώ και δύο χρόνια και ακόμα αναμένουν την ικανοποίησή τους (ο νόμος προβλέπει έκδοση εντός 2 μηνών από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης και λήψης βιομετρικών στοιχείων) απέστειλαν προ μερικών εβδομάδων εξώδικη διαμαρτυρία, πρόσκληση και δήλωση στην Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης Βορείου Τομέα και Ανατολικής Αττικής, Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής.

Με αυτήν ζητούσαν την άμεση χορήγηση της άδειας διαμονής και την ταυτοποίηση των υπευθύνων για τις καθυστερήσεις, προειδοποιώντας πως σε διαφορετική περίπτωση θα προσφύγουν στα αρμόδια ποινικά και δικαστικά δικαστήρια, αλλά και ότι θα διεκδικούσαν αποζημίωση. Σύμφωνα με εκπρόσωπο των ενδιαφερομένων, καμία πρόοδος δεν σημειώθηκε αν και το εξώδικο είχε αποσταλεί πριν από τις γιορτές. Τώρα ετοιμάζονται οι προσφυγές.

Εν τώ μεταξύ, για την αντιμετώπιση αυτών των καταστάσεων η κυβέρνηση επανήλθε, και πριν από λίγες ημέρες εκδόθηκε από τον υπουργό Μεταναστευτικής Πολιτικής Νότη Μητράκη ερμηνευτική εγκύκλιος για τη χορήγηση ή ανανέωση της μόνιμης άδειας διαμονής επενδυτή σε πολίτες τρίτων χωρών που αποκτούν ακίνητη περιουσία στην Ελλάδα.

Συνολικές χορηγήσεις αδειών διαμονής σε επενδυτές-αγοραστής ακινήτων

ΠΗΓΗ: Υπουργείο Μεταναστευσης και Ασύλου, Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής Υποδοχής και Ασύλου, 01.02.2020

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μιλάρé μάλιστα η εγκύκλιος, που φέρει ημερομηνία 6 Φεβρουαρίου 2020, για ζήτηση αξιοπιστίας: «Αναφορικά με τον χρόνο διεκπεραίωσης αιτημάτων έκδοσης της μόνιμης άδειας διαμονής επενδυτή, υπενθυμίζεται ότι οι υπηρεσίες σας θα πρέπει να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε να ολοκληρώνεται εντός διμήνου η εξέταση και η έκδοση

των εν λόγω αδειών, εφόσον συνοδεύονται από πλήρη δικαιολογητικά, όπως προβλέπεται από τη διάταξη του αρ. 20 παρ. Β περ. 7 του ν. 4251/14. Τούτο είναι απολύτως αναγκαίο, καθότι ο χρόνος έκδοσης των αδειών διαμονής αποτελεί σημαντικό μέρος του συνολικού επενδυτικού προγράμματος Golden Visa και τυχόν υπερβάσεις της εν λόγω προθεσμίας

πλήττων του κύρους και την αξιοπιστία του», σημειώνει χαρακτηριστικά.

Η Ελλάδα έχει χορηγήσει 6.692 τέτοιες άδειες διαμονής από τότε που ξεκίνησε το πρόγραμμα το 2013 με τους αριθμούς να αυξάνονται πρόσφατα, ειδικά χάρις στους Κινέζους. Με δεδομένο πως το ελάττωμα ποσό της επένδυσης σε ακίνητο για να δοθεί άδεια διαμονής είναι οι 250.000 ευρώ, το πρόγραμμα έχει φέρει μέχρι στιγμής τουλάχιστον 1,67 δισ. ευρώ στο ελληνικό real estate.

Σε Κινέζους έχουν χορηγηθεί οι 4.714 εξ αυτών με δεύτερη χώρα προέλευσης απούτων τη Ρωσία, με μόλις 503. Δεδομένου ότι το 70%-80% των αγορών ακινήτων γίνεται εντός του λεκανοπεδίου, παρατηρείται έντονος συνωστισμός στις αρμόδιες υπηρεσίες όπως η προαναφερθείσα αλλά και του Πειραιά και άλλου. Αν και έχει δοθεί η δυνατότητα κατάθεσης των σχετικών αιτημάτων έκδοσης των αδειών παραμονής σε όλες τις αποκεντρωμένες διοικήσεις της επικράτειας και ότι υποχρεωτικά σε εκείνες στις οποίες υπάγεται το ακίνητο που πρόκειται να αποκτηθεί, είναι προφανές πως το σύστημα δεν δουλεύει όπως θα έπρεπε. Όπως καταμαρτυρούν πηγές της αγοράς, οι υπηρεσίες προκειμένου να αντιπαραθέσουν τη διορία των δύο μηνών που τους δίνει ο νόμος, συχνά ζητούν και αναζητούν έγγραφα από τους αιτούντες «μηνενίζοντας» έτσι κάθε φορά το χρόνο. Γι' αυτό και η εν λόγω εγκύκλιος αποσαφηνίζει μεταξύ άλλων και το τι μπορούν να ζητούν οι υπηρεσίες από τους ενδιαφερομένους. Είναι χαρακτηριστικό πως στο εξώδικο των 35 Κινέζων πολιτών καταγγέλλονται απαιτήσεις που δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των υπηρεσιών αλλοδαπών και μετανάστευσης, όπως ο έλεγχος του κύρους και της νομιμότητας των τραπεζικών εμβασμάτων και επιταγών ή της προέλευσης και του τρόπου απόκτησης των κεφαλαίων με τους οποίους είναι επιφορτισμένο το τραπεζικό σύστημα και οι συμβολαιογράφοι.

Μέρισμα 779 εκατ. ευρώ στο Δημόσιο από την ΤτΕ

Σε μέρισμα 779 εκατ. ευρώ από την Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να προσβλέπει φέτος το ελληνικό Δημόσιο, σημαντικά ενισχυμένο σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο, οπότε διαμορφώθηκε στα 644,3 εκατ. ευρώ. Όπως ανακοίνωσε η τράπεζα, το Γενικό της Συμβούλιο ενέκρινε τις οικονομικές καταστάσεις της για τη χρήση που έληξε στις 31/12/19. Τα συνολικά καθαρά έσοδα της τράπεζας για τη χρήση 2019 ανήλθαν σε 1.166,0 εκατ. ευρώ, ενώ τα συνολικά έξοδα διαμορφώθηκαν σε 323,7 εκατ. ευρώ. Τα κέρδη

της τράπεζας στη χρήση 2019 αυξήθηκαν κατά 184,7 εκατ. ευρώ και ανήλθαν σε 842,3 εκατ. ευρώ, έναντι 657,6 εκατ. ευρώ της προηγούμενης χρήσης. Το Γενικό Συμβούλιο αποφάσισε να προτείνει στη γενική συνέλευση των μετόχων τη διανομή του προβλεπόμενου μερίσματος προς τους μετόχους, την προσαύξηση του έκτακτου αποθεματικού κατά το ποσό των 50,0 εκατ. ευρώ και τη μεταφορά ποσού 779,0 εκατ. ευρώ στο ελληνικό Δημόσιο. Το μέρισμα ανά μετοχή που θα προταθεί στη γενική συνέλευση

των μετόχων της τράπεζας για διανομή ανέρχεται σε 0,6720 ευρώ, αμετάβλητο σε σύγκριση με την προηγούμενη χρήση. Αξίζει να σημειωθεί πως οι δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών εκτινάχθηκαν και διαμορφώθηκαν σε 824,3 εκατ. ευρώ, έναντι 264,1 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, εμφανίζοντας αύξηση κατά 560,2 εκατ. ευρώ. Η αύξηση αυτή οφείλεται στις σημαντικές προβλέψεις για το ασφαλιστικό της τράπεζας (η οποία καλύπτει εξ ολοκλήρου τις συνταξιοδοτικές δαπάνες του προσωπικού

της), λόγω της σημαντικής μείωσης των επιτοκίων προεξόφλησης που εφαρμόστηκαν κατά την αναλογιστική αποτίμηση των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων της τράπεζας. Παράλληλα, η σχετική ανακοίνωση της τράπεζας αναφέρει ότι απελευθερώθηκαν σχηματισθείσες προβλέψεις για χρηματοοικονομικούς κινδύνους προηγούμενων ετών ύψους 766,0 εκατ. ευρώ, λόγω της σημαντικής βελτίωσης της χρηματοοικονομικής κατάστασης της Ελλάδας, συμβάλλοντας θετικά στα αποτελέσματα της χρήσης 2019.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2020

**Ιδιωτική
Εκπαίδευση**

Οργανωμένη και ευέλικτη στις εκπαιδευτικές ανάγκες
ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Διεθνείς όμιλοι δρομολογούν επενδύσεις στην Ελλάδα

Επιλεκτικές κινήσεις από Pfizer, Tesla, VW, Cisco, SAP, PwC, Amazon και eBay

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Πυκνώνουν οι μικρές έντασης κεφαλαίου επενδύσεις μεγάλων ξένων επώνυμων ομίλων στην Ελλάδα. Brands με διεθνή παρουσία και αναγνωρισιμότητα και κυρίως με προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης. Η σχετική κινητικότητα έχει ξεκινήσει το τελευταίο επτάμηνο και ωριμάζει τώρα με τις πρώτες υπογραφές συμβάσεων. Pfizer, Tesla, Volkswagen, Cisco, SAP, Amazon και eBay είναι οι γνωστότερες από τις εταιρείες που είτε ενισχύουν είτε εγκαθιστούν για πρώτη φορά εδώ δραστηριότητές τους.

Επαφές στην Αθήνα έχει ξεκινήσει ο Ισραηλινός Teddy Sagi της Playtech, με περιουσία 4,1 δισ. δολαρίων.

Η εμπειρία τους από την επαφή με τις ελληνικές διαδικασίες θα αποτελέσει και οδηγό για τις επόμενες κινήσεις τους, εκτιμούν στην αγορά. Και έτι περαιτέρω μπορεί να ανοίξει τον δρόμο και για άλλους ομίλους αν οι κινήσεις αυτές στεφθούν από επιτυχία. Αυτός είναι και ο λόγος που η κυβέρνηση επιδιώκει να διευκολύνει και να επταχύνει τις συζητήσεις και τις αδειοδοτήσεις πάντοτε εντός του υφιστάμενου πλαισίου το οποίο παράλληλα επικρατεί να απλοποιηθεί. Θα πρέπει να σημειωθεί πως σημειολογικά και ουσιαστικά σημαντικό είναι και το ότι η πλειοψηφία των επενδύσεων αυτών γίνεται σε νέες τεχνολογίες και τάσεις, προκείμενες έτσι την ελληνική αγορά με DNA εφαρμοσμένων καινοτομίας και έρευνας και ενισχυόμενες με προσιτά μέσα παραγωγής εδώ ή και ανάκτησης από το εξωτερικό των νέων επιστημόνων (brain gain).

SAP

Μόλις την Πέμπτη η γερμανική τεχνολογική εταιρεία SAP ανακοίνωσε το «Πρόγραμμα Athina - Επιμόρφωση Νέων στις τεχνολογίες SAP», το οποίο στοχεύει στη δημιουργία 300 νέων θέσεων εργασίας υψηλής προστιθέμενης αξίας μεσοπρόθεσμα. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα που απευθύνεται σε νέους, αποφοίτους ανωτάτων σχολών τεχνολογικής ή οικονομικής κατεύθυνσης. Σκοπός της πρωτοβουλίας αυτής είναι η άμεση απορρόφηση των πιστοποιημένων νέων σε νέες θέσεις εργασίας εντός του οικοσυστήματος SAP. Ο πρώτος κύκλος της εκπαίδευσης και πιστοποίησης θα εστιάζει σε τομείς όπως οι λύσεις ERP, Big Data, Analytics, HCM, CX και Platform & Technology της SAP.

PwC

Την ίδια ώρα, η PwC πρόκειται σύντομα να ανακοινώσει την ενίσχυση της δραστηριότητάς της στη Θεσσαλονίκη, δημιουργώντας προοπτικώς έως και 100 θέσεις εργασίας, αναπτύσσοντας περαιτέρω τις συμβουλευτικές υπηρεσίες για τους υφιστάμενους αλλά και νέους συνεργάτες της. Μάλιστα, πρόσφατα μετέφερε τα γραφεία της σε νέο σύγχρονο κτήριο στην Πυλαία που μπορεί να στεγάσει την επέκτασή της.

Cisco

Η Cisco από την πλευρά της προχωρεί σε επένδυση προϋπολογισμού έως και 12 εκατ. ευρώ για τη δημιουργία Διεθνούς Κέντρου Καινοτομίας και Ανάπτυξης Ψηφιακών Δεξιοτήτων στη Θεσσαλονίκη. Να τονιστεί πως το Κέντρο θα αναπτύσσει τεχνολογίες για τις εξήμενες πόλεις, για το Ιντερνετ των Πραγμάτων (IoT) και ειδικές εφαρμογές σε τομείς όπως η υγεία, η αγροτική ανάπτυξη, ο τουρισμός, η προστασία του περιβάλλοντος, η πολιτική προστασία κ.λπ.

Η Tesla πρόκειται να αναπτύξει στην Ελλάδα δίκτυο ταχυφορτιστών, επένδυση η οποία υπολογίζεται στα 10 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με πηγές της «Κ», μάλιστα, έχουν εντοπιστεί και ετοιμάζονται οι σχετικές συμβάσεις για ορισμένα από τα ακίνητα που απαιτούνται.

Amazon

Σε επένδυση της Amazon Web Services για τη δημιουργία μιας τοποθεσίας Amazon Cloud Front Edge στην Αθήνα, η οποία έχει ξεκινήσει τη λειτουργία της ενώνοντας την Ελλάδα και τη Νοτιοανατολική Ευρώπη στο παγκόσμιο δίκτυο της Amazon Web Services προχωρεί ο αμερικανικός κολοσσός λιανικού εμπορίου. Ηδη υπεγράφη με το υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης μνημόνιο συνεργασίας, με έμφαση στη συνεργασία των δύο μερών στους τομείς της ψηφιακής διακυβέρνησης, των ψηφιακών δεξιοτήτων, των ψηφιακών υποδομών και καινοτομίας.

eBay

Και η eBay, όμως, ήρθε στην Αθήνα, καθιστώντας την ελληνική πρωτεύουσα την πρώτη παγκοσμίως που υποδέχεται το πρόγραμμα eBay Accor Revival. Το καινοτόμο αυτό πρόγραμμα έχει ήδη τρέξει σε 15 χώρες και έχει εκπαιδεύσει πάνω από 500 ιδιοκτήτες μικρομεσαίων επιχειρήσεων για την επιτυχία τους στις διεθνείς πωλήσεις. Στόχος του προγράμματος είναι η ενίσχυση της διαδικτυακής πρόσβασης των 70 ελληνικών επιχειρήσεων που επέλεξαν για ένα νέο ξεκίνημα σε διεθνείς επιτυχημένες πωλήσεις.

Volkswagen

Ο όμιλος της Volkswagen σχεδιάζει πιλοτικό πρόγραμμα αυτόνομων οχημάτων στην Ελλάδα και ειδικότερα σε κάποιο από τα χαρακτηρισμένα παραμεθώρια, ώστε να είναι σύμφωνο με το ευρωπαϊκό πλαίσιο η εν λόγω επένδυση. Οι υπογραφές αναμένεται να πέσουν εντός του επομένου μηνός. Η ελληνική πλευρά πρότεινε τη Θάσο, όπου θα μπορεί η γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία να αναπτύξει δίκτυο που απαιτείται για να δοκιμάζει οχήματα με αυτόνομη οδήγηση με την παρουσία προσωπικού οδηγού στο όχημα. Το συγκεκριμένο project έχει όμως πολύ μεγαλύτερη σημασία. Αν «τρέξει» ομαλά, αυξάνεται η «βαθμολογία» της χώρας στις σχετικές αξιολογήσεις της VW για την επιλογή χώρας ανάπτυξης νέου εργοστασίου μετά τη ματαίωση των σχετικών σχεδίων για την Τουρκία. Το θέμα εμπλοκώνεται τόσο ο υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων Αδωνις Γεωργιάδης όσο και ο υφυπουργός Εξωτερικών για την Οικονομική Διπλωματία Κώστας Φραγκογιάννης.

Pfizer

Θέμα εβδομάδων αν όχι ημερών είναι η υπογραφή των μισθωτηρίων συμβάσεων της φαρμακοβιομηχανίας Pfizer με την ιδιοκτησία επιλεγμένου ακινήτου στη

Θεσσαλονίκη (2.200 τ.μ. γραφείων) όπου και θα αναπτυχθεί επένδυση για τη δημιουργία digital hub. Πηγές του ομίλου αναφέρουν στην «Κ» πως η συγκεκριμένη δραστηριότητα θα δημιουργήσει μεσοπρόθεσμα 200 και ενδεχομένως έως και 250 νέες θέσεις εργασίας. Το κέντρο ψηφιακής καινοτομίας εκτιμάται ότι θα είναι σε πλήρη λειτουργία έως τις αρχές του 2021. Το hub θα απασχολεί επιστήμονες υψηλής εξειδίκευσης στα αντικείμενα της τεχνικής νοημοσύνης, των μεγάλων δεδομένων και των analytics, ενώ θα υπάρχει τμήμα cyber security.

Tesla

Γνωστότερη όλων των επενδύσεων αυτών έγινε την προηγούμενη εβδομάδα η απόφαση της Tesla να αναπτύξει στην Ελλάδα δίκτυο ταχυφορτιστών. Σύμφωνα με πηγές της «Κ», μάλιστα, έχουν εντοπιστεί και ετοιμάζονται οι σχετικές συμβάσεις για μερικά από τα ακίνητα που απαιτούνται. Η επένδυση αυτή είναι της τάξεως των 10 εκατομμυρίων ευρώ. Αφορά το «πλεκτηρικό όχημα» με αφετηρία την Πορτογαλία, συνέχεια σε Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Ελλάδα με κατάληξη στην Τουρκία. Το ελληνικό τμήμα ξεκινά από το λιμάνι της Πάτρας και μέσω ΠΑΘΕ και Εγνατίας καταλήγει στην Αλεξανδρούπολη. Προς

τούτο προχωρούν και οι συζητήσεις με τον ΔΕΔΔΗΕ προκειμένου να ηλεκτροδοτηθούν επαρκώς οι σταθμοί που θέλει να αναπτύξει η αμερικανική αυτοκινητοβιομηχανία.

Teddy Sagi

Η έλευση έστω και με μικρές σχετικά έντασης κεφαλαίου επενδύσεων των Tesla, Pfizer, Volkswagen, PwC, Cisco, SAP, Amazon, eBay είναι αποτέλεσμα πρωτοβουλιών που σχεδιάστηκαν αρκετά νωρίτερα και πήραν το πράσινο φως μετά το καλοκαίρι και την ευρύτερη βελτίωση του διεθνούς επενδυτικού κλίματος για την Ελλάδα. Μία σειρά άλλων επενδύσεων, κάποιων κατά πολύ μεγαλύτερων, βρίσκεται τώρα στον σχεδιασμό. Για παράδειγμα, η «Κ» είναι σε θέση να γνωρίζει πως ευκαιρίες στον ελληνικό επιχειρηματικό χώρο αναζητεί ο Ισραηλινός διςεκατομμυριούχος Teddy Sagi. Ο βασικός μέτοχος μεταξύ άλλων και της Playtech, συναντήθηκε μάλιστα με τον υπουργό Ανάπτυξης στα τέλη του περασμένου έτους και τον γνωστοποίησε την απόφασή του να προχωρήσει σε σημαντικές επενδύσεις στη χώρα. Να σημειωθεί πως η καθαρή αξία της περιουσίας του Teddy Sagi σύμφωνα με το Forbes ανέρχεται στα 4,1 δισ. δολάρια.

Συνεχίζουν να επωμίζονται λίγοι τα μεγαλύτερα φορολογικά βάρη

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Αιχμές για τις επιλογές που έγιναν στις φορολογικές ελαφρύνσεις και το συνταξιοδοτικό διατύπωσε ο γενικός διευθυντής του ΙΟΒΕ, καθηγητής Νίκος Βέττας, παρουσιάζοντας την τριμηνιαία έκθεσή του Ιδρύματός του.

«Οι πρόσφατες παρεμβάσεις καθιστούν το σύστημα φορολογίας εισοδήματος ακόμη περισσότερο προοδευτικό και διατηρούν ακραία φορολογικά επιβάρυνση για το σχετικά μικρό ποσοστό του πληθυσμού που πληρώνει φόρους», υπογράμμισε ο κ. Βέττας. «Από κοινού με τις παρεμβάσεις που έχουν ανακινωθεί στο ασφαλιστικό σύστημα εννοούν σχετικά περισσότερο την αυτοα-

πασχόληση και μικρή επιχειρηματικότητα σε σύγκριση με τη μισθωτή απασχόληση, εξέλιξη που δεν συντείνει στην ενίσχυση της παραγωγικότητας και εξωστρέφειας της οικονομίας».

Ο κ. Βέττας τόνισε ότι είναι σημαντικό να αξιοποιηθεί η θετική συγκυρία που υπάρχει σήμερα για να αντιμετωπιστούν μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα προβλήματα και να μην κινδυνεύσουμε να κυλήσουμε σε 10 χρόνια σε καταστάσεις ανάλογες με αυτές που μας οδήγησαν στα μνημόνια. «Προς αυτή την κατεύθυνση», είπε, «θα ήταν ιδιαίτερα θετική η μείωση του επιπέδου των ασφαλιστικών εισφορών στη μισθωτή εργασία, του ιδιαίτερα υψηλού ορίου του ασφαλιστέου εισοδήματος, της ενίσχυσης

της ανταποδοτικότητας και ευελιξίας των συντάξεων μέσω δεύτερου και τρίτου πυλώνα και η άμβλυση της ακραίας προοδευτικότητας του φορολογικού εισοδήματος». Το ΙΟΒΕ προβλέπει ότι ο ρυθμός ανάπτυξης το 2020 θα κινηθεί μεταξύ 2,2% και 2,5%, έναντι πρόβλεψης του προϋπολογισμού για 2,8%. Για το 2019 εκτιμά ότι διαμορφώθηκε στο 2,1%.

Ο κ. Βέττας σημείωσε ότι η οικονομία βρίσκεται σε στάδιο επαχυνόμενης πραγματικής μεγέθυνσης, πως η καταναλωτική εμπιστοσύνη και το οικονομικό κλίμα ευρύτερα ενισχύονται σε υψηλά επίπεδα εικοσασίας και δωδεκαετίας αντίστοιχα. «Η άρση της ακραίας αβεβαιότητας που κυριάρχησε για μία σχεδόν δεκαετία, έχει από

μόνη της ευεργετικά αποτελέσματα», είπε. Ωστόσο, τόνισε παράλληλα ότι «το συνολικό επίπεδο επενδύσεων στη χώρα μας παραμένει καθυστερημένο περίπου στο μισό από αυτό που θα χρειαζόταν για τη σύγκλιση με τις υπόλοιπες οικονομίες της Ευρωζώνης». Όπως είπε, «οι επενδύσεις παραμένουν σε ακραία χαμηλό επίπεδο, παρά τη βελτίωση των προσδοκιών. Αλίμονο, αν την επόμενη και τη μεθεπόμενη χρονιά δεν επιτευχθούν οι στόχοι». «Μετά τα επόμενα λίγα χρόνια, όπου αναμένεται βελτίωση, τα θεμελιώδη της οικονομίας δεν την τραβούν μεσοπρόθεσμα από το 2% προς το 3%, αλλά την υποβιβάζουν προς το 1% επίσης πραγματικής μεγέθυνσης», προειδοποίησε. «Θα είναι λοιπόν ιδιαίτερα χρήσιμο να γίνει κατανοητό

πως η πορεία ενδυνάμωσης της οικονομίας δεν έχει τελειώσει, ούτε θα είναι αυτόματα. Θα απαιτηθούν στοχευμένες πολιτικές, όσο και οριζόντιες, ειδικότερα στα συστήματα φορολογίας συντάξεων και εκπαίδευσης. Ο στόχος πρέπει να είναι να αυξηθεί συστηματικά η αμοιβή της εργασίας και της επιχειρηματικότητας στη χώρα. Μόνο εάν αυτό συμβεί η μεγέθυνση της οικονομίας που καταγράφεται σήμερα θα οδηγήσει σε συνθήκες για ισχυρή ανάπτυξη μεσοπρόθεσμα».

Απαντώντας σε ερώτηση για την αύξηση του κατώτατου μισθού, ο κ. Βέττας είπε, εξάλλου, ότι ίσως πρέπει να εξεταστεί το ερώτημα της αποσοφιστικής του από τα επιδόματα.

Αιχμηρείται η ακραία φορολογική επιβάρυνση για το σχετικά μικρό ποσοστό του πληθυσμού που πληρώνει φόρους, υπογράμμισε ο γενικός διευθυντής του ΙΟΒΕ, καθηγητής Νίκος Βέττας.

ΔΗΜΟΣ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

ΠΛΗΡΩΣΗ ΚΕΝΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

- **ΘΕΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΤΑΜΙΑ** (Μισθ. Κλίμακα Α14)
- **ΘΕΣΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ** (Μισθ. Κλίμακα Α8-Α10-Α11)
- **ΤΡΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ** (Μισθ. Κλίμακα Α5 (2η βαθμίδα) - Α7-Α8(Ι))
- **ΘΕΣΗ ΒΟΗΘΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ** (Μισθ. Κλίμακα Α5 (2η βαθμίδα) - Α7-Α8(Ι))

Ο Δήμος Στροβόλου δέχεται αιτήσεις για την πλήρωση των πιο πάνω κενών θέσεων πρώτου διορισμού.

Λεπτομέρειες για τη μισθολογική κλίμακα, τα καθήκοντα, τις ευθύνες και τα απαιτούμενα προσόντα έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Δήμου και έχουν δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, ημερ. 14/2/2020.

Για έντυπα αιτήσεων και περισσότερες πληροφορίες επί του θέματος, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποστέλλονται στο Γραφείο Εξυπηρέτησης Δημωτών, στο Δημαρχείο Στροβόλου, Λεωφ. Στροβόλου 100, Στροβόλος, ή/και στο τηλέφωνο 22470470 (Γραφείο Εξυπηρέτησης Δημωτών) κατά τις εργάσιμες μέρες και ώρες και στην ιστοσελίδα του Δήμου <http://www.strovolos.org.cy>, στις ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ.

Οι αιτήσεις θα πρέπει να παραδοθούν στα Γραφεία του Δήμου ή να αποσταλούν μέσω Ταχυδρομείου με συστημένη επιστολή όχι αργότερα από τις 13 Μαρτίου 2020 και ώρα 15:00.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) ανακοινώνει ότι δέχεται αιτήσεις για την πλήρωση κενών θέσεων Λειτουργού Β' Τάξης. Οι αιτήσεις μπορούν να υποβληθούν μόνο ηλεκτρονικά μέσω αυτοματοποιημένου εργαλείου, το αργότερο μέχρι την Δευτέρα 24 Φεβρουαρίου 2020 και ώρα 24:00.

Περισσότερες λεπτομέρειες και πληροφορίες σχετικά με την υποβολή αιτήσεων έχουν αναρτηθεί στον ιστοχώρο της ΚΤΚ, στη διεύθυνση: <https://www.centralbank.cy/el/the-bank/employment>.

Photos Photiades Homes: Νέα εταιρική ταυτότητα στον τομέα ανάπτυξης γης για τον Όμιλο Φώτος Φωτιάδης

Η Photos Photiades Homes, περήφανο μέλος του Ομίλου Φώτος Φωτιάδης παρουσιάζει την νέα της εταιρική ταυτότητα, η οποία αντικατοπτρίζει την μετεξέλιξη της στον τομέα ανάπτυξης ακινήτων στην Κύπρο και αποτελεί μέρος ενός ολοκληρωμένου πλάνου για μια πιο δυναμική πορεία στον χώρο.

Βασικό στοιχείο της ανανεωμένης ταυτότητας της εταιρείας είναι το νέο λογότυπο, το οποίο είναι εμπνευσμένο από τις διαχρονικές αξίες του ομίλου, την εμπορική αξιοπιστία, την ικανοποίηση του πελάτη, την εταιρική και κοινωνική υπευθυνότητα και την υγιή και συνεχή ανάπτυξή της.

Αποστολή της Photos Photiades Homes, είναι όπως τα έργα της να προσδίδουν στην κυπριακή κοινωνία και στους πελάτες της, «Αξία για μια Ζωή» (Value for Life) μέσα από σύγχρονα οικιστικά και εμπορικά αναπτυξιακά έργα που ικανοποιούν ακόμα και τον πιο απαιτητικό πελάτη.

Η Photos Photiades Homes έχει προχωρήσει επίσης, στη δημιουργία μιας νέας ιστοσελίδας, την photiadeshomes.com, η οποία διακρίνεται για τον μοντέρνο σχεδιασμό, την ξεκάθαρη δομή και την εύκολη πλοήγηση. Η ιστοσελίδα παρουσιάζει, μεταξύ άλλων, τα νέα εντυπωσιακά οικιστικά έργα της εταιρείας στην Λευκωσία, που βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης και απευθύνονται κατά κύριο λόγο στον Κύπριο αγοραστή.

Εντυπωσιακά, αλλά και πρωτοποριακά κτήρια με ευρύχωρα διαμερίσματα 1, 2 και 3 υπνοδωματίων σε προνομιακές περιοχές της Λευκωσίας, όπως είναι η Ακρόπολη, ο Λυκαβηττός και στο κέντρο της Λευκωσίας, έχουν σχεδιαστεί με τις υψηλότερες προδιαγραφές

από γνωστούς και διακεκριμένους Κύπριους αρχιτέκτονες. Τα κτήρια έχουν ως βασικά χαρακτηριστικά την ενεργειακή απόδοση, υποδαπέδια θέρμανση, συστήματα κλιματισμού, υψηλής ποιότητας υλικά κατασκευής και δίνοντας σημασία στην λεπτομέρεια. Άνετοι κοινόχρηστοι χώροι, χώροι πρασίνου και συστήματα που διασφαλίζουν την ασφάλεια του κτηρίου και την άνεση των κατοίκων, είναι μερικά από τα χαρακτηριστικά των έργων της εταιρείας.

Λίγο μόνο έξω από την πρωτεύουσα, στο καταπράσινο Carolina Park, η Photos Photiades Homes προσφέρει κατοικίες για τη σύγχρονη οικογένεια που αναζητά ένα σπίτι σε μια ήσυχη αμιγή οικιστική περιοχή, μόνο λίγα λεπτά μακριά από την πόλη αλλά και με εύκολη πρόσβαση σε Λάρνακα και Λεμεσό.

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να επισκεφθείτε την νέα ιστοσελίδα photiadeshomes.com ή τηλεφωνικά στο 22452000.

Η οικειότητα αποξενώνει τα ζευγάρια

Τους λόγους της ασυνεννοσίας μεταξύ των ανθρώπων αποκαλύπτει νέα έρευνα

Της **KATE MURPHY**
THE NEW YORK TIMES

«Δεν με προσέχεις!», «Αφσέ με να τελειώσω!», «Δεν είπα αυτό!». Αυτές είναι κάποιες από τις πιο κοινές εκφράσεις σε στενές σχέσεις μεταξύ ανθρώπων. Πρόσφατες έρευνες έχουν δείξει ότι όσο πιο οικεία νιώθουμε για κάποιον τόσο λιγότερο ακούμε αυτά που μας λέει. Το φαινόμενο αυτό ονομάζεται «προκατάληψη εκ του σύγγενους επικοινωνίας» και έχει την ικανότητα να υποσκάψει και να δώσει τέλος σε μακροχρόνιες σχέσεις.

Η οικειότητα δημιουργεί έτσι υποσυνείδητη τάση σίγασης όσων μας λέει κάποιος οικείος μας, εξαιτίας της «συνήθους εσφαλμένης» πεποίθησης ότι γνωρίζουμε τι θα μας πει. Οι άνθρωποι, όμως, αλλάζουν διαρκώς, χάρη στα ερεθίσματα και στις καθημερινές μας συνομιλίες. Η προκατάληψη της εκ του σύγγενους επικοινωνίας εκδηλώνεται όταν ένα ζευγάρι νιώθει ότι δεν μπορεί πια να επικοινωνήσει ή όταν τα παιδιά τους κάνουν αδιανόητα γι' αυτούς πράγματα.

«Για να συνειδητοποιήσει κανείς τι ακριβώς εννοεί ο σύντροφός του, θα πρέπει να επιβεβαιώσει ότι αυτό είναι το πραγματικό νόημα της συζήτησης. Αυτό είναι κάτι που δεν κάνουμε με τους οικείους μας, υποθέτοντας ότι γνωρίζουμε ακριβώς τι εν-

Αδυναμία συνεννόησης προκαλεί η υπερβολική οικειότητα, όπως αυτή που αναπτύσσεται στα σύγχρονα ανδρόγυνα.

νοούν», λέει ο Νικόλας Επλί, καθηγητής Ψυχολογίας στη Σχολή Οικονομικών Επιτημών Μπουθ του Σικάγο.

Η συγκεκριμένη «προκατάληψη» δεν μας εμποδίζει μόνο να αφογκραστούμε τι μας λέει ακριβώς ο σύντροφός μας, αλλά μας κάνει κάποιες φορές να κρατάμε μυστικά

και πληροφορίες ο ένας από τον άλλο. Σε ενδελεχή μελέτη 38 μεταπτυχιακών φοιτητών, ο Κοινωνιολόγος του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ, Μάριο Λούι Σμιλ, διαπίστωσε ότι στο ήμισυ των περιπτώσεων, οι άνθρωποι εκμυστηρεύονται τις πιο επείγουσες ανησυχίες τους σε ανθρώπους, με τους ο-

ποίους δεν έχουν τόσο στενό σύνδεσμο, ακόμη και σε ανθρώπους τους οποίους συνάντησαν τυχαία, και όχι σε δικούς τους ανθρώπους, όπως τον σύζυγο, κάποιο μέλος της οικογένειας ή ένα στενό φίλο.

Ο Βρετανός ψυχολόγος Ρόμπιν Ντάνιμαρ υποστηρίζει ότι ο καλύτερος τρόπος διατήρησης των στενών σχέσεων είναι μέσω «καθημερινής συζήτησης». Αυτό περιλαμβάνει απλές ερωτήσεις, όπως «τι κάνεις;», ενώ ο ερωτών οφείλει να ακούει τι του απαντά ο κοντινός του άνθρωπος. Πολύ συχνά, σύζυγοι, γονείς και τα παιδιά τους περιορίζουν τις συζητήσεις τους σε διαδικαστικά θέματα, όπως τι θα φάμε το βράδυ, ποιος θα βάλει πλυντήριο ή τι ώρα θα φύγουμε για προπόνηση. Οι φίλοι, από τη μεριά τους, εκθέτουν συνήθως τις τελευταίες δραστηριότητες ή τα επιτεύγματά τους, αποφεύγοντας να μιλήσουν ειλικρινά για τα συναισθήματά τους, τις ελπίδες και τους φόβους τους.

Σφυγμομέτρηση του 2018 σε 20.000 Αμερικανούς έδειξε ότι το ήμισυ από αυτούς αποφεύγει τις ουσιαστικές συζητήσεις, ενώ αντίστοιχο ποσοστό λέει ότι συχνά νιώθει απομονωμένο όταν βρίσκεται με πολλούς άλλους ανθρώπους. Την ίδια στιγμή, την αποξένωση ενισχύει η τεχνολογία, που απομακρύνει τους ανθρώπους, αντικαθιστώντας τις ανθρώπινες σχέσεις με απρόσωπες συζητήσεις μέσω Διαδικτύου.

Πράσινη κηδεία μέσω φυσικής οργανικής μείωσης

Τη διαδικασία της μετά θάνατον «ανθρώπινος λιπασματοποίησης» πρόκειται να προσφέρει σε κάθε ενδιαφερόμενο η αμερικανική εταιρεία Recompose τους ερχόμενους μήνες, τονίζοντας ότι πρόκειται για μια «πράσινη διαδικασία», η οποία εξοικονομεί περισσότερο από έναν τόνο άνθρακα, συγκριτικά με την αποτέφρωση ή την παραδοσιακή ταφή. Η πιλοτική μελέτη, που πραγματοποιήθηκε σε σορούς εθελοντών, έδειξε ότι οι μαλακοί ιστοί αποσυντέθηκαν ολοσχερώς με ασφάλεια μέσα σε τριάντα ημέρες. Η εταιρεία ανακοίνωσε ότι πρόκειται να προσφέρει τις υπηρεσίες της ήδη από τον επόμενο Φεβρουάριο στην πολιτεία της Ουάσινγκτον. Η διευθύνουσα σύμβουλος και ιδρύτρια της Recompose, Κατρίνα Σπέιντ, επισημαίνει ότι η διαρκώς αυξανόμενη ανησυχία του κόσμου για την κλιματική αλλαγή ενισχύει πολύ το ενδιαφέρον των επιδοξων πελατών της για τη λιπασματοποίηση. «Μέχρι στιγμής, 15.000 άνθρωποι έχουν εγγραφεί στο ενημερωτικό δελτίο μας. Η νομοθεσία που θα επιτρέψει τη διαδικασία στην πολιτεία της Ουάσινγκτον υποστηρίχθηκε από όλα τα κόμματα και υπερψηφίστηκε αμέσως. Το πρόγραμμά μας κινήθηκε με τέτοια ταχύτητα εξαιτίας της έκτακτης ανάγκης που επικρατεί λόγω κλιματικής αλλαγής και της αναγκαιότητας να αποκαταστήσουμε τα πράγματα».

Τα συμπεράσματα της επιστημονικής μελέτης που εκπόνησε η εταιρεία για τη διαδικασία, την οποία αποκαλεί «φυσική οργανική μείωση», παρουσιάστηκαν στο συνέδριο της Αμερικανικής Εταιρείας για την Προώθηση των Επιστημών, που πραγματοποιήθηκε στο Σιάτλ. Όπως επισήμανε η Κατρίνα Σπέιντ, η ιδέα της ανθρώπινος λιπασματοποίησης γεννήθηκε πριν από 13 χρόνια, όταν, σε ηλικία 30 ετών, άρχισε να σκέφτεται τη θνητότητά της. «Όταν πεθάνω, δεν θα πρέπει να επιστρέψω σε αυτόν τον πλανήτη που με προστάτευσε και με στήριξε σε όλη μου τη ζωή; Είναι λογικό και ταυτόχρονα όμορφο», εξηγεί. Επίσης, η ιδρύτρια της Recompose τονίζει ότι υπάρχει διαφορά ανάμεσα στην αποσύνθεση και στη λιπασματοποίηση. Η πρώτη συμβαίνει όταν το νεκρό σώμα εγκα-

ταλείται στο έδαφος, η δεύτερη περιλαμβάνει την τοποθέτηση του νεκρού σώματος σε ένα κλειστό κουτί με ροκανίδια, άλλα-άλλα και άχυρα. Ενα μήνα αργότερα, τα υπολείμματα παραδίδονται στους συγγενείς για να τα σκορπίσουν σε φυτά ή σε κάποιο δένδρο.

ταλείται στο έδαφος, η δεύτερη περιλαμβάνει την τοποθέτηση του νεκρού σώματος σε ένα κλειστό κουτί με ροκανίδια, άλλα-άλλα και άχυρα. Το σώμα περιστρέφεται αργά ώστε να επιτραπεί στα μικρόβια να το διασπάσουν. Ενα μήνα αργότερα, τα υπολείμματα παραδίδονται στους συγγενείς για να τα σκορπίσουν σε φυτά ή σε κάποιο δένδρο. Η εταιρεία ζήτησε τη βοήθεια της καθηγήτριας Λιν Κάρπερντερ-Μπογκς του Πολιτειακού Πανεπιστημίου της Ουάσινγκτον ώστε η διαδικασία να είναι απολύτως ασφαλής για το περιβάλλον. Όπως εξηγεί η Κάρπερντερ-Μπογκς, κατά τη διαδικασία λιπασματοποίησης αναπτύσσονται θερμοκρασίες που αγγίζουν, παροδικά, τους 55 βαθμούς Κελσίου. «Είμαστε βέβαιοι ότι όλοι οι παθολόγοι μικροοργανισμοί και τα διάφορα χημικά στοιχεία καταστράφηκαν ολοσχερώς εξαιτίας της υψηλής θερμοκρασίας», τονίζει.

Την αγαμία των κληρικών διατηρεί ο Πάπας

ΒΑΤΙΚΑΝΟ. Την πρόταση για χειροτονία ορισμένων εγγάμων ανδρών στην περιοχή του Αμαζονίου, που αντιμετωπίζει οξεία έλλειψη Ρωμαιοκαθολικών ιερέων, απέρριψε ο Πάπας Φραγκίσκος. Η πρόταση, την οποία είχαν καταθέσει πέρυσι Λατινοαμερικανοί επίσκοποι, είχε προκαλέσει την ανησυχία συντηρητικών καθολικών κύκλων, οι οποίοι φοβούνταν ότι θα οδηγούσε στην ανατροπή της υποχρέωσης αγαμίας των κληρικών και σε περαιτέρω διακοπή της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και του 1,3 δισεκατομμυρίου πιστών της σε όλο τον κόσμο.

Ο Φραγκίσκος έδωσε την αρνητική του απάντηση σε «αποστολική σύσταση»,

τρεις μήνες μετά την έγκριση για συζήτηση της πρότασης με 128 ψήφους υπέρ και 41 κατά, σε σύνοδο Ρωμαιοκαθολικών επισκόπων.

Οι αποστολικές συστάσεις αξιοποιούνται από τον Ποντίφικα για την ενημέρωση του κλήρου και του ποιμνίου, χωρίς να καθορίζουν το ρωμαιοκαθολικό δόγμα. Το έγγραφο των 32 σελίδων δεν αναφέρει καν την πρόταση για χειροτονία εγγάμων ώστε να γίνουν κληρικοί, η οποία αφορούσε άνδρες σε απομακρυσμένες κοινότητες της ζούγκλας του Αμαζονίου, οι οποίοι διαθέτουν ήδη οικογένειες. Συντηρητικοί κύκλοι της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας είχαν εκφράσει φόβους

ότι ακόμη και αυτή η υπό όρους αλλαγή του δόγματος θα μπορούσε να οδηγήσει στη χειροτονία εγγάμων και χαρακτηρίσαν «αιρετικό» το έγγραφο εργασίας που παρουσιάστηκε στη σύνοδο επισκόπων. Βιβλίο που συνέγραψαν από κοινού ο επίσκοπος Πάπας Βενέδικτος και ο καρδινάλιος Ρομπέρ Σαρά υπερασπιζόταν τον κανόνα για επιβεβλημένη αγαμία του Ρωμαιοκαθολικού κλήρου.

Στην αποστολική του σύσταση, ο 82χρονος Πάπας Φραγκίσκος αναφέρει ότι πρέπει να βρεθούν νέοι τρόποι για να πεισθούν νέοι ιερείς να μεταβούν στον Αμαζόνιο για να αναλάβουν ιερατικές υποχρεώσεις, επιτρέποντας την επέκταση

του ρόλου λαϊκών και διάκονων στο εκκλησιαστικό έργο.

Οι διάκονοι έχουν χειροτονηθεί, μπορούν να ιεραουργούν σε βαπτίσεις, αλλά αποκλείονται από την τέλεση της θείας λειτουργίας.

«Η επείγουσα ανάγκη για κληρικούς στον Αμαζόνιο με κάνει να απευθύνω έκκληση σε όλους τους επισκόπους και ειδικά σε αυτούς στη Λατινική Αμερική, να είναι πιο γενναίοι στην ενθάρρυνση όσων επιδεικνύουν ιεραποστολική έφεση ώστε να επιλέγουν την περιοχή του Αμαζονίου», γράφει ο Φραγκίσκος στη σύστασή του.

REUTERS

Θεατρική Περίοδος 2019/2020 | Κεντρική Σκηνή | 157η παραγωγή

Αβελάρδος και Ελοΐζα

Γιάννης Καλαβριανός

ΠΡΕΜΙΕΡΑ
14 Φεβρουαρίου 2020

Θέατρο Δέντρο - 8:30 μ.μ.
Λευκωσία

Σκηνοθεσία: Κώστας Σιλβέτρος
Σκηνικά / κοστούμια: Μαρίνα Χατζηλουκά
Μουσική σύνθεση: Αντρούλα Καρά
Χορός: Αλέξης Βασιλείου
Σχεδιασμός φωτισμών: Βασίλης Πετενάκης
Βοηθός σκηνοθέτη: Στέφανη Μαυρούδη

Ηθοποιοί: Βασιλική Κεραϊνού, Αντωνία Χαραλάμπους, Θανάσης Γεωργιάδης & η μουσικός / πιεφόρμερ Αντρούλα Καρά

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ
15 & 18 Φεβρουαρίου - 8:30μ.μ. & 16 Φεβρουαρίου - 6:30μ.μ. | Θέατρο Δέντρο
21, 22, 25, 28, 29 Φεβρουαρίου & 3 Μαρτίου - 8:30 μ.μ. | Τεχνολόγος της ΕΘΑΑ
23 Φεβρουαρίου - 6:30μ.μ. | Τεχνολόγος της ΕΘΑΑ

6 Μαρτίου - 8:30μ.μ. | Μαρτιάδειο Θέατρο (Πόρος)

Πληροφορίες / κρατήσεις: 25 877827 | www.ethal.com.cy | Τεχνολόγος ΕΘΑΑ / Technohoros ETHAL

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΛΔΑΡΑΣ

τι να θυμηθώ τι να ξεχάσω

Δημήτρης Μπάσης

Συμμετέχουν
Κατερίνα Παράσχου
Πάρης Παράσχος
και ο συνθέτης
Κώστας Καλδάρης

Μουσική Διεύθυνση
Βασίλης Χατζηλουκάς

Καλλιτεχνική Επιμέλεια
Γεωργία Μεσιήτη

Θέατρο Ριάλτο
Τρίτη, 10 Μαρτίου 2020

Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου
Τετάρτη, 11 Μαρτίου 2020
20:30

Οργάνωση
Intelanco Ltd

Τα καθαρά έσοδα θα δοθούν στον Σύνδεσμο για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια

Λευκωσία | Εισιτήρια | Λεμεσός

Tickethour.com.cy 7777 7040
77 77 77 45 rialto.com.cy

Χορηγός: logicom | Χορηγός Επικοινωνίας: LOVE HELLAS

Οριακές απώλειες και σημαντική πτώση τζίρου στο Χρηματιστήριο

Στάση αναμονής τηρούν οι επενδυτές – Πιέσεις για μία ακόμη ημέρα στις τράπεζες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΛΗ**

Στάση αναμονής και συσώρευσης τηρήθηκε χθες στο Χρηματιστήριο Αθηνών, το οποίο, παρά την ανοδική διάθεση των ευρωπαϊκών αγορών, έκλεισε με ήπιες απώλειες στα χαμηλά ημέρας και με αρκετά χαμηλό τζίρο, λόγω και της αργίας στη Γουόλ Στρίτ. Εδώ και καιρό η εγχώρια αγορά μετοχών αγνοεί τους θετικούς καταλύτες που έχουν διαμορφωθεί γύρω από την ελληνική οικονομία και τις προοπτικές των ελληνικών περιουσιακών στοιχείων (assets), σε αντίθεση με την αγορά ομολόγων, η οποία συνεχίζει να εντυπωσιάζει με τις επιδόσεις της, με την απόδοση στο 10ετές να «κρατάει» τα επίπεδα του 0,9%. Για μία ακόμη ημέρα οι τραπεζικές μετοχές δέχθηκαν αρκετές πιέσεις, ενώ υποστηρικτικά στη μη περαιτέρω πτώση του Γενικού Δείκτη λειτούργησαν τα κέρδη σε ΕΛΠΕ (+1,67%), Τέρνα Ενεργειακή (+0,92%), ΟΠΑΠ (+0,17%) και Lamda Development (+0,24%).

Ετσι, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στα χαμηλά ημέρας με απώλειες 0,27% στις 919,77 μονάδες, ενώ ενδοσυνεδριακά βρέθηκε έως τις 926,17 μονάδες με κέρδη 0,42%, και ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 32,3 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με τη Merit Securities, το πρώτο σημείο στήριξης για

Πολλά χαρτοφυλάκια «κρατούν» ρευστότητα ενόψει των μεγάλων εταιρικών εκδόσεων που αναμένονται προσεχώς.

τον Γενικό Δείκτη βρίσκεται στις 910 μονάδες και το πρώτο σημείο αντίστασης στις 930 μονάδες.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με πτώση 0,31% στις 2.313,70 μονάδες, ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης υποχώρησε κατά 0,73% στις 1.268,85 μονάδες και ο τραπεζικός δείκτης έκλεισε με απώλειες 1% στις 823,63 μονάδες, με την Alpha Bank να κλείνει στο -1,54%, την Εθνική στο -1,51%, την Πειραιώς στο

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στα χαμηλά ημέρας, με απώλειες 0,27%, στις 919,77 μονάδες, ενώ ενδοσυνεδριακά βρέθηκε έως τις 926,17 μονάδες με κέρδη 0,42%, και ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 32,3 εκατ. ευρώ.

-0,52% και την Eurobank στο -0,12%.

Η σημαντική υποχώρηση του τζίρου σίγουρα δεν αποτελεί καλό νέο για την αγορά και δείχνει ότι τα μεγάλα χαρτοφυλάκια έχουν επιλέξει να απέχουν αυτή την περίοδο, τη στιγμή που πάντως ο πανευρωπαϊκός δείκτης Euro Stoxx 600 κινείται σε νέα ιστορικά υψηλά.

Πολλοί εγχώριοι αναλυτές αποδίδουν αυτό το μειωμένο επενδυτικό ενδιαφέρον στη στάση συντήρησης της ρευστότητας

που τηρούν πολλά χαρτοφυλάκια ενόψει των μεγάλων εταιρικών εκδόσεων που αναμένονται το επόμενο διάστημα, όπως π.χ. από τις Lamda Development, ΟΠΑΠ και ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ. Όπως σημειώνει και η Beta Securities, το χαμηλό κουπόνι δανεισμού και η πρόβλεψη στις αγορές είναι μια νέα πραγματικότητα για τις ελληνικές επιχειρήσεις, αφού πλέον η διάθεση είναι τέτοια που αφορά μεγαλύτερο πλήθος εταιρειών. Το χαμηλότερο κουπόνι βελ-

τιώνει τις τακτικές χρηματοοικονομικές εκροές, αυξάνει τα καθαρά περιθώρια κερδοφορίας, ενώ η πρόσβαση στις αγορές διευκολύνει την επίτευξη επενδυτικών πλάνων. Οι νέες δυνατότητες δημιουργούν καλύτερες συνθήκες ανταγωνισμού ειδικά σε όσες εταιρείες έχουν απέναντί τους επιχειρήσεις του εξωτερικού που έχουν ευνοϊκότερο κόστος δανεισμού λόγω της υψηλότερης πιστοληπτικής διαβάθμισης της χώρας προέλευσής τους.

Κέρδη στις αγορές σε Ευρώπη και Ασία

Με άνοδο έκλεισαν χθες οι ευρωπαϊκές αγορές, μετά την υπόσχεση του Πεκίνου ότι θα λάβει περαιτέρω μέτρα για να ενισχύσει την κινεζική οικονομία και να περιορίσει τις επιπτώσεις από την επιδημία του κορωνοϊού, που έχει υπαγορεύσει την αναστολή της λειτουργίας βιομηχανιών και επιχειρήσεων στη χώρα.

Οι ανακοινώσεις του Πεκίνου οδήγησαν τα κινεζικά χρηματιστήρια σε άνοδο, με τον βασικό δείκτη CSI 300 των μετοχών που είναι εισηγμένες στην αγορά της Σαγκάης και του Χονγκ Κονγκ να έχει αναπληρώσει τις απώλειες από την πρόσφατη πτώση κατά 8%. Η Σαγκάη έκλεισε με άνοδο μεγαλύτερη από 2% και ουσιαστικά συμπαρέσυρε τις ευρωπαϊκές αγορές. Η είδηση στήριξε ιδιαίτερας την αγορά του Λονδίνου, καθώς στον δείκτη FTSE 100 εντάσσονται πολλές επιχειρήσεις ευαίσθητες στη ζήτηση από την Κίνα. Ετσι, ο FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με ελαφρά κέρδη 0,33%. Οι ανακοινώσεις του Πεκίνου στήριξαν, άλλωστε, τις τιμές του πετρελαίου, που παρέμειναν σε επίπεδα γύρω στα 57 δολάρια το βαρέλι. Είχαν ενισχυθεί κατά 5% από την περασμένη εβδομάδα, όταν άρχισε να υποχωρεί η ανησυχία για τις οικονομικές επιπτώσεις από την επιδημία του κορωνοϊού.

Μεσολάβησε, άλλωστε, η είδηση πως η γαλλική βιομηχανία σιδηροδρόμων Alstom είναι πολύ κοντά σε συμφωνία με την καναδική Bombardier, με αποτέλεσμα να εκτιναχθεί η τιμή της μετοχής της κάποι-

α στιγμή έως και κατά 3,8%. Παράλληλα, όμως, οι εξελίξεις έδωσαν ώθηση σε όλες τις ευρωπαϊκές αγορές, με τον δείκτη Xetra DAX της Φρανκφούρτης και τον CAC 40 του Παρισιού να κλείνουν με άνοδο 0,29% και 0,27%, αντιστοίχως. Τα μεγαλύτερα κέρδη κατέγραψε, άλλωστε, χθες η ιταλική αγορά, με τον δείκτη FTSE MIB του Μιλάνου να κλείνει με άνοδο 1,02%.

Η Σαγκάη έκλεισε με άνοδο άνω του 2% και συμπαρέσυρε τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια.

Όσον αφορά τη Γουόλ Στρίτ, ήταν κλειστή χθες, καθώς ήταν εθνική εορτή στις ΗΠΑ, η Ημέρα των Προέδρων, που καθιερώθηκε το 1885 ως επέτειος των γενεθλίων του Τζορτζ Ουάσιγκτον, πρώτου προέδρου των ΗΠΑ. Στην αμέσως προηγούμενη συνεδρίαση, εκείνη της Παρασκευής, τόσο ο δείκτης S&P 500 όσο και ο Dow Jones βρίσκονταν και οι δύο λιγότερο από μία εκατοστιαία μονάδα κάτω από το ρεκόρ τους. Σημειώθηκε ότι στη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών ο δείκτης S&P 500 έχει σημειώσει συνολική άνοδο 5%. Παράλληλα, οι αποδόσεις των δεκαετών ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου παρέμειναν σε χαμηλά επίπεδα κυμαινόμενες γύρω στο 1,59%.

Κέρδη 1,02% κατέγραψε ο δείκτης FTSE MIB του Μιλάνου.

(Τιμή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				London/Λονδίνο				Zurich/Ζυρίχη				Frankfurt/Φρανκφούρτη				Milano/Μιλάνο				Paris/Παρίσι				Tokyo/Τόκιο				Amsterdam/Αμστερνταμ				Madrid/Μαδρίτη			
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %	Χθες	Εταιρεία	Χθες	Μετ. %	Χθες	Εταιρεία	Χθες	Μετ. %	Χθες	Εταιρεία	Χθες	Μετ. %	Χθες	Εταιρεία	Χθες	Μετ. %	Χθες	Εταιρεία	Χθες	Μετ. %	Χθες	Εταιρεία	Χθες	Μετ. %	Χθες	Εταιρεία	Χθες	Μετ. %	Χθες				
3M COMPANY	161.01	0.7824		WALT DISNEY CO	139.54	-0.9652		ROYAL BANK SCO	212.9	-1.924		DT TELEKOM N	15.678	0.048		TENARIS	9.61	9.63		PARIS/Παρίσι															
ALCOA CORP	15.67	-0.5079		WELLS FARGO & WELLMART INC	48.22	0.2078		RDS 'A	2033.5293	0.489		E.ON SE NA	11.382	0.278		TERNA	6.58	6.49		Accor	38.75	0.62													
ALLEGHANY CRP	825.22	0.3209		ADMIRAL GROUP	2313	-0.559		RDS 'B	1937.6	0.55		FRESENIUS MEDI	745.8	0.1		UNIKREDIT	14.15	1.9		AIR LIQUIDE	139.80	0.72													
AMAZON COM	2134.87	-0.6977		ASHTREAD GRP	2719	1.493		RELX	2055	0		FRESENIUS SE	48.6	0						ALSTOM	50.30	3.5													
AMER EXPRESS C	135.87	1.0486		ANTOFAGASTA	877.2	1.06		RIO TINTO	4212.5	0.369		HEIDELBERGCEM	63.44	-0.12						AXA	25.50	0.16													
AMER INTL GROU	48.48	-4.8105		AVIVA PLC	412.8	0.462		ROLLS ROYCE PL	679.57	0.856		HENKEL AG&CO V	92.54	-0.76						BNP PARIBAS	54.18	0.93													
AMGEN	223.48	0.1973		ASTRAZENECA	737.7	1.055		RSAINSBURY (J)	208.4	1.165		K+S AG NA	8.92	0.024						BOLIVIEUX	38.99	0.96													
APPLE INC	324.95	0.0246		BABCOCK INTL	497.1	-0.58		SCHROEDERS	3385.0925	0.089		MERCK KGAA	122.7	0.35						CARREFOUR	15.77	-0.57													
BANK OF AMERIC	34.85	-0.1719		BAE SYSTEMS	632.786	-0.777		SAGE GROUP	782.8	-0.128		MUENCH. RUECK	282.6	0.3						CASINO GULICHAR	36.50	-0.87													
BAXTER INTL IN	93.14	0.6158		BARCLAYS	177.7	1.012		ST JAMES PLAC	1175.0962	-1.473		RWE AG	33.56	0.21						CREDIT AGRICOL	13.64	1.07													
BOEING CO	340.49	-0.6797		BRIT AM TOBACC	3331.5	-0.463		SMITHS GROUP	1746	0.46		THYSSENKRUPP A	10.85	-0.34						CREDIT SAISON	1843	0													
BRISTOL MYERS	66.38	0.454		BURBERRY GRP	2005.6085	0.375		SMITHS NEPHEW	1828.5	0.522		VOLKSWAGEN VZ	172.52	2.06						DANONE	72.26	-0.36													
CAMPBELL SOUP	48.64	0.579		BT GROUP	153.7315	0.13		SSE PLC	1669.86626	0.934		VONOVIA SE	53.06	-0.12						DASSAULT SYSTE	155.25	-0.03													
CATERPILLAR IN	137.99	-1.2382		CAJAMA CORP	3108.0755	0.226		STANDARD CHART	635.2	0		SIEMENS N	107.88	1.22						EDF	13.20	2.57													
CIGNA CORP	220.34	-0.6985		CENTRICA	72.64	1.937		SEVERN TRENT	2616	0.268		SAP SE	127.4	0.26						L'OREAL	267.50	-0.26													
CHEVRON	110.08	-0.2628		COMPASS GROUP	1944.5	0.18		TRAVIS PERKINS	1718.64522	1.415										L'V.M.H.	414.40	-0.13													
CISCO SYSTEMS	46.97	0.7396		CAPITA PLC	151	0.868		TESCO	258	0.625										LAGARDERE S.C.	18.56	0.98													
CITIGROUP	78.79	-0.2658		CRH	2945	-1.075		TUI AG	887.2481	-1.939										MICHELIN	112.25	3.17													
CERVERCERIAS	18.18	-2.3106		DIXONS CARPHO	138.5856	-1.948		TUJ AG	231.9	0.443										PERNOD RICARD	166.40	0.24													
COCA-COLA CO	59.95	0.5704		DIAGEO	3090	0.341		TAYLOR WIMPEY	2489	0.043										PEUGEOT	19.56	0.98													
COLGATE PALMOL	76.69	0.419		DIRECT LINE	346.9	-0.316		UNILEVER	4618	0.532										KEBERIC	580.00	0.1													
DANAOS CORP	6.85	-0.8683		EXPERIAN	2822.54456	0.035		UTD. UTILITIES	1010.5	-0.148										PUBLICIS GROUP	41.07	0.37													
DIANA SHIPPING	2.75	-1.0791		EASYSJET	1502.3641	0.734		VODAFONE GROUP	151.12	0.72										RENAULT	33.03	-4.26													
DOW INC	48.63	0.6832		FRESNIET	666.3533	-1.422		WPP PLC	981.99	0.327										SAINT-GOBAIN	36.40	1.42													
DUPONT DE NMOU	53.1	-0.3191		GLAXOSMITHKLN	236.65	1.154		WHITBREAD	4720	-0.965										SANOFI	92.31	0.08													
ENTERGY CP	134.13	0.668		HAKMA	1888.0779	0.507														SCHNEIDER ELEC	98.18	1.22													
EXXON MOBIL	60.65	-0.4595		HAMMERSON H	1683	0.059														SOCIETE GENERA	31.94	0.65													
FEDEX CORP	158.62	-1.765		HSBC HOLDINGS	592.19134	1.061														SODEXO	99.86	0.04													
FORD MOTOR CO	8.1	-1.8182		INTL CONSOL AI	643.2	0.063														TFI	7.73	4.82													
INTL BUS MACHI	150.7	-2.3394		INTERCONT HOTE	4841.5	1.057														THALES	95.20	-0.83													
GENERAL DYNAMI	188.06	-0.7232		IRBICONT HOTE	1168.5	0.214														TOTAL	45.21	-0.1													
GENERAL ELEC C	12.83	-0.8501		IMPBRANDS	1798.18979	-1.447														VEOLIA ENVIRON	28.16	0.39													
GOLDM SACHS GR	237.08	-0.5328		INTU PROPERTIE	11.987	2.328																													
HALLIBURTON CO	22.12	-0.3155		INTERTEK GROUP	5814	-1.391																													

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ			ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		
	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)	Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
Γενικός Δείκτης	919,77	-0,27	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	5.961.043	19,61%
FTSE Βιομηχ. προϊόντων	2464,85	-0,63	ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	5.277.605	17,36%
FTSE Κατασκευών-Υλικών	3127,29	0,09	ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	4.558.775	14,99%
FTSE ΜΜΕ	0	0	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.580.403	11,78%
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	4596,03	0,26	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1.989.943	6,54%
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	9895,56	-0,61	ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	1.294.687	4,26%
FTSE Πρώτων Υλών	6989,01	0,63	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	989.184	3,25%
FTSE Ταξιδιών και Αναψυχής	2011,04	-0,04	ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	986.704	3,25%
FTSE Τεχνολογίας	989,44	-1	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	858.232	2,82%
FTSE Τηλεπικοινωνιών	3798,55	0	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	679.659	2,24%
FTSE Τραπεζών	823,63	-1	ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	625.334	2,06%
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	623,38	-1	ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	381.029	1,25%
FTSE Τροφίμων και Ποτών	12754,31	-0,1	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	364.030	1,20%
FTSE Υγείας	495,21	0,28	ΚΑΠΝΟΣ	337.440	1,11%
FTSE Υπηρ. Κοιτής Ωφελείας	3399,31	0,13	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	332.375	1,09%
FTSE Χημικών	8832,37	-0,15	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	243.796	0,80%
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	1056,03	0,42	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	202.624	0,67%
FTSE Χ.Α. LargeCap	2313,7	-0,31	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	183.349	0,60%
FTSE Χ.Α. MidCap	1268,85	-0,73	ΤΣΙΜΕΝΤΑ	140.520	0,46%
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	573,76	-0,31	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	136.185	0,45%
			ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	1.281.381	4,21%
			ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	30.404.298	

▲ 44 ▼ 63 ➡ 30

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΑΤΤΙΣΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1,415	7,20%	ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΟ)	3,320	-12,17%
ΜΕΝΑΣΟ (ΚΟ)	1,850	6,32%	ΑΥΔΙΟVISUAL (ΚΟ)	0,258	-4,44%
ΔΡΟΜΕΑΣ (ΚΟ)	0,470	4,44%	ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	2,380	-4,03%
ΑΔΟΥΜΥΛ (ΚΟ)	1,450	3,94%	QUEST HOLDINGS (ΚΟ)	9,080	-2,58%
INTRACAT (ΚΟ)	1,750	2,34%	FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	5,730	-2,22%
ΑΒΑΣ (ΚΟ)	0,582	2,28%	ΑΥΤΟHELLAS (ΚΟ)	8,000	-2,20%
PROFILE (ΚΟ)	4,220	1,93%	ΑΤΤΙΣΑ BANK (ΚΟ)	0,357	-1,92%
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,121	1,85%	ΟΛΘ (ΚΟ)	27,500	-1,79%
BYTE COMPUTER (ΚΟ)	1,130	1,80%	A.S. COMPANY (ΚΟ)	2,830	-1,74%
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	7,930	1,67%	ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)	1,750	-1,69%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΟΤΕ (ΚΟ)	ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ (ΚΟ) 1,20%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	ΑΔΟΥΜΥΛ (ΚΟ) 0,40%
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ) 0,39%
EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ) 0,37%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΟ) 0,35%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	PROFILE (ΚΟ) 0,30%
ALPHA BANK (ΚΟ)	ΑΥΤΟHELLAS (ΚΟ) 0,22%
ΔΕΗ (ΚΟ)	ΦΙΕΡΑΤΕΞ (ΚΟ) 0,20%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	FRIGOGLOSS (ΚΟ) 0,19%
JUMBO (ΚΟ)	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ) 0,17%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.	ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ
62.509,93 (ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ)	30.404,30 (ΧΙΛ. ΕΥΡΩ)	11.581,17 (ΧΙΛ. ΤΕΜΑΧΙΑ)
-0,20% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	-72,54% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	-87,55% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	208	1.434	9.859
FTSE/Χ.Α. Large Cap	208	1.434	9.859
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.022	10.338	401.246
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	245	2.049	8.461
ALPHA BANK (ΚΟ)	88	1.028	47.531
ΑΤΤΙΣΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	0	0	7.537
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	9	9	492
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	7	46	8.943
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	37	229	22.387
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	112	2.425	79.370
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	4	15	1.176
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0	0	63
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	3	15	7.295
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	5	16	3.589
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	26	97	2.719
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	11	21	4.860
INTRALOT (ΚΟ)	8	112	5.840
JUMBO (ΚΟ)	11	15	528
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	27	105	3.622
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	64	2.392	85.465
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	13	55	1.159
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	81	284	15.361
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	63	476	35.426
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	50	143	2.630
ΟΤΕ (ΚΟ)	44	134	3.544
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	585
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	47	445	27.493
ΔΕΗ (ΚΟ)	26	103	14.012
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	9	23	3.708
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	1	1	97
VIHALCO SA/NV (ΚΑ)	31	100	7.353
Δικαιώματα σε Δείκτες	14	51	2.076
FTSE/Χ.Α. Large Cap	14	51	2.076
Δικαιώματα σε Μετοχές	0	0	742
ALPHA BANK (ΚΟ)	0	0	40
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	46
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	208
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	65
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	58
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	325
Συνολική Δραστηριότητα	1.244	11.823	413.923

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΑΕΓΕΑΝ AIRLINES	8,51	-0,35
ΑΔΜΗΕ	2,7	0,37
ALPHA BANK	1,79	-1,54
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	3,09	-0,52
COCACOLA HBC	34,2	-0,12
EUROBANK ERGASIAS	0,81	-0,12
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	8,25	0
CENERGY HLD	1,42	0,43
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	4,64	0
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	7,93	1,67
ΟΤΕ	13,8	0
JUMBO	18,65	-0,27
LAMDA DEVELOPMENT	8,31	0,24
MOTOR OIL	18,83	-0,37
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	9,16	-0,87
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	2,88	-1,51
ΟΠΑΠ	12	0,17
ΟΛΠ	21,7	-0,91
ΔΕΗ	4,2	-0,14
ΤΙΤΑΝ	18,04	0,11
VIHALCO	3,7	0,54
SARANTIS	8,9	-1,11
TERNA ENERGY	8,75	0,92
FOURLIS	5,73	-2,22
ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε.	1,72	-0,23

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 18 Φεβρουαρίου 2020

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΧ	ΑΝΟΤΑΧ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,8360	0,8520	0,8512	0,2010	64.524	0,8400	0,8520	0,8520	0,00
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1,2860	1,3560	1,3434	5,2820	58.809	1,3420	1,3540	1,3460	6,32
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	0,4540	0,4540	0,4540	0,0000	2.164	0,4580	0,4700	0,4540	0,00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0,0100	0,0100	0,0100	-0,1180	1.524	0,0100	0,0110	0,0100	-9,09
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,1190	0,1190	0,1190	0,3560	8.000	0,1150	0,1190	0,1190	3,48
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0,1180	0,1260		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,3500	1,3500	1,3500	0,5300	9.100	1,3400	1,3500	1,3500	0,00
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΛΕ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,3100	1,3300		
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0320	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ	0,0290	0,0300	0,0300	-0,0040	1.000	0,0000	0,0300	0,0300	0,00
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)						0,0410	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINIA FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,3500		
ΕΞΕΠ	ΕΞΕΛΞΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0000	0,1000		
ΕΣΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,1030	0,1130		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1460		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (Σ)						0,0005	0,0010		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0,0020	0,0020	0,0020	0,0000	32.806	0,0020	0,0030	0,0020	0,00
ΤΔΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	0,8000		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΕΣ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΦΑΕΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0105		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD	0,2420	0,2440	0,2426	0,0610	4.900	0,2300	0,2440	0,2440	0,83
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0010	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΣΟΤΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0000	0,3800		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ" "Η ΠΡΟΟΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)*						1,0500	1,1100		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD	0,1350	0,1350	0,1350	0,0000	340	0,1350	0,1390	0,1350	0,00
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0245	0,0270		
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,1120	0,0000		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0665	0,0665	0,0665	0,0010	710	0,0665	0,0720	0,0665	-8,28
ΛΟΣΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,8300	0,8800		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1,0800	1,1000	1,0971	2,0800	23.300	1,0700	1,0900	1,1000	1,85
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,3000		

Νεϊμάρ... μια θεαματική αποτυχία

Η μεταγραφή του από την Μπαρτσελόνα στην Παρί είχε πολλή λάμψη και ελάχιστη ουσία

Το καλοκαίρι του 2017, ο Νεϊμάρ μεταγράφηκε στην Παρί Σεν Ζερμέν ώστε να δραπέτευσει από τη σκιά του Λιονέλ Μέσι στην Μπαρτσελόνα και να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις να γίνει το νέο κορυφαίο αστέρι του ποδοσφαίρου. Σχεδόν τρία χρόνια μετά, η μετακίνηση αυτή είναι μια πραγματική αποτυχία.

Όσο αγωνιζόταν στην Μπαρτσελόνα, αποτελούσε το ένα μέρος εκείνης της τρομερής επιθετικής τριάδας με τον Μέσι και τον Λουίς Σουάρες. Όσοι τον γνώριζαν επέμεναν ότι το 2017 έφυγε από τη Βαρκελώνη για να πάψει να επισκιάζεται από τον Μέσι, να είναι ο κεντρικός πόλος σε ένα άλλο πρότζεκτ, όπως ο παλιός του συμπαίκτης ήταν και παραμένει στην Μπαρτσελόνα. Ηθέλε, δηλαδή, να πάψει να έχει τον δεύτερο ρόλο να πάρει αυτόν του πρωταγωνιστή.

Κατά κύριο λόγο ήθελε να κατακτήσει τη Χρυσή Μπάλα, να αναγνωρισθεί ως ο καλύτερος ποδοσφαιριστής στον κόσμο. Τα προηγούμενα χρόνια είχε πάρει σταθερά θέση στην κορυφαία πεντάδα, ακόμη και στην κορυφαία τριάδα, αλλά πάντα έβρισκε μπροστά του τον Μέσι και τον Κριστιάνο Ρονάλντο. Δεν μπορούσε να κάνει το τελευταίο άλμα, όπως πίστευε με μια χρυσάκινη λογική, εφόσον δεν ήταν σε θέση να αναγνωρισθεί ως ο καλύτερος παίκτης στην ίδια του την ομάδα.

Εκείνον τον πρώτο χρόνο αφότου έφτασε στο Παρίσι, ο Νεϊμάρ τεράστιο τρίτος στην ψηφοφορία για τη Χρυσή Μπάλα. Ένα χρόνο αργότερα έπεσε στη 12η θέση, σε μια χρονιά Παγκοσμίου Κυπέλλου, κάτι που πάντα επηρεάζει τις ψηφούς. Σε εκείνη την ψηφοφορία, δύο παίκτες της Παρί Σεν Ζερμέν μπήκαν

στην τελική λίστα των 30 κορυφαίων: ο Κιλιάν Μ'μπάπε τεράστιο εκτός, ενώ ο Μαρκίνιος κατέληξε 28ος. Ο Νεϊμάρ δεν ήταν πουθενά στα ονόματα που προτάθηκαν, ενώ ήταν απών και από την τελική λίστα των 10 κορυφαίων της χρονιάς για το παρόμοιο βραβείο της FIFA στον καλύτερο παίκτη της χρονιάς.

Μακριά από τους στόχους

Επομένως, με βάση τα δικτά κριτήρια, σχεδόν τρία χρόνια μετά τη μετακίνησή του από τη Βαρκελώνη στο Παρίσι, η μεταγραφή του Νεϊμάρ στην Παρί Σεν Ζερμέν μπορεί να χαρακτηριστεί μόνο μια θεαματική αποτυχία. Οχι μόνο δεν έχει καταφέρει να κατακτήσει τη Χρυσή Μπάλα, αλλά έχει πλέον πάψει

Η προσπάθειά του να κατακτήσει τη Χρυσή Μπάλα, να αναγνωρισθεί ως ο καλύτερος ποδοσφαιριστής στον κόσμο, έχει πέσει στο κενό.

να είναι καν διεκδικητής της. Ο ποδοσφαιριστής που υποτίθεται ότι θα ήταν ο κληρονόμος του στέμματος του Μέσι —ή του Ρονάλντο, αναλόγως της απόψεως του καθενός— τώρα φαίνεται να έπεται μιας ολόκληρης γενιάς, που έχει στην πρωτοπορία της τον Μ'μπάπε.

Σίγουρα, τον Νεϊμάρ δεν τον έχει βοηθήσει το γεγονός ότι βρίσκεται σε μια ομάδα που θέλει και με το παραπάνω να του κάνει τα χατίρια, στεκόμενη με δέος προ της αυτού διασημότητας, με αποτέ-

Ο Νεϊμάρ έφυγε από τη Βαρκελώνη το 2017 για να πάψει να επισκιάζεται από τον Μέσι, ωστόσο, τα πράγματα στο Παρίσι δεν έχουν πάει όπως ακριβώς τα υπολόγιζε.

λεσμα τουλάχιστον ένας προπονητής να νιώθει ανίκανος να τον κάνει να πειθαρχεί, έστω και αν πολλοί άλλοι ποδοσφαιριστές έχουν λάμψει στο χορτάρι σε συνδυασμό και με μια «δραστήρια» κοινωνική ζωή.

Κατά βάσιν, η πεποίθησή του ότι η υψηλότερη μορφή του ποδοσφαίρου είναι η έκφραση των ατομικών ικανοτήτων, κάτι που τον έχει κάνει δημοφιλέστατο στη σημερινή εποχή της ποδοσφαιρικής εικόνας των ολίγων δευτερολέπτων, είναι επίσης και το μεγάλο του

πρόβλημα. Το προσωπικό του βαρόμετρο, που δείχνει τι κάνει μεγάλο έναν ποδοσφαιριστή, δεν ταυτιζόταν ποτέ με αυτό των υπόλοιπων ανθρώπων.

Άλλη μία ευκαιρία

Φυσικά, ακόμη έχει καιρό μπροστά του: Η φόρμα του τη φετινή σεζόν είναι καλή και υπάρχει μια δόση αλήθειας στην ιδέα ότι προσπαθεί περισσότερο φέτος στο να εστιάζει στην απόδοσή του στους αγώνες. Η Παρί Σεν Ζερμέν

έχει αρκετά καλή ομάδα ώστε να κατακτήσει το Τσάμπιονς Λιγκ, με μια καλή κλήρωση και λίγο σύριο άνεμο. Σίγουρα δεν είναι τελειωμένος ο Νεϊμάρ.

Υπάρχει, ωστόσο, η αίσθηση πως όταν στο μέλλον θα κοιτάζουμε την καριέρα του Βραζιλιάνου, θα βλέπουμε τη λάμψη, το γκλάμουρ, την υπερβολή και σχεδόν τίποτε άλλο: όλο στυλ και καθόλου ουσία, το ταλέντο της γενιάς του που δεν κατάφερε να ολοκληρωθεί τελικά.

THE NEW YORK TIMES

Το νέο σκάνδαλο πλήττει σημαντικά το προφίλ του προέδρου της Μπαρτσελόνα Γιώτζι Μαρία Μπαρτομέου.

Πρωτοφανές σκάνδαλο στην Μπάρτσα

Μια ιδιαίτερως δυσώδη υπόθεση κατήγγειλε το καταλανικό ραδιόφωνο, φέροντας τον πρόεδρο της Μπαρτσελόνα να έχει προσλάβει εταιρεία με αποστολή τη δυσφήμιση ποδοσφαιριστών του συλλόγου, πιθανών υποψηφίων προέδρων και θρύλων της Μπάρτσα, και με σκοπό την προστασία του προφίλ του Γιώτζι Μαρία Μπαρτομέου. Πρόκειται για ένα ακόμη σκάνδαλο που πλήττει τη διοίκηση της καταλανικής ομάδας, τη στιγμή που επιθυμεί να διατηρήσει ηθικό προβάδισμα ώστε ως σύλλογος να ηγηθεί της τοπικής εκστρατείας για ανεξαρτησία της περιφέρειας της Καταλονίας από την Ισπανία. Σύμφωνα με την αποκάλυψη του ραδιοφωνικού δικτύου SER Catalunya, που σημειώτερον εκπέμπει στην καταλανική γλώσσα, ο κ. Μπαρτομέου επιστράτευσε τις υπηρεσίες της εταιρείας I3 Ventures, που ελέγχει δεκάδες λογαριασμούς στα κοινωνικά δίκτυα Facebook και Twitter, οι οποίοι δημιουργήθηκαν πριν από 15 μήνες και έχουν δημοσιεύσει αναρτήσεις με σκοπό την επίθεση σε παίκτες, προπονητές και παράγοντες, όπως οι Γουαρδιόλα, Πουγιόλ και Τσάβι, αλλά και πιθανοί διάδοχοι του Μπαρτομέου όπως ο πρώην πρόεδρος Ζοάν Λαπόρτα και ο Βίκτορ Φοντ και Αγουστίο Μπενεδίτο. Με ανακοίνωσή της η Μπαρτσελόνα αρνήθηκε κατηγορηματικά όσα της προάπτει το δημοσίευμα και επιφυλάχθηκε για νομικές ενέργειες σχετικά.

Ο κορωνοϊός «χτύπησε» και τον Μαραθώνιο

Η επιδημία του νέου κορωνοϊού «χτύπησε» και τον Μαραθώνιο του Τόκιο. Οι διοργανωτές ανακοίνωσαν ότι στη γραμμή εκκίνησης θα βρεθούν την 1η Μαρτίου μόνο πρωταθλητές και αθλητές με αναπηρικά αμαξίδια. Η διοργάνωση θα αποτελέσει δοκιμαστικό test για τους Ολυμπιακούς και τους Παραολυμπιακούς Αγώνες. Ο Μαραθώνιος του Τόκιο θεωρείται ο κορυφαίος της Ασίας. Δηλώνουν συμμετοχή εκατοντάδες χιλιάδες δρομείς και η επιλογή γίνεται με κλήρωση. «Θα θέλαμε να ζητήσουμε συγγνώμη από τους δρομείς, που χάθηκαν επειδή βρέθηκαν ανάμεσα στους επιλαχόντες. Ήταν μια

Στον Μαραθώνιο της ιαπωνικής πρωτεύουσας θα αγωνιστούν φέτος 176 πρωταθλητές και 30 αθλητές με αμαξίδια.

δύσκολη απόφαση. Δυστυχώς, αυτοί οι περιορισμοί είναι αναπόφευκτοι», δήλωσαν οι ιδρυτές.

Στον Μαραθώνιο της ιαπωνικής πρωτεύουσας θα αγωνιστούν φέτος 176 πρωταθλητές και 30 αθλητές με αμαξίδια. Οι διοργανωτές, αρχικά, ανακοίνωσαν ότι θα διανεμόνταν μάσκες και ζήτησαν από τους Κινέζους δρομείς να αγωνιστούν το 2021. Ο αυξανόμενος αριθμός των κρουσμάτων, όμως, τους ανάγκασε να αλλάξουν απόφαση και να ακυρώσουν και τις παράλληλες δραστηριότητες. Ανάμεσα στους 206 δρομείς που θα πάρουν μέρος στη διοργάνωση θα βρίσκεται ο Σου-

Ο Μαραθώνιος του Τόκιο θεωρείται ο κορυφαίος της Ασίας με συμμετοχή εκατοντάδων χιλιάδων δρομέων, ενώ φέτος αποτελεί και test event ενόψει Ολυμπιακών.

γκούρο Οσάκο, κάτοχος του ιαπωνικού ρεκόρ στον Μαραθώνιο, αλλά και ο παλιός πρωταθλητής Γιούτα Σιτάρα.

Ο νέος κορωνοϊός έχει προκαλέσει πολλά προβλήματα και στη διαδικασία των προκρίσεων για τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Δύο διοργανώσεις ιστιοπλοΐας, από τις οποίες θα προέκυπταν ολυμπιακά «εισιτήρια» και ήταν να διεξαχθούν στην Κίνα, θα πραγματοποιηθούν στη Γένοβα.

Σε ό,τι αφορά τους Ολυμπιακούς Αγώνες, οι διοργανωτές έχουν δηλώσει ότι θα πραγματοποιηθούν κανονικά. Μάλιστα, χθες έδωσαν και στη δημοσιότητα το σύνθημα της διοργάνωσης. Πρόκειται

για το «Ενωμένοι με συναίσθημα», το οποίο θα υπάρχει σε όλες τις ολυμπιακές εγκαταστάσεις, στα προϊόντα, ακόμη και ως διακόσμηση σε δρόμους. Η τενίστρια Ναόμι Οζάκα είναι η πρωταγωνίστρια στο βίντεο, το οποίο δείχνει τον τρόπο που η κορυφαία αθλητική διοργάνωση συμβάλλει στην ένωση των λαών.

Οι πρώτοι Ολυμπιακοί που χρησιμοποίησαν σύνθημα ήταν αυτοί του Μονάχου (1972). Το σύνθημα ήταν «Οι χαρούμενοι Αγώνες». Δυστυχώς, μετά το αιματοκύλισμα, οι Αγώνες έμειναν στην ιστορία ως «Η σφαγή του Μονάχου».

ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ ΣΠΑΝΕΑ

Το... γ' ημίχρονο του τελικού Κυπέλλου

Οι... δόφνες του πέμπτου Κυπέλλου στην ιστορία της δίνουν τεράστια ψυχολογική ώθηση στη φετινή ομάδα της ΑΕΚ για τους δύο επόμενους στόχους της φετινής αγωνιστικής περιόδου, ενώ στον αντίποδο ο Προμηθέας, που άγγιξε το πρώτο τρόπαιο της σύντομης ιστορίας του, έφυγε πτηνμένος (57-61) από τον τελικό του Ηρακλείου και διαμαρτυρούμενος για τη διαπίστωση.

«Καταφέραμε σε διάστημα ενός μηνός να κάνουμε αναγκαστικές και μη αλλαγές στην περιφερειακή γραμμή μας, με την αποχώρηση του Ζαντ Ρος και τους τραυματισμούς των Λάνγκφορ-

Ο τεχνικός της ΑΕΚ, Ηλίας Παπαθεοδώρου, πιστώνεται την ετοιμότητα της ομάδας του, ύστερα και από την ένταξη του Νίκου Ζήση.

ντ και Γκίκα, αλλά να προσαρμοστούμε και να φτάσουμε στην κατάκτηση του Κυπέλλου», είπε ο τεχνικός της ΑΕΚ, Ηλίας Παπαθεοδώρου, ο οποίος πιστώνεται την ετοιμότητα της ομάδας του, ύστερα και από την ένταξη του Νίκου Ζήση, που ψηφίσθηκε ως πολυτιμότερος παίκτης.

«Νιώθω πολύ όμορφα γιατί ο σύντομος ερχομός μου στην ομάδα συνδυάστηκε με αυτόν τον τίτλο. Εχουμε ακόμη δύο στόχους. Τη μακρύτερη δυνατή πορεία στο Τσάμπιονς Λιγκ μέχρι το φάιναλ φορ και την επιστροφή στους τελικούς των πλέι οφ», είπε ο 37χρονος άσος.

Η ΑΕΚ πανηγύρισε το 5ο κύπελλο στην ιστορία της, την ώρα που ο Προμηθέας θα δε τον Μ. Πατρά και τον Δ. Αγραβάνη να απολογούνται για όσα έγιναν μετά τη λήξη του τελικού.

Στον Προμηθέα, η συμπληρωματική έκθεση των διατητών του τελικού (Σχινάς, Αναστόπουλος, Καρακατσούνης) είναι επιβαρυντική για τον προπονητή Μάκη Γιατρά, βάσει της οποίας επιτέθηκε φραστικά στον τρίτο διατητή και κινήθηκε απειλητικά εναντίον του. Ο λόγος της επίθεσης φέρεται να ήταν η καταγραφή στο φύλλο αγώνος της φραστικής επίθεσης και απώθησης του Δημήτρη Αγραβάνη στον Καρακατσούνη.

Ο προπονητής και ο παίκτης του Προμηθέα θα κληθούν σε απολογία και κινδυνεύουν με τιμωρία αποκλεισμού.

• Με οκτώ παίκτες άρχισε η προετοιμασία της Εθνικής Ανδρών στην Πάτρα για τον πρώτο αγώνα των προκριματικών του Ευρωπαϊκού 2021, με αντίπαλο τη Βουλγαρία, την Παρασκευή. Εξί παίκτες, που αγωνίσθηκαν στον πρόσφατο τελικό Κυπέλλου, θα ενταχθούν σήμερα.

• Μέχρι αύριο, αναμένεται να αρθεί η απαγόρευση μεταγραφών από την Ευρωλίγκα στην ΚΑΕ Ολυμπιακός. Οι «ερυθρόλευκοι», μετά τον Σακ Μακ Κίσι, ανακοίνωσαν και την απόκτηση του Αμερικανού Ντουάιτ Μπράκς (30 χρ., 1,96) για τους επόμενους 18 μήνες.

Book your appointments online
www.hamamomerye.com

Οι νέες τάσεις και το μέλλον της ρομποτικής

Τέσσερα παραδείγματα αιχμής που φανερώνουν ότι τα ρομπότ δεν «ζουν» πια στα εργαστήρια, αλλά δίπλα μας

Του ΝΙΚΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

Το 1818, η Βρετανίδα Μαίρη Σέλλεϊ έγραψε το «Φρανκενστάιν», μια ιστορία για μια φρικιαστική τεχνητή μορφή ζωής, η οποία ήρθε εν ζωή χάρη στον ομώνυμο, τρελό και συνάμα λαμπρό επιστήμονα. Έναν αιώνα αργότερα, ο Τσέχος συγγραφέας Κάρελ Τσάπεκ υιοθέτησε για πρώτη φορά τον όρο ρομπότ στο θεατρικό έργο του «R.U.R.» ή αλλιώς «Διεθνικά Ρομπότ του Ρόσομ». Η πλοκή ήταν απλή: μια εξίσου τρομακτική ξεκινά με τη δημιουργία ενός ανθρωπόμορφου ρομπότ, και καταλήγει με τη μηχανή να σκοτώνει τον δημιουργό της. Το 1927, το «Μετρόπολις» του Φριτς Λανγκ χάρισε την πρώτη κινηματο-

γραφική απεικόνιση μιας έξυπνης μηχανής, ενώ το 1941, ο φουτουριστικός συγγραφέας επιστημονικής φαντασίας Ισαάκ Ασίμοφ χρησιμοποίησε για πρώτη φορά την έννοια της επιστήμης της «ρομποτικής», προβλέποντας την άνοδο μιας ισχυρής βιομηχανίας έξυπνων μηχανών. Και οι δύο προσεγγίσεις είχαν έναν σαφή δυστοπικό χαρακτήρα.

Επείτα από δεκάδες αναπαραστάσεις στη λογοτεχνία και στο σινεμά, το πρώτο πραγματικό ρομπότ κυκλοφόρησε τελικά το 1954, με την επινόηση του καίθελου αποκαλούμενου «Unimate» από τον Τζορτζ Ντέβιλ. Η πραγματικότητα είχε ελάχιστη σχέση με την έντρομη ανθρώπινη φαντασία. Το «Unimate» αποτελείτο

Η ποικιλομορφία και οι απεριόριστες εφαρμογές τους καθιστούν αδύνατη την κατηγοριοποίησή τους.

από έναν αυτόματο βραχίονα ο οποίος έκανε 6 χρόνια συνολικά για να πωληθεί, προτού καταλήξει τελικά σε ένα εργοστάσιο της General Motors στο Νιου Τζέρσεϊ για να στροβίλιζε αιωνίως ζεστά κομμάτια μετάλλου.

Κανένα από τα δημιουργήματα της ανθρωπότητας δεν εμπνέει ένα τόσο συγκεκριμένο μείγμα φόβου και

θαυμασμού όσο τα ρομπότ. Παρότι η εκθετική άνοδός τους τις τελευταίες δύο δεκαετίες έχει κάνει τη ζωή μας ευκολότερη και ασφαλέστερη, εξακολουθούμε να μην τα εμπιστευόμαστε πλήρως – πρόσφατη έρευνα του Ινστιτούτου Brookings ανέδειξε πως το 61% νιώθει αμηχανία απέναντι στις έξυπνες μηχανές. Δεν χωρά αμφιβολία, ωστόσο, πως τα σύγχρονα ρομπότ έχουν πλέον διεισδύσει πλήρως στη ζωή μας, διαφέροντας πλέον σημαντικά τόσο από τα γιγάντια, σιδερένια και ανθρωπόμορφα δημιουργήματα της ανθρωπίνης φαντασίας, όσο και από τους βραχίονες των αλυσιδών βιομηχανικής παραγωγής.

Στο φετινό CES – το αυτοαποκαλούμενο «Νταβός της τεχνολογίας»

που έλαβε χώρα στις αρχές του Ιανουαρίου στο Λας Βέγκας – χιλιάδες ρομπότ παρουσιάστηκαν από τους κορυφαίους τίτλους της τεχνολογίας, από έξυπνες λάμπες και βραχίονες που λύουν τον κύβο του Ρούμπικ εντός δευτερολέπτων, μέχρι αυτόματες χειρουργικές συσκευές που λειτουργούν με ασύλληπτη ακρίβεια. Η ποικιλομορφία και οι εφαρμογές τους είναι τόσο τεράστιες που είναι αδύνατον να κατηγοριοποιηθούν. Ωστόσο, ένα συμπέρασμα είναι πλέον σίγουρο: τα σύγχρονα ρομπότ φεύγουν από τα εργοστάσια και τα εργαστήρια, περπατούν πλέον πλάι στους ανθρώπους, κατοικούν στα σπίτια τους και εκτοξεύονται στους αιθέρες. Οι μηχανές είναι πλέον εδώ.

Ο αυτόματος ρομποτικός ψεκαστήρας κατά του κορωνοϊού κυκλοφορεί ήδη στην κινεζική πόλη Σούζου.

Τα xenobots κινούνται μόνο τους, ενώ μπορούν επίσης να αυτοθεραπευθούν.

Εξυπνες μηχανές εναντίον του κορωνοϊού

Για αρκετά χρόνια μετά την πρώτη τους εμφάνιση τη δεκαετία του 1960, τα ρομπότ ήταν περιορισμένα στο να εκτελούν οποιαδήποτε εργασία θεωρείτο βρώμικη ή ριψοκίνδυνη για την ανθρωπότητα. Αν και το εύρος τους έχει πλέον επεκταθεί, η πιο πολύτιμη δυνατότητά τους παραμένει η αντικατάσταση του ανθρώπινου στοιχείου εν μέσω κινδύνου. Τρανή απόδειξη: η χρήση μιας στρατιάς έξυπνων μηχανών από την κινεζική κυβέρνηση, έναντι της εξάπλωσης του νέου κορωνοϊού.

Στη νοτιοανατολική επαρχία Γκουανγκντόνγκ, περιοχή που θεωρείται hotspot της νέας επιδημίας από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, οι για-

τροί του επαρχιακού λαϊκού νοσοκομείου βασίζονται πλέον εξ ολοκλήρου σε ρομπότ για να παράδουν φάρμακα και τρόφιμα στους ασθενείς. Οι δίτροχες μηχανές μοιάζουν με μικρό ψυγείο, και μπορούν να περιηγούνται αυτόνομα στις αίθουσες του νοσοκομείου, να ανοιγοκλείνουν τις πόρτες όποτε χρειάζεται και να εξετάζουν τους ασθενείς που βρίσκονται σε καρραντίνα.

Βορειότερα, στην επαρχία Τζιανγκσού, ομάδα Κινέζων ερευνητών ανέπτυξε έναν νέο ρομποτικό ψεκαστήρα για να συμβάλει στη μείωση της μετάδοσης του COVID-19 σε αστικά κέντρα με έντονη πληθυσμιακή πυκνότητα. Η αυτόματη μηχανή είχε χρησιμο-

ποιηθεί στο παρελθόν για γεωργικό ψεκασμό, ωστόσο οι επιστήμονες από την Ανατολική Κίνα ανακάλυψαν το σύστημά του, καθιστώντας το πιο κατάλληλο για απολυμαντικά υγρά.

Το ρομπότ λειτουργεί εξ αποστάσεως και το εύρος των συσκευών ψεκασμού του μπορεί να φτάσει τα 30 μέτρα, ενώ σύμφωνα με τους ερευνητές μπορεί να περπατήσει έως και 7 κμ. την ώρα, σκοτώνοντας τον ιό σε έκταση άνω των 40.000 τ.μ.

Ηδη, το ρομπότ βρίσκεται διάσπαρτο στους δρόμους, στους σταθμούς λεωφορείων και στους υπόγειους χώρους στάθμευσης της πόλης Σουζού.

Οι πρώτοι τεχνητοί βιολογικοί οργανισμοί

«Δεν πρόκειται ούτε για παραδοσιακά ρομπότ ούτε για κάποιο γνωστό είδος ζώου. Είναι μια νέα κατηγορία δημιουργήματος: ένας ζωντανός προγραμματιζόμενος οργανισμός», δήλωσε με ενθουσιασμό ο καθηγητής ρομποτικής Τζόσουα Μπόνγκκάρντ, στη συνέντευξη Τύπου που αποκάλυψε τη νέα του εφεύρεση. Πράγματι, δεν υπάρχει ακόμα ορολογία που να περιγράφει την καινοτομία την οποία δημιούργησε η ομάδα των ερευνητών από το τμήμα Επιστήμης των Υπολογιστών του Πανεπιστημίου του Βερμόντ.

Πρόκειται για τα xenobots: τις πρώτες μικροσκοπικές «ζωτανές» μηχανές, ένα είδος βιολογικού ρομπότ που προ-

έρχεται από ζωντανά κύτταρα και μπορεί να προγραμματιστεί να κάνει μια σειρά από εργασίες, από το να μεταφέρει φάρμακα μέσα στο σώμα μέχρι να καθαρίζει τοξικά απόβλητα στο περιβάλλον. Οι Αμερικανοί επιστήμονες δημιούργησαν τους πρώτους τεχνητούς βιολογικούς οργανισμούς παγκοσμίως χρησιμοποιώντας βλαστοκύτταρα από βατράχους – εξ ου και το όνομα xenobots το οποίο προέρχεται από το αφρικανικό είδος βατράχου Xenopus laevis.

Οι ερευνητές έξιξαν τα ζωντανά βλαστοκύτταρα από το δέρμα των βατράχων και τα άφησαν να επωαστούν, ενώ στη συνέχεια τα κύτταρα

κόπκων και ανασχηματίστηκαν σε νέες «μορφές σώματος» σχεδιασμένες από έναν υπερυπολογιστή με τη χρήση ανεπτυγμένου αλγορίθμου. Τα νέα όντα είναι ένα πρωτόγνωρο κράμα βιολογικού και μηχανικού οργανισμού, μπορούν να κινηθούν και να κολυμπήσουν αυτόνομα, επιβιώνουν αρκετές εβδομάδες χωρίς φαγητό και αυτοεπιυλλώνουν τα τραυμάτια τους – όπως ανακάλυψαν σοκαρισμένοι οι επιστήμονες όταν επεξεύρησαν μια τριμή σε ένα μικροσκοπικό xenobot. Η εφαρμογή των xenobots είναι δυναμικά τεράστια, τόσο λόγω του μικρού τους μεγέθους όσο και του εύπλαστου χαρακτήρα.

Το ρομποτικό gadget της Samsung ήταν κομμάτι του εκθεσιακού περιπέτερου της στο συνέδριο CES 2020.

Το φουτουριστικό PigeonBot αποτελείται από ρομποτικό σώμα και πραγματικά φτερά περιστεριού.

Μικρή σφαίρα με τεράστιες δυνατότητες

Οι εντυπωσιακές σε μέγεθος κατασκευές δεν κλέβουν πλέον τις εντυπώσεις στον τομέα της ρομποτικής – αντίθετως, οι εταιρείες τεχνολογίας ανταγωνίζονται σκληρά για το ποια θα καταφέρει να χωρέσει τα μεγαλύτερα μεγέθη τεχνητής νοημοσύνης στον μικρότερο δυνατό χώρο.

Το φετινό τεχνολογικό συνέδριο CES έβριθε από κάθε λογής μικροσυσκευές, ωστόσο τις εντυπώσεις έκλεψε μια μικροσκοπική κίτρινη σφαίρα που θύμιζε μπαλάκι του τένις. Πρόκειται για το «Ballie» της Samsung, το οποίο φιλοδοξεί να εξελιχθεί στον προσωπικό οικιακό βοηθό του μέλλοντος, ενώ σύμφωνα με την εταιρεία αντικατοπτρίζει το όραμά της

για την εξέλιξη των ρομπότ σε «συντρόφους ζωής».

Παρά το μικροσκοπικό του μέγεθος, το Ballie διαθέτει τεράστιες ικανότητες. Χάρη σε μια ενσωματωμένη κάμερα υψηλής ανάλυσης αλλά και εξελιγμένη τεχνολογία αναγνώρισης φωνής, το πρωτότυπο ρομπότ ακολουθεί παντού τον χρήστη του κυλώντας στο πάτωμα του σπιτιού και είναι έτοιμο να ανταποκριθεί στις εντολές του.

Βασισμένη, επίσης, στην τεχνολογία του διαδικτύου των πραγμάτων, η μικρή κίτρινη σφαίρα μπορεί και επικοινωνεί με δεκάδες συσκευές σπιτιού, όπως έξυπνες τηλεοράσεις, αυτόματες πλεκτρικές σκούπες και έξυπνο φωτισμό,

ενώ διαθέτει επίσης και ένα ευέλικτο πρόγραμμα προπόνησης για τους χρήστες που θέλουν να αθλούνται από την άνεση του σαλονιού τους.

Προς το παρόν, δεν έχει διευκρινιστεί αν το εντυπωσιακό Ballie θα κυκλοφορήσει στην αγορά, ή αν πρόκειται απλά για ένα πείραμα εντυπωσιασμού που θα περιοριστεί στα εκθεσιακά περιπέτερα.

Ωστόσο, η Samsung υποσχεται πως η μικροσκοπική σφαίρα είναι απλώς η αρχή μιας νέας εποχής στη εταιρεία, όπου θα αφοσιωθεί στην κατασκευή δεκάδων πρωτότυπων και ευφάνταστων συσκευών για να καλύψει τις σύγχρονες ανάγκες.

Μηχανικό περιστέρι από το Στάνφορντ

Σύμφωνα με τα γραπτά των Ρωμαίων ιστορικών, ο αρχαίος Έλληνας μαθηματικός Αρχύτας ο Ταραντινός επινόησε και κατασκεύασε για πρώτη φορά ένα τεχνητό αεροπνοπλοούμενο περιστέρι, το οποίο μάλιστα βάφτισε «πετομπαχάνη». Δύο χιλιετίες αργότερα, μέχρι και οι πιο προηγμένες επιστημονικές δυσκολίες ονομάζονταν να αναπαράγουν μηχανικά την αποτελεσματικότητα και φυσική κομψότητα με την οποία τα πουλιά διασχίζουν τους αιθέρες. Πρόσφατα, ωστόσο, το πανεπιστήμιο του Στάνφορντ, ήρθε ένα βήμα πιο κοντά χάρη στο καινοτόμο «PigeonBot». Η εφεύρεση συνδυάζει ένα ρομποτικό σώμα με πραγματικά φτερά περι-

στεριού, και τα πρώτα πειράματα δείχνουν πως μιμείται εξαιρετικά τις ιδιαιτερότητες της πτερωτής πτήσης.

Ολα ξεκίνησαν με τον καθηγητή μηχανικής Ντέιβιντ Λέντινγκ, ο οποίος προέκλεσε τους φοιτητές του να αναλύσουν τη βιομηχανική των φτερών των πτηνών και να ενσωματώσουν τις παρατηρήσεις τους σε ένα βιοϊβριδικό ρομπότ. Το αποτέλεσμα μπορεί να θυμίσει κάποιο είδος μαθητικής χειροτεχνίας, ωστόσο, πίσω από τον απλοϊκό σχεδιασμό κρύβονται μήνες επιστημονικής μελέτης και αμέτρητες εφαρμογές για το μέλλον της μηχανικής πτήσης. Άλλωστε, οι επιτυχημένες πτήσεις του PigeonBot σηματο-

δοτούν την πρώτη φορά που υπάκουη μηχανή ξεφεύγει από τον σχεδιασμό του αεροπλάνου. Φυσικά, είναι ακόμα αδύνατο για το μικροσκοπικό ρομποτικό περιστέρι να αντικαταστήσει τα επιβιατικά αεροπλάνα – ωστόσο οι δημιουργοί του θεωρούν πως ο σχεδιασμός του μπορεί να αποδειχθεί χρήσιμος για μικρότερες ιπτάμενες συσκευές όπως τα drones. Άλλωστε, οι μηχανές που δεν βασίζονται στο μέταλλο αλλά είναι εμπνευσμένες από τους σχεδιασμούς της φύσης είναι πολύ πιο συμβατές με το άμεσο μέλλον των έξυπνων πόλεων, όπου άνθρωποι και ενσπείρωτες συσκευές θα αλληλεπιδρούν καθημερινά.

MARKET PLACE

Δύο βραβεία απέσπασε η GCC

Στα πλαίσια του ετήσιου "HPE Partners event", που έλαβε χώρα στην Αθήνα στις 13 Φεβρουαρίου 2020, η GCC βραβεύτηκε ως ο «Κορυφαίος Συνεργάτης Υβριδικών λύσεων της HPE στη Κύπρο για το 2019», και ως ο «Κορυφαίος Συνεργάτης Ψηφιακού Μάρκετινγκ για το 2019». «Οι νέες διακρίσεις της GCC είναι αποτέλεσμα εξαιρετικής συνεργασίας με την HPE, και της ομαδικής δουλειάς η οποία επιβεβαιώνει την άριστη συνεργασία των δύο εταιρειών και επιβραβεύει τη στρατηγική της εταιρείας μας. Η GCC μέσα από την συνεχή της εξέλιξη, δημιουργεί προστιθέμενη αξία για τους πελάτες της καθώς και διακεκριμένη επιχειρηματική παρουσία στον τομέα της τεχνολογίας. Ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλο το προσωπικό της εταιρείας» δήλωσε ο κ. Γιώργος Κωνσταντίνου, CEO της GCC.

Φάρος έμπνευσης η ΟΠΑΠ Κύπρου υιοθετεί δύο δωμάτια στη «Νέα Αροδαφνούσα»

Τα λειτουργικά έξοδα δύο δωμάτων στο Κέντρο Ανακουφιστικής Φροντίδας «Αροδαφνούσα» καλύπτει πάλι η εταιρία ΟΠΑΠ Κύπρου, η οποία όπως κάθε χρόνο αρχίζει την κοινωνική δράση της για το 2020 προτάσσοντας τον τομέα της Υγείας. Η νέα προσφορά της ΟΠΑΠ Κύπρου προς τον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο Κύπρου, όπως ανακοινώθηκε σε διάσκεψη Τύπου που πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 17 Φεβρουαρίου 2020, εντάσσεται στο «Πρόγραμμα Υιοθέτησης Δωματίων στην Αροδαφνούσα» και στο οποίο η ΟΠΑΠ συμμετέχει από το 2017. Το πρόγραμμα αφορά στην κάλυψη των εξόδων λειτουργίας δωματίου ή δωμάτων στην Αροδαφνούσα για το χρονικό διάστημα που επιθυμεί ο κάθε χορηγός.

Αυξομειώνονται οι θέσεις στις υπηρεσίες και μάρκετινγκ

Περίπου τρεις στις δέκα επιχειρήσεις (27%) έχουν δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας κατά το τελευταίο εξάμηνο, ποσοστό ελάχιστα αυξημένο σε σχέση με το προηγούμενο κύμα (24%). Το ποσοστό των εταιρειών που έχουν χάσει θέσεις εργασίας αυξήθηκε έστω και οριακά (10% σε σχέση με 9%). Οι θέσεις αυτές και στις δύο περιπτώσεις (νέες και χαμένες) προέρχονται κυρίως από τους τομείς της παραγωγής και υποστήριξης προϊόντων/ υπηρεσιών καθώς και των πωλήσεων/ Μάρκετινγκ. Τα αποτελέσματα του ένατου κύματος της "Μέγας Επιχειρηματικής Έρευνας", ήταν με την χορηγία της BakerTilly. Τα αποτελέσματα παρουσιάστηκαν από τον κ. Παναγιώτη Παναγιώτου, Διευθυντή του τμήματος Ερευνών της CMRC CYPRONETWORK LTD., και σχολιάστηκαν από τον κ. Θεόδωρο Παναγιώτου, Διευθυντή του CIM και τον κ. Χρήστο Μιχαηλίδη, Εκτελεστικό Πρόεδρο του ομίλου CYPRO NETWORK στην παρουσία στελεχών της BakerTilly.

Alexander College: «Η καταγραφή της σχέσης των νέων με τα ΜΚΔ και το Διαδίκτυο»

Το Ερευνητικό Κέντρο Αλεξάντερ και το ακαδημαϊκό ίδρυμα Alexander College ανακοινώνουν την έναρξη έρευνας με τίτλο «Η καταγραφή της σχέσης των νέων με τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (ΜΚΔ) και το Διαδίκτυο». Η έρευνα πρόκειται να μελετήσει τη σχέση και τις πιθανές επιπτώσεις των ΜΚΔ στους νέους, χρησιμοποιώντας δείγμα από νέους, ηλικίας 15 – 35 ετών. Η αναγκαιότητα της είναι δεδομένη, εφόσον πλέον αρκετές μελέτες έχουν καταδείξει την χρήση, το χρόνο, τη συχνότητα και άλλες σχετικές παραμέτρους στην σχέση των κυριών νέων με τα ΜΚΔ. Παρόλα αυτά, ακόμα δεν έχει ερευνηθεί εις βάθος η παράμετρος των επιδράσεων των ΜΚΔ στη ζωή, την ευημερία και ευεξία των νέων μας.

Το επόμενο διάστημα αρκετές εισηγημένες προγραμματίζουν να βγουν στις αγορές προκειμένου να αναχρηματοδοτήσουν λήξεις ομολόγων με χαμηλότερα επιτόκια και να ενισχύσουν τη ρευστότητα τους.

Περιζήτητα τα ελληνικά κρατικά και εταιρικά ομόλογα

Λόγω της υψηλής ζήτησης, ο ΟΔΔΗΧ ξεκινάει επαφές για την επόμενη έξοδο στις αγορές

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Το τρέκον περιβάλλον είναι το πιο ευνοϊκό των τελευταίων πολλών ετών για το ελληνικό Δημόσιο και τις ελληνικές επιχειρήσεις για χρηματοδότηση από τις αγορές, όπως σημειώνουν οι αναλυτές, με ισχυρούς «συμμάχους» το σταμάτητο ρόλι των ελληνικών κρατικών ομολόγων, την υψηλή ζήτηση των επενδυτών, την επιστροφή μεγάλων ποσοτικών χαρτοφυλακίων στις ελληνικές εκδόσεις, και τον αναβαθμισμένο... αέρα που πνέει γύρω από την Ελλάδα. Σε μία εισηγημένη προγραμματίζουν εκδόσεις το επόμενο διάστημα, ενώ ο ΟΔΔΗΧ ήδη ξεκινάει τις πρώτες επαφές για την επόμενη έξοδο στις αγορές. Είναι χαρακτηριστικό ότι σε διάστημα τριών μόνο εβδομάδων, οι διεθνείς επενδυτές έβγαλαν στο «τραπέζι» της Ελλάδας 28 δισ. ευρώ για να αγοράσουν κρατικά και τραπεζικά ομόλογα μέσω των εκδόσεων που προχώρησαν ο ΟΔΔΗΧ και οι δύο συστημικές τράπεζες, Alpha Bank και Πειραιώς, με τη συντριπτική

πλειονότητα των funds και διαχειριστών κεφαλαίων να είναι καλής ποιότητας και μακροπρόθεσμου χαρακτήρα. Στο 15ετές οι επενδυτές έφτασαν τους 378, προσφέροντας 18,8 δισ. ευρώ, ενώ για κάθε μία από τις δύο τράπεζες ήταν περίπου 350, με τις προσφορές στην Alpha Bank να ξεπερνούν τα 5,1 δισ. και στην Πειραιώς τα 4 δισ. Αυτό αποτελεί ένα αδιαμφισβήτητο ισχυρό μήνυμα ότι η Ελλάδα «μπορεί» και «έχει επιστρέψει δριμύτερη», έχει ανακτήσει την επενδυτική εμπιστοσύνη και αντιμετωπίζεται από τους επενδυτές ως μία χώρα χαμηλού ρίσκου, έστω και εάν οι οίκοι τη βαθμολογούν χαμηλότερα από την επενδυτική βαθμίδα. Όπως σημειώνει στην «Κ» ο Ντάνιελ Λενζ, αναλυτής της αγοράς ομολόγων της DZ Bank, το τρέκον ράλι των ελληνικών ομολόγων έχει τροφοδοτηθεί από τρεις πολύ σημαντικούς παράγοντες:

– Το κινήρι των αποδόσεων: Οι επενδυτές αναζητούν απεγνωσμένα επενδύσεις με θετική απόδοση. Λόγω των ανησυχιών γύρω από τον κορωνοϊό οι αποδόσεις

πολλών κρατικών ομολόγων έχουν μειωθεί και έτσι ο αριθμός των εκδόσεων που εξακολουθούν να προσφέρουν θετική απόδοση, όπως η Ελλάδα, είναι περιορισμένος.

– Θετικές εξελίξεις στην Ελλάδα: Η νέα κυβέρνηση είναι πιο δεσμευμένη στις οικονομικές μεταρρυθμίσεις και τηρεί τους δημοσιονομικούς στόχους. Επίσης, η αξιολόγηση της Ελλάδας από τους οίκους έχει ήδη βελτιωθεί και οι επενδυτές φαίνεται να ανακτούν την εμπιστοσύνη τους στα ελληνικά ομόλογα.

– Σύγκριση με Ιταλία: Αυξανόμενος αριθμός επενδυτών πιστεύει ότι τα ελληνικά ομόλογα προσφέρουν πλέον πολύ πιο ελκυστικό δείκτη κινδύνου / απόδοσης από τα ιταλικά.

Νέες εκδόσεις

Όλα τα παραπάνω διατηρούν ένα πολύ ευνοϊκό έδαφος για νέες «εξόδους» της Ελλάδας. Ο ΟΔΔΗΧ έχει στόχο τη διατήρηση της συνεχούς παρουσίας στις αγορές κάθε τρίμηνο με κινήσεις οι οποίες θα καλύπτουν τα κενά στην χαμηλή απόδοση και δεν θα αυξάνουν το μέσο κόστος δανεισμού, το οποίο διαμορφώνεται στο 1,7%. Στο «τραπέζι» αυτή τη στιγμή είναι οι εκδόσεις νέου 7ετούς, νέου 10ετούς και το άνοιγμα της έκδοσης του 15ετούς, ενώ δεν αποκλείεται και ένα νέο 3ετές, το οποίο μπορεί να επιτύχει απόδοση ακόμα και 0%, στέλνοντας ένα σημαντικό μήνυμα προς τις αγορές.

Σε ό,τι αφορά το πόσο μπορεί να κρατήσει αυτό το ράλι, ο κ. Λενζ τονίζει ότι τα ελληνικά ομόλογα επηρεάζονται από την πορεία των γερμανικών, η οποία αυτή τη στιγμή εξαρτάται από το πώς αξιολογεί η αγορά του κινδύνου για την οικονομία γύρω από τον κορωνοϊό. Θεωρεί πως αν και η περαιτέρω συρρίκνωση των ελληνικών spreads είναι πιθανή, οι ελληνικοί τίτλοι μεγάλων διαρκείων δύσκολα θα βρεθούν στο μηδέν το επόμενο διάστημα. Ωστόσο, τονίζει, το ελληνικό 3ετές ομόλογο μπορεί να δει την απόδοσή του να πέφτει στα αρνητικά τις επόμενες ημέρες.

Οι εισηγημένες

Τα ιστορικά χαμηλά επίπεδα αποδόσεων των ελληνικών κρατικών ομολόγων σηματοδοτούν εξαιρετικά χαμηλό κόστος δανεισμού και για τις νέες εκδόσεις εταιρικών ομολόγων, σύμφωνα με τους αναλυτές και έτσι ελληνικές επιχειρήσεις που έχουν το υπόβαθρο να δανειστούν από τις ξένες αγορές θα μπορούν να πετύχουν χαμηλότερα επιτόκια και άρα χαμηλότερο μέσο κόστος κεφαλαίων, γεγονός το οποίο επιδρά θετικά και στην τελική τους κερδοφορία.

Ετσι, το επόμενο διάστημα αρκετές εισηγημένες προγραμματίζουν να βγουν στις αγορές για να επωφεληθούν από το συνεχιζόμενο κινήρι των «ελληνικών αποδόσεων» από τους επενδυτές, να αναχρηματοδοτήσουν λήξεις ομολόγων με χαμηλότερα επιτόκια, να ενισχύσουν τη ρευστότητα τους καθώς και να χρηματοδοτήσουν τα επενδυτικά τους σχέδια. Μέσα στις επόμενες δύο εβδομάδες, η Lambda Development, μετά και την άκρας επιτυχημένη μεγάλη αύξηση μετοχικού κεφαλαίου των 650 εκατ. ευρώ θα βγει στις αγορές για την άντληση περίπου 350 εκατ. ευρώ μέσω της έκδοσης νέου 7ετούς ομολόγου. Η ΓΕΚ Τέρνα αναμένεται να προχωρήσει στους αμέσως επόμενους μήνες στην έκδοση ομολόγου ύψους 500 εκατ. ευρώ με στόχο τη χρηματοδότηση νέων και υφιστάμενων έργων του ομίλου. Σύμφωνα με πληροφορίες, ο ΟΠΑΠ θα εξετάσει όλες τις επιλογές που έχει σε ό,τι αφορά το ομόλογο που λήγει τον Μάρτιο του 2022 ύψους 200 εκατ. ευρώ, με την έκδοση νέου ομολόγου για αναχρηματοδότηση του τίτλου να είναι μία από αυτές. Εντός του α' τριμήνου του 2020 αναμένεται κίνηση και από την Τιτάν με έκδοση νέου ομολόγου για την πρόωρη αποπληρωμή ομολογίων ύψους 300 εκατ. ευρώ, λήξεως 2021, που εκδόθηκαν το 2016 με ετήσιο επιτόκιο 3,5%, ενώ ανοικτό παραμένει το ενδεχόμενο να βγει και η ΔΕΗ στις αγορές, μία κίνηση η οποία ωστόσο θα αποφασιστεί μετά το «Investor Day» στα τέλη Φεβρουαρίου.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Πιέσεις στο ευρώ από την ασθενή ανάπτυξη στην Ευρωζώνη

Η ταχύτητα εξάπλωσης του κορωνοϊού και οι επακόλουθες επιπτώσεις στη δημόσια υγεία, τις ανθρώπινες ζωές και την παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα παραμένουν στο επίκεντρο της προσοχής των επενδυτών. Μεγάλος βαθμός αβεβαιότητας επικρατεί για τις επιπτώσεις του ιού στην οικονομία της Κίνας αλλά και την παγκόσμια οικονομία, οι οποίες θα καθοριστούν σε μεγάλο βαθμό από τη διάρκεια της επιδημίας, τον χρόνο κορύφωσής της και τα μέτρα που θα λάβουν οι Αρχές προκειμένου να περιορίσουν τον αρνητικό αντίκτυπο.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας κήρυξε την επιδημία του κορωνοϊού κατάσταση έκτακτης ανάγκης σε παγκόσμια επίπεδο αλλά τα σημάδια μικρής επιβράδυνσης στην εξάπλωσή του και η αισιοδοξία των επενδυτών ότι οι επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία θα είναι τελικά σχετικά περιορισμένες, βοήθησαν τις περισσότερες χρηματιστηριακές αγορές παγκοσμίως να κινηθούν ανοδικά την εβδομάδα που διανύσαμε. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέφερε στην πρόσφατη οικονομική έκθεσή της ότι η εξάπλωση του κορωνοϊού αποτελεί σημαντική πηγή ανησυχίας για την πορεία της οικονομίας της Ευρωζώνης.

Σε ανάλογο ύψος, ο επικεφαλής της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ (Fed) Τζερόμι Πάουελ σημείωσε σε πρόσφατη ομιλία του ότι η τράπεζα παρακολουθεί με προσοχή την εξάπλωση του κορωνοϊού και τους κινδύνους που απορρέουν τόσο για την οικονομία των ΗΠΑ αλλά και για τον υπόλοιπο κόσμο, σημειώνοντας ότι είναι «πολύ νωρίς» για την εκτίμηση των επιπτώσεων. Σε αυτό το περιβάλλον, η επενδυτική διάθεση για ασφαλείς κρατικούς τίτλους παρέμεινε έντονη, με την απόδοση του 10ετούς ελληνικού τίτλου (ο τίτλος κινείται αντίθετα από την τιμή) να υποχωρεί κάτω από το 1% για πρώτη φορά στην ιστορία του.

Στην αγορά συναλλάγματος, οι πολιτικοί κραδασμοί στη Γερμανία μετά τις πρόσφατες εξελίξεις στο κρατίδιο της Θουριγγίας καθώς και οι ανησυχίες για την πορεία της οικονομίας της Ευρωζώνης, άσκησαν έντονες πιέσεις στο ευρώ. Διαψεύδοντας τις προσδοκίες για μικρή αύξηση του ΑΕΠ το τέταρτο τρίμηνο του 2019, η Γερμανία – η μεγαλύτερη οικονομία της Ευρωζώνης – κατέγραψε μηδενικό ρυθμό ανάπτυξης σε τριμηνιαία βάση έπειτα από αύξηση 0,2% το προηγούμενο τρίμηνο, ενώ ο αντίστοιχος δείκτης για το σύνολο της Ευρωζώνης σημείωσε αύξηση 0,1% τριμηνιαίως, χαμηλότερα από 0,3% που είναι ο μέσος ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης τα προηγούμενα τρία τρίμηνα του έτους. Σε αυτό το περιβάλλον, η ισοτιμία ευρώ/δολ. βρέθηκε κοντά στο 1,08 την Παρασκευή, νέο χαμηλό για τα τελευταία τρία χρόνια, υποχωρώντας 1,0% σε εβδομαδιαία βάση και 2,4% από τα πρόσφατα υψηλά στο τέλος του προηγούμενου μήνα.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Ερευνας Διεθνών Κεφαλαγοριών της Eurobank.

BusinessCloud

Δωρεάν 20GB χώρος για τα δεδομένα σας στο τοπικό Cloud της Cyta

Τηλεφωνική Εξυπηρέτηση Επιχειρηματικών Πελατών: 150 www.cyta.com.cy/business-cloud

Νιώσε κοντά, φτάσε μακριά

Σημαντικά κέρδη την Τρίτη στο Χρηματιστήριο

Σημαντικά κέρδη κατέγραψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, μετά τις πιέσεις που δέχθηκε τη Δευτέρα. Με οδηγό την μεγάλη άνοδο πέραν του 6% της μετοχής της Τράπεζας Κύπρου, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 67,92 μονάδες, σημειώνοντας σημαντική άνοδο σε ποσοστό 1,63%. Ο δείκτης FTSE/CySE κατέγραψε κέρδη της τάξης του 1,69%, κλείνοντας στις 40,87 μονάδες. Ο ημερήσιος όγκος συναλλαγών ανήλθε στα €190.991

Από τους επιμέρους χρηματιστη-

ριακούς δείκτες, πτώση σημείωσε μόνο ο δείκτης των Ξενοδοχείων σε ποσοστό 0,84%. Αντίθετα, κέρδη κατέγραψαν η Κύρια Αγορά σε ποσοστό 1,95% και η Εναλλακτική Αγορά σε ποσοστό 0,22%. Αμετάβλητος παρέμεινε ο δείκτης των Επενδυτικών Εταιρειών. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσε οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €79.003 (άνοδος 6,32% - τιμή κλεισίματος €1,346). Ακολούθησαν οι μετοχές της Ελληνικής Τράπεζας με €54.920 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €0,852),

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 67,92 μονάδες, σημειώνοντας σημαντική άνοδο σε ποσοστό 1,63%.

της Salamis Tours με €25.563 (άνοδος 1,85% - τιμή κλεισίματος €1,10), της Logicom με €12.285 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €1,35) και της Άλκας Χατζηκυριάκος με €8.606 (ά-

νοδος 1,27% - τιμή κλεισίματος €0,32). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων 7 κινήθηκαν ανοδικά, 3 πτωτικά και 6 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 128. Εξάλλου, το ΧΑΚ ανακοίνωσε ότι την 28η Φεβρουαρίου 2020 θα λήξουν τα Γραμμάτια Δημοσίου 13 Εβδομάδων, 12η Έκδοση 2019 (29/11/2019 - 28/02/2020)

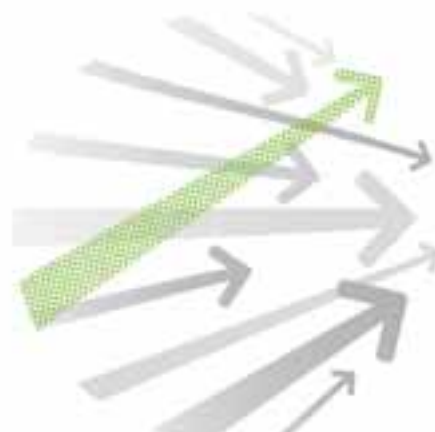
Ως εκ τούτου, συνεχίζει, η τελευταία ημερομηνία διαπραγματεύσεων των προαναφερόμενων Γραμματίων θα είναι η 24η Φεβρουαρίου 2020.

Deloitte.

Cyprus Tax Facts 2020

The taxpayers' complete guide to compliance obligations and key provisions of Cypriot legislation

Download your guide today!

www.deloitte.com/cy/tax-facts-2020